

STORTINGET

Dokument 15:2

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 151–300
16. oktober – 7. november 2018

Innhold

151. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. næringshageprogrammet, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	11
152. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. miljøgifter fra kommunalt deponi i Skedsmo kommune, besvart av klima- og miljøminister	12
153. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. bokavtalen, besvart av kulturminister	13
154. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. husleien på Forsvarets utleieboliger for militært ansatte, besvart av forsvarsminister	13
155. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. forsikring, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	14
156. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. helsesøstertilbud, besvart av helseminister	15
157. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. barnehager, besvart av kunnskaps- og integreringsminister....	16
158. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. integreringsløftet, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	16
159. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. avstand mellom helsetilbudene i kommune og sykehus, besvart av helseminister	17
160. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. framtidig lokalisering av OsloMet, avdeling Akershus, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	19
161. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. varmesystemer i bygg, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	20
162. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. kjønnslemlestelse, besvart av helseminister	20
163. Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. dialog med Nordland fylkeskommune og Vega kommune om utviklingen av Vega verdensarv, besvart av fiskeriminister	21
164. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. skogsindustrien, besvart av landbruks- og matminister	22
165. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. bomstasjonen på Meheia, besvart av samferdselsminister ...	23
166. Fra stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad, vedr. synssjekk etter hjerneslag, besvart av helseminister	23
167. Fra vararepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. behovet for faglært arbeidskraft i bygg- anleggsbransjen, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	24
168. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. distriktpsykiatriske senter, besvart av helseminister...	26
169. Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. strømmålere, besvart av olje- og energiminister	28
170. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. ABE-reformen, besvart av kulturminister.....	29
171. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. "regulatorisk sandkasse", besvart av finansminister.....	30
172. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. fartsgrenser, besvart av samferdselsminister	31
173. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Reinsvoll Sykehus, besvart av helseminister	31
174. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. det fremtidige arbeidet med veteransaken, besvart av forsvarsminister.....	33
175. Fra vararepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen, vedr. hvor langt regjeringen har kommet i sin utredning av å gi fjelloven samme anvendelse i Nordland og Troms, som sør for Nordland, besvart av landbruks- og matminister.....	35
176. Fra vararepresentant Tom Kalsås, vedr. ABE-reformen, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister...	35
177. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Helse Sør-Øst , besvart av helseminister	37
178. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. nullalternativ Andøya, besvart av forsvarsminister.....	37
179. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. fravik rundskriv Andøya, besvart av forsvarsminister	38
180. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. Røros Lufthavn, besvart av samferdselsminister	39
181. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. lærere til de yngste barna, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	40
182. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. to politi per 1 000 innbyggere innen 2020, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	40
183. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. legeautorisasjon, besvart av helseminister	41
184. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. regjeringens holdning til tillitsvalgte etter at forsvarsministeren direkte på TV2 skjelte ut en av de tillitsvalgte i Hæren, besvart av forsvarsminister	42
185. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. psykisk helse for blinde, besvart av helseminister	42
186. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. tannregulering, besvart av helseminister.....	43

187. Fra vararepresentant Tonje Kopstad, vedr. beskyttelse av forsøksdyr, besvart av landbruks- og matminister.....	44
188. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. finansiering av de regionale odontologiske kompetansesentra, besvart av helseminister	44
189. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. velferdsprofitører, besvart av statsminister.....	46
190. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. redusert sats for avgift på elektrisk kraft, besvart av finansminister ...	47
191. Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. MS-pasienter, besvart av helseminister.....	48
192. Fra vararepresentant Marius Meisfjord Jøsevold, vedr. læreplassgaranti, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	49
193. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. samværsabotasje for barn, besvart av barne- og likestillingsminister	50
194. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. Verdensarvlista, besvart av klima- og miljøminister.....	51
195. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. fengsling av palestinske barn i israelske militære fengsler, besvart av utenriksminister	52
196. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. ALS-diagnose, besvart av helseminister	53
197. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. organdonasjoner, besvart av helseminister	54
198. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Nordlaks , besvart av olje- og energiminister	55
199. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Jemen , besvart av utenriksminister	56
200. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. norske statseide satellitter i polar bane, besvart av forsvarsminister.....	57
201. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. Lavangen kommune, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	58
202. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. innvandringssaker og Nav, besvart av arbeids- og sosialminister	58
203. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. nasjonalitet i voldtekssaker, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	59
204. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. refusjonsordning, besvart av samferdselsminister.....	59
205. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. styrking av Veterinærinstituttet i Tromsø, besvart av landbruks- og matminister.....	60
206. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. medisinstudenter og turnus, besvart av helseminister	61
207. Fra stortingsrepresentant Masud Gharakhani, vedr. asylsøkere med norskopplæring, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	62
208. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. leie av hytte, besvart av finansminister	63
209. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. pasientbehandlingen på Sykehus Innlandet, besvart av helseminister	64
210. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. ordninger for dekning av reise, kost og losji, besvart av arbeids- og sosialminister	65
211. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. brudd på menneskerettigheter fra Saudi-Arabia, besvart av utenriksminister.....	65
212. Fra stortingsrepresentant Kristin Ørmen Johnsen, vedr. akuttberedskap barnevern, besvart av barne- og likestillingsminister	66
213. Fra vararepresentant Tove Eivindsen, vedr. marin forsøpling fra utlandet, besvart av klima- og miljøminister	68
214. Fra vararepresentant Martha Tærud, vedr. gebyrer, besvart av landbruks- og matminister	69
215. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. uføretrygd, besvart av arbeids- og sosialminister	84
216. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. lokketilbud til studenter, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	85
217. Fra stortingsrepresentant Ingalill Olsen, vedr. helseberedskap i Kautokeino , besvart av helseminister.....	86
218. Fra stortingsrepresentant Espen Barth Eide, vedr. palmeoljebasert biodrivstoff, besvart av klima- og miljøminister.....	86
219. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. asylsøkere med særskilte bo- og omsorgstilbud, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	88
220. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønaas Kjos, vedr. norsk kurs, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	89
221. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. borteboerstipend, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	90

222. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. anbudskonkurransen på Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	91
223. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. nettbasert oppfølging fra logoped via lyd og bilde, besvart av helseminister	91
224. Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. salg av tobakksfri snus i Norge, besvart av eldre- og folkehelseminister.....	92
225. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. ubåten utenfor Fedje, besvart av samferdselsminister.....	93
226. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. ammefri, besvart av arbeids- og sosialminister.....	94
227. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. TT-ordningen, besvart av samferdselsminister	95
228. Fra vararepresentant Martha Tærud, vedr. om oppsparte midler i universitetssektoren, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	96
229. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. reguleringsplaner Ørland, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	97
230. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. reindriftsloven, besvart av landbruks- og matminister	98
231. Fra vararepresentant Tonje Kopstad, vedr. rektorutanninga, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	98
232. Fra vararepresentant Tonje Kopstad, vedr. økonomisk risiko på grunn av klimaendringer, besvart av finansminister	100
233. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. barnehager, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	100
234. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. Underdalsutvalgets rapport, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	101
235. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. høyere utdanning innenfor landbruksnæringen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	102
236. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. tilskudd til studieforbund, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	103
237. Fra stortingsrepresentant Tom-Christer Nilsen, vedr. bedrift og verdier, besvart av næringsminister	103
238. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. kommunenes frie inntekter, besvart av finansminister	105
239. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. lærlingtilskudd til lærebedriftene, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	106
240. Fra vararepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. valg av trase for iIntercity-strekningen Sandbukta-Moss-Såstad, besvart av samferdselsminister	108
241. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. gjennomgang av retningslinjene for Statens Pensjonsfond Utland, besvart av finansminister.....	109
242. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. Kvenangen, besvart av fiskeriminister	111
243. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. sykepleiermangelen, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	112
244. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. mat til barnefamilier, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	113
245. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. hall på Nidarø, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	114
246. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. fossilfrie byggeplasser, besvart av samferdselsminister	114
247. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. ABE-reformen, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	115
248. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. finansavtalelov, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	116
249. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. innførsel av drivstoff, besvart av finansminister.....	116
250. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. handlingsrom i statsbudsjettet, besvart av finansminister.....	117
251. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. sykehus i Oslo, besvart av helseminister	118
252. Fra vararepresentant Tonje Kopstad, vedr. intergreringen sett i lys av bruk av karakterbasert inntak i den videregående skole, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	119
253. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. helsesøster utdanningen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	120
254. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. kvaliteten på overgrepsmottakene, besvart av helseminister	121

255. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Helse-ekspresen mellom Røros og Trondheim, besvart av helseminister	122
256. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. abortloven, besvart av helseminister	123
257. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. tvillingabort , besvart av helseminister	123
258. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. politiets våpen, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	124
259. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. balanse mellom finans- og næringsinteresser, besvart av finansminister	125
260. Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. provenytnap for staten, besvart av finansminister.....	125
261. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. legemiddelhåndtering, besvart av helseminister	126
262. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. fritak fra fag i grunnskolen og videregående skole, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	127
263. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. gjeninnføre diskontinuitetsprinsippet i landbruket, besvart av finansminister	129
264. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. menneskerettighetsrapporter, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	130
265. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. forskrivningsretten til fiskehelsebiologer og veterinærer, besvart av helseminister	131
266. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. navneendring på Sørlandsbanen, besvart av samferdselsminister	132
267. Fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell, vedr. tilskudd til private barnehager, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	133
268. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. publikasjoner på norsk, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	134
269. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. refundert tannbehandling, besvart av helseminister	135
270. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. abonnementsavtale for tannbehandling, besvart av helseminister	136
271. Fra stortingsrepresentant Jonny Finstad, vedr. flytjenester på kortbanenettet, besvart av samferdselsminister	137
272. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. tvangsbruken i psykisk helsevern, besvart av helseminister	138
273. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. arbeidet med ny bru over Glomma på rv 22 i Fet i Akershus, besvart av samferdselsminister.....	139
274. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. formuebeskatning av driftsmidler, besvart av finansminister .	140
275. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. sykepleierstreiken, besvart av helseminister	140
276. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Bruvoll fengsel, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	142
277. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. regnskogsatsingen i Brasil, besvart av klima- og miljøminister.....	142
278. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bomringen på Nord-Jæren , besvart av samferdselsminister	143
279. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. tjenestepensjon , besvart av finansminister	144
280. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. ESAs vurdering av de norske allmenngjøringsforskriftene, besvart av arbeids- og sosialminister.....	144
281. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. habilitets- og ansettelsesrutiner i Bane NOR, besvart av samferdselsminister	145
282. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. abortloven, besvart av helseminister.....	146
283. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. soningsforholdene i Ravneberget fengsel, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	146
284. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. pakkeforløp innen psykisk helsevern og avhengighetsbehandling, besvart av helseminister.....	147
285. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. lærlingar, besvart av samferdselsminister	148
286. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. private og ideelle aktører til gjennomføring av samvær under tilsyn mellom barn og deres foreldre, besvart av barne- og likestillingsminister	149
287. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. tilskuddsordning for utenriksferger i NOR-registeret, besvart av næringsminister	150

288. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. vergemål, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	151
289. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. bostøtte og sosialhjelp, besvart av arbeids- og sosialminister...	152
290. Fra vararepresentant Leif Audun Sande, vedr. dagpenger, besvart av arbeids- og sosialminister	152
291. Fra vararepresentant Leif Audun Sande, vedr. fastlege arbeidsinnvandrere, besvart av helseminister	154
292. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. strukturdelen i Domstolskommisjonens arbeid, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	155
293. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. homofili , besvart av utenriksminister	155
294. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. diskriminering av homofile og brudd på menneskerettighetene i Tanzania , besvart av utviklingsminister	156
295. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. abort, besvart av helseminister	157
296. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. uføretrygd og arbeidsavklaringspenger, besvart av arbeids- og sosialminister	158
297. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. behovet for regionale kompetanse- og øvingscentre, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister.....	159
298. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. bemanningsforetak, besvart av arbeids- og sosialminister..	160
299. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. tilsynsordning i fengsel, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsminister	161
300. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. organiseringen av Nasjonalt kunnskapscenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), besvart av helseminister.....	161

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (151 - 300) for sesjonen 2018-2019**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

Amundsen, Per-Willy (FrP)	151
Andersen, Karin (SV)	158, 209, 223, 276, 288, 289
Andreassen, Kari Anne Bøkestad (Sp)	175
Asphjell, Jorodd (A)	267
Bastholm, Une (MDG)	198, 199
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	162, 253, 254, 283, 300
Bollestad, Olaug V. (KrF)	256, 257
Borch, Sandra (Sp)	156, 184
Bruun-Gundersen, Åshild (FrP)	169, 191, 224
Eide, Petter (SV)	211, 258, 264
Eide, Espen Barth (A)	218
Eivindsen, Tove (V)	213
Elvenes, Hårek (H)	174
Engen-Helgheim, Jon (FrP)	202, 203
Fagerås, Mona (SV)	206
Finstad, Jonny (H)	271
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	200, 201
Gharahkhani, Masud (A)	207
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	249, 250, 274
Grande, Arild (A)	210, 279, 280
Greni, Heidi (Sp)	190, 239, 244
Grimstad, Carl-Erik (V)	166
Grung, Ruth (A)	170, 171, 259, 265
Haltbrekken, Lars (SV)	152, 161, 245, 246, 255, 277
Hansen, Øystein Langholm (A)	266
Henriksen, Martin (A)	157, 181, 205, 297
Henriksen, Kari (A)	215
Hjemdal, Silje (FrP)	193, 286, 294
Huitfeldt, Anniken (A)	154
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	230, 242
Jacobsen, Siv Henriette (A)	167, 240
Johnsen, Tor André (FrP)	172
Johnsen, Kristin Ørmen (H)	212
Jøsevoid, Marius Meisfjord (SV)	192
Kalsås, Tom (A)	176
Kjenseth, Ketil (V)	159
Kjerkol, Ingvild (A)	261
Kjos, Kari Kjønås (FrP)	220
Klinge, Jenny (Sp)	182, 247, 248
Kopstad, Tonje (SV)	187, 231, 232, 252
Leirtrø, Kirsti (A)	180, 221, 229
Lerbrekk, Solfrid (SV)	296
Listhaug, Sylvi (FrP)	183

Lundteigen, Per Olaf (Sp)	165, 298
Lysbakken, Audun (SV)	225, 293
Marthinsen, Marianne (A)	282
Melby, Guri (V)	226
Moflag, Tuva (A)	196, 197, 204, 251
Moxnes, Bjørnar (R)	173, 189, 208, 243, 275
Myrli, Sverre (A)	273
Myrseth, Cecilie (A)	163, 260
Mørland, Tellef Inge (A)	185, 186, 216, 227, 269, 270, 284
Nilsen, Tom-Christer (H)	237
Nordlund, Willfred (Sp)	178, 179, 238
Nævra, Arne (SV)	281
Olsen, Ingalill (A)	217
Pollestad, Geir (Sp)	263, 278
Raja, Abid Q. (V)	241
Sandberg, Nina (A)	160, 233, 234
Sande, Leif Audun (A)	290, 291
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	194
Solberg, Torstein Tvedt (A)	155
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	168, 177, 235, 236, 262, 268
Tajik, Hadia (A)	285, 295
Toppe, Kjersti (Sp)	188, 272, 299
Trettebergstuen, Anette (A)	153
Tærud, Martha (Sp)	214, 228
Vågslid, Lene (A)	292
Wiborg, Erlend (FrP)	219
Øvstegård, Freddy André (SV)	195
Aasland, Terje (A)	164, 222, 287

STORTINGET

Dokument 15:2

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 151

Innlevert 16. oktober 2018 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 24. oktober 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Mener statsråden det er konkurransevridende og prinsipielt betenkelig at næringshager som mottar offentlig finansiering fra kommuner og fylkeskommuner blir pålagt et maksimumstak for timepris for konsulenttjenester, samtidig som de konkurrerer om anbud med ordinære private bedrifter - og vil hun ta initiativ til å evaluere næringshageprogrammet?

Svar:

Næringshager er aksjeselskaper, som i de fleste tilfeller har flere forretningsområder. Næringshagene forvalter og opererer ulike offentlig finansierte oppdrag (som eksempelvis Sivas næringshageprogram eller førstelinjetjenesten til kommunene), samtidig som de kan drive konsulentvirksomhet på det private markedet. Konsulentoppdragene er på markedsmessige vilkår, og derfor utsatt for konkurranse på lik linje med andre private aktører. Slike oppdrag er ikke subsidierte oppdrag. I næringshagene følges alle de offentlige oppdragene opp i henhold til de føringer og betingelser som er fastsatt for disse. Føringer for tildelingene avhenger av ordningenes innretning og vurderinger gjort opp mot statsstøtteregulverket av den enkelte offentlige aktør, som eksempelvis fylkeskommuner, kommuner, Siva, Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd. Sivas nasjonale næringshageprogram bygger på en observert markeds- og systemsvikt. Programmet tar utgangspunkt i særlige utfordringer som bedrifter i distriktene kan ha. Det gjelder blant annet mangel på kompetanse, nettverk

og kapital i det regionale miljøet. Sivas tilskudd til operatører av næringshageprogrammet gis etter artikkel 27 (klynge støtte) og artikkel 28 (innovasjonsstøtte til små- og mellomstore bedrifter) i henhold til gruppeunntakene i reglene for offentlig støtte, som er godkjente av ESA. Artikkel 28 er øremerket rabatterte innovasjonsstøttetjenester til såkalte målbedrifter i næringshagene. Maksimal støtteintensitet er 75 %. Det skal alltid tas utgangspunkt i reell markedspris når næringshagene tilbyr tjenester innenfor programmet. Siva pålegger derfor ikke næringshager et maksimumstak for timepris på innovasjonsstøttetjenester, men krever snarere at det er gjeldende markedspris som ligger til grunn. Jeg kan derfor ikke se at det foreligger verken konkurransevridende eller prinsipielle betenkeligheter ved dagens praksis. Det ble gjennomført en midtveisevaluering av næringshageprogrammet i 2017. Denne ble gjennomført av Mohnsenteret for innovasjon og regional utvikling ved Høgskulen på Vestlandet, sammen med Ideas2Evidence og Samfunns- og næringslivsforskning (SNF). Evalueringen er blant annet tilgjengelig på SNFs og Sivas nettsider. Næringshageprogrammet blir ellers jevnlig evaluert, og jeg ser ikke grunn til å ta initiativ til en ekstraordinær evaluering av næringshageprogrammet i denne omgang.

SPØRSMÅL NR. 152**Innlevert 16. oktober 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 24. oktober 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

I Skedsmo kommune har det nylig kommet fram at det sannsynligvis lekker miljøgifter fra et gammelt kommunalt deponi ut i vassdragene rundt deponiet. "Konsentrasjonene av sink er akutt giftige. Det betyr at organismer i bekken dør med en gang de blir utsatt for så høye konsentrasjoner", sa Sissel Brit Ranneklev, hos NIVA til NRK 15/10/18. Kan vi forvente at situasjonen er slik andre steder i landet også og hva gjør regjeringen for å kartlegge forurensningsfaren fra nedlagte søppeldeponi?

BEGRUNNELSE:

Den gamle søppelfyllingen i Brånåsdalen ble anlagt i 1970 og var i drift til 1991. I fyllingen ligger det blant annet kjemisk avfall. Nesten 50 år senere, i juni 2018, tok kommunen for aller første gang prøver av bekken som renner under det gamle søppeldeponiet. Prøveresultatene viste høye verdier av sink, kobber og bisfenol A. Fylkesmannen i Oslo og Akershus sendte et brev til Skedsmo kommune i mars 2000. Der står det blant annet: «Fylkesmannen viser til kommunens plikt etter forurensningsloven § 7 om at kommunen plikter å treffe tiltak for å stanse, fjerne eller begrense virkningen av enhver forurensning fra deponiet» Det står også at: «Alle fyllplasser har krav om å gjennomføre etterkontroll med utslipp til luft og vann i en periode på minimum 30 år etter avslutning» I 2005 sendte også Miljødirektoratet ut en veileder for hvordan kommunene skal håndtere sigevann fra avfallsdeponier. I fjor ble det tatt to sigevannsprøver på deponiet, men bekken som renner under fyllinga har aldri blitt sjekket før i juni 2018. Prøvene som ble tatt i fjor og i år ble gjort etter pålegg fra Fylkesmannen. Mitt spørsmål er om de manglende undersøkelsene i Skedsmo kommune er enkeltstående tilfeller eller om vi kan forvente at dette er situasjonen også andre steder i landet. Og hva vil regjeringen i så fall gjøre med det.

Svar:

Forskriftsreglene om deponering av avfall trådte i kraft i 2002. Regelverket stiller blant annet krav om bunn- og sidetetting i deponi, og oppsamling av sigevann. Kravene innebærer at deponiene skal ha kontroll på sigevann fra deponiet og overvåke avrenningen. For deponier som var i drift i 2002, ble det stilt krav om at deponiansvarlig måtte redegjøre for hvilke tiltak de ville iverksette for å oppfylle kravene i forskriften. Dersom de ikke ville klare å oppfyl-

le kravene, ble det gitt en frist for å avvikle deponiet. For deponier som var avsluttet før forskriften trådte i kraft i 2002 foreligger det få opplysninger om konstruksjon og også om hva som er deponert der. Få av disse deponiene har oppsamling av sigevann og det vil være vanskelig å overvåke avrenningen. Det vil være en omfattende og kostbar jobb å kartlegge forurensningsfaren fra nedlagte deponier. Miljødirektoratet har ikke mottatt opplysninger som tilsier at det er mange andre tilfeller slik som ved Brånåsen deponi i Skedsmo, men det kan ikke utelukkes at det er tilfeller vi ikke kjenner til. Miljødirektoratet og fylkesmennene følger opp saker som de blir gjort oppmerksom på. Ved planlegging av nye boligfelt er det viktig at kommunene sørger for at det tidlig gjøres helhetlige miljøvurderinger, slik at situasjoner som den ved Brånåsen deponi ikke oppstår. Forurensning i grunnen, herunder fra gamle avfallsdeponier, er et forhold som kommunen som planmyndighet må sørge for at ivaretas i planprosesser, blant annet ved å sikre at det foretas konsekvensutredninger og risiko- og sårbarhetsanalyser. Gjennom nettstedet Miljøkommune oppfordrer Miljødirektoratet kommunene til å vurdere å merke forurensete lokaliteter som hensynssone i kommuneplanens arealdel. Fylkesmannen skal medvirke i planarbeidet, og kan fremme innsigelse til planforslag som ikke ivaretar hensynet til forurensning og helse. Kommunen skal også ta hensyn til forurenset grunn ved behandlingen av byggesaker, herunder når det bygges ut nye boligfelt, og om nødvendig kan det nedlegges forbud mot bygging eller stilles særlige krav til byggingen. Deponier som er i drift i dag har strenge miljøkrav og rapporterer årlig utslippstall som offentliggjøres på nettsiden <https://www.norskeutslipp.no>. Fylkesmannen og Miljødirektoratet fører jevnlig tilsyn for å sikre at deponiene drives i tråd med regelverket. Deponiene ble kontrollert i 2005, 2009, 2010 og 2014. Kontrollen i 2014 var en landsomfattende tilsynsaksjon som også gjaldt nedlagte deponier. Miljødirektoratet har planlagt en ny tilsynsaksjon i 2019.

SPØRSMÅL NR. 153**Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 24. oktober 2018 av kulturminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Hva skjer?

BEGRUNNELSE:

Bokavtalen går ut 31. desember i år.

Svar:

Det er riktig at gjeldende forskrift om unntak fra konkurranse-loven § 10 for omsetningen av bøker, som gir adgang til inngåelse av bokavtalen, løper ut 31. desember 2018. I

henhold til Jeløyerklæringen vil regjeringen videreføre fastprisordningen for bøker, men vurdere hvordan konkurransen i bokmarkedet kan bedres. Det er offentliggjort at regjeringen vil sende på høring forslag til endringer som innebærer lik fastprisperiode på 12 måneder for alle førsteutgivelser, med kortere fastprisperiode for nye formater av utgivelsen. Samtidig som forslag til endringer sendes på høring vil det vedtas en forskrift som opphever utløpsdatoen på gjeldende forskrift. Dette innebærer at det vil bli gjennomført 12 ukers alminnelig høring av forslagene og ny forskrift vil ventelig kunne tre i kraft tidlig i 2019.

SPØRSMÅL NR. 154**Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 24. oktober 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Hva er begrunnelsen for at Forsvarsdepartementet har pålagt Forsvaret å gjennomføre en stor økning av husleien på Forsvarets utleieboliger for militært ansatte?

Svar:

Forsvarets husleieordning består av to deler; husleie og husleiekompensasjon. Husleiemodellen og kompensasjonsordningen ble iverksatt 1. januar 2001. Etter drøftinger med arbeidstakerorganisasjonene, fastsetter Forsvaret husleien for de boliger som stilles til disposisjon for militært tilsatte. Husleiekompensasjonen er gjenstand for forhandlinger mellom Forsvaret og arbeidstakerorganisasjonene.

Husleiemodellen fra 2001 er nylig revidert. Arbeidet som er gjort med husleiemodellen er i tråd med Finansdepartementets forutsetninger og er basert på Statistisk sentralbyrås modeller, men tilpasset Forsvaret. Utgangspunktet for husleiemodellen er at husleien skal være tilpasset markedsnivå.

Når det gjelder husleiekompensasjonen, er dette en forhandlingssak som nå pågår mellom Forsvaret og

arbeidstakerorganisasjonene. Forhandlingene gir gode muligheter for å lage en fleksibel kompensasjonsordning som ivaretar Forsvarets behov og gir den best mulige løsningen for de ansatte. Sammen med husleiemodellen, er det utfallet av disse forhandlingene som til slutt vil fastslå hva den enkelte skal betale i husleie.

SPØRSMÅL NR. 155**Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 22. oktober 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Hvilke begrensninger ligger på forsikringsselskaper i å kreve personlig informasjon fra kundene for å tilby produkter, for å ekskludere kunder fra produkter basert på personlig informasjon eller manglende tilgang til personlig informasjon og for å gi ulike priser basert på personlig informasjon?

BEGRUNNELSE:

Økt bruk av sensorer og kunstig intelligens gjør at forsikringsprodukter i større grad kan personlig tilpasses. Uten de rette rammene, kan dette potensielt sett føre til ekskludering av de som er opptatt av personvern, diskriminering basert på medfødte egenskaper eller at informasjon som oppfattes som urimelig vektlegges i forsikringstilbudet.

Svar:

Spørsmålet er stilt finansministeren, men er oversendt meg som ansvarlig statsråd for forsikringsavtaleloven. Jeg oppfatter spørsmålet slik at det gjelder innhenting og bruk av personlige opplysninger til risikovurderinger i forbindelse med inngåelser av avtaler om personforsikring. Hovedbestemmelsen om forsikringstakerens og den forsikredes plikt til å gi opplysninger om risikoen er forsikringsavtaleloven § 13-1 a. Etter bestemmelsen kan selskapet be om opplysninger som kan ha betydning for risikovurderingen. Så lenge selskapet ikke har påtatt seg å dekke forsikringen, skal forsikringstakeren og den forsikrede svare på de spørsmålene som selskapet stiller for å kunne vurdere risikoen. Forsikringstakeren og den forsikrede skal gi riktige og fullstendige svar på selskapets spørsmål. På oppfordring fra selskapet skal forsikringstakeren og den forsikrede dessuten gi opplysninger om særlige forhold som de må forstå er av vesentlig betydning for risikovurderingen. Etter § 13-1 b kan ikke selskapet be om helseopplysninger som ligger mer enn ti år tilbake i tid. Etter § 13-1 c kan ikke helseopplysninger som er innsamlet i strid med lov, påberopes av selskapet, men ved avslag på forsikring er det gitt en egen bestemmelse om bruk av ulovlig tilegnede opplysninger i § 12-12 (se nedenfor). Konsekvenser av brudd på opplysningsplikten er regulert i § 13-2 flg. Når det gjelder andre lover om vern av personlige opplysninger, regulerer personopplysningsloven bl.a. innsamling og bruk av personopplysninger. Ulike taushetspliktbestemmelser hindrer adgang til

opplysninger om personlige forhold (bl.a. helseopplysninger) uten samtykke. Etter bioteknologiloven § 5-8, jf. § 5-1 annet ledd bokstav b, er det forbudt å be om, motta, besitte, eller bruke opplysninger om en annen person som er fremkommet ved genetiske presymptomatiske undersøkelser, genetiske prediktive undersøkelser og genetiske undersøkelser for å påvise eller utelukke bærertilstand for arvelige sykdommer som først viser seg i senere generasjoner, eller ved systematisk kartlegging av arvelig sykdom i en familie. Det er også forbudt å spørre om genetiske undersøkelser eller systematisk kartlegging av arvelig sykdom i en familie har vært utført. Forsikringsselskapenes adgang til å avslå søknader om personforsikring er regulert i forsikringsavtaleloven § 12-12. Av bestemmelsen følger det at selskapet ikke kan nekte noen slik forsikring på vanlige vilkår uten saklig grunn. Forhold som medfører en særlig risiko, skal regnes som saklig grunn, forutsatt at det er en rimelig sammenheng mellom den særlige risikoen og avslaget. Andre særlige forhold utgjør saklig grunn når de medfører at avslaget ikke kan regnes som urimelig overfor den enkelte. Forhold som det etter bestemmelse i eller i medhold av lov er forbudt å legge vekt på ved risikovurderinger i forsikring, kan ikke utgjøre saklig grunn. Det samme gjelder opplysninger som selskapet etter bestemmelse i eller i medhold av lov er avskåret fra å kreve fra forsikringstakeren eller den sikrede. Ved særlig høy prissetting gjelder i første rekke særlige krav til begrunnelsen, jf. forsikringsavtaleloven § 11-1 tredje ledd. Tilbud om forsikring med en urimelig høy premie kan dessuten i visse tilfeller omfattes av forsikringsavtaleloven § 12-12 om krav til saklig grunn for å nekte noen forsikring på vanlige vilkår. For øvrig er bruk av pristarif i forbindelse med beregning av forsikringspremier regulert i forsikringsvirksomhetsloven. Likestillings- og diskrimineringsloven kan også begrense adgangen til innhenting og bruk av personlige opplysninger.

SPØRSMÅL NR. 156**Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 25. oktober 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for at alle elever skal på et godt helsesøstertilbud?

BEGRUNNELSE:

Nye retningslinjer angir hvordan skolehelsetjenesten for barn og unge skal være. En kartlegging viser stor variasjon i oppfølgingen av kravene. Psykiske helseproblemer er en stor utfordring blant barn og unge i Norge. Alle grunnskoleelever skal ha tilgang på helsesøster eller andre fagpersoner på skolen. På enkelte skoler har elevene tilgang på dette få dager i uka, dette gjør at man ofte på ta av de samme skoletimene og går oftere glipp av noen spesifikke fag.

Svar:

Spørsmålet er oversendt fra Kunnskapsministeren da helsestasjons- og skolehelsetjenesten er mitt ansvarsområde. Et sentralt mål for denne regjeringen er å styrke det helsefremmende og forebyggende arbeidet til barn, unge og deres familier. Den viktigste tjenesten rettet mot disse målgruppene er helsestasjons- og skolehelsetjenesten som regjeringen har styrket med over 1 milliard kroner fra 2014-2018. I samme periode har vi sett en sterk økning av årsverk i tjenesten. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er barn og unges egen tjeneste og har stor oppslutning og tillit både hos foreldre, barn og unge. Jeg er enig med representanten i at psykiske helseproblemer er en stor utfordring blant barn og unge, og regjeringen utarbeider derfor en opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse. Ambisjonen er å legge frem opptrappingsplanen i løpet av 2018. Videre utreder regjeringen å utvide formålet til helsestasjons- og skolehelsetjenesten til også å inkludere oppfølging og behandling. Regjeringen har også igangsatt et arbeid med å utrede hvordan tjenestene til barn og unge kan koordineres bedre. Det skal blant annet vurderes en lovfesting av plikt for kommunen til å utpeke en instans eller opprette en egen funksjon som skal ha koordineringsansvar for hjelpetjenester til barn og unge. Departementet vurderer også om det skal tas inn en bestemmelse i de lovpålagte samarbeidsavtalene mellom de kommunale helse- og omsorgstjenestene og spesialisthelsetjenesten, om samarbeid om barn og unge som har behov for tjenester fra begge nivåer. Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for

ungdom angir anbefalinger for tilbudet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. I henhold til lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. § 3-2 nr. 1 er det kommunens ansvar å organisere helsestasjonstjeneste og helsetjeneste i skoler. Skolehelsetjenesten bør være en integrert del av helsestasjonsvirksomheten. Handlingsrommet som ligger i dagens helsestasjons- og skolehelsetjeneste bør benyttes til å legge om virksomheten til en samordnet og helhetlig tjeneste for barn og ungdom 0–20 år. Tjenesten har også en viktig rolle i samarbeid med psykisk helsevern for å forebygge psykiske plager og lidelser, rusbruk, spiseforstyrrelser, utvikling av overvekt og å fange opp tidlige signaler på omsorgssvikt, mistrivsel og utviklingsavvik mv. Videre bør tjenesten rette særlig oppmerksomhet mot barn og ungdom med spesielle behov, som for eksempel barn og ungdom med liten sosial støtte, kronisk sykdom og funksjonshemming, risiko for å utvikle psykiske plager/sykdom, ved mobbing, overgrep og annen vold og ved problemer knyttet til kjønnsidentitet og seksualitet. Etter forslag fra Norsk sykepleierforbund legger nå regjeringen til rette for nødvendige regelverksendringer for å endre tittelen "helsesøster" til det kjønnsnøytrale "helsesykepleier". Jeg tror en kjønnsnøytral tittel vil kunne motivere flere mannlige sykepleiere til å ta denne videreutdanningen. Og ikke minst kan det føre til at flere gutter vil oppsøke helsetjenesten. Det er svært viktig. Vi har en entydig forpliktelse til å satse på barn og unge. Den økte livskvaliteten som følger av å få tidlig og riktig hjelp, og dermed unngå unødvendig sykdom og utenforskap, har stor verdi.

SPØRSMÅL NR. 157**Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 22. oktober 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Kan kunnskapsministeren redegjøre for hvordan dette vedtaket konkret følges opp av regjeringen?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Stortingets vedtak under behandling av Innst. 114 S (2017-2018), som ba regjeringen utrede lovendringer som kan gi kommunene mulighet til å skille mellom ideelle og kommersielle private barnehager, samt om det ved et slikt skille kan være formålstjenlig med alternative organisasjonsformer for å drive ideelle barnehager.

Svar:

De private barnehagene bidrar til et stort mangfold av pedagogiske tilbud og valgfrihet for foreldrene. Foreldreundersøkelsen viser at foreldrene jevnt over er litt mer fornøyde med private barnehager enn kommunale barnehager. Private barnehager inkluderer i denne sammenheng alle ikke-offentlige barnehager, altså både barnehager som er organisert som stiftelser, aksjeselskap, enkeltmannsforetak, foreninger og annet. I forbindelse med barnehageforliket i 2003 ble regelverket for private barnehager tilpasset en tid da det var behov for stor utbygging av kapasiteten i sektoren. Reglene var ment å gjøre det enkelt å starte og drive private barnehager. Det ble derfor blant annet gitt god tilgang på tomter og langsiktig finansiering.

Regjeringen mener at det er viktig at foreldrebetaling og offentlige tilskudd kommer barna i barnehagen til

gode. Reglene som ble laget i en tid der vi manglet barnehageplasser, passer ikke nødvendigvis til situasjonen nå med tilnærmet full barnehagedekning, innføring av bemanningskrav og fremveksten av større barnehagekjeder. Vi har derfor satt i gang et lovarbeid som ser på mulige endringer i regelverket for de private barnehagene. Vi vil følge opp anmodningsvedtaket om ideelle og kommersielle barnehager, som representanten Henriksen refererer til, i dette lovarbeidet. Jeg er opptatt av at vi ser alle forslag til endringer i reguleringen av de private barnehagene i sammenheng. Jeg vil derfor komme tilbake til Stortinget med en oppfølging av anmodningsvedtaket samtidig regjeringen legger fram eventuelle andre forslag til endringer i barnehageloven. Regjeringen ønsker å utvikle et fremtidsrettet regelverk som gir barnehager av høy kvalitet, og sikrer at offentlige tilskudd og foreldrebetaling kommer barna i barnehagen til gode. For at de private barnehagene skal ha en sunn økonomi over tid, må de ha rammebetingelser som legger til rette for at overskudd skal være mulig. Dette gjør at driften av barnehagene kan være stabil over tid, slik at barna får et barnehagetilbud som er preget av kontinuitet og stabilitet. Om lag 140 000 barn går i dag i private barnehager. Endringene vi foreslår må ikke skape usikkerhet eller forringe det barnehagetilbudet disse barna har i dag. Det er derfor nødvendig å gå grundig gjennom dagens regelverk og se ulike endringer i sammenheng, før vi legger fram et helhetlig forslag for Stortinget. Men jeg kan forsikre representanten om at arbeidet har høy prioritet, og at vi ikke bruker mer tid enn det som er nødvendig for å sikre en forsvarlig og grundig saksbehandling.

SPØRSMÅL NR. 158**Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 22. oktober 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

I budsjettproposisjonen er det oppgitt at andelen som mottok norskopplæring i asylmottak har falt fra 58 % i 2016 til 3 % i 2017. Hva er årsaken til dette fallet i andel

som får norskopplæring, hva er gjort for å sørge for at flere får norskopplæring, og på hvilken måte mener Statsråden at dette er i tråd med integreringsløftet?

BEGRUNNELSE:

I budsjettproposisjonen er det pekt på at antallet har gått ned, men det forklarer likevel ikke hvorfor andelen som mottar norskopplæring har gått ned. Selv om det er færre som bor på asylmottak er det fremdeles mange som bor der og blir boende der lenge. Det er urovekkende om årsaken er at færre kommuner tilbyr språkopplæring og det i hovedsak skyldes at mange har vært nødt til å flytte mange ganger.

Svar:

Det viser seg at ett tall har falt ut under omtalen av kap. 292, post 60 om norskopplæring for asylsøkere i mottak, som lyder som følger: Delen av asylsøkarar som deltok i norskopplæring, er redusert frå 58 pst. i 2016 til 3 pst. i 2017. Tallet som er uthevet er feil, riktig setning er som følger: Delen av asylsøkarar som deltok i norskopplæring, er redusert frå 58 pst. i 2016 til 31 pst. i 2017.

Selv om det korrigerede tallet gir et annet bilde av situasjonen, viser det fremdeles at det har vært en nedgang i andelen som deltar i opplæringen i norsk for asylsøkere i mottak. Som det fremgår av budsjettproposisjonen er lave ankomsttall og nedlegging av asylmottak en del av forklaringen til denne nedgangen. I de to påfølgende avsnittene vil jeg forklare hvorfor. Saksbehandlingstiden i asylsaker gikk kraftig opp i løpet av 2016. Dette resultatet var som forventet, gitt den store mengden ubehandlede saker fra 2015. Den økte mengden asylsøkere som kom på kort tid, medførte at politiets registreringer av søkerne ble mangelfulle. Dette gjorde jobben med å behandle søknadene vanskeligere og saksbehandlingstiden på asyl-

saker gikk opp (UDIs årsrapport 2016). Det kan antas at lengre saksbehandlingstid førte til at flere asylsøkere rakk å starte i norskopplæring. De økte asylankomstene i 2015 og 2016 førte også til at mottakene bygget kapasiteten opp og flere vertskommuner enn tidligere hadde tilbud om norskopplæring for asylsøkere (NIR).

2017 var derimot preget av en kraftig nedgang i antall asylsøkere. De lave asylankomstene i 2017 ga UDI et handlingsrom til å bygge ned restanser innenfor de fleste sakstyper. Saksbehandlingstiden for asylsaker, herunder prioriterte saker, ble i 2017 kortere (UDIs årsrapport 2017). Nedgangen i asylankomster førte også til en kraftig nedbygging av mottakskapasiteten. UDI la ned 100 asylmottak i 2017. UDI startet 2017 med 150 asylmottak og 13 400 beboere. Ved utløpet av året hadde UDI 50 mottak igjen med 5 100 beboere (UDI 2018). Nedlegging av mottak, interne ressursomstillinger og færre personer i målgruppen har trolig påvirket kommunenes rutiner og tilbud om norskopplæring for asylsøkere på mottak. Kortere saksbehandlingstid for asylsaker kan også antas å ha påvirket den enkeltes deltakelse da mange ikke «rakk» å starte. Regjeringen har arbeidet for å innføre endringer som fører til at alle asylsøkere får opplæring i mottak, og introduksjonsloven er nå endret slik at kommunen har plikt til å sørge for slik opplæring. Opplæringen for asylsøkere i mottak har nå blitt obligatorisk. Denne endringen har vært gjeldende siden 1. september 2018. Frem til dette tidspunktet var tilbudet om opplæring en frivillig ordning. Denne endringen vil bidra til at alle asylsøkere kommer tidlig i gang med opplæring i norsk. Endringen vil også bidra til at alle asylsøkere tidlig får grunnleggende kunnskap om det norske samfunnet og verdiene det bygger på, gjennom opplæring i norsk kultur og norske verdier.

SPØRSMÅL NR. 159

Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 26. oktober 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for at innbyggerne i Oppland skal oppleve mindre avstand mellom helsetilbudene i kommune og sykehus i stedet for at mange nå opplever en stadig sentralisering og mindre samhandling mellom dem?

BEGRUNNELSE:

Flere forhold gjør at Sykehuset Innlandet er trengt opp i et økonomisk hjørne. Den nasjonal røntgen-piloten, som nå er avvirket og ikke kompensert for, overføring av Kongsvinger sykehus til Ahus og innsparinger for å skaffe egenkapital til framtidig bygging av et (lite) «storsykehus» er blant de viktigste årsakene til den økonomiske knipa som helseforetaket nå er i. De desentraliserte tilbudene

i de distriktpspsykiatriske sentrene (DPS) er særlig viktige i fylker som Oppland og Hedmark med lange avstander. Særlig DPS Valdres og DPS Tynset har gått i bresjen for å utvikle lokale behandlingstilbud med støtte via avstand-soppfølging og telemedisin. Alle snakker om at dette i stadig større grad blir en del av et mer desentralisert tilbud i helsesektoren, hvor tilbudet kommer til pasienten – i stedet for at pasientene skal transporteres til stadig mer sentraliserte og spesialiserte tilbud. Sykehuset Innlandet har varslet kutt i nettopp de desentraliserte tilbudene i psykiatrien for 2019. Færre stillinger vil gi mindre tid til lokal pasientbehandling, men det vil også svekke det store og viktige arbeidet som er lagt ned i å utvikle nye tilbud basert på ny teknologi. I sum blir dette som å gå baklengs inn i framtida. Gjøvik interkommunale legevakt, som er en av landets større legevakter med et pasientgrunnlag på over 90 000 innbyggere og over 5000 studenter, har i snart 10 år forsøkt å få til en ombygging og utvidelse av sine leide lokaler i sykehuset på Gjøvik. Snart 20 000 konsultasjoner årlig krever mer verdige lokaler for pasientbehandling enn dagens knøttsmå og avleggs lokaler tilsier. Partene strever med å komme til enighet både om bygningstekniske løsninger, investeringsnivå og leieforhold, om IKT-løsninger, bruk av røntgen og laboratorietjenester. For å nevne noe. En skulle tro at offentlige etater kunne samarbeide om best og størst mulig utnyttelse av fellesskapets penger til felles formål. Men i stedet for å tette samhandlingsgapet, ser det tvert imot ut til å øke. Både pasienter og skattebetalere står igjen som tapere, mens det er vanskelig å se hvem som blir vinneren i revirkampen.

Svar:

Jeg oppfatter at spørsmålet omfatter flere ulike områder, men med vekt på bekymring for det desentraliserte tilbudet innen psykisk helsevern og forhold relatert til Gjøvik interkommunale legevakt.

Regjeringen har fra 2013 gitt tydelige signaler til de regionale helseforetakene om at de psykiske helsetjenestene skal være utadrettete og lett tilgjengelige med samarbeid på kommunale arenaer og der hvor brukerne befinner seg. Det gjelder særlig DPS og BUP, men også sykehus i den grad det er hensiktsmessig. For kommunenes del er det lagt til rette for økt satsing bl.a. gjennom lovfesting av psykologer i kommunene og tilskudd til f.eks. rask psykisk helsehjelp. Støtten til etablering av samarbeidsteam mellom kommuner og psykisk helsevern som ACT-team og FACT-team har vært et viktig tiltak.

Ambulante og polikliniske tjenester har i tråd med styringssignalene økt i omfang i denne perioden. De to siste årene har også den kommunale innsatsen økt, målt i antall årsverk. Det er ikke gitt normtall eller anbefalinger mht. omfanget av døgnplasser. Dette må vurderes

fortløpende lokalt og regionalt med utgangspunkt i behov og utvikling av nye arbeidsmåter.

Helse Sør-Øst opplyser at tilbudet ved de distriktpspsykiatriske sentrene ved Sykehuset Innlandet utvikles ved å dreie behandlingstilbudet fra døgn til poliklinisk og ambulante behandling. Det pågår en prosess om utvikling av tilbudet og samlokalisering av DPS Gjøvik, Aurdal og Valdres lokalmedisinske senter, og en samlokalisering av DPS Lillehammer, Bredebygden og Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter. Distriktpspsykiatrisk senter har polikliniske og ambulante tjenester og dag- og døgntilbud til pasienter med psykiske lidelser som har behov for utredning og behandling.

Fra Helse Sør-Øst vises det videre til at utviklingen de siste årene har gått i retning av økning i polikliniske og ambulante behandlingen, og mindre bruk av døgnplasser. Sammenligninger gjort i Helse Sør-Øst i 2018, viser at Sykehuset Innlandet ligger høyere på drift og bruk av døgnbehandling ved de distriktpspsykiatriske sentrene enn andre helseforetak i regionen, og noe lavere på poliklinisk behandling. Nivået på sykehussenger innenfor psykisk helsevern er sammenlignbart med andre helseforetak.

Det opplyses videre at Sykehuset Innlandet vil fortsette å dreie behandlingstilbudet fra døgn til poliklinisk og ambulante behandling. Gjennomgang av forbruksmønstre har vist at det er de elektive DPS døgninnleggelses som må reduseres. Dette mener Sykehuset Innlandet er en riktig faglig utvikling og i tråd med andre helseforetak i Helse Sør-Øst. Døgn-driften på DPSene foregår i dag på så mange steder at det øker sårbarheten i driften. Enkeltspesialister bærer hele døgntilbudet på enkeltenheter. I dag har Sykehuset Innlandet DPS-døgn-drift på syv ulike lokalisasjoner.

Både DPS Lillehammer og DPS Gjøvik har døgn-drift på to behandlingssteder. Tilbudet er i dag differensiert på diagnose/problemstillinger hvor akutttilbudene ligger på henholdsvis Lillehammer og Gjøvik, mens Bredebygden og Aurdal har elektiv virksomhet. Helse Sør-Øst opplyser at tilbudene ikke er differensiert etter pasientens bosted. Sykehuset Innlandet ønsker å utvikle tjenestene slik at det legges bedre til rette for samhandling med kommunene og oppfølging ambulant og poliklinisk med ulike spesialtilbud. Dette fører til at DPS Gjøvik sin virksomhet i Aurdal ønskes samlokalisert med Valdres lokalmedisinske senter på Fagernes. Denne samlokaliseringen skal utvikles videre for befolkningen i Valdres i samhandling med kommunene. Det opplyses at Sykehuset Innlandet ønsker å vurdere behovet for døgnplasser samlokalisert ved Valdres lokalmedisinske senter, både med tanke på antall og type døgnplasser.

Helse Sør-Øst viser til at foretaket ønsker å utvikle DPS Lillehammer sin virksomhet i Nord-Gudbrandsdal på samme måte. Her ligger allerede poliklinikken samlokalisert med Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter og døgnenheten har startet et omfattende ambu-

lant tilbud til pasienter i Nord- Gudbrandsdal som ønskes samlokalisert med Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter på Otta. Foretaket fortsetter dialogene med kommunene for å vurdere spesialisthelsetjenesten kan bidra med et døgntilbud i samarbeid med kommunene på det lokalmedisinske senteret på Otta.

Sykehuset Innlandet har også Barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker (BUP) desentralt, eksempelvis på Otta og i Valdres som har utstrakt samhandling med lokalt hjelpeapparat.

Helse Sør-Øst opplyser også at behovet for døgnopphold er redusert betraktelig for alderspsykiatriske pasienter. Dette henger sammen med at pasienter får undersøkelse/utredning og behandling på sykehjem gjennom SamAks (samhandling mellom alderspsykiatrisk avdeling og kommunale sykehjem), dvs. at et ambulant team fra alderspsykiatrisk avdeling gir tjenester ut til sykehjemmene. Per i dag er i alt 57 sykehjem i Innlandet inkludert i SamAks, og det er ønskelig å utvide slik at alle kommuner tilbys deltakelse. Omfattende forskning både på metode og pasientbehandling har vist gode resultater.

Helse Sør-Øst understreker at endringene som gjøres har til hensikt å bedre sammenhengen i tjenestetilbudet og gi mindre avstand mellom helsetilbud i kommuner og sykehus.

Helse Sør-Øst bekrefter at det har gått lang tid fra Gjøvik interkommunale legevakt informerte om plassproblemer og utilstrekkelige lokaler i sykehuset på Gjøvik. Det er nedlagt et betydelig arbeid både fra kommunen og Sykehuset Innlandet for å finne en løsning som kunne bli tilfredsstillende både for akuttmottaket på Gjøvik og for Gjøvik interkommunale legevakt.

Høsten 2017 startet prosjektering av ny legevakt på sykehuset og intensjonsavtale ble undertegnet med Gjøvik kommune som byggherre. Sykehuset Innlandet har etter kommunens ønske og i tråd med intensjonsavtalen forestått utredningsarbeidet i samarbeid med legevaktens representanter.

Høsten 2018 innstilte rådmannen på at prosjektet skulle stoppes og at legevakten midlertidig skulle flyttes til et kommunalt lokale på Øverby. Politikerne i Gjøvik sa nei til den alternative plasseringen i rådmannens innstilling. Status per oktober 2018 er at kommunestyret i Gjøvik har bedt rådmannen om å fremme alternative forslag, dvs. med løsninger lokalisert tett opp til sykehuset. Forslagene skal foreligge innen nyttår.

I henhold til den informasjonen jeg har mottatt vurderer jeg at Helse Sør-Øst legger opp til en ønsket faglig utvikling som skal gi innbyggerne et ytterligere bedre helsetilbud.

SPØRSMÅL NR. 160

Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 23. oktober 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Hva er status for framtidig lokalisering av OsloMet, avdeling Akershus?

BEGRUNNELSE:

Da Høgskolen i Akershus og Høgskolen i Oslo fusjonerte i 2011, var det en forutsetning at høyskolemiljøet i Akershus ikke skulle reduseres eller forringes. Over en tid har det pågått diskusjoner om framtidig lokalisering av det som i dag er OsloMet, campus Kjeller. Det er viktig å sikre et framtidig godt tilbud for høyere utdanning i Akershus.

Svar:

Jeg har blitt orientert av OsloMets ledelse om at det skal avholdes styremøte 24. oktober 2018, der administrasjo-

nen vil forelegge styret to alternativer til beslutning i saken om OsloMet på Romerike:- Alternativ 1: På bakgrunn av dialog med huseier i Kunnskapsveien 55 på Kjeller, Hemfosa Samfunnsbygg AS, kan OsloMet gå i forhandlinger med Hemfosa om videre leieavtale på Kjeller.- Alternativ 2: På bakgrunn av foreliggende og tidligere utredninger kan ny campus på Romerike konkurransesettes. Det geografiske søket kan omfatte fem til sju minutters gange fra Lillestrøm stasjon og kollektivtraseen fra Lillestrøm stasjon til Kunnskapsveien 55 på Kjeller. Rektor har lagt fram forslag om å vedta alternativ 1. Jeg har tillit til at OsloMet sikrer et godt læringsmiljø også for studentene på Romerike, uavhengig av hvilken lokalisering som velges. Kunnskapsdepartementet vil følge opp at prosessene er i henhold til Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor og OsloMets langsiktige strategiske planer.

SPØRSMÅL NR. 161**Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 24. oktober 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Kan statsråden sikre at kravet til 80 prosent energifleksible varmesystemer i bygg i større grad gjenspeiler reelt behov ved at kravet inkluderer baderomsoppvarming, og kan statsråden forsikre om at forskriften kommer på plass fra 1. januar 2019?

Svar:

Direktoratet for byggkvalitet har nylig hatt på høring forslag om å skjerpe dagens krav til energifleksible var-

mesystemer. Konkret ble det foreslått å forskriftsfeste at bygninger med over 1 000 m² oppvarmet BRA skal ha energifleksible varmesystem som dekker minimum 80 pst. av normert netto varmebehov beregnet etter Norsk Standard NS 3031:2014 Beregning av bygningers energiytelse – Metode og data. Det er ikke foreslått å endre beregningsmetodikk. Det tas sikte på ikrafttreden 1. januar 2019.

SPØRSMÅL NR. 162**Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 29. oktober 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva gjør helseministeren for å følge opp tiltak nr. 25 i handlingsplanen og at sikre kvinner utsatt for kjønnslemlestelse får et helhetlig godt helsetilbud?

BEGRUNNELSE:

Tall fra NKVTS (2014) anslår at rundt 17 000 jenter og kvinner i Norge er blitt kjønnslemlestet, og at mellom 3 000 og 8 000 er i faresonen. Kjønnslemlestelse kan føre til store skader og senvirkninger, både fysiske og psykiske. Norge har handlingsplan mot kjønnslemlestelse; Retten til å bestemme over eget liv. Handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (2017-2020). Tiltak nr. 25 i planen er å forsterke behandlingstilbudet til utsatte for kjønnslemlestelse herunder videreutvikle behandlingstilbudet til kjønnslemlestedet basert på ny kunnskap. Alle landets helseregioner tilbyr åpnende operasjoner. Land som Sverige har tilbud som rekonstruksjon av klitoris og åpning av gjensydde kvinner. Her tilbys åpnende operasjoner i kombinasjon med rådgiving, psykisk oppfølging og traumebehandling.

Svar:

Det vises til tiltak nr. 25 i handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse som handler om a) likeverdige behandlingstilbud for utsatte for kjønnslemlestelse og b) videreutvikle behandlingstilbudet til kjønnslemlestelse basert på ny kunnskap. Når det gjelder behandlingstilbud til kvinner som er omskåret har jeg fått tilbakemelding fra de regionale helseforetakene. Alle regioner og de aller fleste helseforetak har tilbud om deinfibulering, dvs. åpning av gjengrodde kjønnsdel hos omskårne kvinner. Antallet på slike inngrep er enkelte steder såpass lavt at kirurgi derfor tilbys ved andre sykehus i regionen. Likedan vil ekstra kompliserte tilfeller enkelte steder føre til henvisning til universitetssykehus. Helse Sør-Øst opplyser at "rekonstruktiv kirurgi" avgrenses til kirurgisk inngrep for at jenten/kvinnen skal få en fungerende fødselskanal. Videre uttaler Helse Sør-Øst at kosmetisk kirurgi i denne sammenheng ikke anses som spesialisthelsetjenestens ansvar. Helse Midt-Norge opplyser at St. Olavs hospital HF foreløpig ikke tilbyr rekonstruksjon av klitoris, men det er planlagt hospitering på sykehus i Nederland eller Sverige i 2019 for opplæring innen rekonstruksjon av klitoris. For å fange opp jenter og kvinner

som har blitt utsatte for kjønnslemlestelse, skal det i tråd med Helsedirektoratets veileder om helsetjenestetilbudet til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente gis tilbud om samtale og frivillig underlivsundersøkelse til jenter og kvinner, som selv kommer fra eller har foreldre som kommer fra områder hvor kjønnslemlestelse praktiseres. Kommunen har ansvar for å tilby dette innen ett år etter ankomst til Norge. Også helsestasjons- og skolehelsetjenesten bør tilby samtale om kjønnslemlestelse til foreldre og jenter på ulike alderstrinn på barne- og ungdomsskolen. Helsedirektoratets veileder "forebygging og behandling av kjønnslemlestelse" gir informasjon og faglige anbefalinger til helsepersonell som møter omskarne kvinner. Nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsomsorgen anbefaler at gravide spørres om de har vært

utsatt for kjønnslemlestelse, for å forebygge komplikasjoner ved fødsel. Det er videre anbefalt å identifisere kvinner som er kjønnslemlestet tidligst mulig i svangerskapet og henvise til gynekologisk poliklinikk for vurdering og eventuelt åpnende inngrep i god tid før fødsel. Jordmor/fastlege må gjøre fødeavdelingen oppmerksom på gravide som er kjønnslemlestet så tidlig som mulig, slik at fødselen kan planlegges. Henvisning til sykehus/senter med spesiell kompetanse innenfor området anbefales. NKVTS igangsatte i 2017 et forskningsprosjekt om helsetjenester for jenter og kvinner utsatt for kjønnslemlestelse. Resultatene fra dette prosjektet vil gi oss mer kunnskap om hvordan helsetjenestene kan tilpasse behovet for helsetjenester blant kjønnslemlestedede jenter/kvinner.

SPØRSMÅL NR. 163

Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth

Besvart 25. oktober 2018 av fiskeriminister Harald T. Nesvik

Spørsmål:

På hvilken måte vil fiskeriministeren bidra til en konstruktiv dialog med Nordland fylkeskommune og Vega kommune om utviklingen av Vega verdensarv?

BEGRUNNELSE:

Vegaøyene verdensarvstatus er viktig for Norge, Nordland og Vega kommune. I desember 2002 ble Intensjonsavtalen for forvaltningen av verdensarvstatusen undertegnet. Etablering av verdensarvstatusen ble mulig i samspill mellom en rekke aktører; Vega kommune, Helgeland Regionråd, Sør-Helgeland Regionråd, Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune, Riksantikvaren, Fiskeridirektoratet, Direktoratet for naturforvaltning og Miljøverndepartementet. I intensjonsavtalen av 1.12.2002 vektlegges det at; «En forutsetning for at disse viktige verdiene bevares er at de tradisjonelle næringene og øvrig næringsliv fortsatt kan drives økonomisk lønnsomt og at denne næringsvirksomheten kan utvikles i samme takt som i landet for øvrig. Det samme gjelder nye næringer». 3. juli gav Nordland fylkeskommune en midlertidig tillatelse til lokalitetsavklaring til Marine Harvest ved Rørskjæran i Vega kommune. Den midlertidige tillatelsen ble påklaget av Riksantikvaren 19. juli. Med bakgrunn i intensjonsavtalen og det ovennevnte klagen har Nordland fylkeskommune og Vega kommune bedt om møte med

Fiskeriminister Harald T. Nesvik og Klima- og Miljøminister Ola Elvestuen. Møteforespørselen ble sendt 20. september uten at denne er besvart.

Svar:

Jeg vil sammen med klima- og miljøministeren holde et møte med Nordland fylkeskommune og Vega kommune om utviklingen av Vega verdensarv. Vi arbeider for å finne et passende tidspunkt for møtet. Bakgrunnen er henvendelsen fra Nordland fylkeskommune og Vega kommune av 20. september hvor det bes om et møte med henvisning til intensjonsavtalen for Vega verdensarv og formuleringene i avtalen knyttet til muligheten for å drive næringsutvikling i verdensarvområdet. Intensjonsavtalen forutsetter at næringsvirksomhet i området kan drives økonomisk lønnsomt og utvikles i takt med landet for øvrig. Fiskeri og havbruk er eksempler på næringsvirksomhet som det er naturlig å drive i dette området. Den omsøkte lokalitetsklareringen som stortingsrepresentant Myrseth viser til i sin begrunnelse for spørsmålet, behandles som en ordinær klagesak i klageorganene hos de respektive sektormyndigheter. Dersom vedtaket ikke blir omgjort etter en ny vurdering i fylkeskommunen, vil saken bli sendt til Fiskeridirektoratet som klageinstans. Det vil ikke være riktig av meg som fiskeriminister å kommentere en sak som ligger til behandling i andre instanser. Jeg

legger som alltid ellers til grunn at alle saker undergis en

forsvarlig behandling i de organene som er underordnet departementet.

SPØRSMÅL NR. 164

Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 26. oktober 2018 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud

Spørsmål:

Iht. prop. 1 fra LMD vil Regjeringen styrke det viktige bidraget skogen og aktivt skogbruk gir til sysselsetting og verdiskaping, ved å legge til rette for at en større del av det produktive skogarealet blir tatt aktivt i bruk. Samtidig ser vi at skogsindustrien flere steder i landet sliter med tilgang på råstoff, bl.a. gjelder dette i Nordland der det nå vurderes vern av store skogarealer eid av Statskog.

Hvordan vil statsråden, som skogminister, sikre at industriens behov for skog ivaretas i pågående prosesser med vern av skog?

Svar:

Norge har store skogressurser som gjennom lønnsom foredling kan gi grunnlag for langt større verdiskaping enn i dag. For å bidra til økt verdiskaping i hele verdikjeden, vil regjeringen legge til rette for økt avvirkning innenfor bærekraftige rammer, dersom det er etterspørsel etter det i markedet. Samferdsel og infrastruktur er ett av regjeringens hovedsatsingsområder. Dette er også viktig for utviklingen av skog- og trenæringen i Norge. Det har aldri blitt satset så tungt på veivedlikehold samtidig som det har blitt bygd mye ny og moderne infrastruktur i Norge. Regjeringen vil i NTP 2018-2029 bruke 1064 milliarder 2017-kroner til infrastrukturtiltak. Mye av dette vil gå til bedre offentlige veier. Det er også satt av 6,5 milliarder kroner til Godspakke Innlandet som vil gi store gevinster for tømmertransporten på jernbanen. I Prop. 1 S (2018-2019) blir det i tillegg foreslått 25 millioner kroner til utbedring av flaskehalsen på fylkesveinettet. Vi har satset på kostnadsreducerende tiltak og har økt bevilgningen til utbygging av skogsveier og tømmerkaier med om lag 66 millioner kroner til 197 millioner kroner i 2018. Dette er en økning på over 50 pst. sammenlignet med bevilgningen i 2013 under den rødgrønne regjeringen. I perioden 2014 til 2018 er det bevilget rundt 760 mill. kroner til infrastrukturtiltak i skogbruket. Av dette er rundt 525 mill. kroner til skogsveier og 235 mill. kroner til tømmerkaier.

Dette er målrettede og prioriterte tiltak for økt hogst og mer kostnadseffektiv tømmertransport. Vi legger i 2019 opp til et fortsatt høyt ambisjonsnivå for videreutvikling av infrastrukturen i skogbruket. Dette vil legge til rette for at større deler av det produktive skogarealet kan tas i bruk, og at industrien kan få stabil tilgang til råstoff på en effektiv måte. Avvirkningen i norsk skogbruk har i de siste to årene vært rekordhøy, i 2017 ble det avvirket 10,4 mill. kubikkmeter tømmer for salg til industri. Regjeringens politikk for bærekraftig skogbruk vil gjøre det mulig å øke avvirkningen samtidig som det biologiske mangfoldet ivaretas og Stortingets mål for vern av skog nås. Jeg viser forøvrig til svar fra klima- og miljøministeren til representanten Terje Aasland 16. oktober 2018. Her blir det redegjort for oppfølging av Stortingets vedtak 3. desember 2015, der Stortinget ba regjeringen sørge for en gjennomgang og vern av verneverdig skog i Statskog SFs eie, og Stortingets vedtak 23. mai 2016 om mål om vern av 10 prosent av skogarealet. I svaret vises det til at før regjeringen tar stilling til vern av aktuelle skogområder vil det foretas en helhetlig vurdering av vernekvaliteter og mulige konsekvenser for andre interesser, herunder mulige konsekvenser for verdiskapingen i skogbruk og lokal industri som er basert på skogråstoff som innsatsfaktor.

SPØRSMÅL NR. 165**Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 31. oktober 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Kommunestyret på Kongsberg har 12. sept. 2018 gjort vedtak om at bomstasjonen på Meheia settes opp på kommunegrensa mellom Kongsberg og Notodden. Det innebærer ingen vesentlig kostnadsøkning. Derved slipper beboere/aktivitet på Meheia å betale bompenger ved kjøring innenfor Kongsbergs grenser. Dette vil gi likebehandling i forhold til andre innbyggere i Kongsberg.

Er statsråden enig i at bomstasjoner bør plasseres slik at kommunens innbyggere likebehandles?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for at et enstemmig Kongsberg kommunestyre anmoder om at bomstasjonen på Meheia flyttes til kommunegrensen er at prinsippet for å kreve bompenger er at det er "sammenheng mellom betaling og nytte, noe som innebærer at de som betaler skal ha nytte av veiprosjekter bompenger finansierer" (Arbeidsutkast Styrings- og strategistaben, Statens Vegvesen Region Sør, 08.12.2017).

De innbyggerne i Kongsberg som bor på Meheia utafor bomstasjonen og som arbeider f.eks. i Saggrenda, Teknologiparken og ellers på Vestsiden i Kongsberg, vil ha svært liten eller ingen nytte av den nye E134.

Svar:

Eit framlegg med alternative opplegg for justering av innkrevjingsopplegget for prosjektet E134 Damåsen – Saggrenda blei handsama av lokale styresmakter våren 2018. I framlegget blei flytting av bomstasjonen på ny E134 ved Saggrenda (Meheia) til fylkesgrensa mot Telemark omtalt som uaktuelt. Ved den lokalpolitiske behandlinga blei det heller ikkje tilrådd slik flytting.

Representanten Lundteigen viser til at Kongsberg kommune nyleg har handsama saka på nytt og gått inn for å flytte bomstasjonen.

Statens vegvesen har enno ikkje oversendt saka til Samferdselsdepartementet for behandling. Det er følgeleig for tidleg for departementet å ta stilling til dette spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 166**Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad****Besvart 24. oktober 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva vil helseministeren gjøre for at synssjekk etter hjerneslag iverksettes raskere og mer omfattende enn det som gjøres i dag?

BEGRUNNELSE:

Under Norges blindforbunds seminar på verdens synsdag 11. oktober ble det lagt fram tall som viser at 60 % av de som får hjerneslag kan bli rammet av synsproblemer. Dokumentasjonen bak disse tallene kan diskuteres, men det som er sikkert per i dag er at mange ikke får utredet synsvanskene sin godt nok. Mitt inntrykk er at det ofte ikke er god nok kartlegging av synsvanskene i slagenhe-

tene, og kanskje heller ikke blant fastlegene. Vi har verktøyene, men vi bruker de trolig ikke tilstrekkelig systematisert. Personer med slike synsproblemer får store utfordringer i hverdagen. De oppdager ikke hindringer, velter ting, overser folk de møter, har vansker med å finne fram i butikker, osv. Det vil også kunne føre til trafikkulykker, da sjåfører med synsutfall kan overse personer og gjenstander i veibanen, og som fotgjenger oppdager de ikke andre trafikanter tidsnok. Mange pasienter opplever problemer som kunne vært mindre om de hadde fått bedre kartlegging av synsvanskene og fått oppfølging av synspedagog, kursing i Blindeforbundets senter i Hurdal eller lignende tilbud ellers i landet. Enkelte steder er det knapt noe tilbud. Dersom alle med synsvansker og be-

hov for oppfølging skal få hjelp, trengs det sannsynligvis større kapasitet. På kurs får de slagrammede informasjon og lærer teknikker for å takle synsvanskene best mulig. Det resulterer i at mange opplever bedring, og/eller at det blir enklere å leve med skadene. Det trengs åpenbart bedre dokumentasjon på effekten av rehabilitering etter synsfeltutfall og andre synsskader som følge av hjerneslag, tilsvarende rehabilitering og opptrening etter lammelse i et bein eller en arm. Det er trolig et betydelig potensiale bare man kommer raskt nok i gang. Når man kan trene opp igjen andre skader, som for eksempel lammelse så godt, er det rimelig å anta at man kan trene opp igjen også deler av hjernen som har med synet å gjøre. Plastisiteten i hjernen og evnen til reorganisering i hjernebarken, som gjør det mulig for områder som ikke er skadet å ta over noe av funksjonen for skadet vev, er størst i starten. Men for å få den fulle effekten av den omtalte behandlingen, trengs åpenbart mer forskning.

Svar:

Synsproblemer er et stort problem for mange slagpasienter. Det framgår av de nasjonale faglige retningslinjene for behandling og rehabilitering av hjerneslag at synsproblemer har blitt rapportert hos opptil 60 prosent av slagrammede. I forbindelse med revisjon av den nasjonale retningslinjen for behandling og rehabilitering ved hjerneslag, ble det gjort en kunnskapsoppsummering om synsforbedrende tiltak. Kunnskapsoppsummeringen, sammen med ekspertenes erfaring og kunnskap, har dannet grunnlag for de faglige anbefalingene i den reviderte

nasjonale retningslinjen for behandling og rehabilitering av hjerneslag som ble lagt fram i desember 2017. I den reviderte nasjonale retningslinjen framgår det at synsfunksjonen bør vurderes etter hjerneslaget, og pasienter med synsproblemer bør henvises til øyelege, optiker, ortoptist og/eller synspedagog. Retningslinjen foreslår også behandling med kompensatoriske tiltak for slagrammede med synsfeltutfall. Spesifikke kompensatoriske tiltak kan være trening i visuelle søkestrategier, trene øyebevegelser for lesing, bruk av blinklys eller fargetegn og trening i å utføre daglige aktiviteter. Det framgår av retningslinjen at det ikke er grunnlag for å anbefale i hvilken tidsperiode etter hjerneslaget tiltakene bør iverksettes. Tidsangivelsen varierer i studiene fra 5 dager til 7,5 år. Jeg har gitt Helsedirektoratet i oppdrag å lage pakkeforløp for hjerneslag. De første pakkeforløpene er allerede implementert, mens pakkeforløp for rehabiliteringsfasen av hjerneslag blir lagt fram i 2019. Pakkeforløpene innebærer at helsetjenesten må planlegge hvilke tjenester det er behov for, og hvilken kapasitet og kompetanse som er nødvendig. Pakkeforløpene bygger på de reviderte nasjonale retningslinjene. Jeg legger til grunn at helsetjenesten implementerer pakkeforløp og den nasjonale retningslinjen slik at pasientene får vurdert synsfunksjonen. Avslutningsvis nevner jeg at folketrygden, gjennom Arbeids- og velferdsetaten, dekker tilpasningskurs for at personer med synstap skal styrke evnen til å klare seg i daglig- eller arbeidslivet. Kursarrangører, som Blindeforbundet, kan søke Arbeids- og velferdsdirektoratet om å arrangere tilpasningskurs, for eksempel for personer med hjernerelaterte synsvansker.

SPØRSMÅL NR. 167

Innlevert 17. oktober 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen

Besvart 24. oktober 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hvordan vurdere statsråden sammenhengen mellom Nasjonal Transportplan og behovet for faglært arbeidskraft i bygg- anleggsbransjen, og hvordan vil han dekke behovet for faglært arbeidskraft i bransjen i årene som kommer?

BEGRUNNELSE:

I følge NTP skal det bygges for over 1000 milliarder over en 12 års periode, noe som krever en betydelig rekrutter-

ing av faglært arbeidskraft i bygge- og anleggsbransjen de neste årene. Det er derfor viktig at fylkeskommunene får nødvendige ressurser til videregående opplæring for å dekke sysselsettingsbehovet i bransjen. Det er også avgjørende at entreprenørene øker inntaket av lærlinger i bedrift. I tillegg bør ungdom allerede på ungdomsskolen stimuleres til å søke seg mot en slik utdanning.

I motsetning til flere andre yrkesfag har anleggsgagene gode søkertall, men det er opprettet for få skoleplasser. Det er mange som ikke har fått fullført ønsket utdanning. Det siste året er det bare halvparten av søkerne til

anleggsteknikk som har fått sin første prioritet oppfylt. Anleggsnæringen har gjennom mange år vært viktig for sysselsetningen over det ganske land. Spesielt ute i distriktene er mye ungdom blitt rekruttert til bransjen. Anleggsnæringen og offentlige byggherrer stiller nå strengere krav til at anleggsarbeid skal utføres av arbeidstakere med formell utdanning, og at lærlinger skal inntas i prosjektene. Dette er bra med tanke på å gjøre den norske fagarbeideren i stand til å møte den teknologiske utviklingen i bransjen. Det å stille krav til kompetanse er også et godt virkemiddel for å bygge vern mot sosial dumping, og redusere farene for arbeidsulykker. Når kravet til formell kompetanse øker så er det en forutsetning at det følges opp med tilstrekkelig skoleplasser, ellers stenges ungdommen ute fra bransjen.

Samferdselssektoren står nå over for store investeringer de neste årene. Det er derfor viktig å utvikle nasjonal politikk som tar samfunnsansvar for å dekke behovet både gjennom flere skoleplasser og flere lærlingeplasser. Dette vil også være et nyttig virkemiddel for å øke sysselsetningen blant de mange ungdommene under 30 år som i dag står utenfor arbeidslivet. Det bør både stimuleres til en større satsing på flere skoleplasser i anleggsgagnene generelt. I tillegg bør regjeringen finansiere flere landslinjeklasser.

Svar:

Jeg deler representantens entusiasme for Nasjonal Transportplan 2018-2029 som ble lagt frem gjennom et tett samarbeid mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Planen innebærer en betydelig økning sammenlignet med NTP 2014-2023 som ble lagt frem av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Den borgerlige regjeringen har også vist at vi kan levere på planene. Samferdselsbudsjettet har økt med 75 % fra 2013 til 2019 (Prop. 1S), og dette er en økning fra 41,4 mrd. kroner til 73,1 mrd. kroner. Mens det fra 1970 til 1995 bare ble åpnet 45 kilometer motorvei på 25 år, planlegger regjeringen å åpne hele 104 kilometer med ny trygg firefeltsvei i 2019. Regjeringen foreslår også rekord mye til jernbane og kollektiv, og bevilgningene til jernbaneforvaltning er økt med nesten 80 % siden regjeringen tiltrådte. Samtidig viser de nye utslippsfremskrivningene at utslippene fra veitrafikken er i fritt fall. Dette står i sterk kontrast til at utslippene fra veitrafikken økte dramatisk med Ap, SV og Sp i regjering. En konsekvens av regjeringens grønne avgiftslettelser er at CO₂-utslippet fra nye personbiler er redusert fra 123 gram/km i 2013 til 82 gram/km i 2017. Det betyr at Stortingets svært ambisiøse mål om 85 gram per kilometer innen 2020 ble nådd tre år før tiden. Gjennomsnittlig CO₂-utslipp for alle nye personbiler registrert i september 2018 var 55 g/km. Denne regjeringen har vært svært opptatt av og satset mye på yrkesfagene gjennom de siste fem årene. Vi vet at

Norge har stort behov for fagarbeidere i tiden fremover. Ifølge SSB vil vi mangle over 70 000 fagarbeidere i 2035. Annenhver bedrift mangler faglært arbeidskraft, og taper oppdrag på grunn av det. I Aftenposten kunne vi i vår lese overskriften: Fagbrev mer etterspurt enn mastergrad. 6 av 10 bedrifter i NHOs kompetansebarometer oppgir at de har behov for folk med yrkesfagsutdanning. Jeg mener derfor at det er nødvendig å heve statusen til yrkesfagene og redusere frafallet ved utdanningene. Mesterbrev er like viktig som mastergrad og vi trenger like mye mestere som mastere i tiden fremover. I 2017 startet 21 500 personer i lære. Det er det høyeste som noen gang er målt, og det er hele 1 660 elever flere enn året før. Fra 2012 til 2017 økte antall nye lærekontrakter med 16 prosent. Andelen som i dag får læreplass, er den høyeste siden 2011. Fra høsten 2020 kommer den største endringen i yrkesfagutdanningen siden Kunnskapsløftet i 2006. Flere elever skal få spesialisering fra start. Vi utvider fra 8 til 10 utdanningsprogram, fag som nesten ikke har søkere fases ut. Vi fornyer også fellesfagene på yrkesfag. Dette vil gi en sterkere yrkesretting av fellesfagene, slik at de er i tråd med det ungdommen møter i sin arbeidshverdag. Så innfører vi et nytt, praktisk og arbeidslivsrettet håndverksfag som valgfag i ungdomsskolen for å gi flere elever mulighet til yrkesretting tidligere. Vi har også vedtatt en ny ordning som gjør at elever i videregående skole kan skifte til yrkesfag etter det første året på studiespesialisering, uten å måtte gå førsteåret om igjen. Jeg deler representantens interesse for å sikre at det også i forbindelse med Nasjonal Transportplan blir satset på fagarbeidere og lærlinger. Vi har derfor strammet opp kravene som gjelder lærlinger i offentlige anbudsprosesser. Vi har innført krav om bruk av lærlinger for å vinne offentlige anbud og vi stiller krav til at statlige virksomheter med flere enn 100 ansatte skal ha lærling. Når det gjelder det konkrete spørsmålet om fagarbeidere i anleggsbransjen, så kan jeg opplyse at det har vært en gledelig økning i antall elever, spesielt på Vg2 anleggsteknikk. Fra 2013 til skoleåret 2017/18 har antall elever på anleggsteknikk økt med nesten 25 %, noe som er blant de Vg2-tilbud på yrkesfag som har økt mest i perioden. Samtidig er det riktig som representanten påpeker, at andelen av søkere som får skoleplass er lav sammenliknet med mange andre yrkesfaglige skoletilbud. Her vil jeg minne om at ansvaret for å tilby skoleplasser, altså å dimensjonere skoletilbudet riktig både i forhold til elevenes søking og behovet for lærlinger, først og fremst ligger hos fylkeskommunene. Jeg er klar over at skoletilbud innen anleggsteknikk er ressurskrevende, blant annet på grunn av behovet for større maskiner. Derfor er de fleste tilbudene enten landslinjer eller landsdekkende tilbud. De førstnevnte har ifølge Utdanningsdirektoratet en kapasitet på om lag halvparten av dagens elevplasser i Vg2 Anleggsteknikk, og har en særskilt finansiering fra staten. De landsdekkende tilbudene er fylkeskommunale, der fylkene samarbeider om å gi tilbud som tar inn søkere fra

hele landet. Jeg mener det er viktig å holde på en ordning der fylkeskommunene har ansvaret for det videregående opplæringstilbudet på yrkesfag. Jeg har derfor ikke planer om å utvide omfanget av landsdekkende tilbud ut over de som alt er finansiert av staten. Dette henger også sammen med at det kan påvirke fylkeskommunenes muligheter til å planlegge og styre skoletilbudene. Til slutt vil jeg peke på at anleggsbransjen selv har et stort ansvar for å sikre kompetanse gjennom rekruttering og gjennom å være

lærebedrifter. Innenfor bygg- og anleggsgagnene samlet viser tall fra Utdanningsdirektoratet og SSB at for 2017 var andelen søkere som fikk læreplass på 83 %. Dette ligger omtrent 10 % høyere enn for gjennomsnittet blant yrkesfagene. Når det gjelder de mest sentrale lærefagene i anleggsbransjen så ligger disse også høyt, men det er fortsatt om lag to av ti søkere som ikke får læreplass. Det er ulike årsaker til dette, men jeg vil også peke på at bransjen her kan gjøre mer for å ta inn lærlinger.

SPØRSMÅL NR. 168

Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 26. oktober 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Sjukehus får trange økonomiske rammer fra regjeringa. Det utfordrer dagens drift. Kommunene får regninga, som må ta imot flere pasienter tidligere med tyngre og mer sammensatte diagnoser og lidelser enn før.

Hvordan mener statsråden psykiatrien lokalt blir styrka, blant annet dersom Distriktpsikiatriske Senter blir lagt ned og erstatta av ambulante team, som for eksempel i DPS Aurdal og Otta i Sykehuset Innlandet, uten at det følger med midler som kompenserer for dette?

BEGRUNNELSE:

Sykehuset Innlandet foreslår flere endringer for å tilpasse driften til den faglige og økonomiske utviklingen i foretaket, som er til behandling i styret 19. oktober 2018.

Svar:

Regjeringen vil behandle flere pasienter i sykehusene, øke kvaliteten på behandlingen og få ned ventetidene. Derfor foreslår vi å øke sykehusbudsjettet med 1 350 millioner kroner i 2019. Det gir rom for en aktivitetsvekst på om lag 1,7 prosent. Sykehusene får dermed en styrking utover demografikostnadene til mer pasientbehandling, økte medisinkostnader og økte investeringer. Regjeringen viderefører også den "gyldne regel" om å prioritere psykisk helse og rus i helseregionene i 2019. Regelen omhandler at psykisk helsevern og rusbehandling hver for seg skal ha en vekst som er høyere enn somatikk. Jeg tillater meg for øvrig å vise til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 159 da dette gjelder samme sak. Jeg refererer som følger: "Regjeringen har fra 2013 gitt tydelige signaler til de regionale

helseforetakene om at de psykiske helsetjenestene skal være utadrettete og lett tilgjengelige med samarbeid på kommunale arenaer og der hvor brukerne befinner seg. Det gjelder særlig DPS og BUP, men også sykehus i den grad det er hensiktsmessig. For kommunenes del er det lagt til rette for økt satsing bl.a. gjennom lovfesting av psykologer i kommunene og tilskudd til f.eks. rask psykisk helsehjelp. Støtten til etablering av samarbeidsteam mellom kommuner og psykisk helsevern som ACT-team og FACT-team har vært et viktig tiltak. Ambulante og polikliniske tjenester har i tråd med styringssignalene økt i omfang i denne perioden. De to siste årene har også den kommunale innsatsen økt, målt i antall årsverk. Det er ikke gitt normtall eller anbefalinger mht. omfanget av døgnplasser. Dette må vurderes fortløpende lokalt og regionalt med utgangspunkt i behov og utvikling av nye arbeidsmåter. Helse Sør-Øst opplyser at tilbudet ved de distriktpsikiatriske sentrene ved Sykehuset Innlandet utvikles ved å dreie behandlingstilbudet fra døgn til poliklinisk og ambulant behandling. Det pågår en prosess om utvikling av tilbudet og samlokalisering av DPS Gjøvik, Aurdal og Valdres lokalmedisinske senter, og en samlokalisering av DPS Lillehammer, Bredebygden og Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter. Distriktpsikiatriske senter har polikliniske og ambulante tjenester og dag- og døgntilbud til pasienter med psykiske lidelser som har behov for utredning og behandling. Fra Helse Sør-Øst vises det videre til at utviklingen de siste årene har gått i retning av økning i polikliniske og ambulant behandling, og mindre bruk av døgnplasser. Sammenligninger gjort i Helse Sør-Øst i 2018, viser at Sykehuset Innlandet ligger høyere på drift og bruk av døgnbehandling ved de distriktpsikiatriske sentrene enn andre helseforetak i regionen, og noe lavere

på poliklinisk behandling. Nivået på sykehussenger innenfor psykisk helsevern er sammenlignbart med andre helseforetak. Det opplyses videre at Sykehuset Innlandet vil fortsette å dreie behandlingstilbudet fra døgn til poliklinisk og ambulant behandling. Gjennomgang av forbruksmønster har vist at det er de elektive DPS døgninnleggelse som må reduseres. Dette mener Sykehuset Innlandet er en riktig faglig utvikling og i tråd med andre helseforetak i Helse Sør-Øst. Døgn-driften på DPSene foregår i dag på så mange steder at det øker sårbarheten i driften. Enkeltspesialister bærer hele døgntilbudet på enkeltenheter. I dag har Sykehuset Innlandet DPS-døgn-drift på syv ulike lokalisasjoner. Både DPS Lillehammer og DPS Gjøvik har døgn-drift på to behandlingssteder. Tilbudet er i dag differensiert på diagnose/problemstillinger hvor akutttilbudene ligger på henholdsvis Lillehammer og Gjøvik, mens Bredebygden og Aurdal har elektiv virksomhet. Helse Sør-Øst opplyser at tilbudene ikke er differensiert etter pasientens bosted. Sykehuset Innlandet ønsker å utvikle tjenestene slik at det legges bedre til rette for samhandling med kommunene og oppfølging ambulant og poliklinisk med ulike spesialtilbud. Dette fører til at DPS Gjøvik sin virksomhet i Aurdal ønskes samlokalisert med Valdres lokalmedisinske senter på Fagernes. Denne samlokaliseringen skal utvikles videre for befolkningen i Valdres i samhandling med kommunene. Det opplyses at Sykehuset Innlandet ønsker å vurdere behovet for døgnplasser samlokalisert ved Valdres lokalmedisinske senter, både med tanke på antall og type døgnplasser. Helse Sør-Øst viser til at foretaket ønsker å utvikle DPS Lillehammer sin virksomhet i Nord-Gudbrandsdal på samme måte. Her ligger allerede poliklinikken samlokalisert med Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter og døgnenheten har startet et omfattende ambulant tilbud til pasienter i Nord-Gudbrandsdal som ønskes samlokalisert med Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter på Otta. Foretaket fortsetter dialogene med kommunene for å vurdere spesialisthelsetjenesten kan bidra med et døgn-tilbud i samarbeid med kommunene på det lokalmedisinske senteret på Otta. Sykehuset Innlandet har også Barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker (BUP) desentralt, eksempelvis på Otta og i Valdres som har utstrakt samhandling med lokalt hjelpeapparat. Helse Sør-Øst opplyser også at behovet for døgnopphold er redusert betraktelig for alderspsykiatriske pasienter. Dette henger sammen med at pasienter får undersøkelse/utredning og behandling på sykehjem gjennom SamAks (samhandling mellom alderspsykiatrisk avdeling og kommunale sykehjem), dvs. at et ambulant team fra alderspsykiatrisk avdeling gir tjenester ut til sykehjemmene. Per i dag er i alt 57 sykehjem i Innlandet inkludert i SamAks, og det er ønskelig å utvide slik at alle kommuner tilbys deltakelse. Omfattende forskning både på metode og pasientbehandling har vist gode resultater. Helse Sør-Øst understreker at endringene som gjøres har til hensikt å bedre sammenhen-

gen i tjenestetilbudet og gi mindre avstand mellom helsetilbud i kommuner og sykehus. Helse Sør-Øst bekrefter at det har gått lang tid fra Gjøvik interkommunale legevakt informerte om plassproblemer og utilstrekkelige lokaler i sykehuset på Gjøvik. Det er nedlagt et betydelig arbeid både fra kommunen og Sykehuset Innlandet for å finne en løsning som kunne bli tilfredsstillende både for akutt-mottaket på Gjøvik og for Gjøvik interkommunale legevakt. Høsten 2017 startet prosjektering av ny legevakt på sykehuset og intensjonsavtale ble undertegnet med Gjøvik kommune som byggherre. Sykehuset Innlandet har etter kommunens ønske og i tråd med intensjonsavtalen forestått utredningsarbeidet i samarbeid med legevaktens representanter. Høsten 2018 innstilte rådmannen på at prosjektet skulle stoppes og at legevakten midlertidig skulle flyttes til et kommunalt lokale på Øverby. Politikerne i Gjøvik sa nei til den alternative plasseringen i rådmannens innstilling. Status per oktober 2018 er at kommunestyret i Gjøvik har bedt rådmannen om å fremme alternative forslag, dvs. med løsninger lokalisert tett opp til sykehuset. Forslagene skal foreligge innen nyttår. I henhold til den informasjonen jeg har mottatt vurderer jeg at Helse Sør-Øst legger opp til en ønsket faglig utvikling som skal gi innbyggerne et ytterligere bedre helsetilbud."

SPØRSMÅL NR. 169**Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen****Besvart 24. oktober 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

Når ble det avgjort at smarte strømmålere skulle installeres og hva var begrunnelsen for dette, hvorfor må man ha årlig kontroller av alle strømmålere og hvordan har Agder Energi kommet frem til beløpet på 2125kr i årlig gebyr for disse kontrollene, og kunne dette vært organisert på en annen måte?

BEGRUNNELSE:

Det er vedtatt at alle strømkunder i landet skal ha nye smarte strømmålere (AMS) innen 1.januar 2019. Undertegnede ønsker å vite hvem som har vedtatt dette og med hvilken begrunnelse. Personer som er over el-overfølsomme kan, etter legeerklæring, likevel beholde sine eksisterende strømmålere og må lese dem av manuelt som tidligere. Agder Energi Nett har 4.500 kunder som av helsemessige grunner ikke kan installere de nye smartmålerne. Nå ilegges disse kundene et årlig gebyr på 2.125kr, fordi selskapet mener at de må gjennomføre årlig manuell kontroll. Kunder som er el-overfølsomme opplever dette gebyret som et press for å installere smartmålere, til tross for at de av helsemessige grunner ikke bør gjøre det. Frem til nå har selskapet basert seg på at kunden selv leser av og sender inn sine målinger, og oppgir til Fædrelandsvennen at veldig mange av abonnentene har gjort dette på en god måte. Nå mener imidlertid selskapet at det vil være behov for en større presisjon, og velger å gjennomføre årlige manuelle kontroller av samtlige abonnenter som ikke installerer smartmåler. Både gebyrets størrelse og omfang av kontroller virker på undertegnede som svært overproporsjonerte og undertegnede ønsker med dette å vite om dette kunne vært håndtert og organisert på en annen måte.

Svar:

Vedtaket om at norske strømkunder innen 1. januar 2019 skal få installert avanserte måle- og styringssystem (AMS) ble fattet av Norges vassdrags og energidirektorat (NVE) 1. juli 2013, under Stoltenberg II regjeringen. Vedtaket ble fattet etter en grundig prosess og vurdering av tiltakets samfunnsøkonomiske lønnsomhet. De vedtatte bestemmelsene om AMS i Forskrift om måling, avregning, fakturering av nettjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. har vært sendt på offentlig høring av NVE. Innføringen av AMS er en del av moderniseringen av det norske strømmettet og forventes å gi fordeler både for

strømkundene og for kraftsystemet. De nye strømmålerne vil gi nettselskapene mer nøyaktig informasjon om tilstanden i nettet. Denne kunnskapen kan brukes til å oppnå mer effektiv drift, for eksempel ved at det tar kortere tid å lokalisere og rette feil. Bedre data om strømforbruket legger også til rette for bedre investeringsbeslutninger. Over tid vil derfor AMS bidra til kostnadsbesparelser for nettselskapene og dermed gi nettkundene lavere nettleie.

AMS bidrar også at kundene får lettere tilgang til informasjon om eget strømforbruk og slipper månedlig rapportering av forbruket. Dette kan gjøre det lettere å spare strøm for den enkelte. Videre gir de nye strømmålerne muligheter for installering av ulike tilleggstjenester, som for eksempel smarte styringssystemer, som også vil bidra til strømsparing og energieffektivisering. Alle fritak for installasjon av AMS kan gi økte kostnader for driften av strømmettet, fordi nettselskapene får ekstrakostnader knyttet til blant annet kontrollavlesning. Nettselskapene er pålagt å sørge for at måleren blir avlest årlig, og det er opp til selskapet å vurdere hvordan manuelle kunder skal vurderes og om det er nødvendig med manuell årlig kontrollavlesning. Det er fordyrende at nettselskapene må opprettholde et gammelt, manuelt system for håndtering av måleverdier parallelt med et nytt, digitalisert system med automatiserte prosesser. NVE har derfor tillatt nettselskapene å kreve et gebyr som dekker kostnadene ved manuell avlesning. Hvis nettselskapene ikke krever et slikt avlesingsgebyr, vil kostnaden for at enkelte kunder har manuelt avlest strømmåler i stedet måtte dekkes gjennom en høyere nettleie for de øvrige strømkundene. Det er nettselskapene som fastsetter avlesningsgebyret innenfor sitt nettområde. Gebyret kan ikke være større enn kostnadene nettselskapet har med manuell avlesning og påvirker ikke nettselskapets overskudd. Inntektsrammereguleringen gir nettselskapene insentiv til å holde kostnadene så lave som mulig, og de vil ikke tjene på å fordyre prosessen med manuell avlesning for å kunne sette et høyere gebyr enn nødvendig. Dersom en kunde er uenig i nettselskapets fastsettelse av avlesningsgebyr, kan forholdet klages inn for NVE. Olje- og energidepartementet er klageinstans for NVEs vedtak.

SPØRSMÅL NR. 170**Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 25. oktober 2018 av kulturminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Har kulturministeren vurdert de negative konsekvensene for arbeidsintensive kunstneriske virksomheter, som de norske symfoniorkestrene, av de siste årenes real reduksjon av rammetilskuddene som følge av ABE-reformen?

BEGRUNNELSE:

Jeg kjenner best til Bergen Filharmoniske Orkester (BFO) som bevilgningsmessig står stille med hensyn til rammetilskudd. Hvilket i praksis innebærer en real reduksjon i og med at det nå er akkumulert mer enn 3 % i samlet kutt pga ABE-reformen. En reform som ikke fungerer i arbeidsintensiv virksomhet og har ført til en gradvis nedbygging av den faste orkesterstørrelsen. BFO opererer i dag med 5-6 vakante stillinger, og har i dag 95-96 fast ansatte musiker mot 101 for noen år siden. BFO burde hatt 105 for å møte det kunstneriske nivået som BFO er på i dag. BFO er populære i hjembyen, fremfører mange nye verk, har programmer rettet mot barn og unge og samarbeider med unge musikere. De får svært gode tilbakemeldinger de få gangene de har råd til å reise utenlands og har stor produksjon på ulike plattformer slik at musikken er tilgjengelig for flere. BFO er viktig for Bergen som musikk- og kulturby. Med så gode kunstneriske resultater er det også underlig å registrere at BFO over lang tid får midler til færre musiker stillinger enn tilsvarende orkester i Oslo.

Svar:

Regjeringen vil bygge sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Som et ledd i dette arbeidet har regjeringen innført en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform som skal gi insentiver til mer effektiv statlig drift og skape handlingsrom for prioriteringer i statsbudsjettet. Den årlige innsparingen ved reformen utgjør 0,5 pst. av alle driftsutgifter som bevilges over statsbudsjettet, beregnet ut fra saldert budsjett året før. Kulturdepartementet har i budsjettforslaget for 2019 lagt til grunn de samme innsparingskravene for tilskuddsmottakere og –ordninger som for statlige virksomheter. Gevinstene av det generelle innsparingskravet er omfordelt til andre formål i kulturbudsjettet. I sin begrunnelse for spørsmålet viser representanten til Bergen Filharmoniske Orkester (BFO), som nå har færre musikerstillinger enn for noen år siden. Avslutningsvis skriver hun at: "Med så gode kunstneriske resultater er det også underlig å registrere at BFO over lang tid får midler til færre musikerstillinger enn

tilsvarende orkester i Oslo." Til dette er å si at orkesterbevilgningene er rammetilskudd uten øremerking på antall stillinger, og at det er opp til hvert enkelt orkester å disponere sine samlede inntekter på ulike driftsformål innenfor rammen. Jeg er godt kjent med at orkestrene har høye faste kostnader. For Bergen Filharmoniske Orkester og Oslo-Filharmonien utgjør eksempelvis kostnader til lønn om lag 50-60 pst. av samlet omsetning. I tillegg til offentlige tilskudd har orkestrene egne inntekter fra billettsalg, sponing og gaver. Hva som alt i alt er den mest optimale, mest effektive og/eller rettferdige fordelingen av knappe offentlige ressurser vil alltid være gjenstand for debatt, og hvordan generelle innsparinger slår ut på arbeidsintensive virksomheter eller på virksomheter med høye faste kostnader, er bare ett av flere spørsmål som vurderes i løpet av budsjettarbeidet. Men jeg mener at det er riktig med sterke insentiver for å sikre at alle som mottar offentlige tilskudd ser på hvordan midlene brukes og hvordan de kan brukes på den til enhver tid mest mulig effektive måte. Det er også viktig med insentiver til å øke institusjonenes egne inntekter. En slik insentivordning er gaveforsterkningsordningen, som er en søkbar tilskuddsordning for kunst- og kulturvirksomheter som innebærer at pengegaver fra private givere forsterkes med et statlig tilskudd på inntil 25 pst. av gavebeløpet. For 2019 har vi lagt inn en prisomregning på tiltakene under kap. 323 Musikk og scenekunst på 2,4 pst. som utgjør til sammen 62,4 mill. kroner. Innsparingen på 0,5 pst. av saldert budsjett for 2018 på samme budsjettkapittel utgjør til sammen 13,8 mill. kroner og er benyttet til andre budsjettsatsinger. De samlede satsingene på kap. 323 Musikk og scenekunst er til gjengjeld på 19 mill. kroner, som er et eksempel på hvordan avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen samlet sett kommer dette feltet til gode.

SPØRSMÅL NR. 171**Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 24. oktober 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Finansnæringen står overfor store omstillinger. Etter Danmark er vi det nest mest digitaliserte landet i Europa. Vårt finansielle system scorer høyt på kvalitet og rangeres som det niende best utviklede i verden, og vi er i toppen når det gjelder bruk av elektroniske betalingstjenester. Vi har dermed et godt utgangspunkt for å utvikle ny finansiell teknologi og bli en del av et ledende Fintech miljø.

Hvorfor tar det så lang tid med å få på plass en "regulatorisk sandkasse", når andre nordiske land klarer det?

BEGRUNNELSE:

Under budsjettøringen til næringskomiteen, ble det også i år etterlyst å få på plass en "regulatorisk sandkasse" i Norge for å stimulere til økt innovasjon og omstilling i finanssektoren. Det ble også vist til at andre Nordiske land er kommet lengre enn oss.

Svar:

Regjeringen mener det skal være gode rammebetingelser for teknologisk utvikling i finanssektoren. Det regulatoriske rammeverket skal samtidig være teknologinøytralt og ivareta hensynet til finansiell stabilitet og forbrukerbeskyttelse. I Finansmarkedsmeldingen 2018 varslet regjeringen at den vil vurdere behovet for ytterligere tiltak for å legge til rette for innovativ fintech-virksomhet, og at den her vil se hen til erfaringene med Finanstilsynets kontaktpunkt for fintech-virksomheter som ble etablert i september 2017, erfaringer fra andre land og pågående arbeid i EU. I Innst. 371 S (2017-2018) til meldingen ba Stortinget regjeringen om å etablere en regulatorisk sandkasse under Finanstilsynet innen utløpet av 2019. Finansdepartementet arbeider nå med å følge opp vedtaket innenfor tidsrammen Stortinget har satt. Formålet med innovasjonssentre («innovation hubs») er at fintech-virksomhetene gjennom veiledning og tettere kontakt med tilsynsmyndigheten lettere skal kunne innrette sin virksomhet etter regulatoriske krav, og dermed få sine produkter og tjenester raskere på markedet. Innovasjonssentrene er også ment å bidra til å bedre tilsynsmyndighetenes forståelse av ny teknologi, nye forretningsmodeller og potensielle risikoer på et tidlig stadium.

I regulatoriske sandkasser kan utvalgte virksomheter teste ut bestemte produkter, teknologier eller tjenester på et begrenset antall kunder og i en begrenset tidsperiode under tett oppfølging av tilsynsmyndigheten. Pros-

jektene må oppfylle en rekke kriterier, og nytteverdien for samfunnet og forbrukerne samt bidraget til tilsynets egen kompetanseutvikling vil ofte vektlegges i utvelgelsen. Et eventuelt konsesjonskrav for virksomheten vil gjelde også innenfor sandkassen. Tilsynsmyndigheten kan lempe på enkelte nasjonale regulatoriske krav under testperioden, men ikke krav som følger av det felleseuropeiske finansmarkeds-regelverket, med mindre det relevante regelverket åpner for forholdsmessige krav til mindre virksomheter. EU-kommisjonen la i mars i år frem en handlingsplan for fintech. Der ba Kommisjonen de europeiske finanstilsynsmyndighetene om å gå gjennom ulike tiltak for tilrettelegging for fintech-virksomheter i EU, identifisere beste praksis og gi retningslinjer der det er hensiktsmessig. Tilsynsmyndighetene vil rapportere om sine funn innen utgangen av året, og Kommisjonen vil, basert på dette, legge frem en rapport i første kvartal 2019 om beste praksis for regulatoriske sandkasser. Et flertall av EU-landene har etablert egne veilednings- og informasjonssentre for fintech. Regulatoriske sandkasser er så langt bare innført i Storbritannia, Danmark, Nederland og Litauen, men flere land vurderer det, som regel som et supplement til eksisterende innovasjonssentre. Sverige har konsentrert seg om et innovasjonssenter, etter at den svenske Finansinspektionen i 2017 kom til at en regulatorisk sandkasse reiser prinsipielle spørsmål rundt tilsynsmyndighetenes rolle. Arbeidet med å etablere en norsk regulatorisk sandkasse bør bygge på andre lands erfaringer. De regulatoriske sandkassene i Storbritannia og Danmark og arbeidet i EU er særlig relevant. Departementet har sammen med Finanstilsynet hatt møter med Financial Conduct Authority og representanter for fintech-næringen i Storbritannia for å få kunnskap om den britiske sandkassen, og med den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA) for å få et innblikk i EUs arbeid. Departementet vil om kort tid gi Finanstilsynet et oppdrag om å etablere en regulatorisk sandkasse. Etter min vurdering satte Stortinget en fornuftig tidsramme for arbeidet. Før en regulatorisk sandkasse etableres, må det avklares hva målsettingene for sandkassen skal være, hvordan den skal spille sammen med bredere veilednings- og informasjonsordninger, hva som skal være seleksjonskriteriene for å delta i sandkassen, rammene for hvordan testene skal foregå og hvilke regulatoriske krav Finanstilsynet eventuelt skal kunne tilpasse for foretakene som deltar. Disse spørsmålene bør så langt som mulig være avklart før ordningen settes i drift, slik at prosessene er ryddige og forventningene til ordningen kan møtes. En

regulatorisk sandkasse kan, etter min vurdering, være et nyttig supplement til den bredere veilednings- og informasjonsvirksomheten i Finanstilsynet, men vil likevel være forbeholdt et fåtall virksomheter og prosjekter. Eksempelvis har det så langt bare blitt tatt opp tre foretak i den danske sandkassen. I Storbritannia, hvor markedet er betydelig større, har om lag 100 foretak deltatt de første to

årene sandkassen har vært i drift. Sandkassen kan likevel ha positive ringvirkninger til resten av næringen, blant annet ved at Finanstilsynet får økt kunnskap om nye forretningsmodeller og eventuelle forbrukerutfordringer eller risikoer ved disse, og kan bruke denne kunnskapen i møte med andre aktører.

SPØRSMÅL NR. 172

Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 23. oktober 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Fartsgrensene på norske veier er lave sammenliknet med nabolandene våre. Mange bilister opplever nok at fartsgrensene ikke reflekterer veiens standard. Bedre veikvalitet og sikrere biler bidrar til færre ulykker på veiene. Settes fartsgrensene for lavt svekker dette respekten for fartsgrense systemet. Fartsgrensene i Norge må økes slik at de bedre reflekterer veiens standard og dermed også respekten for de fartsgrensene som settes. Vil statsråden ta et initiativ slik at vi får etablert "rett fart på rett vei"?

Svar:

Denne regjeringa har gjennomført store reformer for å få meir veg for pengane. Gjennom reformarbeidet og Nasjonal transportplan er det høgt prioritert å auke den samfunnsøkonomiske nytta av investeringar i vegsektoren.

Bygging av veg er viktig for å få varar raskt fram og redusere reisetida for folk. Regjeringa vil gjere reisekvardagen til folk så enkel, sikker og effektiv som mogleg. For å få til dette har investeringar i nye vegprosjekt hatt høg prioritet dei siste åra, og standarden på vegane er heva for at transporten skal gå raskt, effektivt og sikkert.

Riktige fartsgrenser er vesentleg for å kunne utnytte veginfrastrukturen best mogleg. Den respekten trafikantane har for skilta fartsgrenser, avheng også av at grensene verkar fornuftige og logiske ut frå korleis trafikantane sjølv oppfattar forholda på vegstrekninga.

Eg meiner det er viktig at fartsgrensene på vegnettet blir gjennomgått for å sikre at dei best mogleg speglar det rette fartsnivået. Dette vil gje auka respekt for og større forståing for fartsgrensa. Eg har difor bedt Vegdirektoratet å kartleggje strekningar der fartsgrensa er satt ned frå den fartsgrensa vegen er dimensjonert for, og vurdere auka fartsgrense.

SPØRSMÅL NR. 173

Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 26. oktober 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

På verdensdagen for psykisk helse, fikk ansatte på DPS i Valdres og Otta, og på TSB (Tverrfaglig spesialisert rus-

behandling) på Reinsvoll Sykehus beskjed om at det er foreslått kutt på deres arbeidsplasser.

Hvorfor blir det kuttet i rusplasser, hvorfor blir psykisk helse nedprioritert og DPSer lagt ned, og har regjerin-

gen tatt hensyn i statsbudsjettet til at kostnadene for disse kuttene ender hos kommunen?

BEGRUNNELSE:

På verdensdagen for psykisk helse, fikk ansatte på DPS i Valdres og Otta, og på TSB (Tverrfaglig spesialisert rusbehandling) på Reinsvoll Sykehus, beskjed om at Sykehuset Innlandet foreslår kutt på deres arbeidsplasser. Jf. oppslag i Oppland Arbeiderblad, Gudbrandsdølen Dagningen og Avisa Valdres denne uken. De foreslåtte kuttene er: - 5 av 15 sengeplasser på TSB Reinsvoll Sykehus foreslås nedlagt.- Døgnplasser Lillehammer avd. Otta foreslås nedlagt.- Døgnplasser Valdres foreslås nedlagt. Dette vil få konsekvenser for hele psykiatritilbudet i Oppland. TSB på Reinsvoll Sykehus er en post som er etterspurt, og som drives kostnadseffektivt. Det er 27 personer på venteliste til TSB pr. 10.10.18, de har lavest bemanning i TSB og meget høyt belegg. Rundt 60 % av de som står på venteliste, er til denne enheten. De har 1,9 i bemanningsfaktor, mot 2,9 på de som har mest i deres avdeling. De har hatt over 80 % belegg over tid.

Svar:

For denne regjeringen er psykisk helse og rus særlig høyt prioriterte områder. Derfor fremmet vi en forpliktende opptrappingsplan for rusfeltet (Prop. 15S (2015-2016) og som ble enstemmig vedtatt av Stortinget. Denne planen skal vare ut 2020, og i planperioden skal rusfeltet tilføres totalt 2,4 mrd. kroner for i det alt vesentligste å styrke tjenestene i kommunene. I tillegg kommer veksten i tverrfaglig spesialisert rusbehandling for rusavhengige (TSB) som følge av den gylne regel. Denne regelen innebærer at psykisk helsevern og TSB hver for seg skal ha høyere vekst enn for somatikken. I Prop 1S (2018-2019) fremgår det at prioriteringen av TSB i spesialisthelsetjenesten sikres gjennom en høyere prioritet enn somatikk og er beregnet til om lag 150 mill. kroner i 2019. De regionale helseforetakene har ansvar for å vurdere kapasitet og innhold i de tjenestene de tilbyr rusavhengige i egen helseregion. Når det gjelder representanten Moxnes sitt spørsmål om konkrete endringer av tilbudene innen TSB, er jeg orientert av Helse Sør-Øst RHF i sakens anledning. Helse Sør-Øst opplyser at spesialisthelsetjenesten innen psykisk helsevern har senger på to nivåer. Døgnplasser på sykehus og ved DPS med poliklinisk og ambulant dag- og døgntilbud. Utviklingen de siste årene har gått i retning av økning i den polikliniske og ambulante behandlingen, og mindre bruk av døgnplasser. Ved Sykehuset Innlandet har oppbygging og omstilling av tilbud fulgt overordnede krav til fordeling mellom sykehus og DPS. Sykehuset Innlandet har hittil redusert sengekapasiteten forholdsmessig mer på sykehusnivå enn på DPS-nivå. Sammenligninger gjort i Helse Sør-Øst i 2018, viser at Sykehuset Innlandet

ligger høyere på drift og bruk av døgnbehandling ved de distriktpsykiatriske sentrene enn andre helseforetak i regionen, og noe lavere på poliklinisk behandling. Nivået på sykehussenger innenfor psykisk helsevern er sammenlignbart med andre helseforetak. Sykehuset Innlandet opplyser at de følger en ønsket utvikling mot mer poliklinisk og ambulant behandling, og vil opprette samhandlingsteam med kommunene for å oppnå bedre sammenheng i tjenestetilbudet og dermed en mindre avstand mellom helsetilbud i kommuner og sykehus. Helse Sør-Øst RHF mener at Sykehuset Innlandet på denne måten følger en ønsket og faglig utvikling som skal gi innbyggerne i Oppland et bedre helsetilbud. Helse Sør-Øst RHF har også gitt en nærmere orientering om situasjonen ved de institusjoner som representanten Moxnes omtaler i sin begrunnelse for sitt svar. Helse Sør-Øst opplyser at tilbudet ved de distriktpsykiatriske sentrene ved Sykehuset Innlandet utvikles ved å dreie behandlingstilbudet fra døgn til poliklinisk og ambulant behandling. Det pågår en prosess om utvikling av tilbudet og samlokalisering av DPS Gjøvik, Aurdal og Valdres lokalmedisinske senter, og en samlokalisering av DPS Lillehammer, Bredebygden og Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter. Distriktpsykiatriske senter har polikliniske og ambulante tjenester og dag- og døgntilbud til pasienter med psykiske lidelser som har behov for utredning og behandling. Sykehuset Innlandet vil innenfor psykisk helsevern fortsette å dreie behandlingstilbudet fra døgn til poliklinisk og ambulant behandling. Gjennomgang av forbruksmønster har vist at det er de elektive DPS døgninnleggelse som må reduseres. Dette mener Sykehuset Innlandet er en riktig faglig utvikling og i tråd med andre helseforetak i Helse Sør-Øst. Døgn drift på DPSene foregår i dag på så mange steder at det øker sårbarheten i driften. Enkeltspesialister bærer hele døgntilbudet på enkeltenheter. I dag har Sykehuset Innlandet DPS-døgn drift på syv ulike lokalisasjoner. Helse Sør-Øst opplyser videre at både DPS Lillehammer og DPS Gjøvik har døgn drift på to behandlingssteder. Tilbudet er i dag differensiert på diagnose/problemstillinger hvor akutttilbudene ligger på henholdsvis Lillehammer og Gjøvik, mens Bredebygden og Aurdal har elektiv virksomhet. Tilbudene er ikke differensiert etter pasientens bosted. Samhandlingen med kommunene og oppfølging ambulant og poliklinisk med ulike spesialtilbud, er i økende grad viktig for pasientgrupper med psykisk sykdom og lidelser av lengre varighet. Sykehuset Innlandet ønsker derfor å utvikle tjenestene slik at det legges bedre til rette for dette. Dette betyr at DPS Gjøvik sin virksomhet i Aurdal ønskes samlokalisert med Valdres lokalmedisinske senter på Fagernes. Denne samlokaliseringen skal utvikles videre for befolkningen i Valdres i samhandling med kommunene. Sykehuset Innlandet ønsker å vurdere behovet for døgnplasser samlokalisert ved Valdres lokalmedisinske senter, både med tanke på antall og type døgnplasser. Helse Sør-Øst informerer at foretaket ønsker å utvikle DPS

Lillehammer sin virksomhet i Nord-Gudbrandsdal på samme måte. Her ligger allerede poliklinikken samlokalisert med Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter og døgnenheten har startet et omfattende ambulansetilbud til pasienter i Nord-Gudbrandsdal som ønskes samlokalisert med Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter på Otta. Foretaket fortsetter dialogene med kommunene for å vurdere spesialisthelsetjenesten kan bidra med et døgn-tilbud i samarbeid med kommunene på det lokalmedisinske senteret på Otta. Når det gjelder TSB Reinsvoll Sykehus uttaler Helse Sør-Øst at Avdeling TSB er en tverrgående avdeling i Sykehuset Innlandet med døgnposter på både Reinsvoll og Sanderud for hele Innlandet. Totalt ivaretar disse enhetene kjerneoppgavene innenfor døgnbehandling i tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), avrusning, spesialisert utredning og korttidsbehandling. Enhetene for avrusning og spesialisert utredning ligger på Sanderud og enhet for korttidsbehandling ligger på Reinsvoll. Bemanningsfaktor varierer ut i fra kjerneop-

pdraget. Totalt har TSB i dag 34 døgnplasser. Når Kongsvinger opptaksområde går til Ahus i 2019, vil behovet for døgnplasser innen TSB reduseres med ca. 15 %, dvs. 5 plasser. Ved å foreslå dette nedtaket hvor korttidsenheten fortsetter med en reduksjon fra 15 til 10 sengeplasser, sikrer helseforetaket fortsatt alle kjerneoppgaver med spesialiserte enheter. Ventelistene til alle elektive døgnenheter varierer fra uke til uke. Sykehuset Innlandet vil nå se nærmere på intern organisering av pasientforløpene for å utnytte kapasiteten så godt som mulig og for å se om det er avbøtende tiltak som må gjøres som følge av endringen. På grunnlag av orienteringen fra Helse Sør-Øst er vurderingen at endringene ikke innebærer en svekkelse av tilbudet til rusavhengige, men at tilbudet blir bedre tilpasset pasientgruppens behov. Slik det fremgår av redegjørelsen legges det også opp til tettere dialog med kommunene, noe som er av stor betydning for god oppfølging i kommunene, med hjelp av spesialisthelsetjenesten der dette er nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 174

Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 25. oktober 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Hva er status i regjeringens gjennomføring av oppfølgingsplanen for ivaretagelse av personell før, under og etter internasjonal tjeneste?

BEGRUNNELSE:

Det er stor interesse for det fremtidige arbeidet med veteransaken, blant annet knyttet til oppfølgingsplanen «I tjeneste for Norge». Det kan derfor være nyttig å vite nåværende status.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 18. oktober 2018, med spørsmål fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes om status i regjeringens gjennomføring av oppfølgingsplanen for ivaretagelse av personell, før, under og etter internasjonal tjeneste. Oppfølgingsplanen «I tjeneste for Norge» har 27 tiltak. Den har vært fulgt opp gjennom en interdepartemental styringsgruppe (IDA), ledet av FD, og en arbeidsgruppe på etats-/direktoratsnivå som har vært ledet av Forsvaret. Oppfølgingsplanen viderefører

Handlingsplanen med samme navn fra 2011. Arbeidet med oppfølgingsplanen har vært førende for innsatsen på veteranområdet, og gode resultater er oppnådd. Jeg vil særlig trekke frem samarbeidet mellom syv departementer for å sikre god oppfølging av veteranene. Dette er unikt i norsk offentlig forvaltning, og har vært avgjørende for at ivaretagelsen av personell før, under og etter internasjonal tjeneste har kommet dit vi er i dag. Samarbeidet er også et uttrykk for samfunnets felles ansvar for veteranene og deres familier. For å lykkes med en utfordring som er sektorovergripende og som krever samordnet virkemiddelbruk, er samarbeid og samhandling på tvers helt sentralt. I 2017 ble det etablert et samhandlingsforum på etatsnivå for å legge til rette for tverrsektoriell samhandling. Hensikten er å utveksle erfaringer og diskutere praktiske utfordringer mellom aktuelle etater og direktorater. Riksrevisjonens revisjon av handlingsplanen i 2014, jf. Dokument nr. 3:9 (2013-2014), viste at det fortsatt var utfordringer i oppfølgingen av Forsvarets veteraner. Dette gjaldt blant annet oppfølging i det sivile tjenesteapparatet. Tjenestene ble opplevd som lite koordinerte, og i mange tilfeller preget av lav kompetanse om belastninger og mulig ettervirkninger av internasjonal tjeneste.

Økt kunnskap i tjenestene og bedre koordinering mellom tjenestene har derfor hatt høy prioritet for regjeringen de siste årene. I tillegg har det vært viktig å bidra til økt anerkjennelse av veteranene og bedre forebygge helsemessige utfordringer. Det har også vært en innsats mot å få arbeidslivet til å ta veteraners særskilte kompetanse i bruk. Det er gjort store fremskritt innenfor disse områdene. Kompetansen om veteraner i helsesektoren har økt. Saksbehandlingen av søknader om erstatning og kompensasjon for skader er effektivisert. Det er større grad av likebehandling i NAV, og Forsvaret har bidratt til å støtte veteraner som trenger det til å få jobb i sivil sektor. Oppfølgingsplanen ble blant annet evaluert av PriceWaterhouseCoopers (PwC) i 2017. Rapporten viser at hoveddelen av arbeidet med anerkjennelse, forebygging og kompetansebygging har vært vellykket. Regjeringens tiltak virker, og innsatsen gjennom de senere år har gitt resultater. I rapporten stilles det imidlertid spørsmål ved hvorvidt det tverrsektorielle samarbeidet er tilstrekkelig robust til at det ikke lenger er behov for en politisk overbygging. Selv om mye går bedre er det iht. rapporten fortsatt en del som gjenstår, særlig innen ivaretagelse i hjelpeapparatet. Regjeringen har derfor besluttet at oppfølgingsplanen og det tverrdepartementale samarbeidet videreføres i en toårsperiode, ut 2019. Det er behov for at berørte sektorer, etater, fylkeskommuner og kommuner viderefører det gode arbeidet, og samarbeider på tvers. Flere kommuner må utarbeide egne veteranplaner. Det er behov for ytterligere forskning. Det bør fortsatt prioriteres kompetanseutvikling i tjenesteytende sektorer. Det er derfor også viktig med fortsatt politisk oppmerksomhet om veteransaken og det felles ansvaret samfunnet har for anerkjennelse og ivaretagelse av personellet. Regjeringen har gitt fylkesmannen en rolle overfor kommunene for å bidra til gode og samordnede tjenester for veteranene. Fylkesmannen skal informere og veilede kommunene om regjeringens arbeid for personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner. Fylkesmannen skal på egnet måte ha anerkjennelse og ivaretagelse av veteraner som tema i møter med kommunene, for eksempel om utarbeidelse av kommunale veteranplaner og gjennomføring av den nasjonale frigjørings- og veterandagen 8. mai. Jeg har videre tatt initiativ til at det nedsettes en arbeidsgruppe som skal foreta en helhetlig gjennomgang og vurdering av om de allerede eksisterende erstatnings- og kompensasjonsordningene fungerer etter intensjonen og gir veteranene den anerkjennelse de fortjener. Dette er i tråd med uttalelsene fra en enstemmig utenriks- og forsvarskomiteé i Innst. 7 S (2017-2018), jf. Prop. 1 S (2017-2018). I dette arbeidet vil det bli lagt til grunn at det skal etableres en klageadgang for veteraner som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner etter 2010. Arbeidsgruppen vil bli ledet av en ekstern og uavhengig representant, og vil involvere de mest berørte departementene samt representanter fra arbeidstaker- og veteranorganisasjonene.

Arbeidstaker- og veteranorganisasjonenes bidrag er viktige, slik at vi sikrer at brukererfaringene kommer med i vurderingene. Riksrevisjonen har nylig lagt frem Dokument 3:1 (2018-2019) med oppfølgingsrevisjon av ivaretagelsen av veteraner fra internasjonale operasjoner, jf. Dokument 3:9 (2013-2014). Ivaretagelsen av veteraner går i riktig retning. Selv om Riksrevisjonens konklusjon er positiv og saken for dem er avsluttet, vil jeg fortsatt ha fokus på det viktige veteranarbeidet. Revisjonen gir regjeringen nyttige innspill til det videre arbeidet. Jeg er også glad for at Stortingets ombudsmann for Forsvaret er opptatt av våre veteraner. Dette har jeg tidligere tilskrevet Stortinget om. Synliggjøring av veteranenes unike kompetanse er en hjertesak for meg. Veteraner er vant til å jobbe i en flerkulturell setting og ta livsviktige avgjørelser i pressede situasjoner. Veteraner setter andre foran seg selv. De vet at oppgaven løses best sammen med andre. Denne kompetansen kan vi som samfunn bli flinkere til å bruke. Det store flertallet av veteraner klarer seg godt og er en ressurs for samfunnet. Imidlertid er det også en andel som har utfordringer av ulik art. Veteranpolitikken skal bidra til å hedre og anerkjenne alle veteraner, samt hjelpe dem som trenger det.

SPØRSMÅL NR. 175**Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Kari Anne Bøkestad Andreassen****Besvart 24. oktober 2018 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvor langt regjeringen har kommet i sin utredning av å gi fjelloven samme anvendelse i Nordland og Troms, som sør for Nordland, slik Stortinget vedtok 8. juni 2017?

BEGRUNNELSE:

På skriftlig spørsmål 1851 svarer daværende landbruks- og matminister den 25. juni d.å. på om fjelloven gjelder i Beiarn kommune. I svaret vises det til behandling av Prop. 84S (2016 - 2017) Ny inndeling av regionalt folkevalgt nivå, 8. juni 2017, hvor Stortinget fattet følgende vedtak (nr. 837): "Stortinget ber regjeringen utrede å gi fjelloven samme anvendelse i Nordland og Troms som sør for Nordland grense. Utredningen skal legge til grunn at Statskog fortsatt skal beholde ansvaret for skogressursene. Utredningen skal videre legge til grunn at gjeldende finnmarslov videreføres innenfor dagens fylkesgrense for Finnmark, men ikke utvides til nye geografiske områder." I svaret heter det også: "Regjeringa greiar no ut spørsmålet i tråd med Stortinget sitt vedtak." I Nordland og Troms venter mange på oppfølgingen av Stortingets vedtak, og det er av stor interesse å få klarhet i tidsperspektivet for utredningen.

Svar:

I tråd med det vedtaket Stortinget fattet 8. juni 2017 (vedtak nr. 837) har regjeringen iverksatt arbeidet med

å utrede å gi fjelloven samme anvendelse i Nordland og Troms som sør for Nordland grense, det vil si i statsallmenningene i Sør- og Midt-Norge. Spørsmålet om å gi fjelloven anvendelse i Nordland og Troms reiser en rekke prinsipielle spørsmål knyttet til den fremtidige forvaltningen. Utredningen gjennomføres derfor av en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Landbruks- og matdepartementet og berørte departementer. Utredningen vil ligge til grunn for regjeringens tilbakemelding til Stortinget. Utredningsarbeidet har prioritet, men er ikke ferdigstilt ennå. Spørsmålet om hvordan statens grunn i Nordland og Troms skal forvaltes i fremtiden har vært diskutert i lengre tid. Det har vært mange synspunkter på dette. Lokalt i Nordland og Troms har det vært et stort engasjement for å få spørsmålet avklart. Det har også vært gjennomført et omfattende utredningsarbeid tidligere av Samerettsutvalget, som la frem sin utredning som NOU 2007: 13 Den nye sameretten. Spørsmålet må undergis en grundig vurdering der alle sider ved spørsmålet om den framtidige forvaltningen, herunder konsekvensene for de berørte må klargjøres og tas i betraktning. Jeg viser for øvrig til de orienteringer om utredning av fjelloven som er gitt i Prop. 1 S (2017-2018) og i Prop. 1 S (2018-2019). Regjeringen har her uttalt at en vil komme tilbake til saken overfor Stortinget på egnet måte og at statens grunn i Nordland og Troms inntil videre vil bli forvaltet av Statskog SF som i dag, i tråd med gjeldende lovverk og forskrifter og etter de retningslinjer som blir fastsatt av staten som eier av foretaket.

SPØRSMÅL NR. 176**Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tom Kalsås****Besvart 24. oktober 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Er regjeringen kjent med at ABE-reformen går ut over domstolenes kjernevirksomhet, og at dette medfører økt saksbehandlingstid, økte restanser, svekket rettssikkerhet og dårligere arbeidsmiljø?

BEGRUNNELSE:

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019 står det at saksbehandlingstiden for straffesaker i domstolene er økende. Flere domstolledere opplyser at regjeringens ABE-reform, med årlige innsparingskrav, er årsaken til den

økte saksbehandlingstiden. Dette da kostnader til lønn og lokaler utgjør det aller meste av budsjettet til domstolene, som medfører at kutt i antall ansatte er den eneste måten å nå regjeringens innsparingskrav. I Stavanger tingrett har ABE-reformen medført at en siden 2016 har mistet tre av fem dommerfullmektiger. Dette utgjør tre dømmende årsverk. Samtidig har en måtte redusere antall saksbehandlere med 1,5 årsverk. I Jæren tingrett er situasjonen tilsvarende. Her har en redusert fra 12 til 10 dømmende årsverk, ved at en har mistet to av fire dommerfullmektiger. Til tross for disse reduksjonene i antall ansatte, ligger ingen av de to domstolene an til å klare innsparingskravet for 2018. Med to og en halv måned igjen av 2018, gjennstår det for Stavanger tingretts del, fortsatt innsparinger på cirka 1,6 millioner kroner av et samlet innsparingskrav for 2018 på cirka 3 millioner kroner. ABE-reformen og reduksjonen i antall årsverk går ut over domstolenes kjernevirksomhet, og fører til økt saksbehandlingstid og økte restanser. Dette svekker rettssikkerheten. Økt saksbehandlingstid medfører blant annet at fornærmede og tiltalte, også i alvorlige saker, må vente lenger på en avgjørelse. Det sier seg selv at dette kan være en stor belastning for involverte parter. Samtidig kan lang saksbehandlingstid føre til at tiltalte får redusert straff. Både Stavanger tingrett og Jæren tingrett har den siste tiden opplevd å måtte utsette saker, den ene en alvorlig straffesak om skatteundersøgelser, på grunn av dommermangel. Også "brukerne" av domstolene har merket seg den negative utviklingen. Dette kommer til uttrykk i en kronikk i Stavanger Aftenblad den 16. oktober 2018, skrevet av advokat Kristoffer Lerum. Han skriver blant annet følgende: "Vi har allerede både i Jæren og i Gulating lagmannsrett opplevd at saker er blitt utsatt «grunnet dommermangel», noe som viser at rettssikkerheten allerede er svekket." En annen negativ konsekvens av at antallet ansatte reduseres, er at de samme oppgavene må fordeles på færre personer. Dette fører til økt arbeidsbelastning på den enkelte ansatte, og flere domstoler melder allerede at regjeringens innsparingskrav gjennom ABE-reformen har hatt negativ påvirkning på arbeidsmiljøet. Til tross for disse negative virkningene av ABE-reformen, og at flere domstoler fortsatt ikke er i mål med innsparingskravene for 2018, foreslår regjeringen nye innsparingskrav for 2019. Jæren tingrett regner med et akkumulert innsparingskrav for 2019 på 1,9 millioner kroner. Nye innsparingskrav vil sannsynligvis bare øke de negative virkningene. Flere domstolledere anslår at den økte saksbehandlingstiden og de økte restansene en har sett til nå bare er begynnelsen, og dette vil forverre seg i tråd med ytterligere innsparingskrav.

Svar:

Driftsbudsjettet til domstolene er redusert med totalt 66 mill. kroner som følge av ABE-reformen som trådte i kraft i 2015. I samme periode har domstolene fått 69,4 mill.

kroner til økt kapasitet. I tillegg har Regjeringen gjennomført tidenes digitaliseringsatsing i domstolene, med prosjektet Digitale domstoler. Siden 2014 er det bevilget totalt 235 mill. kroner til IKT-prosjekter i domstolene. Siden 2015 er restansene (beholdningen) i de fleste sakstyper redusert, både i tingretten og lagmannsretten. I perioden fra 2015 til første halvdel av 2018 har gjennomsnittlig saksbehandlingstid i tingrettene vært relativt stabil i både sivile saker og straffesaker. Antall tingretter som er utenfor ett eller flere av Stortingets mål for gjennomsnittlig saksbehandlingstid har likevel økt fra 27 tingretter i 2016 til 29 i 2017. Dette skjer til tross for lavere saksinnngang i både sivile saker og straffesaker i 2017. Per i dag vet vi ikke om nedgangen er et brudd med en flerårig trend med økt saksinnngang eller uttrykk for årlig variasjon. Det vil departementet se nærmere på. Når det gjelder lagmannsrettene har det fra 2015 til 2017 vært en økning i saksbehandlingstiden i både sivile saker og straffesaker. Lagmannsrettene har imidlertid i første halvdel av 2018 opplevd en liten nedgang i saksbehandlingstiden for både sivile saker og straffesaker sammenlignet med første halvdel av 2017. I budsjettforslaget for 2019 foreslår Regjeringen å redusere driftsutgiftene til domstolene med om lag 13 mill. kroner i 2019, som følge av ABE-reformen. Regjeringen foreslår ikke andre kutt i domstolene i statsbudsjettet for 2019. Regjeringen foreslår derimot flere satsinger i budsjettet for 2019. Regjeringen foreslår å øke driftsbudsjettet til domstolene med 13 mill. kroner til utskiftning av teknisk utstyr. Midler til teknisk utstyr var høyest rangert i innspillet fra Domstoladministrasjonen til statsbudsjettet for 2019. Regjeringen foreslår å øke kapasiteten ytterligere med 8 mill. kroner til utredere i Borgarting lagmannsrett. Regjeringen foreslår også å videreføre satsingen på Digitale domstoler med ytterligere 40 mill. kroner. I tillegg foreslår Regjeringen at domstolene får beholde gevinstene fra Digitale domstoler og avvikling av juryordningen, som tilsammen er anslått å være 26 mill. kroner. Regjeringens budsjettforslag vil derfor i sum bedre driftssituasjonen til domstolene i 2019. Det er viktig for folk sin rettssikkerhet at saksbehandlingen i domstolene ikke blir for lang. Regjeringen har derfor satt i gang flere tiltak for å effektivisere og modernisere domstolene slik at de blir godt rustet for fremtiden. Regjeringen vil bl.a. se nærmere på domstolstrukturen og departementet jobber aktivt med regelverksendringer som kan bidra til en mer effektiv utnyttelse av domstolenes ressurser. Jeg minner også om at Regjeringen har satt ned et utvalg (Domstolkommisjonen), som skal utrede hvordan domstolene bør være organisert for å være best mulig rustet til å ivareta forventninger om effektivitet og kvalitet.

SPØRSMÅL NR. 177**Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 26. oktober 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Helse Sør-Øst har etablert et overføringsprosjekt når Kongsvinger skal flyttes fra Sykehuset Innlandet (SI) til Ahus. Fordelingsnøkkelen og utviklingen hos helseforetakene tilsier at de store foretaka blir større, og de små blir enda mindre.

Hvilke betraktninger gjør statsråden seg rundt hva som lønner seg på lang sikt, og hva vil dette ha å si for pasientene og de ansatte som er igjen i SI?

Svar:

Som representanten viser til i sitt spørsmål skal Kongsvinger sykehus overføres fra Sykehuset Innlandet HF til Akershus universitetssykehus HF. Overføringen vil skje 1. februar 2019. Overføringen innebærer at en befolkning på 63 000 får ny helseforetakstilhørighet. At Kongsvinger sykehus får tilknytning til Akershus universitetssykehus HF kan gi nye muligheter for helhetlige pasientforløp, faglig utvikling og bedret rekruttering. Ledig kapasitet på Kongsvinger sykehus kan utnyttes til å avlaste Akershus universitetssykehus HF. Befolkningen får færre sykehus å forholde seg til og også kortere reisevei i mange tilfeller.

Det er gjennomført en åpen og grundig utredning i saken. Kommunene som bruker Kongsvinger sykehus og brukerne ved Kongsvinger sykehus har ønsket at sykehuset blir en del av Akershus universitetssykehus. Jeg har i denne saken lagt størst vekt på de lokale ønskene. Selv etter overføringen er Sykehuset Innlandet et stort helseforetak både i Helse Sør-Øst og sammenlignet med andre helseforetak i landet (om lag 340 000). Til sammenligning har Helse Stavanger HF et befolkningsgrunnlag på om lag 360 000, Sykehuset Sørlandet HF et befolkningsgrunnlag på om lag 300 000 og Nordlandssykehuset HF et befolkningsgrunnlag på om lag 140 000 innbyggere. Det er riktig at vi forventer ulik befolkningsvekst i helseforetakene framover. Dette vil påvirke utviklingen i budsjetttrammene til helseforetakene. Utviklingen i budsjetttrammene påvirkes imidlertid ikke bare av veksten i befolkningen, men også veksten i antall eldre. En inntektsmodell som gir større vekst i budsjettene til helseforetak med større vekst i behovet for spesialisthelsetjenester, er etter min mening den modellen som fordeler midlene mest mulig rettferdig og som best legger til rette for likeverdige helsetjenester i hele landet. Hvordan det enkelte regionale helseforetak er organisert internt i helseforetak påvirker ikke veksten i bevilgningene fra staten.

SPØRSMÅL NR. 178**Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 26. oktober 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre om hvorfor nullalternativet ikke inkluderer vedtaket av 2016 i og med at Finansdepartementet sin aksept om fravikelse fra rundskriv R-109/14 fortsatt ikke forelå når mandat til KS1 ble gitt, og hva var begrunnelsen for å gradere ekstern kvalitetssikrer sine vurderinger av nullalternativet?

BEGRUNNELSE:

På spørsmål 15:1998 (2017-2018) om statsråden kan redegjøre om Forsvarsdepartementet har fått Finansdepartementets tillatelse til å fravike rundskriv R-109/14, svarer statsråden blant annet at ekstern kvalitetssikrer (KS1) gjorde en selvstendig vurdering rundt nullalternativet, og la til grunn det samme alternativet som KVU.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 18. oktober 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund om hvorfor nullalternativet i konseptvalgutredningen (KVU) for Evenes ikke inkluderer vedtaket fra 2016, i og med at Finansdepartementets aksept av fravikelse fra rundskriv R-109/14 fortsatt ikke forelå da mandatet til kvalitetssikring av konseptvalg (KS1) ble gitt. Videre spør representanten om begrunnelsen for å gradere ekstern kvalitetssikrers vurderinger av nullalternativet. Det fremgår av rundskriv R-109/14 at det er vedtatt politikk som skal ligge til grunn for utformingen av nullalternativet. Stortinget besluttet i 2012 at fremskutt base for kampfly (Quick Reaction Alert (QRA)) skal være

på Evenes flystasjon (Innst. 388 S (2011–2012) jf. Prop 73 S (2011–2012)), og i 2016 at fremtidig base for maritime patruljefly (MPA) også skal lokaliseres til Evenes (Innst. 62 S (2016–2017) jf. Prop. 151 S (2015–2016)). Stortingets vedtak ble derfor lagt til grunn for utarbeidelsen av konseptvalgutredningen (KVU) for Evenes flystasjon. I tråd med dette aksepterte Finansdepartementet at det ikke ble utredet et reelt valgbart nullalternativ i forbindelse med at avtalen, og dermed mandatet, for KS1 ble inngått. I KS1 skulle ekstern kvalitetssikrer imidlertid gjøre en selvstendig vurdering rundt nullalternativet, og i sin rapport legger ekstern kvalitetssikrer til grunn det samme nullalternativet som KVU. Kvalitetssikrers vurderinger av nullalternativet i notat 1 av 22. januar 2018 er ugradert og er tidligere gitt innsyn i.

SPØRSMÅL NR. 179**Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 26. oktober 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Hvorfor ble aksept om fravikelse av rundskriv R-109/14 innhentet fra Finansdepartementet først etter at Stortinget hadde fattet vedtak om nedleggelse av Andøya flystasjon, og er ikke en slik saksbehandlingsprosess med aksept først i ettertid i strid med rundskriv R-109/14?

BEGRUNNELSE:

På spørsmål 15:1998 (2017-2018), om statsråden kan redegjøre om Forsvarsdepartementet har fått Finansdepartementets tillatelse til å fravike rundskriv R-109/14 i utredningen av fremskutt base for kampfly (QRA) og maritime patruljefly (MPA), svarer statsråden at Stortingets beslutning i 2012 og 2016 ble lagt til grunn for utarbeidelsen av konseptvalgutredningen (KVU) for Evenes flystasjon. Derfor er en videreføring av dagens løsning (nullalternativet) ikke et valgbart alternativ. Ifølge statsråden aksepterte Finansdepartementet at det ikke ble utredet et reelt valgbart nullalternativ når avtale med ekstern kvalitetssikrer (KS1) ble inngått. Statsråden hevder videre at ekstern kvalitetssikrer gjorde en selvstendig vurdering rundt nullalternativet, og la til grunn det samme alternativet som KVU.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 18. oktober 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund om hvorfor aksept for fravikelse av rundskriv R-109/14 i konseptvalgutredningen (KVU) for Evenes ble innhentet fra Finansdepartementet først etter at Stortinget hadde fattet vedtak om nedleggelse av Andøya flystasjon. Videre spør representanten om dette er i strid med rundskriv R-109/14. Stortinget besluttet i 2012 at fremskutt base for kampfly (Quick Reaction Alert (QRA)) skal være på Evenes flystasjon (Innst. 388 S (2011–2012) jf. Prop 73 S (2011–2012)), og i 2016 at fremtidig base for maritime patruljefly (MPA) også skal lokaliseres til Evenes (Innst. 62 S (2016–2017) jf. Prop. 151 S (2015–2016)). En helhetlig vurdering av både operative og økonomiske konsekvenser lå til grunn for beslutningene. Etter at Stortinget hadde besluttet at fremtidig base for maritime patruljefly (MPA) skal lokaliseres til Evenes, ble det igangsatt en KVU. KVU Evenes vurderer spørsmålet om hvilket investeringsalternativ som skal velges på Evenes, ikke om det skal investeres i en felles MPA- og QRA-base. Det fremgår av rundskriv R-109/14 at det er vedtatt politikk som skal ligge til grunn for utformingen av nullalternativet. Det er derfor i tråd med rundskrivet at Finansdepartementet aksepterte at det ikke ble utredet et reelt

valgbart nullalternativ i forbindelse med at avtalen om ekstern kvalitetssikring av KVU Evenes ble inngått.

SPØRSMÅL NR. 180

Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 25. oktober 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Skal Røros få et bedre flytilbud må det settes krav i anbudsutlysningen så flytilbudet tilfredsstillende behovet til de reisende. Dette har både Næringslivet, Fjellregionen og Trøndelag fylkeskommune spilt inn i sine høringssvar og møter med samferdselsdepartementet.

Vil det bli satt slike krav i anbudsutlysningen som ivaretar ønskene og behovet for et bedre flytilbud ved Røros Lufthavn?

BEGRUNNELSE:

Røros kommunestyret, Regionrådet for Fjellregionen, Trøndelag fylkeskommune og Lufthavnrådet for Røros har bedt om slike anbudskrav fra 1.4.2020:- Røros – Oslo består som eget ruteområde- Røros får 3 daglige fly-rotasjoner med min 39 seters maskin. (60 000 seter årlig). Mandag – fredag 3 daglige fly-rotasjoner. Helg som tidligere.- Tidskrav:- Fly må være napparkert på Røros. (sikrer tidlig avgangen høst/vinter)- Maksimal takst som i dag.Stortinget har gjort vedtak om at statlig kjøp av flyruter skal overføres til fylkeskommunene fra 01.01.20 som en del av regionreformen, og det er avgjørende for distriktet at en slik overføring er fullfinansiert, og med et godt og fremtidsretta flytilbud.

Svar:

For å sikre eit godt flyrutetilbod i alle delar av landet gir staten tilskot til drift av ei rekkje flyruter i Noreg gjennom ordninga med forplikting til offentleg tenesteyting (FOT). Samferdsledepartementet inviterte i februar 2018 til høyring av ny konkurranse om drift av regionale rute-flygingar i Sør-Noreg frå 1. april 2020, og bad om innspel til utforminga av det nye konkurransegrunnlaget. Hovudmålet med høyringa var å opne for at vurderingane og prioriteringane til fylkeskommunane og andre relevante aktørar vart ein del av informasjonsgrunnlaget. Departementet bad om at forslag frå høyringsinstansane om endringar i rutetilbodet skulle ha ei grunngeving i tråd med

krava i regelverket, til dømes ei analyse av økonomien i regionen og forholdet mellom den ønskete forpliktinga og måla for den økonomiske utviklinga. I tillegg til høyringsinnspel har Møreforskning Molde AS laga ei utgreiing om det komande flyrutekjøpet på oppdrag frå departementet. Rapporten vart lagt ved høyringsbrevet, og høyringsinstansane vart bedne om å kommentere rapporten. I dei siste konkurransane om FOT-ruter i Noreg har departementet gjort krava til FOT mindre rigide og meir standardiserte. Dette er gjort for å sikre ei likare handsaming av flyrutene som er ein del av ordninga med FOT. Til dømes har vi sett setekapasitetskrav per år og med utgangspunkt i eit belegg på rundt 60 prosent for dei fleste rutene. Som det kjem fram i høyringsinnspela frå fylkeskommunane og andre aktørar, er det ønske om eit betre flyrutetilbod enn i inneverande kontrakt. Med avgrensa midlar til kjøp av flyruter er det då vanskelig å tilfredsstillende alle ønska. Vi tek likevel omsyn til innspela i avgjerda kring flyrutekjøpet. Stortinget har vedteke at ansvaret for kjøp av innanlandske flyruter skal overførast til regionalt nivå som ein del av regionreforma, jf. Prop. 84 S (2016-2017) og Innst. 385 S (2016-2017). Det vil ikkje verte ei lovpålagd oppgåve, og det vil vere opp til regionane om dei ønskjer å prioritere kjøp av innanlandske flyruter når overføringa av midlar er gjord. Det vil då verte mogleg å prioritere på ein annan måte enn departementet gjer i dag.

SPØRSMÅL NR. 181**Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Martin Henriksen****Besvart 26. oktober 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Hvor mange flere lærere har blitt ansatt i skolen til de yngste barna siden 2013, og hvordan definerer kunnskapsministeren «de yngste barna»?

BEGRUNNELSE:

Høyre har den siste tiden delt et bilde på Facebook som påstår at det har blitt «2048 flere lærere til de yngste barna».

Det har vært en prioritering for Stortinget de siste årene å øke antallet lærere og sikre innføringen av en lærernorm i grunnskolen, men oversikten over antallet nye lærere som har blitt ansatt i norsk skole siden skoleåret 2013/2014 varierer. Det er også forskjell på antall lærere og antall lærerårsverk. Vil bemerke at spørsmålet handler om antall flere lærere for de yngste, og ikke antallet lærerårsverk.

Svar:

Regjeringen innførte i 2015 et særskilt tilskudd for økt lærertetthet for 1.- 4.trinn og har trappet dette tilskuddet

opp til om lag 1,4 milliarder kroner i 2017. Fra høsten 2018 har tilskuddet inngått i finansieringen av lærernormen.

Jeg definerer de yngste barna i skolen som elevene på 1.- 4. trinn. Økningen i antall årsverk til undervisning etter at tilskuddet ble innført, dvs. økningen fra skoleåret 2014-2015 til 2017-2018, er først og fremst kommet på 1.- 4. trinn. Her var det 1 656 flere årsverk skoleåret 2017-2018 enn i skoleåret 2014-2015. Økningen i antall lærere på 1.- 4. trinn var 1 118 i samme periode. Fra 2013-2014 til 2017-2018 er økningen 1 330.

Tall fra GSI viser at det har vært økning på 2 084 årsverk til undervisning i hele grunnskolen de siste tre skoleårene, det vil si fra skoleåret 2014-2015 til 2017-2018. Det fremkommer av tabell 6.3 i Prop. 1 S (2018-2019) fra Kunnskapsdepartementet at denne økningen er i årsverk og gjelder hele grunnskolen.

I debatten om utdanningspolitikk er ofte "antall lærere" en diskusjon på samme måte som "antall elever i klassen". Kunnskapsdepartementet bruker som hovedregel lærerårsverk og "antall elever per lærerårsverk". Dette gjør vi både for å være presise og kunne sammenligne over tid, og fordi det gir et bedre bilde av ressursinnsatsen i skolen.

SPØRSMÅL NR. 182**Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 25. oktober 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Hvor lang tid ville det ta - om man tar hensyn til naturlig avgang i etaten - å nå 2 politifolk per 1000 innbyggere i hvert politidistrikt, under forutsetning av årlig opptak på politihøgskolen på 550 studenter, og hva vil tidsperspektivet være om opptaket fortsatt var på 720 studenter?

Svar:

Målet om to politi per 1 000 innbyggere innen 2020 er et nasjonalt mål, ikke et mål for hvert enkelt politidistrikt. Politidistriktene er svært ulike og kriminalitetsbildet

varierer sterkt, og de har derfor naturlig nok både forskjellige behov for politidekning og bistand fra andre deler av politiet.

Jeg viser for øvrig til svar på spørsmål nr. 367 av 17.10.2018 fra Senterpartiets fraksjon i Finanskomiteen, hvor det fremkommer at det er behov for om lag 2 100 flere polititjenestepersoner i løpet av 2019 og 2020 for å oppfylle målet om to polititjenestepersoner per 1 000 innbyggere innen 2020 i hvert enkelt politidistrikt. Helårsvirkningen av å ansette om lag 2 100 polititjenestepersoner utgjør over 2,2 milliarder kroner. Det er lagt til grunn at politibemanningen i særorgan og andre spesialenheter, samt politidistrikt som

overoppfyller målet, ikke reduseres/omfordeles. Det er ikke gjort beregninger for hvor lang tid det vil ta å oppnå en politidekning på to per 1 000 innbyggere i hvert politidistrikt, gitt ulike opptak ved Politihøgskolen.

Politidekningen har økt fra 1,71 i fjerde kvartal 2013 til 1,91 i andre kvartal 2018. Regjeringen har foreslått å bevilge 50 mill. kroner til nye politistillinger i 2019, med helårseffekt på inntil 200 mill. kroner i 2020, og er med

det i rute til å nå målet om to politi per 1 000 innbyggere innen 2020 på nasjonalt plan. Naturlig avgang i etaten og forventet befolkningsutvikling er hensynstatt i beregningene.

For øvrig viser jeg til at regjeringen arbeider med en melding til Stortinget som skal gi en helhetlig gjennomgang og drøfting av utviklingstrekk og konsekvensene for fremtidig kapasitet og kompetanse i politiet.

SPØRSMÅL NR. 183

Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 24. oktober 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Mener statsråden at leger som bidrar til at enkeltmennesker blir utsatt for maktovergrep fra offentlige myndigheter på denne måten kan beholde sin legeautorisasjon?

BEGRUNNELSE:

Saken om de tre brødrene i Tolga kommune som feilaktig har fått diagnosen psykisk utviklingshemming har rystet hele Norge. Dette ser ut til å være alvorlige maktovergrep fra kommunen som har rammet enkeltmennesker. Personer har blitt erklært psykisk utviklingshemmet uten at legen en gang har sett og vurdert personen. Dette er brudd på regelverket som gjelder. Den norske befolkning må kunne stole på at våre leger ivaretar interessene til pasientene sine. I dette tilfellet kan en stille spørsmålet om det er kommunens interesser som har gått foran og det er ikke akseptabelt at man fatter så inngripende beslutninger i et enkeltmenneskes liv uten en gang å ha sett pasienten. Spørsmålet i kjølvannet av denne saken er også hvorvidt leger som bidrar til dette maktovergrepet bør få beholde sin autorisasjon.

Svar:

Jeg har stor forståelse for de spørsmål mange har etter det som er fremkommet i denne saken, først og fremst i media. Det er Statens helsetilsyn som har myndighet til å vurdere og ilegge administrative reaksjoner mot helsepersonell, herunder tilbakekall av autorisasjon. For meg er det viktigst at de tre brødrene og familien som er berørt heretter blir tilstrekkelig hørt og godt ivaretatt. Deres vergemål er opphevet. Regjeringen har gjennom statsministeren bedt de tre brødrene om unnskyldning. Jeg er glad for at de nå

også har fått en unnskyldning fra ordføreren i Tolga kommune. Det er avgjørende at det foretas en gjennomgang av Tolga-saken for å få den nødvendige kunnskap om hva som faktisk har skjedd i saken. Det er viktig, ikke minst for å unngå at det skjer igjen. Regjeringen har besluttet å gjennomføre en helhetlig gjennomgang og vurdering av saksbehandlingen i "Tolga-saken". Det er naturlig at gjennomgangen følger de etablerte forvaltningslinjene. Det betyr at Helsetilsynet ser på helse- og omsorgstjenestens rolle, Statens sivilrettsforvaltning går gjennom brødrenes vergemål. Fylkesmannen i Hordaland er i brev av 18. oktober bedt om å delta og koordinere denne gjennomgangen.

SPØRSMÅL NR. 184**Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 26. oktober 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Kan statsministeren redegjøre for regjeringens holdning til tillitsvalgte, og mener statsministeren opptreden til forsvarsministeren en tillitsskapende og akseptabel?

BEGRUNNELSE:

Viser til tidligere spm. sendt 10.10.2018 angående regjeringens holdning til tillitsvalgte etter at forsvarsministeren direkte på TV2 skjelte ut en av de tillitsvalgte i Hæren.

Statsministeren valgte å sende spørsmålet videre til forsvarsministeren. Mulig statsministeren misforstod mitt spm., men jeg ønsker svar fra regjeringens leder om hvordan slike saker håndteres.

Svar:

Det vises til brev fra Stortingets president av 19. oktober 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Sandra

Borch til statsministeren, som statsministeren har bedt meg svare på.

Representanten ber statsministeren redegjøre for regjeringens holdning til tillitsvalgte, og om min opptreden i innslaget på TV 2 i forbindelse med budsjettframleggelsen den 8. oktober var tillitsskapende og akseptabel.

Jeg viser til mitt svar av 17. oktober 2018 i anledning samme sak. I det konkrete intervjuet kunne og burde jeg ha formulert meg annerledes overfor den tillitsvalgte. Dette har jeg også gitt uttrykk for i etterkant.

Regjeringen anser det som viktig å legge til rette for et organisert arbeidsliv og et velfungerende trepartssamarbeid. Medbestemmelse og samhandling med tillitsvalgte er ett av momentene som regjeringen mener arbeidsgivere skal legge til rette for, og som bidrar til å fremme demokrati i arbeidslivet. I staten har man gjennom hovedavtalen regulert hvordan partssamarbeidet skal virke. Hovedavtalen skal være et redskap for omstilling, effektivisering og fornying av statlig sektor. Jeg legger stor vekt på den rollen de tillitsvalgte har i forsvarssektoren, og deres betydning for å gjennomføre endringsprosesser, i et godt partssamarbeid.

SPØRSMÅL NR. 185**Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 30. oktober 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Ser statsråden for seg tiltak innen psykisk helse særlig rettet mot personer med synshemninger, og har han i den forbindelse vurdert en utvidelse av ansvarsområdet til «Nasjonal behandlingstjeneste for hørsel og psykisk helse»?

BEGRUNNELSE:

Under høringen av forslaget til helse- og omsorgskomiteens statsbudsjett, fremmet Norges Blindforbund et innspill der de viste til en undersøkelse gjennomført i 2017 av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og trauma-

tisk stress, som viser at mange synshemmede som opplever psykiske problemer ikke får den hjelpen de trenger. Norges Blindforbund viste i den sammenheng til Nasjonal behandlingstjeneste for hørsel og psykisk helse, og pekte på muligheten for å utvide denne behandlingstjenesten til også å omfatte personer med synsnedsettelse.

Svar:

Psykiske helsetjenester har vært høyt prioritert etter at regjeringen Solberg overtok i 2013. Dette gjenspeiler seg både i tilrettelegging for satsing i kommunene og tydelige krav til spesialisthelsetjenesten. Lavterskeltiltak i kom-

munene og økt satsing på ambulante og polikliniske tjenester har vært særlig prioritert. Dette er tjenester som kommer alle grupper til gode, uavhengig av somatiske tilleggs lidelser. De regionale helseforetakene har også fått i særskilt oppdrag å sørge for at mennesker med psykiske lidelser blir undersøkt og behandlet for rusavhengighet og somatiske lidelser og vice versa, at mennesker med somatiske lidelser undersøkes og behandles for psykiske lidelser og rusavhengighet. Styringssystemet for nasjonale tjenester er regulert i Forskrift nr. 1706 av 17. desember 2010 om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, kapittel 4 og tilhørende veileder for nasjonale tjenester. Det er et mål at styringssystemet både ivaretar nasjonale helhetlige kvalitetshensyn, sikrer rasjonell ressursutnyttelse på nasjonalt nivå, og legger til rette for en likeverdig tilgang til kompetanse og høyspesialisert pasientbehandling av høy kvalitet. Det er de regionale helseforetakene som skal søke Helse- og omsorgsdeparte-

mentet om etablering, endring eller avvikling av nasjonale tjenester. Brukerorganisasjoner, fagmiljøer og Helse- og helsedirektoratet m.fl. kan anmode regionale helseforetak om å søke om etablering eller endring av nasjonale tjenester. De regionale helseforetakene anmodes om å samordne og prioritere søknadene ut i fra nasjonale behov. Det er de regionale helseforetakene som må vurdere om en nasjonal kompetansetjeneste eller andre tiltak er ønskelig for å møte behovene som er løftet frem for blinde med psykiske lidelser. I en vurdering av om et nasjonalt behov for en utvidelse av en Nasjonal behandlingstjeneste for hørsel og psykisk helse, vil det også være naturlig å se hen til eventuelt andre nasjonale tjenester. En søknad om en utvidelse av en nasjonal behandlingstjeneste må derfor, i tråd med ovennevnte, komme fra de regionale helseforetakene som har det overordnede faglige ansvaret for pasientene og driftsansvaret for sine godkjente nasjonale tjenester.

SPØRSMÅL NR. 186

Innlevert 18. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 29. oktober 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvor stort er problemet med at barn av foreldre som mottar sosialhjelp ikke får nødvendig kjeveortopedisk behandling / tannregulering, på grunn av at foreldrene ikke har råd til å betale egenandelene, og hva gjøres eventuelt for å sikre at denne gruppen pasienter under 18 år får de samme mulighetene for nødvendig behandling med tannregulering som andre barn, uavhengig av sine foreldres økonomi?

BEGRUNNELSE:

Tannhelsebehandling for barn under 18 år er normalt dekket fullt ut av det offentlige. Et unntak er tannregulering. Under høringen av representantforslaget om styrking av norsk tannhelse, kom det fram at det er en utfordring med dekning av egenandelene for barn av foreldre som mottar sosialhjelp gjennom NAV.

Svar:

NAV har ikke data over omfanget av sosialhjelp til dekning av utgifter til tannregulering. Departementet kjenner hel-

ler ikke til noen data eller undersøkelser som viser årsaker til at barn med behov for tannregulering ikke får slik behandling.

Departementet planlegger et utredningsoppdrag med formål å se på sosioøkonomiske forhold knyttet til barn og unge som mottar stønad fra folketrygden til kjeveortopediskbehandling. Materiale fra denne utredningen ventes tidligst sommeren 2019.

SPØRSMÅL NR. 187**Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tonje Kopstad****Besvart 26. oktober 2018 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud****Spørsmål:**

Etter EUs forsøksdyrdirektiv har Norge vært pålagt å opprette en nasjonal komitee for beskyttelse av forsøksdyr siden 2015. Mens komiteene i de andre landene er godt i gang, uteble Norge fra det første EU-møtet for komiteene. Komiteen har ikke en gang hatt internt møte.

Når kan vi vente at de begynner sitt arbeid, og hvem har sekretariatsfunksjonen og hvorfor har det tatt så lang tid å opprette komiteen?

BEGRUNNELSE:

Ifølge EUs forsøksdyrdirektiv (2010/63/EU art. 49 no. 1) skal det være en nasjonal komitee for beskyttelse av forsøksdyr i hvert av EU-landene. Også Norge skulle ha en slik komitee fra 2015. Komiteen skal rådggi Forsøksdyrforvaltningen i Mattilsynet og dyrevelferdsansvarlige ved dyreforsøksvirksomheter angående dyrevelferd ved erverv, oppdrett, oppstalling, stell og bruk av dyr til forsøk. I tillegg skal komiteen jobbe for mer enhetlig 3R-arbeid (Reduction, Refinement, Replacement) og sikre utveksling av informasjon om beste praksis angående dyrevelferd og 3R mellom de ulike dyreforsøksvirksomhetene, samt utveksle slik informasjon med de tilsvarende komiteene i andre land. Komiteene i EU-landene har allerede hatt et møte, og mange er godt i gang med arbeid. Noen norsk komitee deltok ikke på møtet. De som er blitt oppnevnt til å sitte i komiteen har heller ikke hatt ett eneste møte. I

tillegg er det uklart hvem som har sekretariatsfunksjonen for komiteen i praksis, og flere av medlemmene mottok ikke oppnevningensbrevet da det ble sendt ut. Norge har altså fortsatt ikke fått i gang en komitee for beskyttelse av forsøksdyr, slik vi har vært pålagt i snart fire år. Vi etterspurte fortlgang i dette arbeidet i mai, og ser det som nødvendig å påpeke igjen at komiteen for beskyttelse av forsøksdyr må komme i gang med sitt viktige arbeid, slik de skulle ha gjort for lenge siden.

Svar:

Oppnevning av nasjonal komité for beskyttelse av forsøksdyr har av ulike grunner tatt lengre tid enn ønskelig. I tråd med kravet i det nye forsøksdyrregelverket oppnevnte Landbruks- og matdepartementet 9. mai 2018 en nasjonal komité for beskyttelse av forsøksdyr. Mattilsynet ble tillagt ansvaret for sekretariatsfunksjonen for komiteen, herunder ansvaret for praktisk tilrettelegging og gjennomføring av komitéens møter. Dette gjenspeiles også i tildelingsbrev til Mattilsynet for 2018, der det er anført at Mattilsynet skal dekke driftsutgifter for nasjonal komité for bruk av dyr i forsøk. Mattilsynet opplyser de nå arbeider med å få på plass et sekretariat med høy kompetanse innen forsøksdyr og dyrevelferd. Jeg legger til grunn at komiteen vil være fullt operativ i løpet av kort tid. Komiteens leder vil stille på neste EU-møte som holdes i Brussel 15.-16. november 2018.

SPØRSMÅL NR. 188**Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 26. oktober 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan statsråden informere Stortinget om finansiering av de regionale odontologiske kompetansesentra, utviklingen siden 2013, lønnsnivået på ansatte sammenlignet med tilsvarende stillinger på universitet og hvor mye av midlene som brukes til forskning?

BEGRUNNELSE:

Ifølge mandatet skal de regionale odontologiske kompetansesentra bidra til forskning og faglig utvikling i tannhelsetjenesten, men ikke drive forskning selv. Det er en kjent sak at kompetansesentra bruker lønn til å rekruttere fagpersoner fra en annen del av den offentlige tannhel-

setjenesten, universitetsmiljøet og utdanningsinstitusjonene.

Svar:

BakgrunnOpprettelse av regionale odontologiske kompetansesentre er en oppfølging av Stortingets enstemmige vedtak i 1998. Oppgavene til sentrene skulle være spesialistvirksomhet basert på henvisninger, særskilt knyttet til pasienter med rettigheter etter tannhelsetjenesteloven, men også overfor øvrig befolkning i henhold til fylkeskommunenes befolkningsansvar etter tannhelsetjenesteloven § 1-1. Øvrige oppgaver skulle være praksisnær forskning, tjenesteforskning og epidemiologisk forskning. Videre skulle kompetansesentrene gi fagstøtte, råd og veiledning til de fylkeskommunale tannklinikker og til annet tannhelse-/helsepersonell. Sentrene skulle også delta i praksisdelen av spesialistutdanning av tannleger, og drive etter- og videreutdanning av ansatte i den fylkeskommunale tannhelsetjenesten. Tilbud om etterutdanning og fagstøtte til personell i privat tannhelsetjeneste ble også ansett som aktuelt. Basert på utredning fra Statens helsetilsyn og høring av utredningens forslag ble de første bevilgninger til etablering av odontologiske kompetansesentre gitt i budsjettet for 2002. Formålet med kompetansesentrene er for øvrig behørig beskrevet i St.meld. nr. 35 (2006-2007) Framtidas tannhelsetjenester. De er også omtalt i de årlige budsjetter til Helse- og omsorgsdepartementet under kapittel 770, post 70. De regionale odontologiske kompetansesentre er også gitt en sentral rolle i fylkeskommunenes tannhelsetilbud til personer som har vært utsatt for tortur eller overgrep og/eller som har odontofobi. Dette tilbudet ble etablert i oppfølgingen av St.meld. nr. 35 (2006-2007) Framtidas tannhelsetjenester. Forskning og kunnskapsutvikling knyttet til disse persongruppene inngår i kompetansesentrenes samfunnsoppdrag. FinansieringFinansieringen av de regionale odontologiske kompetansesentre følger av ansvarsfordelingen mellom fylkeskommunene og staten:-Fylkeskommunene finansierer odontologisk spesialistvirksomhet og etter- og videreutdanning av fylkeskommunens ansatte tannhelsepersonell. Dette følger av lovpålagte oppgaver ihht. tannhelsetjenesteloven.-Helse- og omsorgsdepartementet gir tilskudd til forskning (areal, utstyr og personellressurser), og til praksisdelen av spesialistutdanning av tannleger (arealer, utstyr og veilederressurser). Dette er ikke lovpålagte oppgaver for fylkeskommunene.-I tillegg gis det over departementets budsjett tilskudd til kunnskapsformidling, fagstøtte, råd og veiledning som sentrene tilbyr tannklinikkerne i regionen. Dette tilsvarer tilskuddene til nasjonale og regionale kompetansesentre utenfor spesialisthelsetjenesten på andre fag- og tjenesteområder. Det statlige tilskudd til forskning, fagstøtte mv. og spesialistutdanning av tannleger har vært følgende i perioden 2014-2018:2014 – 51,5 mill.

kroner. 2015 – 78 mill. kroner. 2016 – 94,4 mill.kroner (nye lokaler m/utstyr til 2 kompetansesentre). 2017 – 90,5 mill. krroner. 2018 – 99,5 mill.kroner. De utbetalte midler for 2018 fordeler seg slik:Forskning – om lag 50 mill.kronerFagstøtte – 10,5 mill. kronerHusleie/utstyr mv. 39 mill. kroner. Disse midlene er knyttet til arealer og utstyr som benyttes til forskning, fagstøtte og spesialistutdanning av tannleger.I tillegg er det i 2018 utbetalt 7,4 mill. kroner til spesialistutdanning av tannleger ved 2 kompetansesentre. I 2018 blir i tillegg om lag 55 mill. kroner tildelt de odontologiske læresteder ved universitetene i hhv. Bergen, Oslo og Tromsø over departementets budsjett (kapittel 770, post 70) til å dekke universitetenes utgifter til spesialistutdanning av tannleger.Helse- og omsorgsdepartementet har ikke tilgang til beløpene for fylkeskommunenes finansiering av de lovpålagte oppgaver ved kompetansesentrene. Fylkeskommunene finansiere disse tjenestene dels gjennom frie inntekter (de lovpålagte oppgaver) og dels gjennom egenbetaling fra pasientene. LønnsnivåerStillinger på kompetansesentrene som er av tilsvarende karakter på universitetene gjelder i all hovedsak stillinger med forskningsoppgaver. For tannlegespesialister som utfører spesialistvirksomhet basert på henvisning er det tannlegespesialister i privat sektor som det er aktuelt å sammenlikne med. Som beskrevet over er spesialistvirksomheten ved kompetansesentrene i sin helhet finansiert av fylkeskommunene uten statlige tilskudd. Et unntak er delvis lønnstilskudd til et lite antall spesialister innen barnetannpleie (pedodonti). Departementet har ikke kunnskap om inntektsnivået til private tannlegespesialister. Det er imidlertid grunn til å anta at inntektsnivået er betydelig høyere sammenliknet med lønnsnivået til spesialister ansatt på kompetansesentre eller i fylkeskommunene forøvrig.Departementet har innhentet opplysninger om lønnsnivået for ansatte i forskerstillinger på kompetansesentrene. Enkelte tannleger med dobbeltkompetanse (forsker- og spesialistutdanning) har kombinasjon av forskerstilling og klinisk virksomhet. Disse er i hovedsak lønnet på nivå som øvrige spesialister. Når det gjelder ansatte på universitetene er opplysningene hentet fra Forskerforbundets lønnsstatistikk for statlig sektor, med tall per 31.12.2017 (Skriftserien * nr. 1/2018). Helse- og omsorgsdepartementet har utarbeidet en lønnsnorm som legges til grunn for tildeling av tilskuddsmidler til virksomheter på tannhelsefeltet. I de tilfeller ansatte på kompetansesentrene gis lønn som er høyere enn Helsedirektoratets lønnsnorm, dekkes det overskytende beløp av fylkeskommunen. Det er stor variasjon i lønnsnivå innen de enkelte stillingskategorier. Dette har blant annet sammenheng med forskjeller i kompetanse og tidligere yrkeserfaring mv. I tabellen under gis det en oversikt over de opplysninger departementet har innhentet. Det tas forbehold om at det kan forekomme at enkelte har lønnsnivå ut over de beløp som er angitt. Dette gjelder både på kompetansesentrene og på universitetene.

Stillingskategori	Lønnsnivå kompetansesentrene	Lønnsnivå universitetene	Helsedirektoratets lønnsnorm
Stipendiat	I hovedsak lønnsnorm til Helsedirektoratet	410 000 – 506 000	437 000 – 499 000
Postdoktor		480 000 – 595 000	
Forsker	710 000 – 850 000	465 000 – 810 000	706 000
Forsker - professorkompetent	810 000 – 865 000	690 000 – 890 000 (professor)	800 000 (professor)
Forskningsleder m/PhD	815 000 – 955 000	700 000 – 880 000	925 000

Ansatte i vitenskapelige stillinger kan inneha bistilling i annen virksomhet. En kartlegging departementet utførte i juni 2018 viser at om lag 40 pst. av spesialistene og forskere med Phd ved kompetansesentrene har kombinasjonsstilling. Hovedstillingen er enten på kompetansesenteret eller på et av universitetene. Enkelte har også kombinasjonsstilling med sykehus (fem sykehus), med andre kompetansesentre eller med privat sektor. Antall vitenskapelig ansatte på universitetene som har søkt seg over til et kompetansesenter, er færre enn 5. Enkelte av disse har bistilling på universitet. Oppbyggingen av Helse- og omsorgsdepartementets tilskudd til universitetene i hhv Bergen og Oslo fra 2002 til spesialistutdanning av tannleger har gjort det mulig for disse lærestedene å øke antall Phd-kandidater og antall Postdoc-kandidater. Samarbeidet med Kunnskapsdepartementet om etablering av dobbeltkom-

petanseutdanning av tannleger har som mål å utdanne om lag 40 kandidater med slik utdanning. Dette skal bidra til å sikre nødvendig tilgang på søkere til stillinger både på universitetene, på de regionale odontologiske kompetansesentre, i den fylkeskommunale tannhelsetjenesten og på sykehus. Oppbyggingen av forskningsaktiviteten ved de regionale odontologiske kompetansesentre utgjør en viktig del av Helse- og omsorgsdepartementets sektorsansvar for forskning, og inngår i Forsknings- og innovasjonsstrategi på tannhelsefeltet (2017-2027) Sammen om kunnskapsløft for oral helse. Kompetansesentrene har et omfattende forskningssamarbeid med universitetene og med andre forskningsinstitusjoner, både i Norge og i andre land. Dette skal bidra til en bedre tannhelsetjeneste til beste for befolkningen i Norge, og spesielt til pasienter med særskilte behov.

SPØRSMÅL NR. 189

Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 25. oktober 2018 av statsminister Erna Solberg

Spørsmål:

Er statsministeren enig med sin parlamentariske leder i at det er hatretorikk å omtale investorer som «ser gode profittmuligheter» og gjør det de selv kaller en «profitabel investering» i velferden vår som velferdsprofitorer?

BEGRUNNELSE:

I et intervju med Avisenes Nyhetsbyrå 18. oktober beskyldte Høyres parlamentariske leder Trond Helleland under tegnede og Rødt for å bruke «hatretorikk fra andre verdenskrig». Bakgrunnen var at omsorgsgiganten Ambea nå kjøper Aleris Omsorg for 2,4 milliarder kroner. Ambea ser for seg et omfattende utbytte til eierne og en driftsmargin

på 9,5 %. I Klassekampen 17. oktober sa Ambea-direktør Fredrik Gren at de «ser gode profittmuligheter i Norge» og kalte kjøpet for en «attraktiv og profitabel investering». Mitt svar var at dette var befriende ærlig. Når investorene i privat velferd selv sier rett ut at de investerer i velferden vår ut fra et profittmotiv burde det heller ikke være særlig kontroversielt å omtale dem som velferdsprofitorer. Det er et objektivt faktum. Det bør være en høy terskel i den politiske debatten for å anklage politiske motstandere for hatretorikk, og det er sjeldent fruktbart å trekke paralleller til andre verdenskrig i omtale av politiske motstandere. Dette griser til en legitim debatt.

Svar:

En profitør er en som skaffer seg fortjeneste på umoralsk vis (f. eks krigsprofitør). Ordet har synonymer som ågrer, lånehai, svindler, blodsuger og brakkebaron. I Norge brukes begrepet oftest om de som fikk økonomisk vinning gjennom samarbeid med okkupasjonsmakten under krigen, de som også kalles økonomiske landssvikere.

Å da bruke begrepet «profitør» om personer og selskaper som leverer tjenester til det offentlige, mener jeg både er feil og svertende.

En lang rekke personer og virksomheter får økonomisk overskudd av å levere tjenester til den norske velferdsstaten. Leger, fysioterapeuter, rengjørere, apotek og veldig mange andre. Norge har for eksempel over 23 000 små virksomheter (1-49 ansatte) over hele landet som leverer helse- og sosialtjenester.

Det er og bør være en løpende debatt om hvilken rolle henholdsvis det offentlige og private skal fylle. Men

å betegne noen som «profitør» mener jeg ikke er et bidrag til en god debatt om dette. Regjeringen vil ikke avvike markedsøkonomien eller privat eiendomsrett, og mener at økonomisk overskudd i seg selv ikke er illegitimt. Virksomheter og deres ansatte bør slippe å betegnes som «profitører» selv om de leverer tjenester til det offentlige. Det gjelder også dersom det skulle være ulike politiske syn på om tjenester på et felt utelukkende skal drives av det offentlige selv.

Regjeringen er opptatt av mangfold i de velferdstjenestene vi har i Norge. Private aktører er i dag viktige bidragsyttere i mange velferdstjenester, som for eksempel legetjenester, rusomsorg og barnehager. Private tilbydere bidrar i mange tilfeller til mer valgfrihet, lavere kostnader og bedre kvalitet. Samtidig er det viktig at utviklingen følges opp dersom utilsiktede konsekvenser oppstår. For eksempel vil regjeringen gjennomgå regelverket for private barnehager i lys av overskuddene private barnehager har hatt.

SPØRSMÅL NR. 190

Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 26. oktober 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hva er provenyvirkningen over statsbudsjettet for 2019 av å innføre redusert sats for avgift på elektrisk kraft for strøm til henholdsvis vanningsanlegg spesielt, korntørking spesielt og matproduksjon generelt?

BEGRUNNELSE:

Statsråden inviteres også til å kommentere rundt praktiske, juridiske eller andre forhold som er relevant for problemstillingen.

Svar:

Etter stortingsvedtaket om avgift på elektrisk kraft § 1 skal det betales avgift på elektrisk kraft som leveres her i landet. Fritak for avgift er fastsatt i vedtaket § 2. Det gis fritak for avgift på kraft som leveres til veksthusnæringen. Øvrige deler av jordbruket betaler ordinær sats. Matproduksjon omfatter også fiske og næringsmiddelindustri. Havbruksnæringen betaler ordinær sats, mens næringsmiddelindustrien

er omfattet av den reduserte satsen. Jordbruket utenom veksthusnæringen har et årlig forbruk av elektrisk kraft på knapt 1 TWh¹. Regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2019 å redusere den ordinære satsen i avgiften på elektrisk kraft med 1 øre reelt. Det innebærer at satsen blir 15,83 øre per kWh i 2019. Ut fra regjeringens forslag og basert på disse forbrukstallene vil avgiften på elektrisk kraft utgjøre en kostnad på om lag 158 mill. kroner for jordbruket samlet sett i 2019. Finansdepartementet har ikke grunnlag for å anslå forbruk av elektrisk kraft for vanningsanlegg og korntørking, og følgelig ikke for å anslå provenyvirkningene av å innføre redusert sats for avgift på elektrisk kraft for vanningsanlegg og korntørking. Trolig vil det være store svingninger i dette forbruket fra år til år. Foruten jordbruket er det først og fremst matproduksjon i oppdrettsnæringen som betaler ordinær sats. Landbruk og fiske har et samlet kraftforbruk på rundt 1,9 TWh (fotnote 2). Basert på disse forbrukstallene kan redusert sats for matproduksjon generelt anslås å utgjøre en kostnad på om lag 290 mill. kroner påløpt og 220 mill. kroner bokført i 2019. Dersom redusert sats i elavgiften skal innføres

¹ Kilde: Statistisk sentralbyrå, Landbruksundersøkelsen 2014.

for jordbruksbedrifter, medfører dette at det avgiftsmessig må skilles mellom strømforbruk til næring og til andre formål. Mange bønder har samme strømabonnement for både gårdsdriften og privat bolig. Tilsvarende må strømforbruket til vanningsanlegg og korntørking kunne skilles fra andre deler av gårdsdriften for å innføre redusert sats kun for disse formålene. Dette medfører avgrensninger som kan være administrativt og kontrollmessig krevende, og en slik ordning må utredes nærmere før den eventuelt

kan innføres. Et forslag om redusert elavgift som fremgår av spørsmålet, vil dermed kreve nærmere utredning av både økonomiske og administrative forhold før det eventuelt kan innføres. Et slikt forslag må også behandles i budsjettprosessen hvor det må prioriteres opp mot andre formål. -----Fotnote:1) Kilde: Statistisk sentralbyrå, Landbruksundersøkelsen 20142) Kilde: Statistisk sentralbyrå, Nettoforbruk av elektrisk kraft, etter type og forbrukergruppe (2016)

SPØRSMÅL NR. 191

Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen

Besvart 26. oktober 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

I dag har ikke MS-pasienter med primær progressiv MS (PPMS) et behandlingstilbud for en svært alvorlig sykdom som har stor innvirkning på deres livskvalitet og helse.

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre at norske MS-pasienter får rask tilgang til ny og anbefalt behandling?

BEGRUNNELSE:

Multipel sklerose (MS) er en kronisk sykdom i sentralnervesystemet, som fører til at nervetrådene ødelegges, slik at signalene fra hjernen til eksempelvis øyne, armer, ben og blære ikke kommer frem. De fleste som rammes har den attackvise formen for MS, med attacker som gradvis forverrer sykdommen.

Om lag 15-20 prosent av pasientene har den alvorlige, progressive formen for MS (PPMS). Dette er i all hovedsak unge mennesker, som opplever et progressivt sykdomsforløp med typisk tiltagende spastisk lammelse av bena, men den rammer også voksne. Disse pasientene har frem til nå stått uten et målrettet behandlingstilbud. Nå er derimot den første bremsemedisinen for PPMS godkjent og tilgjengelig for pasienter i andre land i Europa.

Nylig ble verdens største MS-kongress gjennomført i Berlin. De norske fagmiljøene vurderte studiene om denne bremsemedisinen som spesielt interessant. Studien dokumenterte at det å komme i gang med høypotent behandling tidlig, har stor betydning for hvordan det går med MS-pasientene senere. Ifølge MS-forbundet kan den nye medisinen utsette behovet for rullestol med syv år.

Statens legemiddelverk konkluderte allerede i mai med at medisinen var kostnadseffektiv for både attackvise

MS og for PPMS og anbefalte å ta den i bruk. Likevel har det tatt tid å få en beslutning fra Beslutningsforum. Ledende MS-nevrologer har uttrykt bekymring over manglende avklaring. MS-forbundet har reagert sterkt på det de omtaler som en «trenering» og har beskrevet situasjonen som «helt uholdbar». – «Dette er en gruppe pasienter som har ventet på bremsemedisiner i over 20 år. De fortjener en rask avgjørelse, ikke den treneringen som pågår nå».

Beslutningsforum har nå endelig har satt saken på dagsorden. Samtidig utlyses et nasjonalt anbud på MS-medisiner, hvor det kun er medisiner som har positivt vedtak i Bestillerforum som kan delta i anbudet.

Et utsatt eller negativt vedtak i Beslutningsforum kan dermed føre til at den nye bremsemedisinen kan bli utestengt fra det norske markedet i lang tid fremover. De største taperne er MS-pasientene, og særlig de som pr i dag ikke har et behandlingstilbud.

Svar:

Nye metoder og legemidler blir utviklet i høyt tempo og åpner for nye behandlingsalternativer hele tiden. Dette er gledelig. Jeg forstår derfor den frustrasjonen pasienter med alvorlig sykdom, som primær progressiv multipel sklerose (PPMS) føler når det finnes nye medikamenter på markedet som den offentlige tjenesten ennå ikke har tatt i bruk. Det er samtidig de regionale helseforetakene sitt ansvar å sørge for at rammene som Stortinget fastsetter for spesialisthelsetjenesten, fordeles etter rettferdige prinsipper, og at pasientene skal få likeverdig tilgang til nye behandlingsmetoder uavhengig av bosted og økonomi. Systemet for Nye metoder er etablert nettopp

for at pasienter uavhengig av diagnosegruppe og på tvers av pasientgrupper så raskt som mulig skal få likeverdig tilgang til nye metoder som er dokumentert virkningsfulle, oppfyller krav til sikkerhet og er i tråd med prinsippene for prioritering. Dette gjelder også medikamentell behandling av MS pasienter. Når det gjelder innføring av en ny medisin mot multippel sklerose (Okrelizuma) er dette legemiddelet vurdert i system for Nye metoder etter vanlig prosedyre på lik linje med andre metoder og legemidler. Metodevurdering av legemiddelet ble bestilt i januar 2018 og ferdigstilt av Statens legemiddelverk i mai 2018. Innføring av metoden ble behandlet i møte i Beslutningsforum for Nye metoder 22. oktober 2018. Legemiddelet ble besluttet ikke innført for behandling av verken primær progressiv MS eller relapsende remitterende MS. I begrunnelsen fremkommer det at den totale kostnaden for medikamentet er for høy sett i forhold til nytte, og at en innføring vil kunne få betydelig budsjettkonsekvenser på om lag 200 mill. kroner. Beslutningsforum legger imidlertid til grunn at dersom det tilkommer nye opplysninger som endrer resultatet vesentlig, vil saken kunne vurderes på nytt. I praksis innebærer det at dersom

leverandøren reduserer prisen, vil saken kunne vurderes på nytt. Beslutningsforum har uansett besluttet at det skal gjøres en ny vurdering når Folkehelseinstituttet har ferdigstilt en pågående fullstendig metodevurdering for MS. Den fullstendige metodevurderingen forventes ferdigstilt i mai 2019, ifølge Nye metoder. Fagdirektørene i de fire regionale helseforetakene har tidligere i år gjort et gruppeunntak for off label bruk av medikamentet Rituzimab (MabThera) til behandling av denne pasientgruppen. Jeg viser i denne sammenheng til mitt svar på spørsmål nr. 1986 til skriftlig besvarelse. Det innebærer at pasienter med PPMS vil bli vurdert for behandling med legemiddelet Rituximab. På hjemmesiden til Nye metoder fremgår det at Nasjonal kompetansetjeneste for MS vurderer at det er sannsynlig at rituksimab og okrelizumab har likeverdig behandlingseffekt for behandling av PPMS, men at de to medikamentene kan gi noe ulikt omfang av infusjonsreaksjoner, samt at det ut i fra tilgjengelig dokumentasjon kan forventes effekt av behandling med både okrelizumab og rituximab. Ytterligere informasjon om prosessene og beslutningene i system for Nye metoder og Beslutningsforum er offentlige på www.nyemetoder.no.

SPØRSMÅL NR. 192

Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Marius Meisfjord Jøsevold

Besvart 30. oktober 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Lærlinger er en ekstra sårbar gruppe, og trenger ekstra sikkerhet. Hva gjør statsråden for å sikre at lærlinger får god oppfølging hele opplæringsløpet?

BEGRUNNELSE:

Lærlinger er midt mellom skole og arbeidsliv. De er ikke helt elever, eller helt arbeidere. Det er også uklart hvor de skal organisere seg, i og med at de har særinteresser som gjør at tradisjonelle fagforeninger har andre medlemmer med andre interesser. Det er fylkeskommunen ved opplæringskontorene, og ikke kontaktlærere eller rådgivere, som følger om lærlingene. Det gjør at terskelen for å be om hjelp er høy. Opplæringsloven § 9a-5 om skjerpet aktivitetsplikt for skolene om de mistenker krenking av elever gjelder ikke lærlinger. Det er altså deler av opplæringsloven som ikke gjelder lærlinger, selv om disse også bør regnes som elever. Opplæringsloven er strengere, og derivat

mer beskyttende enn arbeidsmiljøloven. Lærlinger, som er en ekstra sårbar gruppe, trenger en slik sikkerhet.

Svar:

Regjeringen er opptatt av læringsmiljøet og god oppfølging av elever og lærlinger. Jeg deler representantens engasjement for å sikre at lærlinger får god oppfølging hele opplæringsløpet. Et av de verktøyene som er utviklet for å følge med på lærlingenes sikkerhet og trivsel er den nasjonale Lærlingundersøkelsen. Formålet med Lærlingundersøkelsen er at lærlinger og lærekandidater skal få si sin mening om læringsmiljøet og arbeidsmiljøet i lærebedriften. Resultatene fra Lærlingundersøkelsen brukes av lærebedrifter, opplæringskontor, fylkeskommuner og utdanningsmyndighetene som en hjelp til å analysere og utvikle læringsmiljøet. Tilbakemeldingene i Lærlingundersøkelsen har ligget ganske stabilt de siste årene. Skalaene i undersøkelsen går fra 1 til 5 der høy verdi betyr positivt resultat. Når det gjelder trivsel ligger gjennomsnittet

på 4,4. Altså har de fleste lærlingene svart at de "nokså ofte" eller "svært ofte" trives på arbeidsplassen. Når det gjelder HMS så ligger gjennomsnittet på 4,0. Lærlingundersøkelsen har også spørsmål om mobbing på samme måte som Elevundersøkelsen. I Lærlingundersøkelsen for 2017 var det 3,5 prosent av lærlingene som svarte at de "opplever mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere". Til sammenligning var det i Elevundersøkelsen 5,1 prosent av elevene som svarte at de "blir mobbet av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere". Tallene viser at det finnes sårbare ungdommer i begge grupper, og at det ikke bare er lærlinger som er en ekstra sårbar gruppe. Av alle lærlinger som startet opplæringen i 2014 var det ved siste måling bare 4,4 prosent som har fullført læretiden uten å ha bestått fag- eller svenneprøven. En så lav strykprosent er en indikasjon på at opplæringen i lærebedriftene er god. Jeg vil også trekke fram de fylkeskommunale elev- og lærlingombudene. Elev- og lærlingombudene ivaretar ikke bare rettighetene og interessene til elever, men også til lærlinger, praksisbrevkandidater og lærekanndidater i videregående opplæring. Elev- og lærlingombudet jobber med å forebygge misforståelser, krenkninger, diskriminering, konflikter og mobbing. Ombudet skal også bidra til fokus på elevmedvirkning og et godt læringssmiljø i skole og bedrift. Elev- og lærlingombudet er en fristilt og uavhengig part med taushetsplikt. Dette skal bidra til å senke terskelen for å kontakte ombudet. Det

er fylkeskommunene som har ansvar for videregående opplæring. Opplæringsloven er tydelig på at fylkeskommunen har et visst ansvar og bestemte plikter knyttet til fag- og yrkesopplæringen og opp mot lærebedrifter. Lærebedriftene må være godkjent av fylkeskommunen. Lærebedriftene er på sin side pålagt å rapportere årlig til fylkeskommunen om opplæring av lærlinger. Opplæringsloven kapittel 9 A om skolemiljø gjelder for elever. Når en ungdom går over til å bli lærling i en lærebedrift vil han eller hun være beskyttet av arbeidsmiljølovens regler, slik alle de andre på arbeidsplassen også er. I tillegg til å ha en lærekontrakt med bedriften, som gjelder opplæringen, har lærlingene også en arbeidsavtale som gir lærlingen rettigheter og plikter som ansatt. Det er derfor arbeidsmiljølovens bestemmelser som gjelder for lærlingens arbeidsmiljø. Disse bestemmelsene er bedre tilpasset miljøet i en bedrift og utfordringene der, med bl.a. krav om verneombud, sikkerhetsbestemmelser osv. Det ville vært u hensiktsmessig om arbeidsmiljøet i bedriften skulle reguleres av ulike bestemmelser for de ansatte i bedriften, når de jobber side om side og med de samme oppgavene. Jeg mener at vi kontinuerlig må se på om dagens ordninger og dagens regelverk er godt nok. Regjeringen har derfor nedsatt et offentlig utvalg som skal se på hele videregående opplæring. Regjeringen har også nedsatt et offentlig utvalg som skal se på regelverket for grunnopplæringen og foreslå en ny opplæringslov.

SPØRSMÅL NR. 193

Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 26. oktober 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å forhindre og redusere samværs-sabotasje, slik at barn får reelt samvær med begge foreldre?

BEGRUNNELSE:

En rekke foreldre blir forhindret/nektet samvær med sine barn etter samlivsbrudd, til tross for at de har samværsrett. Slik samværs-sabotasje er i strid med barnets rett til å se begge foreldre, og i strid med foreldres rett til å se sine barn. Ofte er samværs-sabotasje et resultat av en underliggende konflikt mellom foreldrene. Det står i barneloven at barnet har rett til samvær med begge foreldrene, selv

om foreldrene bor hver for seg. Foreldrene har gjensidig ansvar for at samværsretten blir oppfylt. Dette betyr blant annet at bostedsforelder har plikt til å oppmuntre og legge til rette for samvær med den andre forelder. Allikevel forekommer det samværs-sabotasje. Ved unnlatt oppfyllelse av fastsatt samvær, kan samværsforelder be domstolen om tvangsfullbyrdelse av samværsavgjørelsen ved tvangsbot. Domstolen skal fastsette tvangsbot med mindre oppfyllelse av samværsretten er «umulig». Tingretten kan fastsette en stående bot som for en viss tid skal gjelde hver gang samværsretten ikke blir respektert. Det er ikke utarbeidet oversikt over hvor ofte slik tvangsbot fastsettes. I tillegg vil det være slik at hvis det ikke er samvær, vil det heller ikke være samværsutgifter. Da gis det ikke

fradrag i barnebidraget. På den måten vil forelderen som utsettes for samværsabotasje også tape økonomisk, ved at barnebidrag justeres opp som føle av manglende samvær.

Svar:

Det er bred enighet om at det er viktig for barn å ha så god kontakt som mulig med begge foreldrene sine, selv om de ikke lever sammen. Dette er også utgangspunktet i barneloven, som sier at barnet har rett til samvær med begge foreldrene sine. Som tidligere uttalt i svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1257 (2017-2018) 11. april 2018, er jeg opptatt av å sikre begge foreldre muligheten til å være sammen med barna sine etter samlivsbrudd. Det er derfor nødvendig og viktig å ha regler som sørger for at avgjørelser etter barneloven respekteres og følges opp. Det er i tillegg viktig å legge til rette for at samarbeidet mellom foreldre i delte familier styrkes. Godt samarbeid vil i de fleste tilfeller gi grunnlag for gode og varige løsninger mellom foreldrene, til beste for barnet. Jeg viser i denne sammenheng til lovendringene i barneloven som trådte i kraft 1. januar 2018, jf. Prop. 161 L (2015-2016) Endringer i barnelova mv. (likestilt foreldreskap) og Innst. 195 L (2015-2016), som skal bidra til etterlevelse av avgjørelser

om samvær. Reglene om tvangsbot ved samværs hindring er ved lovendringene klargjort og forenklet, og innkrevningen er effektivisert ved at ansvaret er flyttet fra namsmannen til Statens Innkrevingsentral (SI). Det er videre ved lovendringen i større grad tilrettelagt for frivillig oppfyllelse av samværet, også i saker om samværs hindring. Det er innført nye regler om mekling også i disse sakene. Det er et mål at dette skal redusere konfliktnivået og forebygge hindring av samvær, samtidig som det gir grunnlag for god dialog mellom foreldrene. Når det gjelder samværsfradraget i barnebidraget, understreker jeg at dette skal dekke utgifter den bidragspliktige har under samværet, og som bidragsmottakeren samtidig sparer. Dersom det ikke er samvær, er det heller ikke samværsutgifter, og det gis følgelig ikke fradrag i barnebidraget. Dette følger av formålet med reglene om barnebidrag som er å sikre barnets behov for forsørgelse fra foreldrene sine, uavhengig av hvem barnet bor hos og uavhengig av forholdet mellom foreldrene og ev. uenigheter om samvær. Jeg legger avslutningsvis til at jeg, i tråd med Jeløya-plattformen, vil ta initiativ til en gjennomgang av barneloven, herunder vurdere bidragssystemets utforming for likestilt foreldreskap, og gjennomgå barns rettigheter, spesielt i et internasjonalt perspektiv. Det er naturlig at samværsreglene er en del av en slik gjennomgang.

SPØRSMÅL NR. 194

Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 30. oktober 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for status i arbeidet med verdensarvnominasjonen «Viking Age Sites in Northern Europe, Denmark, Germany, Iceland» og fortelle om Norge kan ta ytterligere initiativ for å øke sjansene for å få Borre-, Oseberg- og Gokstadhaugene, samt kversteinsbruddet i Hyllestad på Verdensarvlista?

BEGRUNNELSE:

Norge har deltatt i et nordeuropeisk initiativ for å nominere steder knyttet til vikingtiden inn på Verdensarvlista. Norge samarbeidet med Island, Danmark, Sverige, Tyskland og Latvia om en såkalt «serienominasjon» som omfattet en rekke steder ved Nord-Atlanteren og Østersjøen som representerer noe av bredden i den maritime kulturen fra perioden omkring 700-1050. Norges kandidater

er skipshaugene i Vestfold (Borrehaugene i Horten, Osebergshaugen i Tønsberg og Gokstadhaugen i Sandefjord) og kvernsteinsbruddet i Hyllestad i Sogn. De andre kandidatene er Jelling og Trelleborgene (Danmark), Thingvellir (Island), Danvirke og Hedeby (Tyskland) og Grobina (Latvia). Tyskland har nå fått Danevirke/Hedeby inn på Verdensarvlista (2018), svenske Birka har stått på listen siden 1993, og Jellingmonumentene i Danmark har vært verdensarv siden 1994. Da serienominasjonen ble behandlet i Verdensarvkomiteen i 2015 ble følgende vedtatt: «The World Heritage Committee, 1. Having examined Documents WHC-15/39.COM/8B and WHC-15/39.COM/INF.8B1, 2. Defers the examination of the nomination of the Viking Age Sites in Northern Europe, Denmark, Germany, Iceland, Latvia and Norway, to the World Heritage List in order to allow the States Parties to: 1. Explore further the full scope, scale and nature of Viking Age sea

and river migration and trade routes, and the settlements that these routes engendered through:1.Definition of the main parameters of time, space and cultural terms related to the migrations;2.Mapping of the major migration and trade routes and of the surviving evidence for Viking trade settlements along these routes;3.Selection of the routes where significant remains survive which illuminate migration and trade and the key facets of influence and cultural exchange;2.Define a nomination strategy, that might include one or more series, which could allow key aspects of the Viking Age migrations to be reflected on the World Heritage List, and allow future nominations to be accommodated;3.On the basis of this further work, submit a new serial nomination;3.Considers that any revised nomination would need to be considered by an expert mission to the sites;4.Recommends that the States Parties consider inviting ICOMOS to offer advice and guidance in the framework of the Upstream Process.»

Svar:

Som stortingsrepresentanten selv viser til ble nominasjonen behandlet av verdensarvkomiteen i 2015. Nomi-

nasjonen ble ikke godkjent for oppføring på verdensarvlisten, men resulterte i et såkalt "deferral" – vedtak som innebærer at nominasjonen må omarbeides før den eventuelt kan fremmes på nytt. Statspartene bak denne serienominasjonen; Danmark, Tyskland, Island, Latvia og Norge, ble med dette invitert til å komme tilbake med en forbedret nominasjon på et senere tidspunkt. Både Tyskland, Danmark og Latvia har hver for seg gått videre med sine områder. Tysklands Danevirke/Hedeby ble innskrevet på verdensarvlista på komitemøtet i 2018. Norge anser at grunnlaget for en videreføring av serienominasjonsarbeidet ikke lenger er til stede. Klima – og miljødepartementet har derfor i brev av 18. mai 2017 bedt Riksantikvaren om å vurdere grunnlaget for en mulig norsk vikingtidsnominasjon. Denne prosessen er Riksantikvaren nå i gang med, men tidspunktet for når direktoratets anbefaling til departementet skal foreligge er ikke endelig avklart. De norske områdene som inngikk i den opprinnelige serienominasjon vil naturlig omfattes av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 195

Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 29. oktober 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Hvordan tar statsråden opp menneskerettighetsbrudd etter barnekonvensjonen ved fengsling av palestinske barn i israelske militære fengsler med israelske myndigheter?

BEGRUNNELSE:

Både Norge og Israel har undertegnet FNs Barnekonvensjon. Konvensjonen definerer personer under 18 år som barn og sier i klartekst at fengsling av barn skal kun benyttes som absolutt siste utvei og for kortest mulig tidssrom. Likevel sitter det i okkupert Palestina til enhver tid ca. 400 barn helt ned i 12 års alderen i israelske fengsler, med eller uten dom. Den vanligste anklagen er steinkasting på militære kjøretøyer, på soldater eller på muren.

Arrestasjonen av barn som er mistenkte, i hovedsak gutter, foregår ofte i to-tiden om natten ved at tungt bevæpnede soldater trenger seg inn i hjemmene. Barna får bind for øynene og smertefulle plasthåndjern på før de

blir plassert på gulvet i en bil og kjørt bort. Neste morgen blir de forhørt av en israelsk offiser. Foreldrene vet som regel ikke hvor gutten er, og kun i 4 % av sakene får han bistand av en advokat til dette første forhøret. Disse barna kan bli sittende i fengsel mellom 3 og 7 måneder. I ca. halvparten av tilfellene ligger fengselet i Israel, dette er klart i strid med 4. Genèvekonvensjon artikkel 76. Dessuten fører dette i praksis til at foreldrene ikke kan besøke barna sine.

Barna sliter svært ofte med psykiske traumer etter fengselsoppholdet. De palestinske barna på Vestbredden blir behandlet etter israelsk militær lov, israelske barn i de ulovlige bosettingene behandles etter israelsk sivil lov. Gjentatte rapporter fra UNICEF, Military Court Watch og Defence for Children International er entydige: Det dreier seg om mishandling av palestinske barn. Dette bryter med FNs Barnekonvensjon som både Norge og Israel har undertegnet. Denne praksisen har pågått i mange år med dype traumatiske og psykologiske virkninger.

Norge har alltid sett det som en forpliktelse å ta opp menneskerettsbrudd overfor stater som krenker rettighetene, ikke minst må dette gjelde når slike krenkelser gjelder barns rettigheter.

Svar:

Barns menneskerettigheter og rettssikkerhet må respekteres, i tråd med relevante internasjonale konvensjoner på dette området. Fengsling må være siste utvei og med kortest mulig varighet. Fengsling uten rettmessig lov og dom er uakseptabelt og en dobbel urett. Organisasjonene representanten viser til har gjort et viktig arbeid for å dokumentere alvorlige overgrep mot barn i israelske fengsler. Dette er et tema regjeringen i lengre tid har tatt opp både i bilaterale samtaler med israelske myndigheter og i ulike FN-organer. Ved den periodiske gjennomgangen av Israel i FNs menneskerettighetsråd i januar i år var én av Norges anbefalinger til Israel at landet bør minimere

fengslinger og bør sørge for at de er i tråd med internasjonale menneskerettighetsstandarder. Vi gjentok dette budskapet i vårt innlegg i tredjekomiteé i FNs Generalforsamling den 24. oktober i år. Arrestasjon av palestinske barn følges også opp overfor israelske myndigheter av Den internasjonale observatørstyrken i Hebron (TIPH), som Norge leder. Norge gir også støtte til israelske menneskerettighetsorganisasjoner som setter søkelyset på problemstillinger relatert til fengsling av palestinske barn og behandlingen av dem i det israelske rettssystemet. Det er positivt at antallet fengslede palestinske barn har gått noe ned den siste tiden. Det er imidlertid viktig å opprettholde det internasjonale presset på israelske myndigheter for å sikre at barnas rettigheter blir ivaretatt i tråd med landets internasjonale forpliktelser. Regjeringen vil fortsette å ta opp barnas situasjon med Israel, og vi vil fortsette vårt samarbeid med nærstående land for å fremme respekt for de internasjonale konvensjonene på området.

SPØRSMÅL NR. 196

Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 31. oktober 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvor mange mennesker har fått en ALS-diagnose i Norge siste 10 år, herunder hvor mange er gjenlevende, og hvilket tilbud har denne gruppa fått i form av behandling og forskning i løpet av disse årene?

BEGRUNNELSE:

ALS er en svært alvorlig sykdom som rammer pasientene og deres familier svært hardt. Det trengs mer kunnskap og støtte til denne pasientgruppa.

Svar:

Det er prisverdig at representant Moflag tar opp situasjonen til mennesker med ALS. Jeg er enig med Moflag i at det trengs mer kunnskap og støtte til mennesker med ALS og deres familier.

I Helsedirektoratets statusrapport om hjernehelse fra 2017 framgår det at det oppstår 2-3 tilfeller per 100 000 innbyggere. Om lag 150 mennesker får årlig diagnostisert sykdommen i Norge, og 300-400 lever med sykdommen. Nye studier viser at forekomsten er økende. Det framgår

videre at om lag 95 prosent av ALS-pasientene dør i løpet av 1000 dager, mens 5 prosent lever i mer enn 10 år.

I Helsedirektoratets statusrapport om hjernehelse framgår det at pasienter med mistenkt ALS-sykdom skal henvises raskt og diagnostiseres ved nevrologisk avdeling. Europeiske retningslinjer fra 2012 beskriver betydningen av tverrfaglig oppfølging med 2- 3 måneders mellomrom i ALS-team. Pasientene skal ha en fast nevrolog gjennom hele sykdomsforløpet, og det er viktig å følge sykdommens progresjon. Fastlegen og ulike kommunale tjenester er viktig for mange ALS-pasienter, men mange kommuner har ikke erfaring med oppfølging av ALS-pasienter. Spesialisthelsetjenesten har derfor et særlig ansvar når det gjelder oppfølging i kommunen.

Det finnes i dag dessverre ingen helbredende medisin mot sykdommen, men det framgår av Helsedirektoratets statusrapport at det finnes ett legemiddel som kan ha en begrenset bremseffekt på utviklingen av sykdommen.

Det ble nylig søkt om tillatelse til å markedsføre medisinen Edavarone i Europa. Europeiske legemiddelmmyndigheter vil gjøre en grundig gjennomgang av all tilgjengelig dokumentasjon. En markedsføringstillatelse fra Europa vil også innebære tillatelse til markedsføring

i Norge. Beslutningsforum, som vurderer om nye behandlingsmåter skal innføres i spesialisthelsetjenesten, har på initiativ fra pasientorganisasjonen, Stiftelsen ALS norsk støttegruppe, likevel allerede vurdert legemiddelet. De kom til at det ikke var nok vitenskapelig dokumentasjon på at medisinen hadde virkning på leveutsiktene for pasienter med ALS. Medisiner som trenger flere vitenskapelige studier for å se om de har virkning, kan bli tilgjengelige i Norge gjennom det som kalles utprøvende behandling. Utprøvende behandling skal som hovedregel tilbys gjennom kliniske studier – for å sikre god dokumentasjon av effekten.

Mange pasienter med alvorlig livsforkortende sykdom, som for eksempel ALS, kan være usikre på om alle behandlingsmuligheter er vurdert av sin behandler. Denne høsten blir det derfor etablert et ekspertpanel i spesialisthelsetjenesten som skal vurdere om det finnes annen etablert behandling eller utprøvende behandling som er aktuell. Dette inkluderer også utprøvende behandling gjennom deltakelse i kliniske studier i Norge eller utlandet. Panelet skal ha en rådgivende rolle. Behandlende lege beholder ansvaret for hvilken behandling som tilbys pasienten, og pasienten tar stilling til om hun ønsker å motta den behandlingen som anbefales. Panelet kan også innhente informasjon og råd fra fagpersoner internasjonalt.

Jeg nevner også at Helse- og omsorgsdepartementet i 2018 har gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å utarbeide forslag til prioriterte fagområder for utvikling av nye medisinske kvalitetsregistre. Helse- og omsorgsdepartementet har understreket at rapporten bør inkludere framtidig håndtering av områder med lavt pasientvolum og mulighet for internasjonalt samarbeid i nordisk og europeisk regi. Kvalitetsregistre er faglige registre som må ha forankring i de medisinske fagmiljøene, og som finansieres av de regionale helseforetakene. Det er derfor viktig at søknad til Helsedirektoratet om nasjonal status for nye medisinske kvalitetsregistre kommer fra de regionale helseforetakene. Jeg er kjent med at det foreligger et faglig initiativ til å etablere et nasjonalt kvalitetsregister for motornevronsykdommer som inkluderer ALS.

Moflag peker også på behovet for mer forskning om ALS. Fra 2017 ble det bevilget 20 millioner kroner per år over åtte år, avhengig av en positiv midtveisevaluering, for å etablere et forskningscenter for alvorlige sykdommer som rammer sentralnervesystemet. Forskningsrådet har gjennomført en konkurranse om etablering av senteret, som skal være rettet mot alvorlige sykdommer som rammer sentralnervesystemet, slik som ALS, MS og demens. Forskningsrådet er nå i ferd med å vurdere søknadene og resultatet vil lanseres før nyttår.

SPØRSMÅL NR. 197

Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 30. oktober 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan er utviklingen i antall organdonasjoner (operasjoner) utført i Norge siste fem år, og hvilken tilgang til kapasitet og kompetanse er det i Norge sammenlignet med andre Nordiske land?

BEGRUNNELSE:

Det er stadig fokus på rekruttering av organdonorer i Norge, men hvordan står det egentlig til med kapasitet og kompetanse for å få utført slike operasjoner - går utviklingen i takt med rekrutteringen av nye donorer.

Svar:

Oslo universitetssykehus HF ivaretar den nasjonale behandlingstjenesten for organtransplantasjon. For å svare på spørsmålet om utviklingen i antall organdonasjoner har jeg bedt om innspill fra Helse Sør-Øst RHF. I svaret fra Helse Sør-Øst RHF går det fram at antall transplantasjoner i store trekk er relativt stabile for perioden 2013-2017. I sin tilbakemelding uttaler Helse Sør-Øst RHF blant annet: "Når vi sammenlikner tallene hittil i år (per 3. kvartal) med tilsvarende perioder for de fem foregående år ser vi en nedgang i 2018, spesielt uttalt for nyretransplantasjoner. I 2018 er det noe nedgang i antall meldte potensielle donorer, men først og fremst en reduksjon i realiserte donasjoner og derigjennom en reduksjon i antall transplantasjoner av alle organer. Nedgangen er sp-

esielt stor når det gjelder nyre. Oslo universitetssykehus melder at de ikke har registrert spesielle hendelser som kan forklare nedgangen i antall realiserte donasjoner. En gjennomgang av alle 224 meldte potensielle donorer viser at det er medisinske forhold og avslag fra pårørende som er hovedårsak til manglende realisert donasjon. Arbeidet med å sikre givere skjer ved de 26 donorsykehus i Norge i et velfungerende nettverk. Det brukes mye ressurser på dette arbeidet og det er her muligheten ligger for å kunne tilby flere pasienter organer. I samarbeid med de tre andre helseregionene gjennomfører Helse Sør-Øst RHF i høst en informasjonskampanje ut mot befolkningen og i alle landets helseforetak. " Når det gjelder del to av spørsmålet fra representanten Moflag, vurderer Helse Sør-Øst RHF tilgang til kapasitet og kompetanse i Norge å være på nivå med andre nordiske land. Helse Sør-Øst RHF viser til at det ved gjennomgang av meldte potensielle donorer, heller ikke avdekkes systemforhold som en årsak til manglende realisert donasjon. Helse Sør-Øst RHF vurderer at Oslo universitetssykehus har et velfungerende og svært kompetent miljø som dekker alle sider av transplantasjonsaktiviteten og opplyser at det ikke er begren-

sninger i kapasitet til å sette inn organer når det finnes en egnet donor. Ut fra en samlet vurdering mener Helse Sør-Øst RHF at utviklingen er i takt med tilgangen på potensielle donorer. Det er viktig med god informasjon om organdonasjon både i befolkningen og i helseforetakene, og det er allerede stor aktivitet ut mot befolkningen blant annet gjennom Stiftelsen Organdonasjon. Kampanjen som starter i høst vil særlig rette seg mot helseforetakene, da det er her muligheten for å øke antall donorer er størst. Norsk ressursgruppe for organdonasjon (Norod) er nær samarbeidspartner og hovedmålsettingen er å rette fokus på, og øke bevisstheten rundt, organdonasjon. Siden juni i år har det vært mulig for innbyggere å fylle og lagre donorkort i kjernejournal. Dette gjør det enklere for innbyggere å gjøre sitt ønske om organdonasjon kjent for pårørende og helsepersonell. Når du fyller ut donorkort kan du føre opp to pårørende som er informert om ditt standpunkt, samt sende ut bekreftelse til disse per sms. Helsepersonell vil kunne se i kjernejournal om potensielle donorer er positive til organdonasjon. Over 60 000 innbyggere har så langt opprettet digitalt donorkort.

SPØRSMÅL NR. 198

Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 26. oktober 2018 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Dagbladet skriver 19.10 at Nordlaks i ti år fikk avslag på avslag på klage på et miljøvedtak. Tre måneder etter en hemmelig pengegave til Frp og Høyre i Nordland, ble vedtaket omgjort. Nordlaks fikk 5.9.17 11 flere utviklingstillatelser enn de 10 Fiskeridirektoratet opprinnelig innvilget. Er statsministeren enig i at dette reiser spørsmål om inhabilitet og uønskede hemmelige bindinger mellom FrPs statsråd Freiberg og Nordlaks, og bør regelverket endres for å unngå slikt hemmelighold?

BEGRUNNELSE:

Forvaltningsloven inneholder reglene om habilitet for offentlige tjenestemenn, det vil si alle ansatte i organer i stat og kommune, og andre som utfører tjeneste for et forvaltningsorgan. Reglene gjelder også for statsråder og statssekretærer. For statsråder gjelder reglene direkte når de opptrer i egenskap av departementssjef. Et utgangspunkt for regelverket om habilitet er i følge KS er "at

saksbehandlere eller folkevalgte ofte vil være inhabile hvis de har en tilknytning til en sak eller sakens parter som er egnet til å skape tvil om de vil behandle saken på en upartisk måte. Noen tilknytningsformer gjør at man automatisk er inhabil. I tillegg kan inhabilitet inntre etter en skjønnsmessig vurdering ved "andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten (...)". Den som er inhabil skal ifølge loven "avstå fra å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe en avgjørelse (...)". For lokale folkevalgte innebærer det å fratrukke ved behandling av saken i kommunestyret eller andre folkevalgte organer. - Ifølge Transparency International kan lobbyvirksomhet være en form for påvirkningshandel som i visse tilfeller kan anses som utilbørlig og ulovlig, for eksempel hvis den skjer i det skjulte. - Partiloven som omhandler økonomisk støtte til de politiske partiene har bl.a. som formål å sikre offentlighetens rett til innsyn og å motvirke korrupsjon og uønskede bindinger ved at det er åpenhet om finansieringen av de politiske partienes virksomhet.

Svar:

Havbruksnæringen skaper aktivitet og viktige arbeidsplasser i samfunn langs hele kysten. Dette er en næring som har interessert og engasjert meg i mange år, noe jeg opplever som godt kjent i offentligheten. Engasjementet har handlet om den viktige næringen, ikke utvalgte selskaper. Olje- og energidepartementet fattet 4. september 2017 vedtak i en klagesak der Nordlaks Smolt AS fikk tillatelse til en begrenset økning i regulering og vannuttak til et eksisterende anlegg. Saken kom til behandling i departementet da jeg var statssekretær der, men var ikke

ferdigbehandlet da jeg gikk av i juni 2017. Jeg var ikke i departementet da vedtaket ble fattet. Jeg var ikke kjent med støtten fra Nordlaks til de nevnte fylkespartier mens jeg var statssekretær i Olje- og energidepartementet. Til sagnet om utviklingstillatelser som representanten viser til ble gitt av Nærings- og fiskeridepartementet. På denne bakgrunn kan jeg ikke se at det er grunnlag for representantenes spørsmål. Som statsråd i Olje- og energidepartementet er jeg opptatt av at saker til behandling blir behandlet på god måte og i tråd med kravene som følger av forvaltningsloven.

SPØRSMÅL NR. 199

Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 29. oktober 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Situasjonen i Jemen kalles av FN for vår tids største humanitære katastrofe. Hvert tiende minutt dør et barn i Jemen, titusener sivile har blitt drept, og millioner er på flukt, som følge av krig, tørke og en langvarig blokade. Norge tjener i dag penger på videreføring av borgerkrigen i Jemen, og dette gir oss et særlig ansvar. Hva foretar utenriksministeren og regjeringen seg for å hjelpe på de humanitære lidelsene i Jemen?

BEGRUNNELSE:

De tre siste årene har borgerkrigen i Jemen kostet 10 000 mennesker livet, drevet millioner på flukt og omtales av FN som vår tids største humanitære katastrofe. FN slår fast at vi holder på å tape kampen mot sulten i landet, og Flyktningshjelpen understreker at sivile i landet ikke bare sulter - de blir sultet ihjel av den Saudi-ledede koalisjonens krigsstrategi. Krigen i Jemen står i hovedsak mellom en Saudi-Arabia-ledet koalisjon som støttes av blant andre USA og Storbritannia, og kriger på vegne av eksilpresident Hadis regjering, og jemenittiske Houthi-opprørere som antas å få støtte fra Iran. Samtidig tjener Norge millioner på våpensalg til land som deltar i krigen, og Statens Pensjonsfond Utland har doblet sine investeringer i Saudi-Arabia. Vi tjener penger på videreføring av krigen, og dette gir oss et særlig ansvar. Flyktningshjelpen stilte denne uken krav til at USA, Storbritannia, Frankrike og Iran må få på plass en øyeblikkelig våpenhvile, FN-mekling og sikre humanitærhjelp inn til Jemen. Men Norge har også et ansvar

for å gjøre det vi kan for å få slutt på lidelsene til sivilbefolkningen i Jemen.

Svar:

Den humanitære krisen i Jemen er et direkte resultat av krigen som har pågått siden 2015. Jeg deler representantens bekymring for de alvorlige humanitære konsekvensene for millioner av sivile. Dette er nå den mest omfattende humanitære krisen verden står overfor. Manglende humanitær tilgang til nødlidende og en voksende økonomisk krise har forverret den allerede alvorlige matkrisen. FNs nødhjelpskoordinator fremholdt nylig at hele 14 millioner jemenitter, halve befolkningen, nå er alvorlig matusikre og avhengige av humanitær bistand for å overleve. Utenriksdepartementet følger situasjonen tett. Vi er jevnlig i dialog med både norske og internasjonale humanitære aktører, som gjør en viktig jobb under svært krevende forhold for å styrke beskyttelsen av sivile og sikre livreddende humanitær assistanse. Norge oppfordrer partene i konflikten til å etterleve humanitærretten, beskytte sivile og sørge for trygg og uhindret humanitær tilgang. Vi støtter arbeidet FN-utsending Martin Griffiths gjør for å gjenoppta den politiske prosessen. Bare en politisk løsning kan skape varig stabilitet. For kort tid siden annonserte jeg at Norge vil bidra med ytterligere 30 millioner kroner til styrket humanitær respons i Jemen, med vekt på matvareassistanse. Med disse midlene har Norge bidratt med om lag 305 millioner kroner til den humanitære responsen i Jemen i 2018. Det inkluderer støtte

utbetalt på slutten av fjoråret for tidlig innsats i år, samt Norges andel av årets støtte til Jemen fra FNs nødhjelpsfond (CERF). Når det gjelder representantens påstand om at Norge i dag «tjener penger på videreføring av borgerkrigen i Jemen» som begrunnes med våpensalg og investeringer fra Statens Pensjonsfond Utland, vil jeg vise til tidligere svar på tilsvarende spørsmål. I svar til representant Audun Lysbakken (SV) på spørsmål nr. 2123 (2017-2018) datert 27. august 2018, fremholdt jeg at Norge har et meget

strengt og omfattende eksportkontrollregelverk og at Regjeringen vil videreføre en streng praksis når det gjelder eksport av forsvarsmateriell, med særlig aktsomhet når det gjelder risiko knyttet til bruk i Jemen. Norge gir ikke tillatelse til eksport av våpen eller ammunisjon til Saudi Arabia eller De forente arabiske emirater. Med hensyn til Statens Pensjonsfond Utland vil jeg vise til et omfattende og grundig svar fra finansministeren på spørsmål nr. 2092 (2017-2018) fra Kari Elisabeth Kaski (SV) 30. august i år.

SPØRSMÅL NR. 200

Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 30. oktober 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Viser til at Norge og USA er enige om at to norske statseide satellitter i polar bane fra 2022 skal være utstyrt med amerikanske spesialutvikla militære sensorer. Disse skal gi amerikanske militære styrker en lukket og sikret bredbåndtilknytning i alle områder nord for polarsirkelen. Dersom det skulle oppstå en konflikt mellom USA og et annet land, er det en risiko for at disse norske satellittene med tilhørende basestasjoner blir militære mål og dratt inn i konflikten?

USA ønsker å plassere en nyttelast for smalbands kommunikasjon på satellittene, altså en kommunikasjonskanal med svært begrenset kapasitet. For å svare på spørsmålet: Satellittsystemet det vises til er et samarbeid mellom Norge, USA og kommersielle aktører. Systemet vil kun gi dekning i Arktis. En konflikt mellom USA og et annet land, så vel som mellom Norge og et annet land, vil kunne medføre at satellittene ses på som militære mål. Følgelig vil en eventuell konflikt kunne få konsekvenser for alle aktørene i satellittsamarbeidet.

Svar:

Som jeg understreket da jeg redegjorde for denne saken i Stortinget 14. juni i år, preges utviklingen innenfor romvirksomhet av økende internasjonalt samarbeid. Ofte er internasjonalt samarbeid en forutsetning for å kunne realisere store prosjekter, og slik er det også i denne saken. Slik jeg forstår spørsmålsstillingen, er den baserte på en rekke misoppfatninger som til stadighet er blitt gjentatt i media. Dette danner et upresist grunnlag for spørsmålet. For det første vises det i spørsmålet til at USA og Norge «er enige om» å utstyre de norske satellittene med en amerikansk nyttelast. Denne enigheten eksisterer ikke i dag. USA og Norge er i formelle forhandlinger, og det er lagt opp til inngåelse av en avtale i løpet av første halvår 2019. For det andre blir det hevdet at satellittene skal være utstyrt med «militære sensorer». Dette er feil. Satellittene skal ikke ha sensorer om bord. Sensorer brukes til overvåking. Dette prosjektet består av kommunikasjonssatellitter. For det tredje blir det hevdet at satellittene vil gi bredbåndstilknytning for amerikanske styrker. Dette stemmer ikke.

SPØRSMÅL NR. 201**Innlevert 19. oktober 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 29. oktober 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Lavangen kommune fulgte regjeringens oppfordring om å bosette flyktninger for noen år siden. De tok opp husbanklån og bygde boliger. Etter innstramningene i flyktning- og asylpolitikken sitter nå kommunen igjen med tomme boliger som de ikke får lov av Husbanken å leie ut til andre eller omdisponere - og en millionregning.

Hva vil statsråden gjøre for Lavangen og andre kommuner som nå taper på å ha fulgt myndighetens oppfordring?

Svar:

Lavangen kommune har inngått avtale med et boligselskap om å leie ti boliger i 20 år. Formålet med avtalen var å fremleie boligene til flyktninger. Boligselskapet har fått i overkant av 6 mill. kroner i tilskudd til utleieboligene og 13,9 mill. kroner i grunnlån til gode vilkår fra Husbanken. Betingelsen for tilskuddet og lånet fra Husbanken var at boligene leies ut til vanskeligstilte på boligmarkedet. Boligene trenger altså ikke å være forbeholdt flyktninger. Når

behovene endrer seg, og kommunen ikke lenger bosetter like mange flyktninger som før, kan utbyggeren eller kommunen derfor leie ut boligene til andre innbyggere som er vanskeligstilte på boligmarkedet. Utleier og kommunen bør i første omgang forsøke å finne en slik løsning.

Kommunen og den aktuelle utbyggeren har etter det jeg forstår dialog med Husbanken om saken. Husbanken søker i det lengste å finne løsninger som fungerer for alle parter på kort og lengre sikt. En løsning kan for eksempel være å leie ut boligene til andre enn vanskeligstilte for en kort periode, mens kommunen jobber med å finne frem til aktuelle vanskeligstilte på boligmarkedet som trenger en kommunal utleiebolig. Dersom kommunen ikke har noen vanskeligstilte som trenger utleiebolig, eller kommunen ønsker å leie ut boligene for en lengre periode til andre enn vanskeligstilte på boligmarkedet, må Husbanken kreve tilbakebetaling av tilskuddet. Jeg er informert om at ikke alle mulige løsninger på den aktuelle saken er ferdig utforsket. Husbanken har også vært i kontakt med andre kommuner om liknende saker og opplyser at de fleste sakene ser ut til å løse seg.

SPØRSMÅL NR. 202**Innlevert 22. oktober 2018 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim****Besvart 29. oktober 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Kan justisministeren legge frem en oversikt som viser hvor mange av innvandrere i familieinnvandringsaker som trenger ytelse fra NAV fra ankomst og de fem første årene?

BEGRUNNELSE:

I dag foreligger det krav til forsørgerevne i en del familieinnvandringsaker. Dette er viktig for å beskytte samfunnet mot innvandring som ikke er bærekraftig. Målsettingen er at flest mulig skal forsørge seg selv. Dersom nyankommende innvandrere trenger ytelse fra Nav kort tid etter ankomst, er ikke målsettingen nådd.

Svar:

Det foreligger ikke tilgjengelig statistikk over antall mottakere av ytelse fra arbeids- og velferdsforvaltningen etter innvandringsgrunn - herunder familieinnvandring - de første årene etter ankomst.

I NOU 2017:2 Integrasjon og tillit ser Brochmann-utvalget i kap.6 på innvandreres bruk av sentrale velferdsytelser. Heller ikke der framkommer det noen oversikt over antall mottakere av ytelse fra arbeids- og velferdsforvaltningen etter innvandringsgrunn. Utvalget presenterer imidlertid i figur 6.1 hvordan andelen velferdsytelser av samlet inntekt utvikler seg over tid for familieinnvandrere i alderen 18-45 år. Utvalget ser på utviklingen for

ulike innvandringskohorter (samme innvandringsår) og konkluderer med at velferdsytelsenes andel av inntektene synker med økende botid.

Jeg gjør videre oppmerksom på at de fleste ytelsene til livsopphold fra arbeids- og velferdsforvaltningen krever enten flere års botid i landet (alderspensjon, uføretrygd, arbeidsavklaringspenger) eller forutgående tilknytning til arbeidslivet (sykepenger og dagpenger). For nyankomne

familieinnvandrede vil det derfor i hovedsak være økonomisk stønad til livsopphold (økonomisk sosialhjelp) som ved behov vil være den aktuelle økonomiske ytelsen i løpet av de første årene. I tillegg har flyktninger og familiegjenforente med flyktninger mellom 18 og 55 år rett og plikt til deltakelse i introduksjonsprogrammet med tilhørende stønad for livsopphold.

SPØRSMÅL NR. 203

Innlevert 22. oktober 2018 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim

Besvart 9. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkell Wara

Spørsmål:

Kan justisministeren legge frem tall som viser landbakgrunn for dømte i voldtektssaker?

BEGRUNNELSE:

I Sverige har det blitt presentert tall som viser at personer med innvandrerbakgrunn er overrepresentert som gjerningsmenn i voldtektssaker. Debatten rundt slike alvorlige spørsmål er ofte preget av harde fronter og påstander i flere retninger som ikke alltid er like godt dokumentert. For å ha en god og saklig diskusjon er det viktig med tilstrekkelig faktagrunnlag.

Svar:

Det er per i dag ikke mulig å fremskaffe tall som viser landbakgrunn for dømte i voldtektssaker. Når det gjelder anmeldte og landbakgrunn så viser tall fra Politidirektoratet for 2017 at i 68 prosent av sakene hadde den anmeldte norsk landbakgrunn. I 12 prosent av sakene hadde den anmeldte landbakgrunn fra Asia. I alt 9 prosent av de anmeldte hadde landbakgrunn fra Afrika og 8 prosent hadde europeisk landbakgrunn. I 3 prosent av sakene hadde den anmeldte annen landbakgrunn.

SPØRSMÅL NR. 204

Innlevert 22. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 31. oktober 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til å innlemme en enkel refusjonsordning, som tar utgangspunkt i punktligheten på den aktuelle strekningen, i NSB-appen?

BEGRUNNELSE:

Viser til svar i spørsmål 15:2384 (2017-2018), der statsråden fastslår at passasjerene ikke skal betale full pris for en tjeneste med store mangler. Tall i en NRK-sak fra 22. oktober viser at danske DSB betaler ut langt større summer i kompensasjon til passasjerene enn norske NSB,

samt at dette skjer i en enkel, automatisert løsning for de reisende.

Svar:

Fleirtalet av kundane til toget reiser i område der det er takstsamarbeid med fylka og køyrer dermed på sone-takst. Det inneber blant anna at dei reisande berre treng å oppgje sona/sonene dei reisande reiser i og ikkje enkeltstrekninger. Dermed vil ei løysing med automatisk utbetaling av refusjon ved forseinking ikkje kunna la seg gjennomføre for fleirtalet av reisene, då kundane ikkje har kjøpt billett for den spesifikke togavgangen. Det vert sett på som føremålstenleg at den togoperatøren som har inntektsansvaret vurderer kva for ordningar som skal tilbydast til dei reisande på dei ulike strekningane utover dei minimumskrava som er sett fast. Ved konkurranseutset-ting er passasjerrettar og kundetilfredsheit eit sentralt ele-

ment i vurderinga av tilboda, og denne prosessen vert forventta å driva fram betre ordningar for dei reisande. Det er allereie i dag slik at kundane har krav på prisavslag ved forseinkingar og innstillingar. I transportvilkåra for NSB ligg dette til grunn. Dersom ein avgang er meir enn 30 minutt forseinka, får kundane refundert 50 % av billettprisen. Det same gjeld dersom toget er innstilt og det er meir enn 30 minutt til neste avgang. For reisande med periodekort er det lage ein nøkkel for rekning av andel. NSB har laga ei svært enkel løysing på heimesida si for å krevje refusjon. Erstatningsordninga som er etablert i Noreg ved togfor-seinkingar, er betre enn krava i jernbanepassasjerrettsfor-skrifta som implementerer EF-forordning nr. 1371/2007. Krava i forordninga er at toget må være forsinket meir enn 60 minuttar skal passasjerer ha krav på refusjon. Om nye teknologiske- og billetteringsmessige løysingar skulle muliggjere ei enklare refusjonsordning i framtida, vil eg i utgangspunktet legge til rette for det.

SPØRSMÅL NR. 205

Innlevert 22. oktober 2018 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 29. oktober 2018 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud

Spørsmål:

Hvordan vil landbruksministeren bidra til at miljøet ved VI Tromsø styrkes, og at lokaler og ny obduksjonssal kommer på plass så snart som mulig?

BEGRUNNELSE:

Høsten 2015 vedtok et enstemmig storting å sikre Veterinærinstituttets avdelinger innen grønn sektor og havbruk i Nord-Norge. I merknader til sak 8:132 S (2014–2015) skrev komiteen: «K o m i t e e n er opptatt av at Veterinærinstituttets tilbud om obduksjoner, diagnostikk og overvåkning forblir et tilbud i Nord-Norge også i fremtiden. Komiteen mener det er viktig at obduksjoner av storfe, hest, rein, vilt, småfe og andre dyreslag kan skje i Tromsø og i lokaler og underlagt rammer som gjør dette forsvarlig med tanke på fare for smitte- spredning». Og videre: «Komiteen mener det er svært viktig å ivareta regional, stedlig kompetanse innen veterinærmedisin for å utvikle den fagkunnskapen som tar utgangs- punkt i lokale og regionale forhold». I sitt tildelingsbrev til Veterinærinstituttet for 2016 skrev LMD: «Veterinærinstituttet skal videre legge til rette for å styrke forskningen med utgangspunkt i Nord-Norge (...), og «LMD har bedt Norsk institutt for bi-

oøkonomi (NIBIO), i samarbeid med Veterinærinstituttet, om å utarbeide en modell for fortsatt tilstedeværelse på Holt i Tromsø». Fra og med 1.1.2016 halverte Veterinærinstituttet prisen på obduksjoner av produksjonsdyr utført ved laboratoriet i Tromsø. Antallet obduksjoner har økt etter denne reduksjonen. Antallet ansatte ved VI i Tromsø har forblitt det samme i årene etter Stortingets vedtak i 2015, med det de ansatte selv omtaler som svært lav bemanning. VI har en husleieavtale i sine nåværende lokaler fram til 31.06.2019, med mulighet til forlengelse til 30.06.2020. Det har ikke blitt bevilget penger til ny obduksjonssal på NIBIO ved Holt i Tromsø. Det er vanskelig å se at Veterinærinstituttets virksomhet eller forutsetninger for forskning har blitt styrket. Formålstjenlige lokaler er en forutsetning for at VI skal kunne drive et forsvarlig og fremtidsrettet arbeid.

Svar:

Jeg er kjent med at Stortinget høsten 2015 vedtok to anmodningsvedtak vedrørende Veterinærinstituttets avdelinger i Nord-Norge. Vedtakene hadde følgende ordlyd:

"Stortinget ber regjeringen sørge for at Veterinærinstituttets kompetanse og virksomhet innen grønn sektor og havbruk i henholdsvis Tromsø og Harstad videreføres."

"Stortinget ber regjeringen sørge for at egenandelene ved obduserte dyr har et nivå som sikrer det antall obduksjoner som trengs for å ivareta og styrke kunnskapen om dyrehelse."

Landbruks- og matdepartementet omtalte oppfølgingen av de to anmodningsvedtakene i budsjettproposisjon for 2017. Departementet gav styringssignaler i tildelingsbrevet til Veterinærinstituttet for 2016 om at deres kompetanse og virksomhet innen grønn sektor og havbruk i henholdsvis Tromsø og Harstad skulle videreføres. Vi har fått opplysninger om at det blir gjort. Vi har også fått opplysninger fra Veterinærinstituttet om at instituttet fra 1.1.2016 har halvert prisen på obduksjoner av produksjonsdyr utført ved laboratoriet i Tromsø.

Veterinærinstituttet opplyser at når det gjelder antall ansatte, var det i 2015 to fast ansatte forskere og en fast ansatt tekniker i Tromsø. Det ble i desember 2017 i tillegg ansatt en ny forsker i engasjement i 50 % stilling. Engasjementet varer til sommeren 2019.

På grunn av turnover og engasjementsstilling har antall forskere med doktorgrad økt fra en til tre siden 2015. Det forskningsfaglige miljøet ved Veterinærinstituttet i Tromsø er med andre ord styrket.

Det faglige miljøet i Tromsø er også styrket ved at enheten som tidligere var underlagt Veterinærinstituttet i Harstad med hovedvekt på oppdrettsnæringen, nå er organisert som en del av Seksjon for patologi Oslo og Tromsø. Seksjonen har i de senere år arbeidet mye med helse hos rein, spesielt gjennom overvåkingsprogrammet for CWD (skrantesyke).

Veterinærinstituttet opplyser at ifølge deres prøvejournalssystem har antallet obduksjoner ved Veterinærinstituttet i Tromsø økt siden 2015. Tross redusert pris på obduksjoner har antallet innsendelser gått noe tilbake. Imidlertid er antall obduksjoner totalt sett økt på grunn av obduksjoner i forbindelse med forskningsprosjekter.

Veterinærinstituttet har siden 1995 leid lokaler med obduksjonssal i Stakkevollveien 23. Tromsø kommune ønsker nå å omregulere tomtene i Stakkevollveien fra nærings- til boligformål. Veterinærinstituttet har pr. i dag en leiekontrakt som løper fram til 1. januar 2020.

Veterinærinstituttet har sammen med NIBIO planlagt nye lokaler for Veterinærinstituttet på Holt i Tromsø. Det vil kunne skje delvis ved ombygging av et eldre lokale til kontor og laboratorier og delvis ved nybygg av en obduksjonssal med tilhørende fasiliteter. Det foreligger planer og kostnadsoverslag som er presentert for styret i Veterinærinstituttet.

SPØRSMÅL NR. 206

Innlevert 22. oktober 2018 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 30. oktober 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for at medisinstudenter med en likeverdig grad som studenter i Norge skal slippe dobbel turnus?

BEGRUNNELSE:

Fra og med 1. januar 2019 vil norske leger utdannet i Danmark ikke lengre ha muligheten til å søke LIS1-stilling. Dette fører til at disse studentene må gjennom en dobbel turnusperiode, først i Danmark deretter i Norge. Dette har flere negative konsekvenser. Leger utdannet i Danmark vil blant annet bli forsinket i sitt løp, og dersom de ikke har muligheten til å fullføre turnusen i Danmark vil de heller aldri få praktisere som lege i Norge. Dersom de fullfører turnus i Danmark og deretter søker seg inn på LIS1, vil de

stille bedre rustet enn nyutdannede medisinstudenter fra Norge, noe som ytterligere vil øke det allerede sterke presset på LIS1-stillingene. Medisinstudiet er et såkalt harmonisert yrke i hele EU og EØS. Med andre ord er dette et yrke det skal være trygt å utdanne seg til uansett hvilket av disse landene du velger å gjøre det i. Den danske og den norske medisnutdanningen er svært like og uavhengig av land opparbeider du deg en cand.med.-grad og 360 ECTS-poeng. Det er også verdt å nevne at verken medisinstudiet i Danmark eller Norge har blitt endret etter denne datoen. En reell konsekvens av ikke å åpne for ansøking til LIS-1 stillinger etter fullført cand.med.-grad kan være at de ferdigutdannede legene blir boende i landet de er utdannet i. Da vil Norge ha tapt dyrebar arbeidskraft, og i tillegg ha finansiert en utdanning som ikke vil brukes i Norge.

Svar:

La meg først påpeke at harmoniseringen av grunnutdanningen i medisin i EU/EØS-området, følger av Yrkeskvalifikasjonsdirektivet, og er basert på at landene selv melder inn hva grunnutdanningen består av. Danmark, som det vises til i begrunnelsen, har meldt inn at den danske grunnutdanningen består av cand.med. etterfulgt av såkalt klinisk basisutdanning (KBU) som utgjør et års praktisk tjeneste. Det er først når begge disse elementene har blitt fullført at danskutdannede medisinkandidater er å regne som ferdig utdannede leger. Det følger også av nevnte direktiv at den medisinske grunnutdanningen må være fullført før leger kan starte på en spesialistutdanning. Det betyr at Norge, etter direktivets regler, i utgangspunktet ikke kan gi danskutdannede kandidater som ikke har fullført grunnutdanningen tilgang til å starte i LIS1-stillinger. Disse utgjør nå første del av legenes spesialistutdanning i Norge. Det er riktig at Norge har hatt en slik praksis i forbindelse med en overgangsordning som ble opprettet i forbindelse med endring av den norske grunnutdanningen i medisin tilbake i 2012. Denne midlertidige overgangsordningen ble etablert for å ivareta studenter som hadde påbegynt medisinstudier, eller mottatt tilbud om

studieplass på endringstidspunktet, slik at disse skulle kunne fullføre sine utdanningsløp som opprinnelig planlagt. Overgangsordningen skulle opprinnelig opphøre 1. januar 2019. Departementet har besluttet å fjerne utløpsdatoen, slik at det vil bli mulig for de som omfattes av den ovennevnte gruppe, som av ulike årsaker har blitt forsinket i sitt studieløp til å benytte seg av overgangsordningen. Det er flere årsaker til at departementet ikke ønsker at overgangsordningen også skal gjelde de som startet utdanningen sin etter at Norge endret grunnutdanningen i 2012. Det viktigste er at legene skal fullføre et sammenhengende spesialiseringsløp i Norge basert på læringsmål som bygger på hverandre. Spesialistutdanningens første del (LIS 1) er ikke identisk med turnusstilling eller KBU. Ut over at LIS1 har lengre varighet enn KBU, er det også gjort endringer og stilt nye krav til utdanningen for å tilpasse dette i forhold til ny spesialistutdanning, blant annet med et stort antall læringsmål. Det er også slik at direktivet ikke tillater en slik praksis som nevnte overgangsordning innebærer, på permanent basis. Konsekvensen av dette er at medisinstudenter i Danmark og andre EU/EØS-land med tilsvarende organisering av medisnutdanningen, må fullføre sin grunnutdanning i utdanningslandet før de kan kvalifisere til å starte spesialistutdanningen i Norge.

SPØRSMÅL NR. 207

Innlevert 22. oktober 2018 av stortingsrepresentant Masud Gharakhani

Besvart 29. oktober 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hvorfor var det kun 31 pst av asylsøkere i mottak som deltok i norskopplæring i 2017 og hva vil statsråden gjøre for å forbedre situasjonen?

BEGRUNNELSE:

Viser til omtale i prop. 1s og rettbrev av 19. oktober 2018: «Delen av asylsøkarar som deltok i norskopplæring, er redusert frå 58 pst. i 2016 til 31 pst. i 2017.»

Svar:

Som det fremgår av budsjettproposisjonen er lave ankomsttall og nedlegging av asylmottak en del av forklaringen til nedgangen i andelen asylsøkere som deltok i norskopplæring, fra 58 prosent i 2016 til 31 prosent i 2017. Saksbehandlingstiden i asylsaker gikk kraftig opp i løpet

av 2016 og førte til at mange asylsøkere rakk å starte i norskopplæring dette året. De økte asylankomstene i 2015 og 2016 førte også til at mottakene bygget kapasiteten opp og flere vertskommuner enn tidligere hadde tilbud om norskopplæring for asylsøkere 2017 var derimot preget av en kraftig nedgang i antall asylsøkere. De lave asylankomstene i 2017 ga UDI et handlingsrom til å bygge ned restanser innenfor de fleste sakstyper. Saksbehandlingstiden for asylsaker, herunder prioriterte saker, ble i 2017 kortere (UDIs årsrapport 2017). Nedgangen i asylankomster førte også til en kraftig nedbygging av mottakskapasiteten. UDI startet 2017 med 150 asylmottak og 13 400 beboere. Ved utløpet av året hadde UDI 50 mottak igjen med 5 100 beboere (UDI 2018). Nedlegging av mottak, interne ressursomstillinger og færre personer i målgruppen har trolig påvirket kommunenes rutiner og tilbud om norskopplæring for asylsøkere på mottak. Kortere saksbehandlingstid for asylsaker kan også antas å ha påvirket

den enkeltes deltakelse da mange ikke «rakk» å starte. Regjeringen har arbeidet for å innføre endringer som fører til at alle asylsøkere får opplæring i mottak, og introduksjonsloven er nå endret slik at kommunen har plikt til å sørge for slik opplæring. Opplæringen for asylsøkere i mottak har nå blitt obligatorisk. Denne endringen har vært gjeldende siden 1. september 2018. Frem til dette tidspunkt

var tilbudet om opplæring en frivillig ordning. Denne endringen vil bidra til at alle asylsøkere kommer tidlig i gang med opplæring i norsk. Endringen vil også bidra til at alle asylsøkere tidlig får grunnleggende kunnskap om det norske samfunnet og verdiene det bygger på, gjennom opplæring i norsk kultur og norske verdier.

SPØRSMÅL NR. 208

Innlevert 22. oktober 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 29. oktober 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hva gjorde finansministeren konkret for å kunne slå fast at prisen for leie av hytte tilsvarte markedsmessige vilkår, ble prisnivået på sjøhytter av liknende standard og beliggenhet undersøkt, og har statsråden vurdert å si opp leieforholdet for å få ro i saken?

at en leieavtale skulle inngås på markedsmessige vilkår og gjennomførte derfor egne vurderinger av hva som er gjengs leie for tilsvarende leieforhold, før tilbudet ble gitt meg. Jeg har vært opptatt av å opptre ryddig og korrekt, og jeg har hele tiden ansett dette som en ordinær, privat leieavtale inngått på markedsmessige vilkår. Jeg har ikke tenkt å si opp leieforholdet.

BEGRUNNELSE:

Viser til gjentatte oppslag i DN om statsrådets leie av hytte, som reiser spørsmål om leieprisen kan anses å innebære en gave, tjeneste eller annen form for ytelse.

Svar:

Som det fremgår av svar på spørsmål fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes av 19.10.18, bygger bruken av hytta på et regulært, privat leieforhold. Jeg har ikke mottatt en gave, tjeneste eller annen form for ytelse. I tillegg til årlig husleie er jeg som leietaker ansvarlig for alminnelig forefallende arbeid utendørs. Jeg har også ansvar for ytre og indre vedlikehold i leieperioden. Jeg har lagt ned et betydelig antall timer i vedlikeholdsarbeid og oppussing. Vannet er vinterstengt og hytta kan dermed bare brukes i sommerhalvåret. Før jeg fikk tilbudet om leie var jeg på befaring både i januar og i mars 2017, før jeg i april tok en avgjørelse og signerte kontrakten. Basert på min kjennskap til markedet for leie av hytte på åremål med sammenlignbar beliggenhet og standard, var min vurdering at den tilbudte leien tilsvarende gjengs leie, når en også tar hensyn til den enkle standarden hytta har, og forpliktelser jeg påtok meg i leieforholdet. Jeg så derfor ikke behov for nærmere undersøkelser om dette. Utleier har for øvrig tidligere fått avslag fra potensielle leietakere, og har også lånt den bort gratis. Også utleier la stor vekt på

SPØRSMÅL NR. 209**Innlevert 22. oktober 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 31. oktober 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Sykehus Innlandet står i en svært vanskelig økonomisk situasjon, med vedtatte store kutt både i somatikk og psykiatri. Dette vil selvsagt ramme pasientene. Slik systemet er i dag forutsettes det at sykehusets enorme behov for investeringer både i utstyr og nybygg må realiseres ved å redusere nødvendig pasientbehandling. Dette systemet kan tvinge fram uforvarlige kutt.

Kan statsråden garantere at pasientbehandlingen til enhver tid vil være forsvarlig og at "den gylne regel" vil bli fulgt?

BEGRUNNELSE:

Viser til vedtak i Sykehus Innlandet med reduksjon i 57 senger med tilhørende bemanning innen 1.april 2019. inkludert i dette er også BUP døgnavdeling for utredning og behandling på Sannerud.

Regjeringa har lovet økt satsing på psykiatri og rus, men tallene fra Helsedirektoratet viser at psykiatrien henger mer og mer etter og også innen rusbehandlingen varsles nå kutt.

Tallenes tale er klar. Helsedirektoratets ferske rapport om utviklingen og situasjonen i spesialisthelsetjenesten for perioden 2013-2017, viser at kostnadsveksten i somatikken har vært på 10 prosent mens den i psykisk helsevern bare har vært på 2 prosent.

Veksten i somatikken har altså vært fem ganger høyere enn i psykisk helsevern, noe som er stikk i strid med den såkalte gylne regel som sier at den årlige veksten for psykisk helsevern og rusbehandling skal være.

Svar:

Jeg viser til mine svar på spørsmålene 159, 168, 173 og 177 knyttet til Sykehuset Innlandet.

Jeg er orientert av Helse Sør-Øst i sakens anledning. De opplyser at Sykehuset Innlandet følger en ønsket og faglig riktig utvikling når behandlingstilbudet dreies fra døgn til poliklinisk og ambulant behandling. Sammenligninger gjort i Helse Sør-Øst i 2018, viser at Sykehuset Innlandet ligger høyere på drift og bruk av døgnbehandling ved de distriktpspsykiatriske sentrene enn andre helseforetak i regionen, og noe lavere på poliklinisk behandling. Nivået på sykehussenger innenfor psykisk helsevern er sammenlignbart med andre helseforetak. Helse Sør-Øst opplyser at de planlagte endringene ikke vil innebære en svekkelse av tilbudet til psykisk syke eller rusavhengige, men med-

føre at tilbudet er bedre tilpasset denne pasientgruppens behov.

Regjeringen Solberg gjeninnførte i 2014 regelen om at veksten i spesialisthelsetjenesten skulle være større for psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) hver for seg enn for somatikken ("den gylne regel"). Regelen måles på regionnivå.

Begrunnelsen for denne regelen, som ble innført av daværende helseminister Ansgar Gabrielsen, var erkjennelse av at psykisk helsevern og TSB ikke fikk tilstrekkelig prioritet i spesialisthelsetjenesten. Gjeninnføringen av denne regelen er derfor svært viktig for denne regjeringen og har også ført til betydelig større oppmerksomhet om psykisk helsevern og TSB.

Innfrielsen av regelen har ikke vært slik jeg har forventet meg. Regelen har fra år til år i varierende grad vært innfridd blant de regionale helseforetakene, men ingen RHF har over tid vist tilfredsstillende utvikling. Frem til 2018 er det likevel grunn til å hevde at regelen - i stort - har blitt innfridd for TSB.

Helse- og omsorgsdepartementet har gjennom styringsdialogen fulgt tett opp dette styringskravet overfor RHF. Jeg vil i løpet av høsten vurdere behovet for å videreutvikle styringskravet og oppfølgingen av dette i 2019 i lys av resultatene for 2018.

Psykisk helse er et av regjeringens viktigste satsingsområder. Det har vi slått fast i regjeringsplattformen. Det er store pågående arbeider for å forbedre befolkningens psykiske helse og behandlingstilbudet. Jeg kan nevne at vi nå holder på å utarbeide en opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse, en ny folkehelsemelding og ny Nasjonal helse- og sykehusplan der også psykisk helse er et viktig tema. Avslutningsvis vil jeg også nevne at vi nå innfører pakkeforløp for psykisk helse og rus for å få et mer likeverdig tilbud og mer systematisk utredning og behandling. Vi vet at mange pasienter med psykiske lidelser og ruslidelser ønsker å bli mer involvert i eget behandlingssopplegg. Pakkeforløpene skal sørge for dette. Det er brukerne som er eksperter på eget liv. Vi må involvere dem mer i egen behandling.

SPØRSMÅL NR. 210**Innlevert 22. oktober 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 30. oktober 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Har regjeringen kartlagt hvilke reguleringer andre EØS/EU-land, som i likhet med Norge mottar mange utsendte arbeidstakere fra Øst-Europa, har for utsendte arbeidstakere samt hvilke ordninger som finnes for å dekke utgifter til reise, kost og losji (RKL) og hvis ja, har denne informasjonen vært en del av dialogen med ESA?

BEGRUNNELSE:

Arbeiderpartiet er opptatt av å utnytte handlingsrommet innen EØS-avtalen for å sikre at norske arbeidslivsregler og standarder opprettholdes. Innen mange bransjer er utgifter til reise, kost og losji en betydelig del av lønnen. Den norske Tariffnemnda fjerner nå arbeidsgivers plikt til å betale reise til Norge for utenlandske verftsarbeidere. Det er i denne sammenhengen relevant hvorvidt andre EØS-land (som det er naturlig å sammenligne seg med) har regler om RKL som også gjøres gjeldende for utsendte arbeidstakere som kommer til disse landene.

Svar:

2. februar 2018 ga Arbeids- og sosialdepartementet Fafos oppdrag å kartlegge hvilke reguleringer av lønns- og ar-

beidsvilkår for utsendte arbeidstakere som finnes i andre EU/EØS-land. Kartleggingen var et ledd i departementets oppfølging av klagesaken i ESA om allmenngjøringsforskriftenes bestemmelser om dekning av utgifter til reise, kost og losji. NHO, LO, Fellesforbundet, BNL og Norsk Industri ble konsultert i forbindelse med utformingen av oppdragsbeskrivelsen.

Oppdraget gikk ut på å undersøke hvilke lønns-elementer som inngår i de nasjonale minstelønnsbegrepene, og hvilke nasjonale reguleringer om dekning av utgifter til reise, kost og losji som gjelder for utsendte arbeidstakere. Kartleggingen omfatter elleve EU-land, herunder både typiske mottakerland (Tyskland, Frankrike, Belgia, Nederland og Østerrike), og typiske avsenderland (Polen, Litauen, Latvia, Estland, Romania og Bulgaria).

Rapporten ble ferdigstilt 25. april 2018, og er publisert på Fafos nettside (Fafos-rapport 2018:18).

Departementet har hatt løpende dialog med ESA i denne saken siden 2013, både gjennom skriftlig korrespondanse og i møter. Siktemålet har vært sammen med partene, å finne frem til en løsning som ivaretar de hensyn Høyesterett har pekt på i sin dom, og som ESA kan akseptere.

SPØRSMÅL NR. 211**Innlevert 22. oktober 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 30. oktober 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

2. oktober går den saudiarabiske journalisten Jamal Khashoggi inn i sitt lands konsulat i Istanbul og kommer aldri ut igjen. Senere kommer det fram at Khashoggi ble drept av saudiske myndigheter. Dette føyer seg inn i rekken av en rekke brudd på menneskerettigheter fra Saudi-Arabia.

Er utenriksministeren villig å revurdere norsk politikk overfor Saudi Arabia, inkludert stans i norsk salg av

forsvarsmateriell, som en respons på SA undertrykkende opptreden og brutale krigføring i Jemen?

BEGRUNNELSE:

I etterkant av Khashoggis forsvinning har norsk utenriksminister krevd en rask og troverdig undersøkelse av journalistens dødsfall. Dette er i tråd med uttalelser fra ledere i en rekke europeiske land. Utenriksministeren har derimot ikke antydnet at Norge vil revurdere sin relasjon til

Saudi-Arabia. Amnesty International krever en uavhengig granskning i FN-regi. Amnesty mener det er feil å be Saudi-Arabia om å granske seg selv. Spørsmålsstiller mener denne saken bør føre til at norske myndigheter går gjennom alle relasjoner vi har med Saudi-Arabia, også oljefondets investeringer i landet, inkludert også en revurdering av den militære eksporten til Saudi-Arabia.

Svar:

Drapet på Jamal Khashoggi er dypt tragisk og fullstendig uakseptabelt. Det må gjennomføres en rask, åpen og troverdig undersøkelse av omstendighetene rundt drapet. Vi forventer at saudiarabiske myndigheter bidrar til å oppklare saken, og at de skyldige stilles til ansvar.

Vi har tett kontakt med EU og andre nærstående land om saken. Når det gjelder eksport av forsvarsmateriell,

har Norge et strengt og omfattende eksportkontrollregelverk. Det er aldri blitt åpnet for eksport av våpen og ammunisjon (A-materiell) til Saudi-Arabia. Som et «føre var»-tiltak ble det i desember 2017 besluttet å innskjerpe praksis ytterligere når det gjelder eksport av B-materiell til land som deltar i den saudiledede koalisjonen i Jemen.

Alle søknader som gjelder B-materiell eller flerbruksvarer for militær bruk, blir grundig vurdert på individuelt grunnlag. Dersom det vurderes å foreligge en uakseptabel risiko for at det aktuelle utstyret kan bli brukt til intern undertrykking eller til å begå alvorlige brudd på menneskeretten eller menneskerettighetene, vil lisens ikke innvilges.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 2123 (2017-2018) datert 27. august 2018 fra representant Audun Lysbakken (SV).

SPØRSMÅL NR. 212

Innlevert 23. oktober 2018 av stortingsrepresentant Kristin Ørmen Johnsen

Besvart 5. november 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å få kommunene til å oppfylle sin plikt til å ha en akuttberedskap i barnevernet?

BEGRUNNELSE:

I kommuner som i dag ikke har akuttberedskap for barnevern, er det ingen med den barnefaglige kompetansen som kreves i barnevernet, som kan bistå etter normal arbeidstid. Alternativet er at man må henvende seg til for eksempel en legevakt eller politiet. Akutte situasjoner i hjemmet tar ikke hensyn til barnevernkontorenes åpningstider. Barn i sårbare situasjoner trenger kompetente voksne uansett tid på døgnet. Derfor er det viktig at det er barnevernet som skal ha akuttberedskapen, og ikke andre. Hvis barneverntjenesten er for liten og har for få ressurser, risikerer vi at barn ikke får den tryggheten de fortjener. I dag er det 68 kommuner som har færre enn to årsverk i barnevernet.

Svar:

Kommunenes akuttberedskap Kommunens plikt til akuttberedskap er ikke direkte regulert i barnevernloven. I meldingsdelen til Prop. 106 L (2012-2013) uttalte depar-

tementet følgende om kommunenes ansvar: "Alle barn, uavhengig av hvor de bor i landet, har krav på bistand i akutte krisesituasjoner. For at barn i krise skal få hjelp så tidlig som mulig, må kommunene ha tilstrekkelig beredskap slik at de også er tilgjengelige utenfor kontortid. Kommunene bestemmer selv hvordan de vil organisere dette. Barnevernsvakten er barnevernstjenestens akuttberedskap. Barnevernsvakten har ansvar for akutte barnevernssaker utenom barnevernstjenestens ordinære kontortid. Kommuner som ikke er tilknyttet en barnevernsvakt må ha andre former for akuttberedskap." I en tolkningsuttalelse fra juni 2016 uttalte Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) at kravet til forsvarlige tjenester i barnevernloven tilsier at alle kommuner må ha tilstrekkelig og riktig kompetanse tilgjengelig utenfor vanlig kontortid. Direktoratet har i etterkant av denne uttalelsen vært i dialog med KS om innholdet i og rekkevidden av det kommunale ansvaret på dette området. Jeg legger til grunn at direktoratet og KS nå har en felles forståelse av at kravet til forsvarlige tjenester, som et minimum, innebærer at alle kommuner til enhver tid må ha tilgang til barnevernsfaglig kompetanse for å ivareta sitt ansvar når et barn i kommunen har behov for umiddelbar hjelp. Hvordan en slik beredskap skal organiseres, vil avhenge av lokale forhold i den enkelte kommune. Det er også enighet

om at organiseringen av en slik beredskap må være formalisert og etterprøvable, slik at det er klart for tilsynsmyndigheten hvem som til en hver tid har ansvaret. Kommunene har frihet til selv å finne løsninger for hvordan de vil organisere sin akuttberedskap, alene eller i samarbeid med andre kommuner, så lenge kravet til forsvarlighet er ivarettatt. Fylkesmannen fører tilsyn med barneverntjenesten i den enkelte kommune. Det innebærer at fylkesmannen følger opp at kommunene utfører oppgavene de er pålagt etter barnevernloven. Hvis kommunen ikke oppfyller sine lovpålagte forpliktelser, kan fylkesmannen gi pålegg til kommunene om å rette forholdene, jf. kommuneloven kap. 10A. Bufdir har som oppdrag å følge opp at alle kommuner har en ordning for akuttberedskap. Oppfølgingen skjer blant annet ved at Bufdir på sine møter med fylkesmennene har akuttberedskap og kvaliteten i akuttarbeidet som fast tema. Kommuner over hele landet har innledet prosesser for å etablere gode ordninger, og det har skjedd en klar forbedring bare i løpet av det siste året. En kartlegging viser at andelen kommuner som oppgir at de har en formalisert akuttberedskap i barnevernet har økt fra om lag 50 til 70 prosent siden i fjor. Jeg har klare forventninger til at alle landets kommuner i løpet av året skal ha en akuttberedskap som tilfredsstiller regelverkets krav. Samarbeid mellom kommuner og fylkesmannens viktige rolle Barn som trenger hjelp og omsorg skal få et godt og trygt tilbud uavhengig av hvor de bor i landet. Jeg deler bekymringen for små og sårbare barnevernstjenester. Riksrevisjonen har vist til at mange kommuner mangler de hjelpetiltakene som barn og familier i barnevernet har behov for. Tilbudet er for lite differensiert, og problemet er størst i de små kommunene. Dette meldes det fra om både av fylkesmenn og ansatte i barnevernstjenestene. Fagmiljøene blir små, sakstilfanget blir lite, og det er vanskelig å rekruttere riktig kompetanse. En rapport fra NIFU viser at barnevernsledere i store kommuner vurderer den samlede kompetansen i tjenesten som betydelig mer positiv enn barnevernsledere i små kommuner. Det er krevende å bygge opp spisskompetanse og nødvendig erfaring når tjenesten har få ansatte og medarbeiderne får liten trening i å håndtere ulike typer saker. Større og sterkere fagmiljøer i barnevernet vil styrke kvaliteten i arbeidet med å forebygge og forhindre omsorgsovertakelser. Kommunereformen bidrar positivt til dette ved at vi fra 1.1.2020 reduserer antall kommuner til 356 kommuner. Regjeringen viderefører arbeidet for en mer hensiktsmessig kommunestruktur. Det vil likevel fortsatt være behov for at mange kommuner samarbeider om barneverntjenesten for å kunne bygge tilstrekkelig sterke fagmiljøer. Jeg er derfor glad for at flere av de 68 kommunene som har færre enn to årsverk i barnevernet, deltar i interkommunale barnevernssamarbeid. Dette gjør tjenestene mindre sårbare, men kan i noen tilfeller gi utfordringer i barnevernstjenestens samarbeid med andre etater som ikke er med i det interkommunale arbeidet. Vi ser også

interkommunale samarbeid begrenset til bestemte områder av barnevernet. For eksempel har kommunene i tidligere Nord-Trøndelag gått sammen for å etablere fagmiljøer og tiltak som alle kommunene kan benytte seg av. Dette har blant annet resultert i etableringen av en felles barnevernsvakt, som både styrker oppfølgingen av barn og familier i akutte situasjoner utenfor ordinær arbeidstid og sikrer et likeverdig tilbud. Departementet har lagt opp til at flere kommuner kan lære av erfaringene fra Trøndelag. Fylkesmannen har fått ansvar for å etablere læringsnettverk som omfatter kommunene i sitt fylke. Læringsnettverkene skal bidra til at kommunene samarbeider om å få på plass bedre tiltak og tjenester for barn i barnevernet lokalt. Dette skal også redusere sårbarheten i små fagmiljøer. Fylkesmannen er også gitt en viktig rolle som rådgiver og pådriver i arbeidet for å bidra til at alle kommuner får en forsvarlig og god organisering av sin akuttberedskap. De viktigste tiltakene er likevel de som hindrer at akutte situasjoner oppstår. Regjeringens barnevernsreform og kompetanseløft har som mål å heve kvaliteten på det forebyggende arbeidet i de kommunale barnevernstjenestene. Vi har blant annet satt i verk tiltak for å styrke de ansattes relasjonskompetanse og bruk av familieråd og andre nettverksmetoder, og vi står nå foran et digitalt kvalitetsløft i barnevernet gjennom satsingen på DigiBarnevern. Godt hjelpetiltaksarbeid og planlagte omsorgsovertakelser der det har vist seg at hjelpetiltak ikke er tilstrekkelig, vil begrense behovet for akutte omsorgsovertakelser.

SPØRSMÅL NR. 213**Innlevert 23. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tove Eivindsen****Besvart 31. oktober 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Hva gjøres for å hindre tilflytningen av marint søppel til naturreservatene våre langs kysten?

BEGRUNNELSE:

Som statsråden er svært godt kjent med, er omfanget av marin forsøpling stort og økende. Både plastavfall, spillolje, tauverk og annet driver i land og forurenser Norskekysten. Noen områder langs kysten vår er spesielt utsatt, på grunn av havstrømmer som frakter søppel langveisfra. Enkelte undersøkelser viser at langt det meste som driver inn kommer fra andre land enn Norge. Hvor og hvilke land dette kommer fra er det fortsatt en del usikkerhet knyttet til, og er noe det forskes på. Det er derfor, som statsråden vet, viktig å forebygge globalt for å slippe å rydde lokalt. Ser man på omfanget av marin forsøpling i enkelte områder, er det nærliggende å sammenligne med et oljeutslipp - bare at dette har skjedd saktere, over lang tid, og dermed ikke har fått den samme oppmerksomheten eller beredskapen før nå helt i det siste. Det gjøres en stor ryddeinnsats, både av frivillige og av organisasjoner og andre som får støtte bl.a. fra Miljødirektoratet. Vi hører fra dem at forsøplingen enkelte steder er så omfattende at de ikke rekker over alt. Gamle synder ligger dypt, og når man løfter av torva ser man plastrester langt ned i grunnen. Mange av ferskvannene på holmer og småøyer, som er vannkilder for dyr og fugler, er også forurensa. Jeg er spesielt bekymra for naturreservatene våre på kysten, som for eksempel Froan i mitt hjemfylke Trøndelag.

Svar:

Marin forsøpling og spredning av mikroplast er et alvorlig og raskt økende globalt miljøproblem, som truer både dyreliv langs kyst og i hav, sjømatressursene og menneskers bruk av kyst- og havområdene. Å stanse tilførselen av plastavfall langs hele kysten, ikke bare til naturreservatene, er et høyt prioritert område for Regjeringen og det samlede arbeidet på dette området er omtalt i en egen plaststrategi som inngår i Meld. St. 45 (2016-2107) Avfall som ressurs – Avfallspolitikk og sirkulær økonomi. Marin forsøpling følger havstrømmene og spres over hele verden. Det er et globalt problem, og kan ikke løses uten internasjonalt samarbeid. Norge har inntatt en ledende rolle i det internasjonale arbeidet mot marin forsøpling. I FNs miljøforsamling i desember 2017 fikk Norge tilslutning til et vedtak om marin forsøpling, som blant annet

inneholder en global målsetting om å stanse tilførsel av plast til verdenshavene. Norge er pådriver for sterkere globale forpliktelser på området. Regjeringen har i 2018 også opprettet et bistandsprogram mot marin forsøpling og i bistandsbudsjettet for 2019 er det foreslått å øke denne innsatsen til 400 millioner kroner. Bistand til avfallsforebygging og utvikling av gode systemer for avfallshåndtering, spesielt i land med rask økonomisk vekst, vil være sentralt. I Norge er det forbudt å forsøple, og vi har et vel fungerende system for avfallshåndtering. Miljødirektoratet har vurdert kilder og tiltak for ytterligere å forebygge marin forsøpling og spredning av mikroplast, og dette ligger til grunn for regjeringens arbeid på dette området. Jeg er blant annet i ferd med å se på nye tiltak for å begrense tilførselen av plastavfall til havet, slik som produsentansvarsordninger for fiskeri- og oppdrettsnæringen, og et landsdekkende system for vederlagsfri levering av marint avfall i havn basert på erfaringene fra prosjektet "Fishing for Litter." Regjeringen har opprettet Senter for oljevern og marint miljø i Lofoten/Vesterålen, som blant annet skal arbeide for å fremme kunnskap og være en pådriver for utvikling av kostnadseffektive og miljøvennlige teknologier og metoder innen marin forsøpling. Regjeringen foreslår i det fremlagte statsbudsjettet å videreføre bevilgningen på 65 millioner kroner som går til Miljødirektoratets tilskuddordning til opprydding og forebygging av marin forsøpling. Gjennom denne tilskuddsordningen gir Regjeringen hvert år støtte til utvalgte tiltak til forebygging og opprydding av marin forsøpling. Miljødirektoratet har i år fordelt penger til 71 ulike tiltak, etter å ha mottatt mer enn 160 søknader. Mausund feltstasjon, som har ryddet marin forsøpling på Froan, var blant de som fikk støtte fra Miljødirektoratet. Regjeringen foreslår videre en økning på 25 millioner kroner til marin forsøpling. Pengene skal blant annet gå til Senter for oljevern og marint miljø, samarbeid med næringslivet og arbeid for sterkere internasjonale forpliktelser.

SPØRSMÅL NR. 214

Innlevert 23. oktober 2018 av stortingsrepresentant Martha Tærud

Besvart 30. oktober 2018 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud

Spørsmål:

Post 4115.01 innbefatter en rekke gebyrer.

Kan statsråden legge frem en liste over samtlige av disse, inkludert benevnning, sats, proveny og opplysninger om hvorvidt det aktuelle gebyret er større eller mindre enn kostnadene det er ment å skulle dekke?

BEGRUNNELSE:

Statsråden bes legge frem en oversikt som viser utviklingen i nevnte parametre for hvert enkelt gebyr i årene 2013-2019.

	Sum 2013	Sum 2014	Sum 2015	Sum 2016	Sum 2017	2018
Gebyr særskilte ytelser	13 391 145	19 214 283	22 067 798	32 150 027	39 812 857	31 700 833
Gebyr, ytterligere offentlig kontroll	719 686	1 282 169	360 290	1 819 491	1 536 546	1 347 477
Gebyr kjøttkontroll	72 552 099	84 001 998	95 931 081	82 486 116	93 586 833	71 133 163
Gebyr, vet. grensekontroll	13 074 098	15 206 602	17 228 572	20 044 408	20 423 037	18 868 207
Fiskehelse/fiskevelferd/ akvakulturanlegg					2 141 259	6 259 736

For 2018 er tallene hentet fra oversikt fra Mattilsynet som gjelder for perioden 1.1. – 25.10.

I tillegg føres inntekter fra tvangsmulkt og overtredelsesgebyr på posten. Fra og med 2017 omfatter posten også gebyr for kontroll med økologisk produksjon. Denne kontrolloppgaven er delegert til Debio.

En oversikt utarbeidet av Mattilsynet over proveny fra hvert enkelt gebyr for årene 2013 – 2018 følger vedlagt.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet ble det bedt om en oversikt som viser utviklingen for hvert enkelt gebyr i årene 2013-2019.

Nedenfor gis en summarisk oversikt over proveny i årene 2013-2018 fordelt på hovedkategorier av gebyrbetalte oppgaver som utføres av Mattilsynet:

Oversikten for 2018 viser også de enkelte gebyrsatsene der disse er standardisert. For enkelte gebyrordninger er det ulike satser hovedsakelig ut fra forventet tidsbruk på oppgaven.

De enkelte gebyrsatsene er utledet av gjeldende time-sats i det enkelte år. Tabellen nedenfor viser timesatsene som ligger til grunn for gebyrberegning i hvert av årene 2013-2018.

År	Gebyrordning		
	Kjøttkontroll	Veterinær grensekontroll	Andre gebyrer
2013	500	500	500
2014	695	695	695
2015	720	720	720
2016	735	735	735
2017	820	900	755
2018	835	920	770

Timesatsene er prisjustert hvert år. De ble økt utover forventet prisvekst i 2014 og 2017. I 2017 gjaldt denne økningen bare gebyrene for kjøttkontroll og veterinær grensekontroll. Endringene er en oppfølging av Stortingets budsjettvedtak.

Det er ingen av gebyrene der inntektene overstiger utgiftene. Dette fremgår av Mattilsynets årsrapporter for hvert av årene i perioden 2013 – 2017.

For budsjettet 2019 er ikke gebyrinntektene spesifisert på de enkelte gebyrordningene innenfor posten 4115.01.

Vedlegg til svar:

Gebyrer på kapp post 4115 01 - 2013				
Statskonto	Tiltak	Gebyr	Gebyrordning	Kontantbeløp
411501		Tvangsmulkt - inntekt	Ikke gebyr	-1 632 355
		DUS-test gjennomført i utlandet	Særskilte ytelser	-103 853
		Kopi DUS-test bestilt fra utenlandsk prøveinstit.	Særskilte ytelser	-46 207
		DUS-test plantesorter gjennomført i Norge, pr. år	Særskilte ytelser	-94 097
		Prøving og Godkj. plantesorter, pr år	Særskilte ytelser	-1 066 345
		Godkj. berikning tilsv. prod. ikke godkj. tidl.	Særskilte ytelser	-167 550
		Godkj. bruk plantevernmidde (søknad om disp.)	Særskilte ytelser	-4 500
		Parallellgodkj./off-label godkj. plantevernmidde	Særskilte ytelser	-53 955
		(Re)godkj. plantevernmidl. unntatt makroorganismer	Særskilte ytelser	-502 675
		Godkj. vannkilde/utvinn. vann/tapping vann flaske	Særskilte ytelser	-16 000
		Endringsgodkj. vannforsyningssystem - omfattende	Særskilte ytelser	-15 850
		Endringsgodkj. vannforsyningssystem - enkel	Særskilte ytelser	-98 910
		Godkj. vannforsyningssystem - moderat	Særskilte ytelser	-267 230
		Godkj. vannforsyningssystem - enkel	Særskilte ytelser	-392 489
		Godkj. frittstående lager	Særskilte ytelser	-4 000
		Aut./Godkj., produksjon/pakking/omsetning	Særskilte ytelser	-391 135
		Aut./Godkj., slaktning landdyr - omfattende	Særskilte ytelser	-8 000
		Aut./Godkj., slaktning landdyr - moderat	Særskilte ytelser	-62 260
		Godkj. lokaler på land hvor fiskevarer tilvirkes	Særskilte ytelser	-230 650
		Godkj. kontrollsted selkjøtt	Særskilte ytelser	-2 500
		Godkj. virk. som mottakssted kjøtt fra sjøpattedyr	Særskilte ytelser	-2 500
		Godkj. fangstfartøy - sjøpattedyr	Særskilte ytelser	-26 480
		Godkj. ekspedisjonssentraler skjell	Særskilte ytelser	-3 955
		Godkj. produksjonsområder	Særskilte ytelser	-2 500
		Godkj. fabrikkfartøy	Særskilte ytelser	-88 385
		Godkj. transportenheter, akvatiske organismer	Særskilte ytelser	-35 455
		Godkj. slakt/tilvrk.anl akvatisk dyr akvakult.anl.	Særskilte ytelser	-18 000
		Godkj. anlegg som behandler animalsk avfall	Særskilte ytelser	-47 935
		Godkj. dyrebutikker/dyrepensjonat/hestesenter	Særskilte ytelser	-80 880
		Godkj. virk. varmebeh., tilvirk. treembal., ISPM15	Særskilte ytelser	-3 000
		Godkj. anlegg förproduksjon	Særskilte ytelser	-6 500
		Brukstillatelse vaksiner	Særskilte ytelser	-7 980
		Utsted. duplikater	Særskilte ytelser	-1 490
		Geb. reise Utsted. att. sert -u. r. v/stikkpr.kont	Særskilte ytelser	-229 566

		Utsted. att. brønnbåter ved spesielle oppdrag	Særskilte ytelser	-25 500
		Sertif. bigård (bigård 20 kuber og mer)	Særskilte ytelser	-500
		Sertif. bigård (bigård under 20 kuber)	Særskilte ytelser	-1 960
		Sertif. såvarer	Særskilte ytelser	-1 233 690
		Sertif. settepoteter	Særskilte ytelser	-278 000
		Utsted. eksportsertifikat ull	Særskilte ytelser	-1 675
		Utsted. eksportsertifikat levende dyr	Særskilte ytelser	-68 736
		Utsted. re-/eksp.sert. prod./planter smitteb. emne	Særskilte ytelser	-275 158
		Utsted. helsesert. eksp. fiskeavf./animalsk biprod	Særskilte ytelser	-92 630
		Utsted. bransjestandardatt./inspeksjonsatt. fisk	Særskilte ytelser	-23 000
		Utsted. transportdokument levende akvatiske dyr	Særskilte ytelser	-23 225
		Utsted. erklæring fisk (gitt alene)	Særskilte ytelser	-18 245
		Utsted. sunnhetsatt. fisk (inkl tilhør. erklær.)	Særskilte ytelser	-6 084 715
		Utstedelse hygienesertifikat	Særskilte ytelser	-557 480
		Godkj. berikning tilsv. prod. godkj. tidl.	Særskilte ytelser	-83 820
		Godkj. ATP-materiell	Særskilte ytelser	-46 400
		Godkj. isolat/karantenestasjon import levende dyr	Særskilte ytelser	-110
		Endringsgodkj. dyrebut./dyrepensjonat/hestesenter	Særskilte ytelser	-7 980
		Godkj. virks. ISPM15-merking varmebeh. treembal.	Særskilte ytelser	-2 990
		Godkj. virks. tilvirk. ISPM15 varmebeh. treembal.	Særskilte ytelser	-3 000
		Godkj. tilvirk./imp./forhandl. plantevernmidler	Særskilte ytelser	-7 000
		Søknadsavgift planteforedlerrett	Særskilte ytelser	-40 500
		Årsavgift for beskyttet sort	Særskilte ytelser	-432 000
		Kosmetikkavgift lav sats	Opphørt ordning	3 351
		Gebyr for oppfølgende tilsyn	Ytterligere offentlig kontroll	-719 686
		Gebyr id-kontroll/fysisk kontroll (Japan)	Veterinær grensekontroll	-2 750
		Gebyr dokumentkontroll (Japan)	Veterinær grensekontroll	-70 000
		Kjøtt fra vilt/oppdrettsvilt	Kjøttkontroll	-428 552
		Sesongslakteri/mobilt slakteri/sjøpattedyr	Kjøttkontroll	-544 396
		Slakteri utover normalarbeidstid/utenfor årsplan	Kjøttkontroll	-2 956 697
		Slakteri (etter årsplan TKP)	Kjøttkontroll	-68 622 454
		Gebyr kontrollforskriften, id-kontroll/fysisk kont	Veterinær grensekontroll	-17 700
		Gebyr kontrollforskriften, dokumentkontroll	Veterinær grensekontroll	-593 480
		Generelle tilleggsgebyrer vetr. gr.ktrl.	Veterinær grensekontroll	-923 090
		Gebyr vetr. grensekontroll transitt mv.	Veterinær grensekontroll	-62 560
		Gebyr ivetr. grensekontroll levende dyr mv.	Veterinær grensekontroll	-180 359
		Gebyr vetr. grensekontroll andre animalia	Veterinær grensekontroll	-2 659 977
		Gebyr vetr. grensekontroll fisk mv.	Veterinær grensekontroll	-8 564 182
		Avgift tørrfor selskapsdyr (b)	Opphørt ordning	5 465
				-101 360 567

Gebyrer på kapp post 4115 01 - 2014

Statskon- to	Til- tak	Gebyr	Gebyrordning	Kontantbeløp
411501		Tvangsmulkt - inntekt	Ikke gebyr	-1 858 087
		DUS-test gjennomført i utlandet	Særskilte Ytelser	-9 560

	Kopi DUS-test bestilt fra utenlandsk prøveinstit.	Særskilte Ytelser	-66 760
	DUS-test plantesorter gjennomført i Norge, pr. år	Særskilte Ytelser	-38 370
	Prøving og Godkj. plantesorter, pr år	Særskilte Ytelser	-1 064 700
	Utsted. sertifikat/helseatt. flytting levende dyr	Særskilte Ytelser	-2 780
	Godkj. berikning tilsv. prod. ikke godkj. tidl.	Særskilte Ytelser	-129 786
	Godkj. bruk plantevernmidde (søknad om disp.)	Særskilte Ytelser	-14 595
	Parallellgodkj./off-label godkj. plantevernmidde	Særskilte Ytelser	-84 755
	(Re)godkj. makroorganisme	Særskilte Ytelser	0
	(Re)godkj. plantevernmidl. unntatt makroorganismer	Særskilte Ytelser	-247 240
	Godkj. vannkilde/utvinn. vann/tapping vann flaske	Særskilte Ytelser	-5 560
	Endringsgodkj. vannforsyningssystem - omfattende	Særskilte Ytelser	-139 200
	Endringsgodkj. vannforsyningssystem - enkel	Særskilte Ytelser	-193 113
	Godkj. vannforsyningssystem - moderat	Særskilte Ytelser	-172 360
	Godkj. vannforsyningssystem - enkel	Særskilte Ytelser	-340 576
	Godkj. frittstående lager	Særskilte Ytelser	-1 390
	Aut./Godkj., produksjon/pakking/omsetning	Særskilte Ytelser	-234 040
	Aut./Godkj., slaktning landdyr - omfattende	Særskilte Ytelser	-1 390
	Aut./Godkj., slaktning landdyr - moderat	Særskilte Ytelser	-46 820
	Godkj. lokaler på land hvor fiskevarer tilvirkes	Særskilte Ytelser	-244 510
	Godkj. virk. som mottakssted kjøtt fra sjøpattedyr	Særskilte Ytelser	-12 510
	Godkj. fangstfartøy - sjøpattedyr	Særskilte Ytelser	-41 005
	Godkj. ekspedisjonssentraler skjell	Særskilte Ytelser	0
	Godkj. produksjonsområder	Særskilte Ytelser	-10 255
	Godkj. fabrikkfartøy	Særskilte Ytelser	-122 663
	Godkj. transportenheter, akvatiske organismer	Særskilte Ytelser	-119 565
	Godkj. slakt/tilvrk.anl akvatisk dyr akvakult.anl.	Særskilte Ytelser	-5 560
	Godkj. anlegg som behandler animalsk avfall	Særskilte Ytelser	-80 425
	Godkj. avlsstasjoner	Særskilte Ytelser	-12 510
	Godkj. dyrebutikker/dyrepensjonat/hestesenter	Særskilte Ytelser	-154 430
	Godkj. virk. varmebeh. trelast til treemballasje	Særskilte Ytelser	-18 425
	Godkj. virk. varmebeh., tilvirk. treemba., ISPM15	Særskilte Ytelser	-2 390
	Godkj. avlsorganisasjoner	Særskilte Ytelser	-11 120
	Godkj. anlegg förproduksjon	Særskilte Ytelser	-19 460
	Godkj. plantesorter uten verdiprøving	Særskilte Ytelser	-3 780
	Brukstillatelse vaksiner	Særskilte Ytelser	-9 340
	Utsted. duplikater	Særskilte Ytelser	-46 565
	Geb. reise Utsted. att. sert -u. r. v/stikkpr.kont	Særskilte Ytelser	-320 170
	Utsted. att. brønnbåter ved spesielle oppdrag	Særskilte Ytelser	-8 060
	Sertif. bigård (bigård 20 kuber og mer)	Særskilte Ytelser	-2 085
	Sertif. bigård (bigård under 20 kuber)	Særskilte Ytelser	-7 020
	Sertif. såvarer	Særskilte Ytelser	-1 628 825
	Sertif. settepoteter	Særskilte Ytelser	-414 220
	Utsted. eksportsertifikat ull	Særskilte Ytelser	-780
	Utsted. eksportsertifikat levende dyr	Særskilte Ytelser	-159 664
	Utsted. re-/eksp.sert. prod./planter smitteb. emne	Særskilte Ytelser	-332 500
	Utsted. helsesert. eksp. fiskeavf./animalsk biprod	Særskilte Ytelser	-54 220
	Utsted. bransjestandardatt./inspeksjonsatt. fisk	Særskilte Ytelser	-79 670

		Utsted. transportdokument levende akvatiske dyr	Særskilte Ytelser	-57 170
		Utsted. erklæring fisk (gitt alene)	Særskilte Ytelser	-35 000
		Utsted. sunnhetsatt. fisk (inkl tilhør. erklær.)	Særskilte Ytelser	-10 861 763
		Utstedelse hygiesertifikat	Særskilte Ytelser	-821 915
		Godkj. berikning tilsv. prod. godkj. tidl.	Særskilte Ytelser	-37 343
		Godkj. ATP-materiell	Særskilte Ytelser	-158 590
		Godkj. isolat/karantenenestasjon import levende dyr	Særskilte Ytelser	-12 510
		Endringsgodkj. dyrebut./dyrepensjonat/hestesenter	Særskilte Ytelser	-13 900
		Godkj. virks. tilvirk. ISPM15 varmebeh. treemba.	Særskilte Ytelser	-15 985
		Godkj. tilvirk./imp./forhandl. plantevernmidler	Særskilte Ytelser	-2 085
		Søknadsavgift planteforedlerrett	Særskilte Ytelser	-31 500
		Årsavgift for beskyttet sort	Særskilte Ytelser	-451 800
		Kosmetikkavgift lav sats	Opphørt ordning	-3 351
		Gebyr for oppfølgende tilsyn	Ytterligere offentlig kontroll	-1 282 169
		Gebyr dokumentkontroll (Japan)	Veterinær grensekontroll	-75 280
		Kjøtt fra vilt/oppdrettsvilt	Kjøttkontroll	-620 205
		Sesongslakteri/mobilt slakteri/sjøpattedyr	Kjøttkontroll	-617 532
		Slakteri utover normalarbeidstid/utenfor årsplan	Kjøttkontroll	-1 831 185
		Slakteri (etter årsplan TKP)	Kjøttkontroll	-80 933 077
		Gebyr kontrollforskriften, id-kontroll/fysisk kont	Veterinær grensekontroll	-18 026
		Gebyr kontrollforskriften, dokumentkontroll	Veterinær grensekontroll	-629 630
		Generelle tilleggsgemyrer vetr. gr.ktrl.	Veterinær grensekontroll	659 495
		Gebyr vetr. grensekontroll transitt mv.	Veterinær grensekontroll	-30 290
		Gebyr ivetr. grensekontroll levende dyr mv.	Veterinær grensekontroll	-199 608
		Gebyr vetr. grensekontroll andre animalia	Veterinær grensekontroll	-3 088 930
		Gebyr vetr. grensekontroll fisk mv.	Veterinær grensekontroll	-11 818 774
		Gebyr id-kontroll/fysisk kontroll (Kina)	Veterinær grensekontroll	-5 560
		Overtredelsesgebyr DVL §7 Virksomheter	Ikke gebyr	-6 020
				-121 572 510

Gebyrer på kapp post 4115 01 - 2015

Statskon- to	Tiltak	Gebyr	Gebyrordning	Kontantbeløp
411501		Tvangsmulkt - inntekt	Ikke gebyr	-3 410 517
		Kopi DUS-test bestilt fra utenlandsk prøveinst.	Særskilte ytelser	-23 880
		Prøving og Godkj. plantesorter, pr år	Særskilte ytelser	-178 155
		Utsted. sertifikat/helseatt. flytting levende dyr	Særskilte ytelser	-20 885
		Godkj. berikning tilsv. prod. ikke godkj. tidl.	Særskilte ytelser	-184 890
		Godkj. bruk plantevernmidler (søknad om disp.)	Særskilte ytelser	-20 880
		Parallellgodkj./off-label godkj. plantevernmidler	Særskilte ytelser	-89 370
		(Re)godkj. makroorganisme	Særskilte ytelser	-22 650
		(Re)godkj. plantevernmidl. unntatt makroorganis- mer	Særskilte ytelser	-207 560
		Godkj. vannkilde/utvinn. vann/tapping vann flaske	Særskilte ytelser	-1 440
		Endringsgodkj. vannforsyningsystem - omfat- tende	Særskilte ytelser	-34 590

	Endringsgodkj. vannforsyningsssystem - enkel	Særskilte ytelser	-101 215
	Godkj. vannforsyningsssystem - moderat	Særskilte ytelser	-51 685
	Godkj. vannforsyningsssystem - enkel	Særskilte ytelser	-218 485
	Godkj. frittstående lager	Særskilte ytelser	-12 970
	Godkj. anlegg som behandler animalske biprodukter	Særskilte ytelser	-33 805
	Aut./Godkj., produksjon/pakking/omsetning	Særskilte ytelser	-176 245
	Aut./Godkj., slaktning landdyr - omfattende	Særskilte ytelser	-57 660
	Aut./Godkj., slaktning landdyr - moderat	Særskilte ytelser	-16 580
	Godkj. lokaler på land hvor fiskevarer tilvirkes	Særskilte ytelser	-119 880
	Godkj. virk. som mottakssted kjøtt fra sjøpattedyr	Særskilte ytelser	-5 765
	Godkj. fangstfartøy - sjøpattedyr	Særskilte ytelser	-30 250
	Godkj. ekspedisjonssentraler skjell	Særskilte ytelser	-695
	Godkj. produksjonsområder	Særskilte ytelser	-17 295
	Godkj. fabrikkfartøy	Særskilte ytelser	-63 895
	Godkj. transportenheter, akvatiske organismer	Særskilte ytelser	-107 415
	Godkj. slakt/tilvrk.anl akvatisk dyr akvakult.anl.	Særskilte ytelser	-68 460
	Godkj. anlegg som behandler animalsk avfall	Særskilte ytelser	5 560
	Godkj. eksportvirksomheter, levende dyr	Særskilte ytelser	-3 605
	Godkj. dyrebutikker/dyrepensjonat/hestesenter	Særskilte ytelser	-132 285
	Godkj. virk. varmebeh. trelast til treemballasje	Særskilte ytelser	-11 530
	Godkj. anlegg fôrproduksjon	Særskilte ytelser	-12 920
	Brukstillatelse vaksiner	Særskilte ytelser	-34 560
	Utsted. duplikater	Særskilte ytelser	-458 020
	Geb. reise Utsted. att. sert -u. r. v/stikkpr.kont	Særskilte ytelser	-278 640
	Utsted. att. brønnbåter ved spesielle oppdrag	Særskilte ytelser	-1 440
	Sertif. bigård (bigård 20 kuber og mer)	Særskilte ytelser	-2 160
	Sertif. bigård (bigård under 20 kuber)	Særskilte ytelser	-6 075
	Sertif. såvarer	Særskilte ytelser	-1 212 480
	Sertif. settepoteter	Særskilte ytelser	-433 440
	Utsted. eksportsertifikat ull	Særskilte ytelser	-810
	Utsted. eksportsertifikat levende dyr	Særskilte ytelser	-172 287
	Utsted. re-/eksp.sert. prod./planter smitteb. emne	Særskilte ytelser	-321 975
	Utsted. helsesert. eksp. fiskeavf./animalsk biprod	Særskilte ytelser	-74 520
	Utsted. bransjestandardatt./inspeksjonsatt. fisk	Særskilte ytelser	-102 240
	Utsted. transportdokument levende akvatiske dyr	Særskilte ytelser	-23 690
	Utsted. erklæring fisk (gitt alene)	Særskilte ytelser	-29 140
	Utsted. sunnhetsatt. fisk (inkl tilhør. erklær.)	Særskilte ytelser	-11 642 209
	Utstedelse hygiesertifikat	Særskilte ytelser	-676 080
	Godkj. berikning tilsv. prod. godkj. tidl.	Særskilte ytelser	-113 960
	Godkjenning av import, levende dyr	Særskilte ytelser	-718
	Godkj. ATP-materiell	Særskilte ytelser	-70 560
	Godkj. isolat/karantenestasjon import levende dyr	Særskilte ytelser	-10 080
	Endringsgodkj. dyrebut./dyrepensjonat/hestesenter	Særskilte ytelser	-20 160
	Godkj. virks. tilvirk. ISPM15 varmebeh. treemba.	Særskilte ytelser	-14 400
	Godkj. tilvirk./imp./forhandl. plantevernmidler	Særskilte ytelser	-6 430

		Søknadsavgift planteforedlerrett		-46 500
		Årsavgift for beskyttet sort		-360 000
		Gebyr for oppfølgende tilsyn		-922 271
		Gebyr dokumentkontroll (Japan)		-11 520
		Kjøtt fra vilt/oppdrettsvilt	Kjøttkontroll	-208 140
		Sesongslakteri/mobilt slakteri/sjøpattedyr	Kjøttkontroll	-337 821
		Slakteri utover normalarbeidstid/utenfor årsplan	Kjøttkontroll	-843 290
		Slakteri (etter årsplan TKP)	Kjøttkontroll	-80 286 586
		Gebyr kontrollforskriften, id-kontroll/fysisk kont		-18 360
		Gebyr kontrollforskriften, dokumentkontroll		-486 480
		Generelle tilleggsgebyrer vetr. gr.ktrl.	Veterinær grensekontroll	-273 247
		Gebyr vetr. grensekontroll transitt mv.	Veterinær grensekontroll	-48 200
		Gebyr ivetr. grensekontroll levende dyr mv.	Veterinær grensekontroll	-149 288
		Gebyr vetr. grensekontroll andre animalia	Veterinær grensekontroll	-3 094 776
		Gebyr vetr. grensekontroll fisk mv.	Veterinær grensekontroll	-11 534 351
		Gebyr id-kontroll/fysisk kontroll (Kina)		-12 960
		Gebyr dokumentkontroll (Kina)		-1 440
		Overtredelsesgebyr DVL §7 Virksomheter	Ikke gebyr	0
		Overtredelsesgebyr DVL §6B	Ikke gebyr	-1 185 235
		Overtredelsesgebyr DVL §6A	Ikke gebyr	-33 730
	91296	Tvangsmulkt - inntekt	Ikke gebyr	-1 898 118
	91293	DUS-test gjennomført i utlandet	Særskilte ytelser	-50 339
	91292	Kopi DUS-test bestilt fra utenlandsk prøveinst.	Særskilte ytelser	-6 990
	91280	Utsted. sertifikat/helseatt. flytting levende dyr	Særskilte ytelser	-2 880
	91268	Godkj. berikning tilsv. prod. ikke godkj. tidl.	Særskilte ytelser	-156 090
	91265	Parallellgodkj./off-label godkj. plantevernmidler	Særskilte ytelser	-20 565
	91264	(Re)godkj. makroorganisme	Særskilte ytelser	-11 325
	91263	(Re)godkj. plantevernmidl. unntatt makroorganismer	Særskilte ytelser	-101 005
	91248	Endringsgodkj. vannforsyningssystem - omfattende	Særskilte ytelser	-11 530
	91247	Endringsgodkj. vannforsyningssystem - enkel	Særskilte ytelser	-11 317
	91244	Godkj. vannforsyningssystem - moderat	Særskilte ytelser	-72 445
	91243	Godkj. vannforsyningssystem - enkel	Særskilte ytelser	-122 070
	91238	Godkj. frittstående lager	Særskilte ytelser	-5 765
	91237	Godkj. anlegg som behandler animalske biprodukter	Særskilte ytelser	-11 530
	91236	Aut./Godkj., produksjon/pakking/omsetning	Særskilte ytelser	-38 835
	91235	Aut./Godkj., slaktning landdyr - omfattende	Særskilte ytelser	-55 600
	91234	Aut./Godkj., slaktning landdyr - moderat	Særskilte ytelser	-6 950
	91233	Godkj. lokaler på land hvor fiskevarer tilvirkes	Særskilte ytelser	-69 235
	91223	Godkj. fabrikkfartøy	Særskilte ytelser	-23 217
	91222	Godkj. transportenheter, akvatiske organismer	Særskilte ytelser	-17 895
	91217	Godkj. anlegg som behandler animalsk avfall	Særskilte ytelser	-6 255
	91209	Godkj. dyrebutikker/dyrepensjonat/hestesenter	Særskilte ytelser	-38 957
	91202	Godkj. anlegg forproduksjon	Særskilte ytelser	-8 490
	91190	Utsted. duplikater	Særskilte ytelser	-44 135

	91145	Geb. reise Utsted. att. sert -u. r. v/stikkpr.kont	Særskilte ytelser	-81 937
	91142	Sertif. bigård (bigård 20 kuber og mer)	Særskilte ytelser	-1 185
	91141	Sertif. bigård (bigård under 20 kuber)	Særskilte ytelser	-390
	91140	Sertif. såvarer	Særskilte ytelser	-411 440
	91138	Utsted. eksportsertifikat ull	Særskilte ytelser	-405
	91137	Utsted. eksportsertifikat levende dyr	Særskilte ytelser	-54 605
	91136	Utsted. re-/eksp.sert. prod./planter smitteb. emne	Særskilte ytelser	-69 435
	91135	Utsted. helsesert. eksp. fiskeavf./animalsk biprod	Særskilte ytelser	-17 730
	91133	Utsted. transportdokument levende akvatiske dyr	Særskilte ytelser	-16 215
	91132	Utsted. erklæring fisk (gitt alene)	Særskilte ytelser	-25 250
	91131	Utsted. sunnhetsatt. fisk (inkl tilhør. erklær.)	Særskilte ytelser	-2 503 030
	91130	Utstedelse hygienesertifikat	Særskilte ytelser	-137 405
	91123	Godkj. berikning tilsv. prod. godkj. tidl.	Særskilte ytelser	-47 610
	91118	Godkj. ATP-materiell	Særskilte ytelser	-52 225
	91108	Godkj. isolat/karantenestasjon import levende dyr	Særskilte ytelser	-5 560
	91107	Endringsgodkj. dyrebut./dyrepensjonat/hestesent- er	Særskilte ytelser	-9 322
	91105	Godkj. virks. tilvirk. ISPM15 varmebeh. treemba.	Særskilte ytelser	-6 355
	91101	Godkj. tilvirk./imp./forhandl. plantevernmidler	Særskilte ytelser	-3 525
	91091	Søknadsavgift planteforedlerrett	Særskilte ytelser	-1 500
	91090	Årsavgift for beskyttet sort	Særskilte ytelser	-1 800
	91086	Kosmetikkavgift lav sats	Opphørt ordning	-1 826
	91071	Gebyr for oppfølgende tilsyn	Ytterligere offentlig kon- troll	-360 290
	91057	Gebyr dokumentkontroll (Japan)	Veterinær grensekontroll	-12 610
	91055	Kjøtt fra vilt/oppdrettsvilt	Kjøttkontroll	-320 830
	91052	Sesongslakteri/mobilt slakteri/sjøpattedyr	Kjøttkontroll	-317 513
	91051	Slakteri utover normalarbeidstid/utenfor årsplan	Kjøttkontroll	-1 675 105
	91050	Slakteri (etter årsplan TKP)	Kjøttkontroll	-11 941 796
	91047	Gebyr kontrollforskriften, id-kontroll/fysisk kont	Veterinær grensekontroll	-11 890
	91046	Gebyr kontrollforskriften, dokumentkontroll	Veterinær grensekontroll	-267 550
	91044	Generelle tilleggsgebyrer vetr. gr.ktrl.	Veterinær grensekontroll	-975
	91043	Gebyr vetr. grensekontroll transitt mv.	Veterinær grensekontroll	-4 320
	91042	Gebyr ivetr. grensekontroll levende dyr mv.	Veterinær grensekontroll	-33 740
	91041	Gebyr vetr. grensekontroll andre animalia	Veterinær grensekontroll	-315 835
	91040	Gebyr vetr. grensekontroll fisk mv.	Veterinær grensekontroll	-1 481 790
	91036	Overtredelsesgebyr DVL §7 Personer	Ingen	-3 440
	91034	Overtredelsesgebyr DVL §6B	Ingen	-25 700
				-144 005 837

Gebyrer på kapp post 4115 01 - 2016

Statskon- to	Tiltak	Gebyr	Gebyrordning	Kontantbeløp
411501		Tvangsmulkt - inntekt	Ikke gebyr	-10 412 326
		DUS-test gjennomført i utlandet	Særskilte ytelser	-29 119
		Kopi DUS-test bestilt fra utenlandsk prøveinst.	Særskilte ytelser	-36 750

	Prøving og Godkj. plantesorter, pr år	Særskilte ytelser	-1 816 705
	Utsted. sertifikat/helseatt. flytting levende dyr	Særskilte ytelser	-23 490
	Godkj. berikning tilsv. prod. ikke godkj. tidl.	Særskilte ytelser	-93 560
	Godkj. bruk plantevernmidler (søknad om disp.)	Særskilte ytelser	-16 240
	Parallellgodkj./off-label godkj. plantevernmidler	Særskilte ytelser	-66 320
	(Re)godkj. makroorganisme	Særskilte ytelser	-11 225
	(Re)godkj. plantevernmidl. unntatt makroorganismer	Særskilte ytelser	-2 680 580
	Godkj. Oppdrettere, formidl, brukere, lokaler if	Særskilte ytelser	-41 125
	Godkj. Pilotforsøk (dyreforsøk)	Særskilte ytelser	-158 025
	Godkj. vannkilde/utvinn. vann/tapping vann flaske	Særskilte ytelser	-35 255
	Endringsgodkj. vannforsyningsystem - enkel	Særskilte ytelser	-107 640
	Godkj. vannforsyningsystem - moderat	Særskilte ytelser	-105 365
	Godkj. vannforsyningsystem - enkel	Særskilte ytelser	-258 050
	Godkj. frittstående lager	Særskilte ytelser	-44 805
	Godkj. anlegg som behandler animalske biprodukter	Særskilte ytelser	-146 095
	Aut./Godkj., produksjon/pakking/omsetning	Særskilte ytelser	-309 805
	Aut./Godkj., slaktning landdyr - moderat	Særskilte ytelser	-26 610
	Godkj. lokaler på land hvor fiskevarer tilvirkes	Særskilte ytelser	-210 175
	Godkj. virk. som mottakssted kjøtt fra sjøpattedyr	Særskilte ytelser	-6 610
	Godkj. fangstfartøy - sjøpattedyr	Særskilte ytelser	-32 310
	Godkj. ekspedisjonssentraler skjell	Særskilte ytelser	-30 560
	Godkj. produksjonsområder	Særskilte ytelser	-12 310
	Godkj. fabrikkfartøy	Særskilte ytelser	-99 930
	Godkj. transportenheter, akvatiske organismer	Særskilte ytelser	-132 795
	Godkj. slakt/tilvrk.anl akvatisk dyr akvakult.anl.	Særskilte ytelser	-17 625
	Godkj. avlsstasjoner	Særskilte ytelser	-3 675
	Godkj. dyrebutikker/dyrepensjonat/hestesenter	Særskilte ytelser	-69 715
	Godkj. virk. varmebeh. trelast til treemballasje	Særskilte ytelser	-5 875
	Godkj. virk. varmebeh., tilvirk. treemal., ISPM15	Særskilte ytelser	-1 470
	Godkj. avlsorganisasjoner	Særskilte ytelser	-5 875
	Godkj. anlegg førproduksjon	Særskilte ytelser	-14 660
	Godkj. av dyreforsøk	Særskilte ytelser	-1 996 675
	Nettbasert autorisasjonskurs plantevernmidler	Særskilte ytelser	-1 252 313
	Brukstillatelse vaksiner	Særskilte ytelser	-57 060
	Utsted. duplikater	Særskilte ytelser	-1 159 605
	Geb. reise Utsted. att. sert -u. r. v/stikkpr.kont	Særskilte ytelser	-711 566
	Utsted. att. brønnbåter ved spesielle oppdrag	Særskilte ytelser	-2 910
	Sertif. bigård (bigård 20 kuber og mer)	Særskilte ytelser	-2 205
	Sertif. bigård (bigård under 20 kuber)	Særskilte ytelser	-16 560
	Sertif. såvarer	Særskilte ytelser	-1 891 845
	Sertif. settepoteter	Særskilte ytelser	-427 770
	Utsted. eksportsertifikat levende dyr	Særskilte ytelser	-539 110
	Utsted. re-/eksp.sert. prod./planter smitteb. emne	Særskilte ytelser	-462 722
	Utsted. helsesert. eksp. fiskeavf./animalsk biprod	Særskilte ytelser	-251 205
	Utsted. bransjestandardatt./inspeksjonsatt. fisk	Særskilte ytelser	-270 060

		Utsted. transportdokument levende akvatiske dyr	Særskilte ytelser	-57 010
		Utsted. erklæring fisk (gitt alene)	Særskilte ytelser	-85 560
		Utsted. sunnhetsatt. fisk (inkl tilhør. erklær.)	Særskilte ytelser	-14 883 225
		Utstedelse hygienesertifikat	Særskilte ytelser	-1 011 255
		Godkj. Endring av dyreforsøk	Særskilte ytelser	-141 120
		Godkj. berikning tilsv. prod. godkj. tidl.	Særskilte ytelser	-115 860
		Godkjenning av import, levende dyr	Særskilte ytelser	-720
		Godkj. ATP-materiell	Særskilte ytelser	-110 970
		Godkj. isolat/karantenestasjon import levende dyr	Særskilte ytelser	-11 640
		Endringsgodkj. dyrebut./dyrepensjonat/hestesenter	Særskilte ytelser	-7 290
		Godkj. virks. tilvirk. ISPM15 varmebeh. treembal.	Særskilte ytelser	-13 920
		Søknadsavgift planteforedlerrett		-16 700
		Årsavgift for beskyttet sort		-376 021
		Gebyr for oppfølgende tilsyn	Ytterligere offentlig kontroll	-1 797 979
		Gebyr selskapsdyr		-500
		Kjøtt fra vilt/oppdrettsvilt	Kjøttkontroll	-650 858
		Sesongslakteri/mobilt slakteri/sjøpattedyr	Kjøttkontroll	-561 486
		Slakteri utover normalarbeidstid/utenfor årsplan	Kjøttkontroll	-3 065 414
		Slakteri (etter årsplan TKP)	Kjøttkontroll	-78 208 357
		Gebyr kontrollforskriften, id-kontroll/fysisk kont		-30 298
		Gebyr kontrollforskriften, dokumentkontroll		-590 157
		Generelle tilleggsgebyrer vetr. gr.ktrl.	Veterinær grensekontroll	-267 106
		Gebyr vetr. grensekontroll transitt mv.	Veterinær grensekontroll	-58 215
		Gebyr ivetr. grensekontroll levende dyr mv.	Veterinær grensekontroll	-176 164
		Gebyr vetr. grensekontroll andre animalia	Veterinær grensekontroll	-3 176 386
		Gebyr vetr. grensekontroll fisk mv.	Veterinær grensekontroll	-16 350 743
		Gebyr id-kontroll/fysisk kontroll (Kina)		-7 320
		Overtredelsesgebyr DVL §7 Virksomheter	Ikke gebyr	0
		Overtredelsesgebyr DVL §6B	Ikke gebyr	-797 393
		Overtredelsesgebyr DVL §6A	Ikke gebyr	-48 225
	91296	Tvangsmulkt - inntekt	Ikke gebyr	-1 130 089
	91268	Godkj. berikning tilsv. prod. ikke godkj. tidl.	Særskilte ytelser	-11 120
	91236	Aut./Godkj., produksjon/pakking/omsetning	Særskilte ytelser	0
	91234	Aut./Godkj., slaktning landdyr - moderat	Særskilte ytelser	0
	91230	Godkj. fangstfartøy - sjøpattedyr	Særskilte ytelser	-4 475
	91209	Godkj. dyrebutikker/dyrepensjonat/hestesenter	Særskilte ytelser	0
	91145	Geb. reise Utsted. att. sert -u. r. v/stikkpr.kont	Særskilte ytelser	0
	91137	Utsted. eksportsertifikat levende dyr	Særskilte ytelser	0
	91131	Utsted. sunnhetsatt. fisk (inkl tilhør. erklær.)	Særskilte ytelser	0
	91123	Godkj. berikning tilsv. prod. godkj. tidl.	Særskilte ytelser	-2 780
	91107	Endringsgodkj. dyrebut./dyrepensjonat/hestesenter	Særskilte ytelser	-1 128
	91086	Kosmetikkavgift lav sats	Opphørt ordning	-3 500
	91071	Gebyr for oppfølgende tilsyn	Ytterligere offentlig kontroll	-21 512

	91046	Gebyr kontrollforskriften, dokumentkontroll		-1 390
	91042	Gebyr ivetr. grensekontroll levende dyr mv.	Veterinær grensekontroll	-15 793
	91033	Overtredelsesgebyr DVL §6A	Ingen	-3 440
				-149 917 400

Gebyrer på kapp post 4115 01 - 2017

Stat-skonto	Tiltak	Gebyr	Gebyrordning	Kontantbeløp
411501		Gebyr til dekning av kostnader ved saksbehandlin	Kontroll akvakulturanlegg	-46 810
		Gebyr til dekning av kostnader ved saksbehandlin	Kontroll akvakulturanlegg	-30 955
		Gebyr til dekning av kostnader ved dokumentkontr	Kontroll akvakulturanlegg	-58 890
		Gebyr til dekning av kostnader ved revisjon av a	Kontroll akvakulturanlegg	-385 050
		Gebyr til dekning av kostnader ved inspeksjon av	Kontroll akvakulturanlegg	-1 619 554
		Tvangsmulkt - inntekt	Ikke gebyr	-6 665 476
		DUS-test gjennomført i utlandet	Særskilte ytelser	-89 119
		Kopi DUS-test bestilt fra utenlandsk prøveinst.	Særskilte ytelser	-14 532
		Utsted. sertifikat/helseatt. flytting levende dyr	Særskilte ytelser	-51 815
		Godkj. berikning tilsv. prod. ikke godkj. tidl.	Særskilte ytelser	-73 740
		Godkj. bruk plantevernmidler (søknad om disp.)	Særskilte ytelser	-71 060
		Parallellgodkj./off-label godkj. plantevernmidler	Særskilte ytelser	-52 275
		(Re)godkj. makroorganisme	Særskilte ytelser	-11 610
		(Re)godkj. plantevernmidl. unntatt makroorganis- mer	Særskilte ytelser	-4 735 975
		Godkjenning av aktive stoffer	Særskilte ytelser	-3 760 112
		Godkj. Oppdrettere, formidl, brukere, lokaler if	Særskilte ytelser	-91 515
		Godkj. Pilotforsøk (dyreforsøk)	Særskilte ytelser	-142 170
		Godkj. vannkilde/utvinn. vann/tapping vann flaske	Særskilte ytelser	-24 090
		Endringsgodkj. vannforsyningssystem - omfat- tende	Særskilte ytelser	-46 085
		Endringsgodkj. vannforsyningssystem - enkel	Særskilte ytelser	-105 850
		Godkj. vannforsyningssystem - moderat	Særskilte ytelser	-12 045
		Godkj. vannforsyningssystem - enkel	Særskilte ytelser	-154 420
		Godkj. frittstående lager	Særskilte ytelser	-836 025
		Godkj. anlegg som behandler animalske bipro- dukter	Særskilte ytelser	-79 420
		Aut./Godkj., produksjon/pakking/omsetning	Særskilte ytelser	-277 705
		Aut./Godkj., slaktning landdyr - omfattende	Særskilte ytelser	-11 750
		Aut./Godkj., slaktning landdyr - moderat	Særskilte ytelser	-31 025
		Godkj. lokaler på land hvor fiskevarer tilvirkes	Særskilte ytelser	-209 545
		Godkj. fangstfartøy - sjøpattedyr	Særskilte ytelser	-27 100
		Godkj. rensesentraler skjell	Særskilte ytelser	-6 020
		Godkj. ekspedisjonssentraler skjell	Særskilte ytelser	-36 130
		Godkj. produksjonsområder	Særskilte ytelser	-11 155
		Godkj. fabrikkfartøy	Særskilte ytelser	-107 490
		Godkj. transportenheter, akvatiske organismer	Særskilte ytelser	-161 290
		Godkj. slakt/tilvrk.anl akvatisk dyr akvakult.anl.	Særskilte ytelser	-13 460

	Godkj. avlsstasjoner	Særskilte ytelser	-12 040
	Godkj. dyrebutikker/dyrepensjonat/hestesenter	Særskilte ytelser	-72 340
	Godkj. virk. varmebeh. trelast til treemballasje	Særskilte ytelser	-12 045
	Godkj. virk. varmebeh., tilvirk. treemal., ISPM15	Særskilte ytelser	-6 610
	Godkj. anlegg fôrproduksjon	Særskilte ytelser	-8 910
	Godkj. av dyreforsøk	Særskilte ytelser	-2 842 375
	Nettbasert autorisasjonskurs plantevernmidler	Særskilte ytelser	-1 156 197
	Godkj. plantesorter uten verdiprøving	Særskilte ytelser	-2 940
	Importkontroll ved anmodning fra Tollvesenet	Særskilte ytelser	0
	Brukstillatelse vaksiner	Særskilte ytelser	-7 455
	Utsted. duplikater	Særskilte ytelser	-1 180 750
	Geb. reise Utsted. att. sert -u. r. v/stikkpr.kont	Særskilte ytelser	-1 021 551
	Utsted. att. brønnbåter ved spesielle oppdrag	Særskilte ytelser	-1 505
	Sertif. bigård (bigård 20 kuber og mer)	Særskilte ytelser	-3 775
	Sertif. bigård (bigård under 20 kuber)	Særskilte ytelser	-30 590
	Sertif. såvarer	Særskilte ytelser	-1 916 205
	Sertif. settepoteter	Særskilte ytelser	-439 460
	Utsted. eksportsertifikat ull	Særskilte ytelser	-425
	Utsted. eksportsertifikat levende dyr	Særskilte ytelser	-859 397
	Utsted. re-/eksp.sert. prod./planter smitteb. emne	Særskilte ytelser	-435 255
	Utsted. helsesert. eksp. fiskeavf./animalsk biprod	Særskilte ytelser	-298 835
	Utsted. bransjestandardatt./inspeksjonsatt. fisk	Særskilte ytelser	-88 795
	Utsted. transportdokument levende akvatiske dyr	Særskilte ytelser	-57 095
	Utsted. erklæring fisk (gitt alene)	Særskilte ytelser	-90 090
	Utsted. sunnhetsatt. fisk (inkl tilhør. erklær.)	Særskilte ytelser	-15 611 880
	Utstedelse hygienesertifikat	Særskilte ytelser	-1 027 305
	Godkj. Endring av dyreforsøk	Særskilte ytelser	-186 165
	Godkj. berikning tilsv. prod. godkj. tidl.	Særskilte ytelser	-321 825
	Godkj. ATP-materiell	Særskilte ytelser	-69 095
	Godkj. isolat/karantenestasjon import levende dyr	Særskilte ytelser	-26 990
	Endringsgodkj. dyrebut./dyrepensjonat/hestesenter	Særskilte ytelser	-4 480
	Godkj. virks. tilvirk. ISPM15 varmebeh. treemal.	Særskilte ytelser	-12 715
	Godkj. øko. prod./foredl./imp. innm. kontr.ordning	Særskilte ytelser	-376 158
	Søknadsavgift planteforedlerrett	Særskilte ytelser	-73 200
	Årsavgift for beskyttet sort	Særskilte ytelser	-311 400
	Gebyr for oppfølgende tilsyn	Ytterligere og ggentlig kontroll	-1 524 708
	Kjøtt fra vilt/oppdrettsvilt	Kjøttkontroll	-815 519
	Sesongslakteri/mobilt slakteri/sjøpattedyr	Kjøttkontroll	-529 545
	Slakteri utover normalarbeidstid/utenfor årsplan	Kjøttkontroll	-4 613 544
	Slakteri (etter årsplan TKP)	Kjøttkontroll	-87 628 226
	Gebyr kontrollforskriften, id-kontroll/fysisk kont	Veterinær grensekontroll	-29 660
	Gebyr kontrollforskriften, dokumentkontroll	Veterinær grensekontroll	-744 168
	Generelle tilleggsgebyrer vetr. gr.ktrl.	Veterinær grensekontroll	-64 125
	Gebyr vetr. grensekontroll transitt mv.	Veterinær grensekontroll	-35 663
	Gebyr ivetr. grensekontroll levende dyr mv.	Veterinær grensekontroll	-230 429

		Gebyr vetr. grensek kontroll andre animalia	Veterinær grensek kontroll	-3 146 980
		Gebyr vetr. grensek kontroll fisk mv.	Veterinær grensek kontroll	-16 160 042
		Gebyr id-kontroll/fysisk kontroll (Kina)	Veterinær grensek kontroll	-6 020
		Gebyr dokumentkontroll (Kina)	Veterinær grensek kontroll	-5 950
		Overtredelsesgebyr DVL §7 Virksomheter	Ikke gebyr	-29 036
		Overtredelsesgebyr DVL §6B	Ikke gebyr	-1 289 746
		Overtredelsesgebyr DVL §6A	Ikke gebyr	-49 425
		Debio - offentlige gebyrer økologi	Kontroll økologisk	-12 703 243
	91296	Tvangsmulkt - inntekt	Ikke gebyr	-267 818
	91233	Godkj. lokaler på land hvor fiskevarer tilvirkes	Særskilte ytelser	-1 390
	91145	Geb. reise Utsted. att. sert -u. r. v/stikkpr.kont	Særskilte ytelser	-695
	91137	Utsted. eksportsertifikat levende dyr	Særskilte ytelser	-390
	91086	Kosmetikkavgift lav sats	Opphørt ordning	-9 675
	91071	Gebyr for oppfølgende tilsyn	Ytterligere og ggentlig kontroll	-11 839
				-178 514 950

Gebyrer på kapp post 4115 01 - per 25/10-2018

Stat-skonto	Tiltak	Gebyr	Gebyrordning	Kontant-beløp	Sats 2018
411501		Gebyr til dekning av kostnader ved saksbehandling	Fiskehelse og fiskevelferd	-184 640	6 160
		Gebyr til dekning av kostnader ved saksbehandling	Fiskehelse og fiskevelferd	-933 190	7 770
		Gebyr til dekning av kostnader ved dokumentkontr	Fiskehelse og fiskevelferd	-92 175	4 620
		Gebyr til dekning av kostnader ved revisjon av a	Fiskehelse og fiskevelferd	-620 175	46 205
		Gebyr til dekning av kostnader ved inspeksjon av	Fiskehelse og fiskevelferd	-4 429 556	9 240
		Tvangsmulkt - inntekt	Ikke gebyr	876 502	*
		DUS-test gjennomført i utlandet	Særskilte ytelser	-282 061	61 425
		Kopi DUS-test bestilt fra utenlandsk prøveinstit.	Særskilte ytelser	-11 840	2 960
		Prøving og Godkj. plantesorter, pr år	Særskilte ytelser	-959 690	14 190
		Utsted. sertifikat/helseatt. flytting levende dyr	Særskilte ytelser	-50 360	4 000
		Godkj. berikning tilsv. prod. ikke godkj. tidl.	Særskilte ytelser	0	12 285
		Godkj. bruk plantevernmidde (søknad om disp.)	Særskilte ytelser	-44 730	2 130
		Parallellgodkj./off-label godkj. plantevernmidde	Særskilte ytelser	-79 355	21 310
		(Re)godkj. makroorganisme	Særskilte ytelser	-272 205	5 920
		(Re)godkj. plantevernmidl. unntatt makroorganismer	Særskilte ytelser	-2 852 283	*

		Godkjenning av aktive stoffer	Særskilte ytelser	-958 829	*
		Godkj. Oppdrettere, formidl, brukere, lokaler if	Særskilte ytelser	-91 500	6 140
		Godkj. Pilotforsøk (dyreforsøk)	Særskilte ytelser	-114 975	3 840
		Endringsgodkj. vannforsyningssystem - omfattende	Særskilte ytelser	-42 400	30 715
		Endringsgodkj. vannforsyningssystem - enkel	Særskilte ytelser	-95 580	12 285
		Godkj. vannforsyningssystem - enkel	Særskilte ytelser	-86 785	12 285
		Godkj. frittstående lager	Særskilte ytelser	-166 080	6 140
		Godkj. anlegg som behandler animalske biprodukter	Særskilte ytelser	-103 150	12 285
		Aut./Godkj., produksjon/pakking/omsetning	Særskilte ytelser	-224 635	12 285
		Aut./Godkj., slakting landdyr - moderat	Særskilte ytelser	-62 595	12 285
		Godkj. lokaler på land hvor fiskevarer tilvirkes	Særskilte ytelser	-239 025	12 285
		Godkj. fangstfartøy - sjøpattedyr	Særskilte ytelser	-19 195	3 840
		Godkj. rensesentraler skjell	Særskilte ytelser	-23 780	12 285
		Godkj. ekspedisjonssentraler skjell	Særskilte ytelser	-5 345	30 715
		Godkj. produksjonsområder	Særskilte ytelser	-47 915	6 140
		Godkj. fabrikkfartøy	Særskilte ytelser	-71 675	6 140
		Godkj. transportenheter, akvatiske organismer	Særskilte ytelser	-130 695	3 840
		Godkj. slakt/tilvrk.anl akvatisk dyr akvakult.anl.	Særskilte ytelser	-80 506	12 285
		Godkj. avlsstasjoner	Særskilte ytelser	-7 555	6 140
		Godkj. dyrebutikker/dyrepensjonat/hestesenter	Særskilte ytelser	-40 140	6 140
		Godkj. anlegg førproduksjon	Særskilte ytelser	-1 505	12 285
		Godkj. av dyreforsøk	Særskilte ytelser	-2 208 623	6 140
		Nettbasert autorisasjonskurs plantevernmidler	Særskilte ytelser	-583 800	770
		Brukstillatelse vaksiner	Særskilte ytelser	-18 150	1 535
		Utsted. duplikater	Særskilte ytelser	-1 213 300	770
		Geb. reise Utsted. att. sert -u. r. v/stikkpr. kont	Særskilte ytelser	-862 687	770
		Utsted. att. brønnbåter ved spesielle oppdrag	Særskilte ytelser	-1 505	1 535
		Sertif. bigård (bigård 20 kuber og mer)	Særskilte ytelser	-3 065	770
		Sertif. bigård (bigård under 20 kuber)	Særskilte ytelser	-24 300	435
		Sertif. såvarer	Særskilte ytelser	-1 613 135	770
		Sertif. settepoteter	Særskilte ytelser	-454 330	1 535
		Utsted. eksportsertifikat levende dyr	Særskilte ytelser	-730 696	435
		Utsted. re-/eksp.sert. prod./planter smitteb. emne	Særskilte ytelser	-327 095	435

		Utsted. helsesert. eksp. fiskeavf./animalsk biprod	Særskilte ytelser	-319 305	435
		Utsted. bransjestandardatt./inspeksjon-satt. fisk	Særskilte ytelser	-6 140	1 535
		Utsted. transportdokument levende akva-tiske dyr	Særskilte ytelser	-41 135	435
		Utsted. erklæring fisk (gitt alene)	Særskilte ytelser	-94 125	330
		Utsted. sunnhetsatt. fisk (inkl tilhør. erklær.)	Særskilte ytelser	-14 451 242	330
		Utstedelse hygienesertifikat	Særskilte ytelser	-945 230	770
		Godkj. Endring av dyreforsøk	Særskilte ytelser	-186 550	1 535
		Godkj. berikning tilsv. prod. godkj. tidl.	Særskilte ytelser	-261 585	1 535
		Godkj. ATP-materiell	Særskilte ytelser	-39 700	1 535
		Godkj. isolat/karantenestasjon import lev-ende dyr	Særskilte ytelser	-9 180	1 535
		Endringsgodkj. dyrebut./dyrepensjonat/ hestesenter	Særskilte ytelser	-5 375	1 535
		Godkj. virks. tilvirk. ISPM15 varmebeh. treemal.	Særskilte ytelser	-12 220	1 535
		Godkj. øko. prod./foredl./imp. innm. kontr. ordning	Særskilte ytelser	-98 270	1 535
		Søknadsavgift planteforedlerrett	Særskilte ytelser	-16 500	*
		Årsavgift for beskyttet sort	Særskilte ytelser	-7 200	*
		Gebyr for oppfølgende tilsyn	Ytterligere offentlige kontroll	-1 348 955	2 300
		Kjøtt fra vilt/oppdrettsvilt	Kjøttkontroll	-668 025	150
		Sesongslakteri/mobilt slakteri/sjøpattedyr	Kjøttkontroll	-316 007	*
		Slakteri utover normalarbeidstid/utenfor årsplan	Kjøttkontroll	-4 297 897	*
		Slakteri (etter årsplan TKP)	Kjøttkontroll	-65 851 233	*
		Gebyr kontrollforskriften, id-kontroll/fysisk kont	Veterinær grensekon-troll	-21 528	*
		Gebyr kontrollforskriften, dokumentkon-troll	Veterinær grensekon-troll	-523 864	1 535
		Generelle tilleggsgybyrer vetr. gr.ktrl.	Veterinær grensekon-troll	-30 308	*
		Gebyr vetr. grensekontroll transitt mv.	Veterinær grensekon-troll	-394 115	*
		Gebyr ivetr. grensekontroll levende dyr mv.	Veterinær grensekon-troll	-177 684	*
		Gebyr vetr. grensekontroll andre animalia	Veterinær grensekon-troll	-2 554 802	*
		Gebyr vetr. grensekontroll fisk mv.	Veterinær grensekon-troll	-15 143 113	*
		Gebyr id-kontroll/fysisk kontroll (Kina)	Veterinær grensekon-troll	-19 725	*

			Gebyr dokumentkontroll (Kina)	Veterinær grensekontroll	-3 070	1 535
			Overtredelsesgebyr DVL §7 Virksomheter	Ikke gebyr	-7 343	7 910
			Overtredelsesgebyr DVL §6B	Ikke gebyr	-4 082 219	*
			Overtredelsesgebyr DVL §6A	Ikke gebyr	-85 269	*
			Debio - offentlige gebyrer økologi	Kontroll økologisk	-9 867 749	*
		91296	Tvangsmulkt - inntekt	Ikke gebyr	-80 332	*
		91071	Gebyr for oppfølgende tilsyn	Ytterligere offentlige kontroll	1 478	Etterslep 2015
		91034	Overtredelsesgebyr DVL §6B	Ikke gebyr	-7 500	Etterslep 2015
					-142 563	
					325	

SPØRSMÅL NR. 215

Innlevert 23. oktober 2018 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 31. oktober 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

En 66 år gammel mann ble innvilget uføretrygd for noen år siden på grunn av en alvorlig arbeidsulykke. Han eide et lite firma (salg) og jobbet litt når han maktet det. Nettoinntekten var under inntektsgrensen. Nav trakk tilbake hele uføretrygden fordi de mente han hadde tjent for mye. De la omsetningen i bedriften til grunn, ikke nettoinntekten hans.

Er det riktig at omsetningen og ikke inntekt fra eget firma legges til grunn og må uføretrygden trekkes tilbake før klagen er ferdigbehandlet?

Svar:

Hvilken inntekt en ufør kan ha ved siden av uføretrygden før trygden reduseres følger av folketrygdloven § 12-14. Det er inntektsgrensen som avgjør dette. Ved innvilgelse av uføretrygd fastsettes det en inntektsgrense, som skal svare til inntekt etter uførhet tillagt 0,4 ganger grunnbeløpet per år. Med inntekt etter denne bestemmelsen menes pensjonsgivende inntekt.

Inntekt som er pensjonsgivende gir både opptjening til uføretrygd, og fører til reduksjon i uføretrygden ved samtidig mottak. På denne måten sikrer man at folketrygden ikke utbetaler en ytelse for inntekt som vedkommende fortsatt har. Det er folketrygdloven § 3-15 som

regulerer hva som er pensjonsgivende inntekt. Bestemmelsen tar utgangspunkt i hva som er personinntekt etter skatteloven, men en del nærmere bestemte unntak gjelder.

Personinntekt er et beregningsgrunnlag for trygdeavgift og trinnskatt for personlige skatteyttere. Personinntekt omfatter blant annet arbeidsinntekter, pensjonsinntekter og næringsinntekter, men ikke kapitalinntekter.

Det er Skatteetaten som fastsetter hva en person har i personinntekt. Arbeids- og velferdsetaten mottar opplysninger om inntekt når skatteoppgjøret er gjennomført, og endelig likning foreligger. Forholdet mellom en enkeltpersons inntekt og omsetningen i vedkommendes virksomhet er ikke noe som reguleres av Arbeids- og velferdsetaten.

Ved inntekt over inntektsgrensen beholdes den uføregarden vedkommende har, dvs. at det kun er størrelsen på utbetalingen som reguleres. Hvis inntekten utgjør mer enn 80 prosent av inntekten før uførhet, utbetales ikke uføretrygden. Utbetalingene opphører ut kalenderåret når denne grensen er overskredet, men vil starte opp igjen påfølgende år dersom inntekten opphører eller reduseres i mellomtiden.

Jeg kan ikke kommentere enkeltsaker, uten å kjenne disse nærmere. Dersom den konkrete saken representanten viser til er fra før 1. januar 2015, gjaldt det andre

regler for uførepensjon. Blant annet kunne inntekt over inntektsgrensen føre til at uførepensjon ble gradert på nytt eller bortfalt.

Hva gjelder spørsmålet om uføretrygden må trekkes tilbake før klagen er ferdigbehandlet, er det som hovedregel slik at klage eller anke over et enkeltvedtak ikke har såkalt oppsettende virkning. Dette innebærer at innholdet i et vedtak som påklages gjennomføres selv om en

eventuell klage eller anke ikke er ferdig behandlet, dvs. at ytelsen kreves tilbake eller stanses dersom det er fattet vedtak om det. I tilfeller der Arbeids- og velferdsetaten finner at det foreligger særlige grunner, kan iverksettelse av vedtak utsettes i påvente av ankebehandling, jf. forvaltningsloven § 42. Dette er et strengt vilkår, som kun unntaksvis benyttes etter en konkret vurdering.

SPØRSMÅL NR. 216

Innlevert 24. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 31. oktober 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvordan ser statsråden på at Kristiansand kommune lokker studenter til å melde flytting, gjennom å tilby gratis busskort, mener statsråden det er uheldig at Kristiansand kommune velger å styrke sin egen kommuneøkonomi på denne måten, er hun bekymret for de kommunene som nå opplever utflytting av ungdommer og en svekket økonomi som konsekvens av dette tiltaket, og vil statsråden eventuelt følge dette opp på noen måte?

BEGRUNNELSE:

For de fleste kommuner vil jeg anta at det oppleves som en stor fordel i seg selv å få et universitet eller en høyskole lokalisert til sin kommune. Kristiansand kommune har valgt å bruke fordelene med å ha et universitet til å lokke studenter til å melde flytting til kommunen, mot at de får gratis busskort. Det er selvsagt positivt for studentene at de får muligheten til å få et gratis busskort, noe som kan komme godt med i en trang studentøkonomi. Dette medfører imidlertid at de andre kommunene, særlig på Agder, opplever at deres ungdommer kutter sine bånd til sin hjemkommune, gjennom å melde flytting. Dette kan forsterke utfordringene til mange kommuner som allerede jobber hardt for å hindre fraflytting og bedre levekårene. Disse kommunene blir i tillegg straffet økonomisk for det tiltaket Kristiansand kommune har innført, ved at innbyggertallet går ned og man får kutt i de økonomiske rammene. Arendal kommune alene har fått redusert sine inntekter med anslagsvis 1 million som følge av Kristiansand kommunes lokketilbud til studentene. I en prosess der man er i ferd med å slå sammen de to Agderfylkene, kan det også være uheldig at Kristiansand kommune op-

pleves som en lite raus storebror, med det formål å tappe de øvrige kommunene på Agder for ungdom og økonomi.

Svar:

Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner baserer seg på data fra folkeregisteret levert av Statistisk sentralbyrå, og kommunen mottar innbyggertilskudd på bakgrunn av antall innbyggere bosatt i kommunen. Dette er innbyggere som kommunene er pliktige til å tilby tjenester til. Det er opp til den enkelte student om han eller hun skal melde flytting til den kommunen der studieinstitusjonen ligger, eller beholde hjemstedsadresse som folkeregistrert adresse, jf. folkeregisterforskriften § 5-1-4. Jeg ønsker ikke å gå inn og regulere hvorvidt en kommune skal kunne oppfordre studenter til å registrere seg som bosatt i kommunen. Dette må være opp til den enkelte kommune.

SPØRSMÅL NR. 217**Innlevert 24. oktober 2018 av stortingsrepresentant Ingalill Olsen****Besvart 31. oktober 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan helseministeren se at det er hensiktsmessig å bruke den gamle flystripa i Kautokeino og at det kan styrke kommunens helseberedskap?

BEGRUNNELSE:

Kautokeino kommune, Norges største kommune med 9707 km² areal, ligger 270 km fra Hammerfest sykehus. Arealet i Finnmark kan vi ikke gjøre noe med, ei heller geografien. En kjøretur med ambulanse fra Kautokeino til Hammerfest må passere Masiovergangen, Kløfta overfor Alta og Sennalandet. Deler av dette området er ofte kolonnekjørt og også stengt i vinterhalvåret. Innbyggerne i Kautokeino er opptatt av trygghet og beredskap, også når hendelser knyttet til helsemessige forhold inntreffer. Helseberedskapen for Kautokeino var en av elementene i debatten rundt kravet om sykehus i Alta. Kautokeino har en gammel flystripe som Luftforsvaret disponerte fra tiden etter 2.verdenskrig og til omlag årtusenskiftet. For Kautokeino kommune er det en naturlig tanke at beredskapen i kommunen kan forbedres ved at denne flystripa oppgraderes og tas i bruk, slik at både ambulansfly og helikopter kan bruke den. Et slikt tiltak vil forbedre regulariteten. Flystripa er regulert til formålet med opparbeidet infrastruktur. Den er gruset og 1199 meter lang.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har bedt Helse Nord RHF om innspill om den akuttmedisinske beredskapen i Finnmark. Helse Nord opplyser at behovet for å kunne benytte seg av luftambulansetjenester er stor i Finnmark, fordi mange av kommunene har lang reisevei til sykehus. Kortbaneflyplasser er hyppig benyttet av luftambulansetjenesten i Finnmark. Finnmark har 3 ambulansfly samt en ressurs som kan forespørres fra Hovedredningssentralen (Sea King redningshelikopter stasjonert i Lakselv). Kommunene som grenser til Troms fylke har i økende grad benyttet seg av ambulanshelikopter ved Universitetssykehuset i Tromsø (UNN). Helse Nord opplyser videre at de kommunene som ikke har kortbaneflyplass, og som har lang reisevei til sykehus, nesten utelukkende benytter ambulansbil for transport av pasienter til sykehus. De sykeste pasientene kan også transporteres til sykehus med helikopter fra enten Lakselv eller UNN. En del av pasientene transporteres også med bakketransport til nærmeste flyplass. Jeg er ikke kjent med om det er mulig å oppgradere den gamle flystripa i Kautokeino slik at den oppfyller de operative kravene som luftfartsmyndighetene stiller. Det er samferdselsministeren som har ansvaret for utbygging av infrastruktur for sivil luftfart, og som eventuelt må svare på det.

SPØRSMÅL NR. 218**Innlevert 24. oktober 2018 av stortingsrepresentant Espen Barth Eide****Besvart 1. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

På bakgrunn av statsministerens svar til Jonas Gahr Støre i spørretimen den 10.10.2018 vil jeg rette følgende spørsmål til statsministeren:

Dersom det er slik statsministeren hevdet i Stortinget, at alle regnestykker viser at palmeoljebasert biodrivstoff fører til globale utslippskutt, hvorfor arbeider ikke da regjeringen for å øke bruken av palmeoljebasert drivstoff?

BEGRUNNELSE:

Etter spørsmål fra Jonas Gahr Støre om hvorvidt biodrivstoff av palmeolje fører til flytting, ikke kutt, av globale utslipp, sa statsminister Erna Solberg i Stortingets spørretime 10.10.2018:

«Jeg kan bekrefte at det har ført til globale kutt. Alle regnestykkene her viser globale kutt.»

Det er vanskelig å se hvor Statsministeren finner dekning for dette svaret. Det er i dag stor enighet om at bruk av førstegenerasjons biodrivstoff fører til såkalte indirekte arealbruksendringer (ILUC). Dette innebærer at økt etterspørsel etter vegetabiliske oljer til biodrivstoff samlet sett fører til økt produksjon, og at noe av denne økte produksjonen i sin tur fører til avskoging. For å se på den totale klimaeffekten av biodrivstoff, må utslipp fra økt avskoging derfor medregnes. EU har laget et eget direktiv om dette – ILUC-direktivet – der alle vegetabiliske oljer sidestilles og gis samme «ILUC-faktor». Denne tilnærmingen gir derfor inntrykk av at biodrivstoff av raps fører til like mye avskoging og regnskogødeleggelse som palmeoljedrivstoff, mens utslippseffekten av bruk av palmeolje isolert sett blir mindre tydelig. Konklusjonene i nyere forskning er derimot tydelige på at palmeolje fører til vesentlig mer avskoging enn andre vegetabiliske oljer.

ILUC-direktivet er like fullt gjeldende regelverk i EU, og norske myndigheter benytter faktorer oppgitt i direktivet for å estimere ILUC-utslipp fra biodrivstoff omsatt i Norge.

Det er gjort en rekke studier som har forsøkt å kvantifisere ILUC-effekten av palmeolje på råstoffnivå, inkludert flere studier for EU-kommisjonen (2011, 2015 og 2017), samt for California Air Resources Board (2014) og US Environmental Protection Agency (2011). Alle disse studiene, som kvantifiserer klimaeffekten av palmeoljedrivstoff ved å inkludere alle livsløpsutslipp, inkludert ILUC, viser at klimaeffekten av palmeoljebasert biodrivstoff faktisk er høyere enn fossil diesel.

Statsministerens utsagn om at «alle regnestykkene» på klimaeffekten av palmeoljedrivstoff viser globale kutt er synes derfor ikke å være i tråd med den innsikten vi nå har i dette. Det er faktisk også usikkert om det offisielle regelverket Norge benytter i dag kan tas til inntekt for at palmeoljedrivstoff gir globale kutt. Miljødirektoratet har med utgangspunkt i ILUC-direktivet regnet ut at Norges samlede bruk av biodrivstoff til veitrafikk i 2017 førte til globale utslippskutt. Det er imidlertid særlig avansert biodrivstoff som gir store utslippskutt, da disse ikke har noen avskogingseffekt. For palmeolje er det avgjørende å regne sammen utslipp fra avskoging (ILUC) og livsløpsutslipp, og sammenligne dette med utslippene fra fossilt drivstoff. Dette regnestykket er etter det vi kjenner til ikke presentert offentlig, men basert på beregningsmetodene Miljødirektoratet selv benytter framstår dette som tvilssomt.

Det er derfor bemerkelsesverdig at statsministeren hevder at palmeoljebasert drivstoff fører til globale utslippskutt, all den tid hun også har skrevet i Bergens Tidende at

«regjeringen jobber nå med virkemidler for en rask utfasing» og statsråd Ola Elvestuen har skrevet i Aftenposten at det er «avgjørende å få til en rask overgang bort fra

palmeolje og over til klimavennlig biodrivstoff som ikke har avskogingseffekt».

Svar:

Regjeringen har en ambisiøs klimapolitikk. Utslippene fra transportsektoren skal halveres innen 2030. Vi jobber med flere ulike strategier for å oppnå dette: Reduksjon i transportbehovet, overgang til kollektivt, sykkel og gange og innføring av nullutslippsløsninger. Denne satsingen gir resultater: Fra januar til september i år har elektriske biler utgjort 28 pst. av nysalget av personbiler, og i budsjettet for 2019 foreslår vi om lag 3,7 mrd. kroner til bykestavtalene og belønningsordningen, noe som innebærer en økning på om lag 45 pst. fra 2018. Biodrivstoff er også en del av løsningen, og vi ønsker at stadig mer skal være produsert fra råstoff som ikke er forbundet med risiko for indirekte arealbrukseffekter.

Statsministeren viste i sitt svar 10. oktober til Miljødirektoratets beregninger av utslippseffektene av bruken av biodrivstoff. Miljødirektoratets beregninger gir at de globale utslippene reduseres med om lag 330 000 tonn CO₂-ekvivalenter som følge av det norske forbruket av biodrivstoff. Her er både utslipp fra direkte effekter fra produksjonen av biodrivstoffet (såkalte livsløpsutslipp) og utslipp fra indirekte arealbrukseffekter (såkalte ILUC-effekter) inkludert. Miljødirektoratet legger faktorene som er oppgitt i EUs ILUC-direktiv til grunn for beregning av ILUC-effekter.

Når det gjelder effektene fra bruken av palmeoljebasert biodrivstoff i Norge isolert sett har Miljødirektoratet beregnet at reduksjonen i utslipp som følge av redusert forbruk av fossile drivstoff motsvares av omtrent like store økninger i utslippene når livsløpseffekter og risikoen for ILUC-effekter er medregnet. Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål nr. 1509 fra representant Kari Elisabeth Kaski datert 15. mai 2018.

Regjeringen jobber for at bruk av biodrivstoff i Norge i mindre grad skal ha negative arealbrukskonsekvenser globalt. Regjeringen satser sterkt på å øke omsetningen av avansert biodrivstoff, som er produsert fra for eksempel rester og avfall. Bruken av avansert biodrivstoff har økt de siste årene, og skal fortsette å øke i tiden fremover. Slikt biodrivstoff utgjorde i fjor om lag 1/5 av den totale omsetningen av biodrivstoff. I 2017 ble det brukt 138 millioner liter avansert biodrivstoff, mot 65 millioner liter året før, ifølge Miljødirektoratet.

Dette er en utvikling vi ønsker. Den videre satsingen på avansert biodrivstoff avhenger av tilgangen på slikt biodrivstoff i markedet. Klima- og miljødepartementet gav derfor i vår Miljødirektoratet i oppdrag å arrangere et innspillsmøte for å kartlegge denne tilgangen. På møtet var det både produsenter og omsettere fra Norge og utlandet til stede, og informasjonen vil være et viktig kunnskaps-

grunnlag for det videre arbeid med biodrivstoffpolitikken.

Andelen biodrivstoff fra problematiske råstoff, for eksempel palmeolje, skal reduseres etter hvert som det er mulig å fase inn mer avansert biodrivstoff. Regjeringen legger til rette for videre økning av bruken av avansert biodrivstoff gjennom opptrapping av delkravet om avansert biodrivstoff til veitransport frem mot 2020, og en mulig opptrapping i årene deretter, samtidig som vi legger opp til å stille krav om avansert biodrivstoff når vi nå foreslår et omsetningskrav for biodrivstoff til luftfart.

I tillegg har vi gitt Direktoratet for forvaltning og IKT i oppdrag å utarbeide veiledningsmateriale til offentlige oppdragsgivere som ønsker å unngå biodrivstoff med risiko for avskoging. Videre har vi satt i gang et arbeid for å kartlegge hvordan norske forbrukere kan få mer informasjon om drivstoffet de handler, slik at de kan ta gode forbrukervalg. Vi vil også frem mot budsjettet for 2020 arbeide videre med spørsmålet om å innføre veibruksavgift på biodrivstoff utenfor omsetningskravet og oppfølging av anmodningsvedtak nr. 1104, jf. omtale i Prop 1 LS (2018-2019) fra Finansdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 219

Innlevert 24. oktober 2018 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 29. oktober 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at denne gruppen ikke plasseres åpent i nærheten av barnehager, skoler og boområder hvis de kan utgjøre en fare?

BEGRUNNELSE:

UDI har gitt selskapet Heimta AS avtalen for asylsøkere med særskilte bo- og omsorgstilbud. Pga. diverse utfordringer på institusjonen Sølvskottberget i Øyer i Gudbrandsdalen har beboerne blitt spredt til andre steder på Østlandet. Noen av beboerne har blitt plassert i Greåker i Østfold like ved en barnehage. Det meldes om flere ubehagelige opplevelser og har skapt frykt og usikkerhet hos ansatte og foreldre.

Svar:

Ansvar for opprettelse, drift og nedleggelse av asylmottak er delegert fra Justis- og beredskapsdepartementet til Utlendingsdirektoratet (UDI). Det samme gjelder ansvaret for å bestemme hvilket mottak den enkelte asylsøker skal bo i.

I konkurransen om et særskilt bo- og omsorgsmottak for den omtalte gruppen asylsøkere satte UDI strenge krav til ivaretagelse av sikkerheten for beboere, ansatte og omgivelser. Dette var en totalvurdering som handlet både om plassering og om samarbeid med politiet og helsemyndighetene. Heimtas tilbud, med plassering i Øyer kommune, ble ansett som det faglig beste tilbudet bl.a. hva gjelder sikkerhet. Det ble også vektlagt at Heimta

har dokumentert faglig kompetanse og erfaring med drift av tiltak for liknende brukergrupper. Da det ble klart at bygningene i Øyer kommune ikke kunne tas i bruk slik avtalen krevde, måtte UDI akseptere midlertidig plassering av beboerne i tilsvarende tiltak/boliger som allerede driftes av Heimta, for personer med samme type utfordringer som beboerne UDI har ansvar for, andre steder i landet. Dette skulle bare være en midlertidig plassering inntil Sølvskottberget i Øyer kommune var tilgjengelig.

Omsorgsboliger med høy bemanningsgrad, som denne gruppen med asylsøkere nå er midlertidig plassert i, finnes i mange kommuner. Jeg har forståelse for at nærmiljøet rundt en slik omsorgsbolig blir bekymret når beboerne opptrer utagerende og skremmende. Jeg forventer derfor at det i bo- og omsorgstilbudet som gis til den omtalte gruppen asylsøkere blir stilt tydelige krav om sikkerhet, faglighet og bemanning.

Det er også viktig å presisere at denne gruppen ikke er homogen, og det knytter seg helt ulike vurderinger til hver enkelt beboer. Som nevnt er nå de asylsøkerne som skulle ha bodd på Sølvskottberget plassert i boliger som Heimta allerede driver for personer med lignende utfordringer, hvor de ansatte skal ha kompetanse til å håndtere dette. UDI har pålagt Heimta å flytte beboeren som har hatt en oppførsel som har vært skremmende for omgivelsene i Greåker og vil vurdere om også andre beboere bør flyttes. UDI hadde for øvrig 25. og 26. oktober 2018 tilsyn/kontroll i noen av boligene hvor disse asylsøkerne er midlertidig plassert, der det ble fokusert på sikkerhet.

Jeg er opptatt av at UDI finner en god innkvartering-sløsning for denne gruppen, slik at sikkerheten til omgivel-

elsene ivaretas på best mulig måte. En særskilt bo- og omsorgsløsning for asylsøkere er ikke et nytt tilbud. UDI har hatt tilsvarende tiltak tidligere. Ettersom Heimta har sagt opp avtalen om drift av Sølvsjøttberget i Øyer kom-

mune, vil UDI lyse ut avtalen om drift av særskilt bo- og omsorgstjeneste på nytt. UDI vil før neste utlysning gå gjennom konkurransegrunnlaget for å se om det bør gjøres justeringer.

SPØRSMÅL NR. 220

Innlevert 24. oktober 2018 av stortingsrepresentant Kari Kjønaas Kjos

Besvart 30. oktober 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Er det mulig å la deltakere som finansierer norskkurs selv, få plass i norskundervisning sammen med deltakere som har rett og plikt, da dette kunne være en god måte å fylle opp kursene på?

BEGRUNNELSE:

Norske språkferdigheter er avgjørende for å integreres seg i Norge. I dag avholdes det noen gratis norskkurs der det stadig er ledig kapasitet. Samtidig avholdes det lignende kurs som andre må betale for. Disse kursene koster 8000 kr. og går over 60 timer, men disse kursene må ha et minimum av studenter for at de skal starte opp. Det burde være mulig at mennesker som betaler for norskkurs kunne fått plass på norsk kursene som er satt i regi av det offentlige dersom de private kursene ikke har nok studenter til å avholde undervisning. På denne måten unngår man at mennesker som vil lære seg norsk må utsette norskstudiene.

Svar:

Det er mulig å tilby norskundervisning til deltakere som betaler selv innenfor dagens ordninger. På grunnlag av rapporteringer fra IMDi og Kompetanse Norge, vet vi at dette er en mulighet kommunene benytter seg av. Vi har imidlertid ikke oversikt over i hvilket omfang dette skjer. I det påfølgende avsnittet vil jeg forklare hvorfor: Statistikken vi får fra IMDi via Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) inkluderer kun personer med rett og/eller plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven. Kompetanse Norge presenterer årlige tall over alle deltakere i norskopplæringen (inkludert både personer med rett og/eller plikt og øvrige), basert på innrapporteringer fra Fylkesmannsembetene. Disse tallene har imidlertid vist seg å være mangelfulle, i og med at Fylkesmannsembetene ikke har lyktes med å få fullstendi-

ge rapporteringer over antall deltakere fra kommunene. Departementet arbeider for å sikre datagrunnlaget over alle deltakere i norskopplæringen f.o.m. 2019. Slik jeg ser det, er det ønskelig at kommunene så langt som mulig gir betalende deltakere mulighet for å delta på norskundervisning. Slik det fremgår av regjeringens nylig fremlagte integreringsstrategi, er det et mål at alle som bor i Norge, skal kunne snakke og forstå norsk. Dette er en viktig forutsetning for deltakelse både i arbeids- og samfunnsniv.

SPØRSMÅL NR. 221**Innlevert 24. oktober 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 6. november 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

I dag skriver vi 24. oktober og fortsatt venter flere elever og studenter på sin utbetaling av borteboerstipend. Uten foreldre som stiller opp eller muligheter for å få et ordinært banklån vil noen av våre ungdommer allerede falle fra før de har begynt.

Vil statsråden stille krav om at saksbehandlingstida til Lånekassen går ned?

BEGRUNNELSE:

I Norge har vi ei målsetting om like muligheter for våre barn når det gjelder valg av utdanning. Derfor har vi etablert ei stipendordning som er både behovsprøvd og ei ordning med borteboerstipend. Statens lånekasse sier ved henvendelse fra elever i videregående at saksbehandlingstiden på søknad om lån/stipend er på 12-14 uker. Mens det på deres hjemmesider står at ordinær saksbehandlingstid er 6-8 uker. Å få ned saksbehandlingstida til Lånekassen til 1-2 uker er både mulig og vil ha stor betydning for målet om å ha like muligheter.

Svar:

Utdanningsstøtte forvaltes av Statens lånekasse for utdanning, jf. Lov om utdanningsstøtte. Kunnskapsdepartementet oppnevner et styre for Lånekassen, og det er delegert til etaten å administrere hvordan de skal nå de målene som er satt innenfor de økonomiske rammebetingelsene som er gitt. Det settes fra departementet mål om brukervennlige, raske og korrekte tjenester, og krav om effektiv og sikker forvaltning av utdanningsstøtteordningene.

Før en søknad om stipend i videregående opplæring kan behandles ferdig må enkelte vilkår oppfylles:

- lærestedet må ha meldt inn at søker har møtt til undervisning (en gang hvert semester).
- søker må ha registrert et gyldig kontonummer.
- søker må ha signert avtalen om støtte.

Lånekassen melder at de hittil i år har mottatt vel 40 000 søknader om bostipend fra elever i videregående skole, og 99 % av søknadene er ferdig behandlet. Nærmere 60 % av disse søknadene er behandlet helmaskinelt, og søkeren har mottatt penger i løpet av noen få dager. En del av søknadene er imidlertid mer komplekse og må vurderes manuelt av en saksbehandler.

Perioden medio august – oktober er høysesong for søknader som må behandles manuelt. Behandlingstid-

en er derfor noe høyere enn resten av året. De aller fleste søknadene som må behandles manuelt er imidlertid besvart innenfor 6 – 8 uker. Behandlingstiden for bostipend er omtrent som for alle andre søknader om støtte på denne tiden av året.

Dersom Lånekassen må etterspørre ytterligere dokumentasjon fra søkeren før søknaden kan behandles, kan det i enkelte tilfeller ta noe lenger tid i den aller travleste høysesongen. Videre kan det skje at en søker har fått ferdigbehandlet en søknad, men ønsker ny behandling og derfor sender inn nye opplysninger. I sistnevnte tilfelle kan saksbehandlingstiden komme opp i 10–14 uker.

På forespørsel har Lånekassen gjort en vurdering av om det er mulig å redusere behandlingstiden til 1-2 uker slik spørsmålsstillere viser til. De skriver følgende:

"Innkøst av søknader om støtte er spesielt stor på høsten med en ganske ekstrem høysesong i perioden medio august til oktober. Det vil være altfor kostbart å bemanne for toppen da mange saksbehandlere da ikke vil ha oppgaver resten av året. Manuell saksbehandling i Lånekassen krever lang opplæring i og med at det er de mest komplekse sakene som må behandles manuelt. Det er derfor heller ikke mulig å bemanne toppen av høysesongen med vikarer."

Lånekassen arbeider kontinuerlig med tiltak som kan bidra til å redusere behandlingstiden, herunder å øke andelen søknader som kan behandles maskinelt, informasjonstiltak rettet mot søkere og oppfordring til å søke tidlig for å unngå at alle søknadene kommer samtidig på høsten.

SPØRSMÅL NR. 222**Innlevert 24. oktober 2018 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 31. oktober 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere for at Go Ahead etter anbudskonkurransen må gi et tilbud på en slik måte at antall stoppesteder og frekvens blir opprettholdt på dagens nivå eller forbedret?

BEGRUNNELSE:

Etter at regjeringen har valgt å konkurranseutsette togtilbudet på flere togstrekninger. Britiske Go Ahead har vunnet konkurransen om å få kjøre tog på Sørlandsbanen.

Svar:

Det korte svaret på spørsmålet er: Ja.

Ettersom konkurransen er vunnet med utgangspunkt i bedre pris, men også med forbedra rutetilbud er det viktig å merke seg at tilbudet fra Go-Ahead er basert på at eksisterende rutetilbud skal videreføres det første driftsåret

på Jærbanen, Sørlandsbanen og Arendalsbanen. Både antall avganger og stoppmønster blir uendra i perioden desember 2019 – desember 2020.

Frå desember 2020 og resten av avtaleperioden har ny togoperatør lagt til grunn fleire forbetringar i sitt pristilbod. På Jærbanen blir det ein ekstra morgonavgang for pendlarar samt ein auke frå timefrekvens til halvtimefrekvens laurdagar og søndagar. På Sørlandsbanen blir det ein avgång ekstra kvar veg slik at togtilbodet blir 2 time frekvens på kvardagar. Det er satt krav til ny togoperatør at eventuelle forslag til endringar i stoppmønster skal skje i dialog med fylkeskommunen samt at endringar skal være godkjende av Jernbanedirektoratet. Dette følger samme prosess som i dagens trafikkavtale med NSB.

Go-Ahead er forplikta til å levere togtilbodet inkludert nevnte forbetringar, i heile avtaleperioden. I trafikkavtalen med Go-Ahead er det malus dersom leveransen ikkje samsvarer med det rutetilbodet som er lagt til grunn i pristilbodet.

SPØRSMÅL NR. 223**Innlevert 24. oktober 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 5. november 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Jeg har fått henvendelse om en pasient rammet av slag med behov for logoped som blir nektet nettbasert oppfølging via lyd og bilde. Strenge sikkerhetskrav gjør at Helfo i dag ikke gir støtte til logopedbehandling via eksempelvis Skype.

Vil statsråden sikre regelendringer som gjør det mulig med nettbasert eller ambulerende behandling/oppfølging for pasienter som har svært lang og kostbar reisevei, og er en helsesituasjon som gjør det vanskelig eller umulig å motta behandlingstilbudet som gis?

BEGRUNNELSE:

Folk som bor i distriktene har ofte lang reisevei til spesialiserte tjenester, da er det nødvendig at teknologi og am-

bulerende tjenester tas i bruk for å sikre alle et likeverdig tilbud. Jeg har blitt gjort kjent med en sak der en pasient rammet av slag og som har behov for logoped blir nektet nettbasert oppfølging via lyd og bilde. Dette til tross for at han i følge fagpersonell vil ha nytte av slik oppfølging. Pasienten har lang reisevei til logopedtilbud, noe som gjør at pasienten blir så sliten av reisa at utbyttet av behandling begrenses.

Svar:

Jeg er enig med stortingsrepresentanten i at det er nødvendig å ta i bruk teknologi for å yte helsehjelp på nye måter, og at dette kan bidra til et mer likeverdig og tilgjengelig helse- og omsorgstilbud. Regjeringen vil digitalisere flere helsetjenester og etablere pasientens netthelsetjeneste.

Som en del av pasientens netthelsetjeneste er det et mål at innbyggerne skal ha dialog og kontakt med helse- og omsorgstjenesten på nett. Dette inkluderer nettbasert oppfølging/elektronisk konsultasjon (e-konsultasjon) ved hjelp av video, tekst og bilde.

Regelverket er ikke til hinder for e-konsultasjoner mellom helsepersonell og pasient. Regelverket stiller imidlertid krav til at dette må gjøres på en sikker og trygg måte. Dette er krav som følger av blant annet pasientjournalloven og personvernforordningen (GDPR). Helseopplysninger er sensitive personopplysninger og det er viktig at all teknologien som tas i bruk for kommunikasjon med pasienten ivaretar grunnleggende krav til personvern og informasjonssikkerhet. Her vil jeg også vise til Norm for informasjonssikkerhet i helse- og omsorgstjenesten (Normen). Normen gir viktig veiledning om hvordan regelverket kan overholdes på en god og praktisk gjennomførbar måte.

Som nevnt mener jeg at digitalisering og nye arbeidsformer er nødvendig for å møte brukernes forventninger om en moderne og tilgjengelig tjeneste. Det er også nødvendig for å skape kvalitet og bærekraft. Jeg har derfor gitt Helsedirektoratet og Direktoratet for e-helse i oppdrag å utrede e-konsultasjon i allmennlegepraksis som et første steg. Direktoratene skal levere sine anbefalinger innen 1. desember i år. Tilsvarende arbeides det med innføring av nettbaserte behandlingsprogram og digital dialog med innbyggere gjennom prosjekter i spesialisthelsetjenesten og kommunal helse- og omsorgstjeneste. Det er flere gode eksempler å vise til. Eksempelvis tilbyr Sunnaas sykehus digitale polikliniske konsultasjoner. Helse Sør-Øst RHF opplyser at sykehuset i 2017 hadde 412 digitale konsultasjoner. Også innen psykisk helse gjøres det et betydelig ar-

beid med å tilby nettbaserte behandlingsprogram, blant annet eMeistring i Helse Vest RHF. Jeg er opptatt av å legge til rette for rammebetingelser som støtter opp om slike nye arbeidsformer, og vil blant annet følge opp dette i den kommende nasjonale helse- og sykehusplanen som etter planen vil legges fram høsten 2019.

Når det gjelder tilgang til nettbaserte logopedtjenester, som representanten viser til, er det i utgangspunktet kommunene som har ansvar for å tilby logopedhjelp i form av spesialundervisning etter opplæringsloven eller som nødvendig rehabilitering etter helse- og omsorgstjenesteloven. Helfo kan gi stønad til behandling hos privatpraktiserende logoped når bruker ikke får et tilbud fra kommunen og vilkårene for stønad etter folketrygdloven er oppfylt.

Det er riktig slik representanten skriver, at Helfo per i dag ikke gir støtte til logopedbehandling via Skype e.l. Folketrygdens refusjonsordninger forutsetter i utgangspunktet fysisk fremmøte, og det kan kun utløses refusjon ved andre kommunikasjonsformer når dette er presisert. Det er nå åpnet for å gi stønad til e-konsultasjoner på nærmere bestemte vilkår for leger og psykologer. Manglende tilgang på logopedtjenester er en utfordring i flere kommuner, og jeg planlegger derfor en gjennomgang av rammebetingelsene for logopedtjenesten, herunder regelverket for stønad til logopedhjelp via folketrygden. Jeg vil derfor gi Helsedirektoratet i oppdrag blant annet å gjennomgå logopedenes takster og foreslå endringer som bidrar til bedre måloppnåelse. Det er viktig at regelverket legger til rette for innovasjon og nye måter å levere helse- og omsorgstjenester på. Takster for bruk av e-konsultasjon kan være en måte å understøtte logopedtjenesten i kommunene.

SPØRSMÅL NR. 224

Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen

Besvart 31. oktober 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

Vil eldre- og folkehelseministeren se på om Helsedirektoratet har gitt aktørene en reell behandling i saken, og om nødvendig instruere Helsedirektoratet til å behandle søknadene om å tillate salg av tobakksfri snus i Norge på nytt?

BEGRUNNELSE:

I Norge er det i dag i hovedsak forbudt å produsere eller selge nye tobakks- og nikotinprodukter. Dersom produsenter eller importører kan dokumentere at nytt produkt eller dets bruksmåte er vesentlig mindre helseskadelig enn produkter som allerede er på markedet, så kan Helsedirektoratet gi dispensasjon fra forbudet.

Flere produsenter av tobakksfri snus har det siste året søkt Helsedirektoratet om dispensasjon fra dette forbudet, for å få selge tobakksfri snus i Norge. Produsentene argumenterer med at dette er et mindre helseskadelig produkt enn de snusproduktene som allerede finnes på markedet.

Undertegnede har imidlertid blitt kjent med at Helsedirektoratet har fattet vedtak om at de ikke vil behandle dispensasjonssøknadene fordi de avventer til det nye tobakksproduktdirektivet fra EU innlemmes i EØS-avtale. Det er uklart når dette vil skje. Undertegnede mener i lys av dette at Helsedirektoratet ikke kan unnlate å behandle søknader fordi man venter på EU, når man allerede har et lovverk som regulerer denne typen søknader. Undertegnede mener Norge derfor må kunne ta stilling til nikotinprodukter på egenhånd i henhold til norsk lov, vedtatt av det norske Stortinget, og ikke sitte og vente på at EU har bestemt seg.

Undertegnede mener derfor Helsedirektoratet må benytte seg av gjeldende regelverk for å behandle søknadene om å selge tobakksfri snus i Norge.

Svar:

Hovedregelen etter gjeldende regelverk er at Norge har et totalforbud mot nye former for tobakks- og nikotinprodukter, jf. forskrift 13. oktober 1989 nr. 1044. Det finnes imidlertid en dispensasjonsadgang dersom produsenten

eller importøren kan dokumentere at produktet er vesentlig mindre helseskadelig enn produkter som allerede er på markedet. Det har opp igjennom årene vært et fåtall søknader om slik dispensasjon, men etter hva departementet kjenner til har ingen av disse blitt innvilget. Det skyldes primært at søkeren ikke har oppfylt dokumentasjonskravet. Stortinget har vedtatt en ny godkjenningsordning for nye produkter, som vil tre i kraft når tobakksdirektiv 2014/40/EU innlemmes i EØS-avtalen, jf. tobakkskadeloven ny § 34 d. Forbudet vil da erstattes av denne godkjenningsordningen. Helsedirektoratet har mottatt to søknader om dispensasjon for tobakksfri nikotinsnus fra forbudet mot nye tobakks- og nikotinprodukter. Begge søknadene ble i sommer avslått av direktoratet med den begrunnelse at de ikke ønsker å gi dispensasjoner i perioden frem til den nye godkjenningsordningen trer i kraft. Avslagene ble påklaget til departementet, som i september sendte sakene tilbake for ny behandling på grunn av saksbehandlingsfeil. Sakene er altså allerede underlagt ny behandling i direktoratet. Jeg har full tillit til at direktoratet vil behandle søknadene på ordinær måte. Det er for tiden en rivende produktutvikling innen tobakks- og nikotinmarkedet. Regjeringen ønsker å tilrettelegge for at etablerte røykere som ikke klarer å slutte på annen måte, skal kunne velge skadereducerende produkter. Samtidig må vi sørge for at slike produkter ikke tiltrekker seg nye brukere blant barn og unge.

SPØRSMÅL NR. 225

Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 31. oktober 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

I Bergens Tidende 14. oktober presenteres to nye muligheter for heving av ubåten med store mengder kvikksølv utenfor Fedje. Ubåten er en stor forurensningstrussel og man bør undersøke de muligheter man har til å få fjernet trusselen. Jeg vil derfor spørre statsråden om han har vurdert de nye hevingsalternativene som har kommet opp, eller om han vil gjøre det?

Svar:

Regjeringa sitt mål er å sikre ei miljømessig trygg og forsvarleg handtering av kvikksølvforureininga i og ved vra-

ket av U-864. Dette inneber at miljøtiltak for U-864 skal hindra framtidig kvikksølvforureining frå lasta og den allereie forureina havbotnen. Samtidig må det medføre minst mogleg risiko for ytterlegare forureining å gjennomføre tiltaket.

Det er to grunnar til at regjeringa foreslår tildekking i forslag til statsbudsjett for 2019, jf. Prop. 1 S (2018-2019). For det fyrste har geoteknikarar no konstatert at støttestillinga frå 2016 har stabilisert seg, slik at ein kan gå vidare med oppstart av miljøtiltak. Den andre grunnen, og grunnen til at vi går for tildekkingsalternativet, er undersøkinga frå 2014 som viste at ei eventuell heving av lasta vil vera ein svært risikabel operasjon. Ein oppstart i 2019 av arbeidet med miljøtiltak for U-864 krev budsjettløyving, og det

er difor naturleg at saka vert lagt fram i statsbudsjettet for 2019.

Regjeringa Stoltenberg II gjekk i 2009 inn for å heva vraket. Etter ei ekstern kvalitetssikring av det aktuelle prosjektet gjorde Regjeringa Stoltenberg II så framlegg i

Prop. 81 S (2009-2010) om ei grundigare utgreiing av heving. For å sikra at ein etter denne utgreiinga hadde minst eitt forsvarleg alternativ, blei det òg gjort framlegg om å utgreie tildekking og alternativ som kombinerte heving og tildekking.

Kystverket gjennomførte på denne bakgrunnen ei utgreiing i 2010-2011 av ulike konsept for miljøtiltak (konseptvalutgreiing – KVU) som òg omfatta hevingsalternativ.

I handsaminga av revidert nasjonalbudsjett for 2012 slutta Stortinget seg til at ein skulle gå vidare med forprosjektering av to av dei alternativa som var vurdert i konseptvalutgreiinga. Dette var alternativet med tildekking av vraket og forureina havbotn og alternativet med heving av last og etterfølgjande tildekking.

Kystverket leverte forprosjekt for dei to alternativa våren 2014. I arbeidet med forprosjekta la Kystverket vekt på å få ny kunnskap om vraket og lasta. I 2014 blei det mudra tilgang til styrbord side av kjølen på akterseksjonen av vraket, for å undersøkje tilstanden til kvikksølvbehaldarane. Dei to romma i kjølen ein fekk tilgang til var tomme for kvikksølvlast.

Kystverket la òg vekt på å nytte kompetansen i off-shore-/ subsea-miljøet for å vurdere metodar og utstyr for heving av last. Kystverket tilrådde tildekking med reine massar av både vraket med last og havbotn kring vraket. Kystverket vurderer at denne løysinga har lågast

miljörisiko under gjennomføringa av tiltaket og at ho vil sikra like god miljøkvalitet ved vraket som det typiske for nordlege del av Nordsjøen.

Når regjeringa i Prop. 1 S (2018-2019) for Samferdselsdepartementet går inn for tildekking, er det lagt vekt på at Kystverket, med bistand frå ei lang rekkje fagmiljø og ut i frå vurderingar av miljörisiko, har gitt ei klår tilråding om dette tiltaket. Som omtala er det òg lagt vekt på erfaringar frå Kystverket sine undersøkingar av vraket i 2014. Dei viste at arbeid på og nede i den sterkt forureina havbotnen ved vraket, noko som er naudsynt dersom ein skulle heva kvikksølv, vil virvle opp og spreie forureininga.

Regjeringa har òg lagt vekt på erfaringar frå arbeidet med støttefyllinga i 2016 for å stabilisera den rasutsette skråninga ved vraket. Etableringa av støttefyllinga er i prinsippet same type operasjon som å etablere ei tildekking, og arbeida i 2016 viste at ein kan etablere ei tildekking med kjend og vel utprøvd teknologi, og utan spreiring av forureininga.

Den grunnleggjande utfordringa er at dei to hovudvrakdelane som kan ha kvikksølvbehaldarar stua i den ytre kjølen, baug- og akterseksjonen, begge ligg med kjølen nede i sterkt forureina havbotn. Om ein skal heve vrakdelane med last, må ein gjere arbeid på og nede i den forureina havbotnen, noko som vil føre til at ein virvlar opp og spreier forureina sediment utanfor det allereie forureina området kring vraket. Dette har vi allereie erfaring med frå undersøkingane av vraket i 2014.

Som nemnt er målet med miljøtiltak for vraket av U-864 å sikre ei trygg og forsvarleg handtering av kvikksølvforureininga. Difor går regjeringa inn for tildekking av vraket og den forureina havbotnen kring vraket.

SPØRSMÅL NR. 226

Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 1. november 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Etterleves bestemmelsene i arbeidsmiljøloven om rett til ammeferie på en tilfredsstillende måte, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at arbeidsgivere er sitt ansvar bevisst og legger godt til rette for nybakte mødre?

BEGRUNNELSE:

I sommer innførte Regjeringen en tredelt foreldrepermisjon, hvor mor og fars kvoter økte med fem uker hver,

dersom de velger full lønnskompensasjon. Snart vedtar vi også økte mamma- og pappakvoter for de som velger å ta ut permisjon med åtti prosent lønnskompensasjon. Tredelingen sikrer barnet god tilknytning til begge foreldre det første året, og det styrker fedre som likeverdige omsorgspersoner. I tillegg er likestillingselementet viktig: med denne ordningen kommer mødre litt raskere tilbake i jobb, og fedre bruker litt mer tid på hjemmebane. Forhåpentligvis vil dette føre til at forskjellene blir mindre i det som i dag er et svært kjønnsdelt arbeidsmarked.Selv

om mor og fars permisjonskvoter styrkes, er det fremdeles mulig for mor å være hjemme lenge så lenge det anbefales at barnet skal fullammes. Helsedirektoratet anbefaler at barnet fullammes i ca. seks måneder, og dette er ivaretatt med både hundre og åtti prosent lønnskompensasjon, dersom mor benytter seg av fellesperioden.

Svar:

Mødres rett til ammefri går langt tilbake i tid, og ble en lovfestet rettighet allerede i arbeidervernloven av 1936. Fra 1. januar 2014 fikk ammende mødre dessuten rett til lønn under ammefri inntil én time på arbeidsdager med avtalt arbeidstid sju timer eller mer, i barnets første leveår. Det er ingen krav til at bruken av ammefri skal rapporteres eller registreres. Det finnes derfor ingen oversikt over hvordan og i hvilket omfang retten benyttes. Arbeidstilsynet veileder om reglene i arbeidsmiljøloven, herunder bestemmelsen om ammefri. I 2017 mottok Arbeidstilsynets svartjeneste nærmere 92 000 skriftlige og muntlige henvendelser. 14 500 av disse ble besvart skriftlig (per e-post, face book og ung.no). Muntlige besvarelser, samt besvarelser på face book og ung.no blir ikke registrert

tematisk. Et manuelt søk blant mer enn 13 000 e-poster viser at bare 27 av henvendelsene handlet om ammefri. Konflikter om ammefri kan bringes inn for Tvisteløsningsnemnda. Nemnda har bare behandlet tre saker om ammefri siden den ble opprettet i 2005. Så langt jeg har klart å bringe på det rene, har ikke domstolene behandlet konflikter om ammefri. Selv om antall henvendelser til Arbeidstilsynet og antall tvister for Tvisteløsningsnemnda kan tilsa at det er lite konflikter knyttet til retten til ammefri, har jeg likevel merket meg at Ammehjelpen i forbindelse med høringen av forslaget til endringer i folketrygdloven om tredeling av foreldrepengeperioden ved 80 prosent uttak, fremholder at mange mødre sliter med å få ammefri slik de har krav på og at flere slutter å amme av den grunn. I Prop. 4 L (2018-2019) har Barne- og likestillingsdepartementet vist til Ammehjelpens uttalelse om dette, og uttalt: Departementet vil oppmøde alle kvinner til å ta kontakt med Arbeidstilsynet eller bringe saka inn for Tvisteløsningsnemnda, dersom dei ikkje får rett til ammefri, slik dei har krav på etter arbeidsmiljølova. Jeg slutter meg til Barne- og likestillingsdepartementets oppfordring om dette.

SPØRSMÅL NR. 227

Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 31. oktober 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at den nasjonale TT-ordningen vil gjelde for hele Agder, når de to agderfylkene blir slått sammen?

BEGRUNNELSE:

I dag er Aust-Agder med i den nasjonale TT-ordningen, for å løfte reisetilbudet til blinde / svaksynte og rullestolbrukere. Vest-Agder er ikke en del av denne nasjonale støtteordningen. Fra 2020 skal disse to fylkene slå seg sammen. Forslaget til statsbudsjett gir ikke en avklaring på hvilke konsekvenser regionreformen vil få for de som i dag har glede av den utvidede nasjonale TT-ordningen.

Svar:

Den utvida TT-ordninga er ei statleg tilskotsordning der fylkeskommunane kan søkje om toppfinansiering for å gi

brukarar med særskilde behov eit utvida transporttilbod utover tilbodet i fylkeskommunane sine egne TT-ordningar. Løyvingane til ordninga har auka dei siste åra, og for budsjettåret 2018 løyvde Stortinget 112,9 mill. kroner til føremålet. I 2018 har Samferdselsdepartementet delt ut om lag 94,5 mill. kroner til dei sju fylkeskommunane som allereie var med i ordninga. I tillegg har departementet delt ut om lag 20,8 mill. kroner til ytterlegare utviding av ordninga til å gjelde Vestfold og heile Trøndelag (tidlegare Sør-Trøndelag) fylkeskommunar frå 1. juli 2018. For 2019 har regjeringa foreslått ei løyving på 139,2 mill. kroner til ordninga. Framlegget til løyving dekkjer i utgangspunktet ei vidareføring for dei fylka som allereie er inne i ordninga. Tilskotet blir delt ut frå ei heilskapleg vurdering av dei mottekne søknadane, basert på kriteria i retningslinene for ordninga. I retningslinene står det mellom anna at fylkeskommunar som tidlegare har fått tilskot, vil bli prioritert der tilfredsstillande rapportering er motteken, slik at brukarar ikkje skal miste eit allereie etablert utvida til-

bod. Om det på eit seinare tidspunkt vert løyvd ytterlegare midler til ordninga, vil departementet vurdere søknadar ut frå retningslinene og tidlegare praksis. Det følgjer av retningslinene at departementet primært ønsker at heile

fylker vert omfatta av ordninga. Søknaden om å utvide ordninga til heile Trøndelag vart prioritert fordi dåverande Nord-Trøndelag var med i ordninga, og ordninga då ville gjelde for heile det nye fylket.

SPØRSMÅL NR. 228

Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Martha Tærud

Besvart 6. november 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Det vises til oppslag i bl.a. Khrono om at departementet har bedt åtte universiteter og høyskoler om å bruke mer penger.

Kan jeg be om en oversikt over hvor store midler som ikke har et spesifikt formål, som står ubrukt hos hvert enkelt av disse åtte universitetene samt angivelse av hvordan og hvor mye av dette beløpet som kan komme til fratrukk i bevilgningen over statsbudsjettet for 2019 til den enkelte utdanningsinstitusjon?

BEGRUNNELSE:

Statsråden må gjerne kommentere om han mener det er fornuftig at universiteter og høyskoler driver kapitalforvaltning i stor skala av egne oppsparte midler eller om utdanningsinstitusjoner i stedet bør konsentrere seg om kjernevirksomheten.

Svar:

Avsetningene av ubenyttede bevilgninger og fri virksomhetskapital uten eksterne bindinger har over tid økt i

universitets- og høyskolesektoren, og er beregnet til ca. kr 2,3 milliarder kroner ved utgangen av 2017. Ubenyttede midler er ujevnt fordelt mellom institusjonene i UH-sektoren. Noen institusjoner har høyere avsetninger enn det som bør være nødvendig for å ha tilstrekkelig fleksibilitet til å gjennomføre oppgavene på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det er flere årsaker til at avsetningene i form av ubenyttede bevilgninger øker. Noen institusjoner planlegger f.eks. oppgradering av bygg som tar tid å gjennomføre. Men det er også eksempler hvor planlagte aktiviteter og satsninger ved institusjonene blir forsinket. Framover vil Kunnskapsdepartementet følge opp institusjoner med store avsetninger tettere. Jeg har ingen konkrete planer om å foreslå kutt i bevilgningene som følge av høye avsetninger. Samtidig har jeg gitt et klart signal til de institusjonene som ligger høyest, om at avsetningene må bygges ned i løpet av 2018 og 2019. Tabellen nedenfor viser avsetningene av ubenyttede bevilgninger og fri virksomhetskapital uten eksterne bindinger pr. 31.12.2017 for de åtte institusjonene som ligger høyest.

Avsetning uten eksterne bindinger for de aktuelle institusjonene i 2017 (MNOK)

Institusjon	Bevilgning 2017	Avsetning uten bindinger 2017	Andel av bevilgningen
Universitetet i Agder	1307	363	27,8 %
Norges musikkhøgskole	258	48	18,7 %
Høgskolen i Østfold	614	102	16,7 %
Norges handelshøyskole	438	72	16,5 %
Høgskolen i Molde	212	33	15,4 %
Høgskulen på Vestlandet	1886	236	12,5 %
Nord universitet	1348	137	10,2 %
Universitetet i Tromsø	3100	532	17,2 %

SPØRSMÅL NR. 229**Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 2. november 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

I 6 år har landbruket i rød støysone på Ørland ventet på avklaring om støyoppgjøret i forbindelse med etablering av Norges nye kampflybase. Det er avklart at det skal drives landbruk i støysonen.

Mener også Kommunal og moderniseringsdepartementet at det er riktig med en ny reguleringsplanprosess i Ørland kommune om ønsket om fleksible og individuelle løsninger skal kunne gis fra Forsvarsbyggs side?

BEGRUNNELSE:

På spørsmål nr. 2321 fra undertegnede til Forsvarsministeren om Forsvarsbyggs mandat for innløsning av boliger i rød støysone i Ørland kommune svarer forsvarsministeren blant annet følgende: I Kommunal- og moderniseringsdepartementets innsigelsesbehandling ble det fra miljømyndighetens side presisert at det er lite ønskelig å videreføre bygninger med støyfølsomt bruksformål. Videre svarer han at dersom Ørland kommune nå mener at de vedtatte reguleringsbestemmelsene ikke balanserer de totale samfunnmessige interessene på en god nok måte kan kommunen som planmyndighet foreslå igangsetting av nye reguleringsplanprosesser. Støygruppa og Ørland kommune er uenig med Forsvarsbygg i tolkningene, og mangelen på individuell behandling. Dette dreier seg både om støyisolering og bruksrett, og ikke minst kravet om fradeling av tomt for boligen forsvarsbygg kjøper ut. Trøndelag fylkeskommune har gjort følgende vedtak i saken, som også støtter kommune og gårdbrukerne. Fylkestinget i Trøndelag mener det er viktig å finne løsninger som legger et godt grunnlag for videreutvikling og ikke avviking av landbruket i rød støysone. Fylkestinget i Trøndelag henstiller til kommunen om å snarest mulig å avklare med Kommunal- og moderniseringsdepartementet om en ny reguleringsplan kan løse situasjonen, og om dette kan gjøres innenfor en tidshorisont som ikke medfører ytterligere belastning på de involverte beboerne, eller om det finnes raskere måter å løse dette på der flere departement involverer seg samtidig i møte med kommunen. Fylkestinget i Trøndelag ber Forsvarsministeren bidra til at Forsvarsbygg får nødvendige fullmakter til å finne fleksible løsninger som avklarer situasjonen for de involverte beboerne på en konstruktiv måte.

Svar:

Reguleringsplan for Ørland hovedflystasjon definerer akseptabelt støynivå for eksisterende støyfølsom bebyggelse utenfor kampflybasen. Der støykravene i reguleringsplanen ikke kan oppnås ved bygningsmessige tiltak, får grunneiere tilbud om innløsning. Grunneiere som takker nei til tilbud om innløsning, skal ifølge reguleringsplanen sikres innendørs lydnivå på 42 dB.

Ved Kommunal- og moderniseringsdepartementets behandling av reguleringsplanen i 2015, ble det lagt vekt på at det er lite ønskelig å videreføre støyfølsom bebyggelse i rød støysone på grunn av de høye utendørs støynivåene.

Det er Ørland kommune og Forsvarsbygg som har ansvar for oppfølging og gjennomføring av den vedtatte reguleringsplanen. Kommunal- og moderniseringsdepartementet er i tvil om en endring av planen vil løse de utfordringene som har oppstått, dersom man fortsatt skal legge til grunn de faglig anbefalte støykravene for våningshus. Dersom partene likevel mener det er nødvendig å endre støykravene eller andre forhold i planen, kan de selv ta initiativ til dette.

SPØRSMÅL NR. 230**Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 31. oktober 2018 av landbruks- og matminister Bård Hoksrud****Spørsmål:**

Hva er status i prosessen om revidering av reindriftsloven, og hvilke grep vil statsråden ta for å få i gang prosessen, og på en måte som har legitimitet i både det samiske og reindriftssamiske miljøet?

BEGRUNNELSE:

Føringar i reindrifftsavtalen, dom fra Høyesterett i Femundsaken, krav fra reindriffts-næringa selv, og et reindriffts-styre der Sametinget ikke har oppnevnt representanter, presser på behovet for en revidering av reindrifftsloven. For en forutsigbar og velfungerende reindriffts-næring må lovverket fungere både i forvaltninga, i praksis og være holdbar i domstolene.

Svar:

Som kjent la regjeringa 5. april 2017 fram Meld. St. 32 (2016-2017) om reindriffts-politikken.

I meldinga ble det foreslått lovendringer på følgende områder:

- Endring av formålsparagrafen slik at økologisk bærekraft prioriteres.
- Etablere et lovgrunnlag for obligatorisk individmerking av rein.
- Åpne for at opplysningar om enkeltutøveres reintall blir tilgjengelig for andre i næringa.

Stortinget har ved sin behandling av meldinga sluttet seg til lovendingene, og dette vil nå bli fulgt opp gjennom en egen lovprosess. I arbeidet med utarbeidelsen av lovteksten har vi hatt flere konsultasjonsmøter med Sametinget og NRL, sist 11. oktober i år. Jeg tar også sikte på å vurdere nærmere enkelte andre lovendringer. I lovproposisjonen vil det bli redegjort grundig for konsultasjonene med Sametinget og NRL, samt hvilke vurderingar som er gjort når det gjelder endringer i andre bestemmelser i reindrifftsloven.

SPØRSMÅL NR. 231**Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tonje Kopstad****Besvart 31. oktober 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Kan regjeringa sjå på om ordninga med rektorutanninga innanfor kompetanse for kvalitet, kan utvidas til også å gjelde lærarar som vil bli rektorar - og leggje til rette for ei pilotering av ei slik utviding av ordninga i Valdres- og Hallingdalsregionen?

GRUNNGJEVING:

Det er ei stor utfordring for skuleeigarar å rekruttere til skuleleiarstillingar. All skuleforskning viser at sjølv om skulen har høg kompetanse hos lærarane og høg lærardekning, får dei ikkje gode skuler utan profesjonell skuleleiing. Rektorutanninga som UDIR legg opp til er tilpassa kandidatar som alt er tilsette i leiarstillingar,

anten som rektor eller som inspektør/avdelingsleiar, og det er berre kandidatar tilsett i slike funksjonar som kan søkje rektorutanninga. Gol kommune har nett tilsett ny rektor for Gol skule, som er ein nybygd 1-10 skule teken i bruk hausten 2016. Kommunen er godt nøgd med dei søkjarane dei fekk, alle fire var godt kvalifiserte. Men dei skulle gjerne hatt eit større søkjargrunnlag. Kvifor var det ikkje fleire som søkte, og er det noko kommunen som skuleeigar kan gjere med dette? Dei er kjent med at det ved utlysinga av andre rektorstillingar i regionane omkring, så har det måtte til fleire utlysingar for i det heile å få kvalifiserte søkjarar. I Nord-Aurdal var det same erfaringa; rektorstilling ved ungdomsskulen hadde berre 2 søkjarar, berre ein av desse var kvalifisert. Dette er ein heilt nybygd skule som opna hausten 2018. Kommunane

trur det er lærarar som i dag er tilsette i skuleverket som har ambisjonar om leiarstilling. Diverre er det slik at det i dag ikkje fins tilbod som kvalifiserer desse formelt til å søkje rektorutdanning innanfor ordninga kompetanse for kvalitet. Ordninga med vidareutdanning for lærarar er svært god. Kommunane ynskjer seg ein tilsvarande ordning som gjeld skuleleiarutdanning. Det er eit behov for å tenkje langsiktig ved rekruttering av skuleleiarar. Eit tilbod der lærarar som aspirerer til leiaroppgåver kunne søkt seg til ei rektorutdanning, ville kunne hjelpe skuleeigar i rekrutteringsarbeidet, og dei kunne på den måten fått ein større søkjarmasse. Kommunane ser for seg ein ordning der skuleeigar tilrår eller avslår slike søknadar før det går vidare i systemet til UDIR, etter same modell som andre ordningar innanfor kompetanse for kvalitet. I Valdres- og Hallingdalsregionen er det truleg behov for å rekruttere inn i 18 skuleleiarstillingar med utgangspunkt i forventa pensjonsalder. Skal det rekrutterast frå eigne rekkjer, bør det vera utdanna anslagsvis 26 personar. Valdres- og Hallingdalsregionen ynskjer å vera ein pilot i samarbeide med ein høgskule, gjerne Høgskulen på Vestlandet, Utdanningsdirektoratet og kommunane i Valdres og Hallingdal (12 kommunar), for å prøve ut ein modell for rekruttering og regional utdanning av skuleleiare. Målgruppa skal vera lærarar som aspirerer til skuleleiarar. Utvelgingsgrunnlaget må vera etter modell for kompetanse for kvalitet. Høgskulen må få dekt sine utgifter i tråd med finansieringsmodellen kompetanse for kvalitet.

Svar:

Rektorutdanninga er eit statleg finansiert vidareutdanningstilbod til rektorar og andre skuleleiarar i grunnopplæring og vidaregåande opplæring. Avdelingsleiarar og inspektørar kan derfor også søke. Utdanningstilbodet er skreddarsydd for leiarar som har formell leiarstilling med personalansvar og ansvar for pedagogisk utviklingsarbeid. Deltakarane skal lære meir om leing og utvikle leiarskapet sitt, og derfor bør dei allereie vere leiarar. Studiet er lagt opp til at deltakarane skal dele erfaringane sine som leiar med dei andre på studiet, og dei skal mellom samlingar gjere erfaringar som leiar knytte til prosjektoppgåver og arbeidskrav. Dermed er deltakaranes erfaringar som leiarar ein ressurs inn i sjølve studiet. Søkinga til rektorutdanninga er god. 530 fekk tilbod om å starte på rektorutdanninga i 2018, og kapasiteten er så godt som fullt utnytta. Siste evaluering av utdanningstilbodet viser at deltakarane er svært fornøgde med kvaliteten på tilbodet. Dei meiner at dei ulike elementa og aktivitetane er godt organiserte, at tilbodet har eit godt innhald og god kvalitet, og at det er relevant for eigen praksis. At deltakarane opplever at relevansen er god, blir understreka av at relativt mange meiner at dei har forandra eigen praksis som følge av utdanninga. Deltakarane har også endra forventningane til seg sjølve som leiarar. På denne bakgrunnen er

det ikkje ønskeleg å gjere endringar i rektorutdanninga og forutsetninga om at deltakarane allereie er leiarar. Mange lærarar ønsker å lære meir om leing, og nokre vil også bli skuleleiarar med tida. Det er veldig bra. Av grunnar nemnt over er likevel ikkje lærarar i målgruppa for rektorutdanninga. Det blei derfor utvikla eit nasjonalt vidareutdanningstilbod for lærarar i leing, «Ledelse i skolen». Tilbodet blei gitt frå hausten 2013. Frå hausten 2018 blei dette tilbodet tatt ut av strategien Kompetanse for kvalitet for å kunne prioritere tilbod som gir auka kompetanse i undervisningsfag. Lærarar som ønsker kompetanse innanfor leing, kan søke dei ordinære tilboda i leing som finst ved universitet og høgskular. Dei kan framleis gjere dette som ein del av Kompetanse for kvalitet, og søke om stipend- eller vikarordning for gjennomføring av studiet. Dette krev ein godkjenning av skuleleiing og skuleeigar. Når det gjeld utfordringane med rekruttering i Valdres- og Hallingdalsregionen, kan kommunane også gjennomføre målretta etter- eller vidareutdanning innanfor eige budsjett. Det er også mulig å prøve ut opplegg for rekruttering og regional utdanning av framtidige skuleleiarar innanfor den desentraliserte kompetanseordninga.

SPØRSMÅL NR. 232**Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tonje Kopstad****Besvart 1. november 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hvor mener regjeringen at deres eventuelle svar på økonomisk risiko på grunn av klimaendringer kommer til uttrykk i budsjettet for 2019?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har satt ned Skanke-utvalget, som vurderer ulike former for økonomisk risiko knyttet til klimaet. Det er naturlig at debatten om utvalgets rapport kommer først etter at den er lagt fram i september, men det er påfallende at utvalget ikke omtales av Finansdepartementet.

Vi tenker her ikke på forebyggingstiltak for å flomsikre byer og sånne ting, men tiltak for å møte den økonomiske risikoen når det gjelder inventeringer i oljebransjen med produksjonsstart langt frem i tid, og lang tilbakebetalingstid. Det bør foregå en vurdering av om OED og FD overvurderer markedet for olje og gass i tiårene framover.

Svar:

Klimaendringer er en av vår tids hovedutfordringer. Både klimaendringer og tiltak for å motvirke slike endringer påvirker vilkårene for og risikoen ved økonomisk virksomhet. Høyere gjennomsnittstemperatur, endrede nedbørmønstre, mindre alkalisk hav og høyere havnivå kan ha konsekvenser for vanntilførsel, landbruk og bosetning, og for produksjons- og forbruksmuligheter i videre forstand. Mer ekstremvær kan også føre til endrede

skademønstre. Tiltak mot klimaendringer kan endre globale markedsbetingelser for karbonintensive varer og tjenester. Omstillinger bort fra fossile energibærere kan gi fall i verdien av realkapital og fossile reserver, noe som også kan skape forstyrrelser for foretak og finansinstitusjoner. Store endringer på kort tid kan gi utfordringer for banker og forsikring mv. Noen sider ved klimarisiko og mulige virkninger av en ambisiøs internasjonal klimapolitikk på prisen på olje og gass og på statens fremtidige petroleumsinntekter er omtalt i Perspektivmeldingen 2017. Finansiell stabilitet og klimarisiko er omtalt i kapittel 3 i Nasjonalbudsjettet 2018, som ble lagt frem i oktober 2017. For å få en bred vurdering av klimarelaterte risikofaktorer og deres betydning for norsk økonomi oppnevnte regjeringen i oktober 2017 et ekspertutvalg som skal vurdere klimarelaterte risikofaktorer og deres betydning for norsk økonomi, herunder finansiell stabilitet. Utvalget vil levere sin innstilling til Finansdepartementet i desember 2018. Jeg er enig med representanten Kopstad i at det er naturlig at debatten om utvalgets rapport først kommer etter at den er lagt fram. Regjeringen vil følge opp utvalgets rapport på egnet måte, og komme tilbake til dette i budsjettdokumentene. Regjeringens fører en ambisiøs klimapolitikk som gir resultater. Foreløpige utslippstall fra SSB viser at utslipp i 2017 utgjorde 52,4 millioner tonn CO₂-ekvivalenter, en nedgang på 1,7 pst. fra 2016. En viktig årsak til nedgangen er regjeringens klimapolitikk rettet mot transportsektoren. Utslippene av klimagasser fra veitrafikken ble redusert 9,6 prosent.

SPØRSMÅL NR. 233**Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Nina Sandberg****Besvart 31. oktober 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Når tar statsråden sikte på å legge fram forslag til eventuelle lovendringer, og når kan Stortinget forvente å få forelagt en sak om lovmessig skille mellom ideelle og kommersielle barnehager?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanners svar 22.10.18 på skriftlig spørsmål nr. 15:157 (2018-2019) fra representant Martin Henriksen.

Spørsmålet gjaldt hvordan regjeringen vil følge opp vedtak under behandling av Innst. 114 S (2017-2018),

som ba regjeringen utrede lovendringer som kan gi kommunene mulighet til å skille mellom ideelle og kommersielle private barnehager.

Statsråden svarer at regjeringen vil følge opp anmodningsvedtaket om ideelle og kommersielle barnehager i departementets pågående lovarbeid.

Ut fra statsrådens svar går jeg ut fra at vedtaket om lovmessig skille ikke inngår i arbeidet til det offentlige utvalget som skal gjennomgå offentlige finansierte velferdstjenester i Norge i dag.

Svar:

Kunnskapsdepartementet går nå gjennom regelverket for private barnehager. Vi følger opp anmodningsvedtaket om ideelle og kommersielle barnehager, som representanten Sandberg refererer til, i dette arbeidet. Jeg viser også til svar på spørsmål nr. 157 om ideelle og kommersielle barnehager fra representanten Martin Henriksen.

Det er nødvendig å gå grundig gjennom dagens regelverk og se ulike mulige endringer i sammenheng. Når gjennomgangen er ferdig i løpet av 2019, vil departementet sende forslag til lovendringer på offentlig høring. Det er foreløpig for tidlig å gi et konkret svar på når et forslag vil bli lagt fram for Stortinget. Men jeg kan forsikre representanten om at arbeidet har høy prioritet, og at vi ikke bruker mer tid enn det som er nødvendig for å sikre en forsvarlig saksbehandling.

Representanten viser til at regjeringen har satt ned et offentlig utvalg som skal gjennomgå offentlige finansierte velferdstjenester. Det framgår av utvalgets mandat at de skal beskrive skillet mellom kommersielle og ideelle aktører. Bruk av ideelle og kommersielle aktører gir ulike utfordringer under forskjellige rammebetingelser. Det er positivt at det offentlige utvalget skal se på disse problemstillingene, og vi vil se hen til dette arbeidet når vi følger opp anmodningsvedtaket om ideelle og kommersielle barnehager i det pågående lovarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 234

Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 1. november 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å følge opp Underdalutvalgets forslag, og når kan vi vente en avklaring på den framtidige stillingsstrukturen i universitets- og høyskolesektoren?

BEGRUNNELSE:

Underdalsutvalget leverte i mai en rapport med forslag om å endre stillingsstrukturen for faglige stillinger ved universiteter og høyskoler. Høringsfristen var 1. oktober. Regjeringen har sagt at oppfølgingen av innstillingen må skje i samarbeid med berørte institusjoner og organisasjoner, at forslagene vil kunne kreve endringer i tariffavtaler og regelverk, og at det kan bli behov for flere utredninger rundt oppfølging av forslagene. Stillingsstruktur er ikke tema i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, som nylig er fremlagt. Her er det viktig å se styringsdokumentene og tiltakene i sektoren i sammenheng. Det er en forventning at regjeringen fremmer tiltak som løser utfordringene med dagens stillingsstruktur i universitets- og høyskolesektoren, også som et viktig element i oppfølgingen av Stortingsmeldingen Kultur for kvalitet i høyere utdanning.

Svar:

Høringsuttalelsene til Underdal-utvalgets forslag viser at det er mange og sprikende synspunkter på forslagene. En rekke høringsinstanser mener forslagene er for dårlig utredet, konsekvensene for uklare, og at det er behov for ytterligere utredninger. Jeg har derfor behov for å bruke noe tid på å vurdere hvordan vi skal gå videre med denne saken. Dersom jeg kommer til at hele eller deler av forslagene bør iverksettes, vil noen elementer kreve endringer i hovedtariffavtalen i staten som forhandles mellom KMD og hovedsammenslutningene. Det kan tidligst skje våren 2019. Kommer en der til enighet om at det skal opprettes nye stillinger helt eller delvis i tråd med utvalgets forslag, vil det være behov for å utrede og fastsette kompetansekrav for disse stillingene. Jeg vil dermed måtte sørge for at det gjennomføres en utredning og en høring av denne utredningen før departementet kan forskriftsfeste slike kompetansekrav. Det kan dermed ta tid å få på plass en stillingsstruktur i tråd med utvalgets forslag, om jeg kommer til at det er ønskelig.

SPØRSMÅL NR. 235**Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 1. november 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Høyere utdanningstilbud relevant for næringer tilknyttet landbruket er avgjørende for utvikling av framtidige fagmiljøer, rekruttering og innovasjon. Hvor mange studietilbud finnes ved og hvor mye midler går til høyere utdanningstilbud ved fagskoler, høyskoler og universitet innenfor landbruksnæringer i Norge?

Svar:

Spørsmålet er også forelagt Kunnskaps- og integreringsministeren for den delen som gjelder utdanningstilbud ved fagskoler.

Angående høyskoler og universiteter:

Universitetene og høyskolene får sine midler som en samlet rammebevilgning, og styret ved den enkelte institusjon må ut fra egne profiler og strategier prioritere hvordan midlene best kan brukes for å nå de målene som er satt for sektoren. Universitetene og høyskolene har ansvar for å følge opp de nasjonale sektormålene, der ett av målene er god tilgang til utdanning. De skal også sette sine egne mål for virksomheten og sine egne styringsparametere for måloppnåelsen sin. Institusjonene har i tråd med dette et ansvar for å dimensjonere studietilbudene sine innenfor gjeldende rammebevilgninger. Rammebevilgning innebærer slik sett at Kunnskapsdepartementet ikke legger føringer på hvor mye midler den enkelte institusjon prioriterer til de enkelte utdanningene, heller ikke innenfor landbruksrelaterte fag.

Ifølge Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) tilbys det i 2018 åtte studieprogram innenfor landbruksutdanning fordelt på Høgskolen i Innlandet, Nord universitet og Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling. Oversikten fra DBH viser landbruksutdanning slik de er innrapportert fra institusjonene. Databasen gir ikke en fullstendig oversikt over alle høyere utdanningstilbud som er relevante for næringer tilknyttet landbruk. Flere utdanninger som ikke er rapportert inn som landbruksutdanning, men heller for eksempel som matematisk-naturvitenskapelige studieprogram, kan være relevante for næringer tilknyttet landbruk, eksempelvis utdanninger ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet.

Angående fagskoler:

Fra og med 2018 er det innført en ny tilskuddsmodell for fagskoleutdanning. Det innebærer at det er fylkeskommunene som har ansvar for fagskoleutdanning og som skal sørge for at det tilbys akkreditert fagskoleutdanning

i samsvar med behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt, jf. Lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 3. I tilskuddsordningen for fagskoleutdanning legger ikke Kunnskapsdepartementet faglige føringer for hvilke fagskoleutdanninger fylkeskommunene kan finansiere. Fylkeskommunene står fritt til å prioritere tilskudd til landbruksutdanninger. Det er opp til den enkelte fylkeskommune hvilke prinsipper som legges til grunn for fordelingen av tilskudd, og det er ikke mulig å si per i dag hvor mye fylkeskommunene vil bruke på landbruksfag.

I følge Norsk senter for forskningsdata, Database for høyere utdanning– fagskolestatistikk (DBH-F), tilbys det ca. 20 fagskoleutdanninger innen landbruksfag ved ulike fagskoler i 2018. Høsten 2018 er det registrert 125 studenter ved landbruksutdanninger som er fullstendig eller delvis offentlig finansiert, og 45 studenter som er fullfinansiert av skolepenger/andre eksterne tilskudd.

SPØRSMÅL NR. 236**Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 30. oktober 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Utredning og utvikling av tilskudd til studieforbund har pågått en stund, og er ikke endelig avklart.

Vil statsråden sikre at Voksenopplæringsforbundet og studieforbundene blir trukket inn i utredningsarbeidet for å endre tilskuddsordningen?

BEGRUNNELSE:

Det har over lenger tid pågått en evaluering av tilskuddsordningen til studieforbundene. Kompetanse Norge leverte sin evaluering til kunnskapsdepartementet 2. mai, denne ble offentliggjort 4. oktober. Voksenopplæringsforbundet og studieforbundene ble orientert om arbeidet i et orienteringsmøte med kunnskapsministeren og kulturministeren 20. september. I stortingsmelding nr.6 (2018-2019) står det at

«Departementet utreder ordningen med sikte på endringer som muliggjør at relevante deler av ordningen kan overføres til fylkeskommunene. Det vil også bli vurdert en deling av ordningen mellom Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet.»

Videre står det at

«Departementet vil komme tilbake til saken i forbindelse med kommuneproposisjonen for 2020.» Voksenopplæringsforbundet og studieforbundene har bedt om å få delta i utredningsar-

beidet, så de kan sikre at eventuelle endringer bidrar til å styrke studieforbundenes mulighet til å gi kvalitetssikret opplæring over hele landet.»

Svar:

Kunnskapsdepartementet har lagt opp en prosess for å sikre innspill og involvering av Voksenopplæringsforbundet og studieforbundene i arbeidet med utredning av studieforbundsordningen. Kulturministeren og jeg hadde et oppstartsmøte med studieforbundene og Voksenopplæringsforbundet 20. september i år der vi orienterte om at vi nå starter en utredning av studieforbundsordningen. Dette skjer både på bakgrunn av Hagen-utvalgets innstilling om nye oppgaver til regionene, jf. også Meld. St. 6 (2018-2019) Oppgaver til nye regioner, og med utgangspunkt i en gjennomgang av ordningen fra Kompetanse Norge. Departementet har bedt om skriftlige tilbakemeldinger på Kompetanse Norges evaluering og Hagen-utvalgets forslag til endringer i ordningen fra Voksenopplæringsforbundet og studieforbundene. Svarfrist er i november. Studieforbundene og Voksenopplæringsforbundet er også invitert til innspillsmøte om tilskuddsordningen til studieforbund 5.november. Eventuelle forslag til endringer i ordningen vil sendes på høring i henhold til retningslinjene for dette.

SPØRSMÅL NR. 237**Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tom-Christer Nilsen****Besvart 2. november 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen bidra til at hverdagen for små og mellomstore bedriftene blir enklere, slik at de kan vie all sin tid til å gjøre nettopp det de skal: drive bedrift og skape verdier?

BEGRUNNELSE:

De små og mellomstore bedriftene (SMB) utgjør mer enn 99 prosent av alle bedrifter i Norge, og 47 prosent av de ansatte i privat sektor. De står samlet for en stor del av verdiskapningen i landet – nær 700 milliarder kroner. Små og mellomstore bedrifter er viktig for norsk økonomi, for omstillingsevne og for lokalt samfunnsliv, og skaper store ringvirkninger. Bedriftene kjøper fra underlever-

andører, kjøper tjenester, leier lokaler, og betaler skatt. Det skaper ringvirkninger i form av inntekter til andre bedrifter og inntekter til kommunene og staten. SMB-er og store selskaper lever i et gjensidig avhengighetsforhold. Store selskaper ville ikke klart å levere sine varer og tjenester uten gode leveranser fra SMB-er. For SMB-ene er store selskaper og offentlig sektor viktige kunder som skaper trygghet for virksomhetene. Bedriftene utgjør i mange tilfeller forskjellen mellom levende og fraflyttede bygder, forskjellen mellom lokalsamfunn og ferieøyer. De har stor betydning i et nettverk med større bedrifter, fordi de er viktige underleverandører og samarbeidspartnere. Sammen står disse nettverkene for en viktig del av norsk innovasjon, vekst og verdiskaping. Fremover blir det avgjørende å skape nye jobber. Befolkningen vår blir eldre, og statens utgifter til helse og pensjoner øker. Samtidig minker oljeinntektene våre. Arbeid står for $\frac{3}{4}$ av nasjonalformuen vår, og ved å jobbe mer og smartere enn vi gjør i dag vil vi finansiere velferden vår i fremtiden. Både for by og land, både for dagens og fremtidens generasjoner er det avgjørende at vi har politikk som legger til rette for bedriftene, for at de skal få beholde de ansatte de har, og for at de skal kunne ansette flere. En god generell nærings- og arbeidslivspolitik er viktig også for disse bedriftene. Dette er politikk som skaper forutsigbarhet for bedriftene, som stimulerer til grønn konkurransekraft og bærekraftige løsninger, og som gjør at flere kommer i arbeid. For i bedrifter med mer enn hundre ansatte kan ledere delegerer til fagansvarlige i langt større grad enn det som er mulig for de mindre bedriftene. De små og mellomstore bedriftene har færre ressurser og de samme personene må fylle flere roller samtidig. Derfor er det viktig at det legges til rette for at hverdagen blir enklere for de små og mellomstore bedriftene, slik at de kan vie all sin tid til å gjøre nettopp det de skal: drive bedrift og skape verdier.

Svar:

Regjeringen ønsker å gjøre det så enkelt som mulig for bedriftene å skape flere jobber. Å gjøre hverdagen til små og mellomstore bedrifter enklere er et høyt prioritert område for regjeringen. Disse bedriftene bidrar til vekst, verdiskaping og trygge lokalsamfunn over hele landet, og er grunnstammen i norsk næringsliv. Det er viktig for næringslivet å kunne bruke så mye som mulig av sin tid på kjernevirksomheten. Jeg mener derfor at det er viktig å fortsette å prioritere forenklinger for næringslivet. Små og mellomstore bedrifter står i all hovedsak overfor de samme krav blant annet til rapportering som større bedrifter, men de har færre ressurser å bruke på det. De har sjelden, som spørsmålsstiller selv skriver, eget personell dedikert til slike oppgaver, så forenklinger som reduserer administrative byrder er relativt mer verdt for små bedrifter. I de siste årene er det gjennomført forenklinger for næringslivet til en verdi av 15 milliarder kroner

årlig. Denne summen representerer ressurser, både tid og penger, som norske bedrifter heller kan bruke på det de selv ønsker, for eksempel på å utvikle næringsvirksomheten sin. Det er gjennomført en rekke forenklingstiltak som har bidratt til effektivisering for de minste bedriftene. For eksempel kan rapporteringspliktige endringer i et aksjeselskaps liv, fra oppstart til avvikling, utføres elektronisk. Regjeringen har gjennomført forenklet skattemelding for næringsdrivende med enkle skatteforhold, modernisert og forenklet aksjeloven, gjennomført forenklinger i plan- og bygningsloven og i bokføringsregelverket. Regjeringen har forenklet merverdiavgiftsreglene for importører, og reglene for offentlige anskaffelser slik at det blir lettere for små og mellomstore bedrifter å delta i dette markedet. Elektronisk tinglysing er tilgjengelig hele døgnet, og det er gjennomført samlet og digital rapportering av lønn, arbeidsgiveravgift og skattetrekk (a-ordningen). Oppfølgingen av langtidssykemeldte er gjort mindre byrdefullt, ved at det er fjernet krav om rapportering og overflødig dialogmøter. Fritak fra kravet om årsberetning er også noe som betyr mye for småbedriftene. Jeg er opptatt av at næringspolitikken gir svar på virkelige problemer for virkelige bedrifter. Derfor fortsetter regjeringen arbeidet med forenklinger for næringslivet med full styrke, og da særlig forenklinger som kommer små og mellomstore bedrifter til gode. Vårt mål er å kutte årlige kostnader med ytterligere 10 milliarder kroner i denne stortingsperioden. Dette er et ambisiøst mål, og vi har konkrete planer for hvordan dette skal gjennomføres. Et viktig trekk ved forenklingsarbeidet fremover vil være å ta i bruk ny teknologi og digitale løsninger. Dette vil gi sømløse og effektive prosesser samt bidra til omstilling og økt konkurransekraft for både næringsliv og forvaltning. I tillegg vil dette gi bedre kontrollmuligheter for myndighetene og redusere omfanget av svart økonomi. Full digitalisering av rapporteringen fra næringslivet og en bedre service fra forvaltningen vil fremover gi store besparelser, mer effektivitet, økt konkurransekraft og en mer moderne forvaltning. Vi vil bidra til at næringslivet i større grad får digitale tjenester i kommunene og fra alle sentrale statlige etater. Vi skal oppfylle ambisjonen om "bare én gang". Målet er at informasjon i offentlig sektor skal gjenbrukes på tvers i forvaltningen, i stedet for at næringsdrivende må rapportere inn den samme informasjonen igjen og igjen. Dette krever en del innsats, men grunnlaget er lagt for bedre utnyttelse av data i offentlige registre. Brønnøysundregistrene gjør et viktig arbeid med å skaffe oversikt over og samordne informasjonen det offentlige sitter på og henter inn. Vi gjennomgår også hvilke tilsyn næringslivet er underlagt, med mål om at tilsynsvirksomheten skal være så lite belastende som mulig. Det er også et mål at tilsynene koordineres, slik at flere tilsyn gjennomføres samtidig når det er mulig. På denne måten vil tilsyn forstyrre så lite som mulig av firmaets vanlige drift. Privatpersoner har opplevd en klar forenkling av dialogen med myndighetene,

spesielt rundt skatt. Skattemeldingen kommer ferdig utfylt, og det krever mye mindre tid og innsats å kontrollere at opplysningene stemmer og eventuelt korrigere, enn det tidligere gjorde når man måtte lete opp egne opplysninger, fylle inn på skjema og sende inn. Gjennomføring av Sirius-prosjektet vil gi en ny digital og dialogbasert skattemelding for både næringsdrivende, lønnstakere og pensjonister. Dette er eksempler på noen problemstillinger og tiltak regjeringen vil prioritere fremover. Jeg er opptatt av å lytte til næringslivet, og det er svært viktig å ha god og løpende dialog med både bedrifter og organisasjoner i dette arbeidet. Som eksempel kan jeg nevne at Nærings- og fiskeridepartementet inviterte en rekke or-

ganisasjoner til innspillsmøte om forenklinger i september, hvor vi mottok mange nyttig synspunkter på hva som fungerer, og hva som ikke fungerer like godt. Dette fører til at kvaliteten på tiltakene og våre vurderinger heves, og total tid for gjennomføring reduseres. Regjeringen skal legge frem en strategi for små og mellomstore bedrifter før sommeren 2019. I strategien vil vi synliggjøre regjeringens næringspolitikk for små og mellomstore bedrifter, og se nærmere på hvilke særskilte utfordringer og muligheter denne gruppen møter. Viktige tema i strategien, utover forenkling, er tilgang på kompetanse, tilgang på markeder og tilgang på kapital.

SPØRSMÅL NR. 238

Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 2. november 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hva er anslått vekst i kommunenes frie inntekter i perioden 2013 - 2019, medregnet forslaget til statsbudsjett for 2019?

BEGRUNNELSE:

I svar på spørsmål til regjeringens statsbudsjettforslag for 2019 oppgir finansdepartementet følgende: Kommunesektoren har fått betydelig økte inntekter i perioden fra 2013 til 2018. Målt per innbygger kan den gjennomsnittlige årlige veksten i de frie inntektene anslås til 0,6 pst. i denne perioden, noe som tilsvarer veksten i åtteårsperioden fra 2005 til 2013.

Svar:

Gjennomsnittlig vekst i kommunenes frie inntekter for perioden 2013 – 2019 anslås til om lag 1,6 pst. når regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019 er lagt til grunn. Målt per innbygger kan den gjennomsnittlige veksten i de frie inntektene anslås til 0,6 pst. for årene 2013 til 2018. Dette er samme gjennomsnittlige vekst per innbygger som for åtteårsperioden fra 2005 til 2013. Finansdepartementet har ikke laget anslag for vekst i frie inntekter per innbygger for 2019 da befolkningstallet per 1.1.2019 foreløpig ikke er kjent.

SPØRSMÅL NR. 239**Innlevert 25. oktober 2018 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 31. oktober 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Fylkeskommunen har ansvar for inngåelse av lærekontrakter og utbetaling av lærlingtilskudd til lærebedriftene. Finansieringen går over fylkesrammen.

Hvor mye utbetales i lærlingtilskudd samlet sett - fylkesfordelt - og hvordan vil en overføring til fylkeskommunene etter antall yrkesfagelever være i forhold til dagens ordning med finansiering innenfor den generelle rammebevilgningen til fylkeskommunene?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om fylkesfordelt oversikt.

Svar:

Lærlingtilskuddet finansieres av fylkeskommunenes frie inntekter, dvs. rammetilskuddet fra staten og fylkeskommunenes skatteinntekter. Lærlingtilskuddet er en regelstyrt ordning, dvs. at fylkeskommunen har en plikt til å betale ut lærlingtilskudd dersom det inngås lærekontrakt. Satsene for lærlingtilskudd fastsettes av staten, og fylkeskommunene kompenseres for endringer i disse satsene

gjennom rammetilskuddet. Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet skal fylkeskommunene få full kompensasjon for de kostnadsforskjellene som de selv ikke kan påvirke. Dette gjelder for eksempel demografiske forhold som aldersfordelingen til befolkningen, men også strukturelle og sosiale forhold i fylkeskommunen. Dette skjer gjennom kostnadsnøkkelen. Kostnadsnøkkelen består av et sett av objektive kriterier som forklarer hvorfor kostnadene ved å tilby de samme tjenestene varierer mellom fylkeskommunene. Delkostnadsnøkkelen for videregående opplæring består i dag av kriteriene antall 16-18-åringer, antall søkere til høykostnads utdanningsprogrammer og gjennomsnittlig reiseavstand i fylkene. Det at lærlingtilskuddet finansieres gjennom fylkeskommunenes frie inntekter, innebærer at det ikke er mulig å peke på et gitt beløp av rammetilskuddet som skal finansiere lærlingtilskudd.

Vi vet imidlertid hvor mye fylkeskommunene har regnskapsført som utbetalt lærlingtilskudd i KOSTRA (funksjon 570 Fagopplæring, art 370 Kjøp fra andre (private)). I 2017 ble det regnskapsført 2,8 mrd. kroner til lærlingtilskudd. Tabellen under viser en fylkesvis fordeling av dette beløpet.

Fylkeskommune	Beregnet tilskudd til lærebedrifter i 2017 (i 1 000 kr)
Østfold	157 320
Akershus	199 019
Oslo	218 684
Hedmark	87 496
Oppland	100 306
Buskerud	138 155
Vestfold	142 905
Telemark	96 141
Aust-Agder	66 551
Vest-Agder	125 821
Rogaland	317 566
Hordaland	297 419
Sogn og Fjordane	83 501
Møre og Romsdal	153 135
Sør-Trøndelag	208 248

Nord-Trøndelag	113 322
Nordland	165 105
Troms	111 701
Finnmark	437
Hele landet	2 782 832

Departementet har fordelt summen av beregnet tilskudd til lærebedrifter (prisjustert til 2019-kroner) etter kostnadsnøkkelen for videregående opplæring. Det understrekes at denne fordelingen ikke er et uttrykk for hvor mye staten utbetaler til lærlingtilskudd for hver enkelt fylkeskommune. Fordelingen viser utelukkende hvordan

et gitt beløp til videregående opplæring bør fordeles mellom fylkeskommunene dersom man skal ta hensyn til de ufrivillige kostnadsforskjellene mellom dem.

Fylkeskommune	Andel beregnet utgiftsbehov 2019, videregående opplæring	Beregnet tilskudd til lærebedrifter, fordelt etter kostnadsnøkkel videregående opplæring (1000 kr)
Østfold	0,0577	169 440
Akershus	0,1172	343 928
Oslo	0,0843	247 500
Hedmark	0,0388	113 835
Oppland	0,0384	112 652
Buskerud	0,0531	155 975
Vestfold	0,0480	140 883
Telemark	0,0343	100 577
Aust-Agder	0,0238	69 817
Vest-Agder	0,0376	110 414
Rogaland	0,0948	278 132
Hordaland	0,1019	299 088
Sogn og Fjordane	0,0249	72 953
Møre og Romsdal	0,0554	162 651
Trøndelag	0,0505	148 149
Nordland	0,0323	94 788
Troms	0,0180	52 820
Finnmark	0,0891	261 529
Hele landet	1,0000	2 935 131

Det er variasjoner mellom fylkene når det gjelder andelen av elever på yrkesfag som går ut i lære (blir lærlinger) og andel elever som tar påbygging til generell studiekom-

petanse. Gjennomføringstall i Skoleporten (Utdanningsdirektoratet) publisert i august 2018 viser at det i snitt var 39,3 prosent av elevene på yrkesfaglig Vg2 som hadde

overgang til læreplass. Laveste snitt finnes i Oslo, der 28,7 prosent av elevene på yrkesfaglig Vg2 hadde overgang til læreplass, mens høyeste snitt finnes i Rogaland, der 46,3 prosent av elevene på yrkesfaglig Vg2 hadde overgang til læreplass.

Antall elever i yrkesfag er derfor ikke et godt kriterium for å beregne fylkeskommunenes utgifter til lærlingtilskudd. Departementet har likevel, for å svare på representantens spørsmål, fordelt fylkeskommunenes samlede tilskudd til lærebedrifter etter andel yrkesfagelever.

Fylkeskommune	Antall yrkesfagelever ¹	Andel yrkesfagelever av total for landet	Fordeling av totalt beregnet tilskudd til lærebedrifter etter andel yrkesfagelever
Akershus	6 107	9,6 %	281 784
Aust-Agder	1 614	2,5 %	74 472
Buskerud	3 321	5,2 %	153 235
Finnmark	1 374	2,2 %	63 398
Hedmark	2 960	4,7 %	136 578
Hordaland	6 665	10,5 %	307 531
Møre og Romsdal	3 957	6,2 %	182 581
Nordland	3 912	6,1 %	180 504
Oppland	2 812	4,4 %	129 749
Oslo	3 071	4,8 %	141 699
Rogaland	6 739	10,6 %	310 945
Sogn og Fjordane	1 752	2,8 %	80 839
Telemark	2 318	3,6 %	106 955
Troms	2 199	3,5 %	101 464
Trøndelag	5 954	9,4 %	274 724
Vest-Agder	2 288	3,6 %	105 571
Vestfold	2 951	4,6 %	136 163
Østfold	3 618	5,7 %	166 939
Hele landet	63 612	100 %	2 935 131

SPØRSMÅL NR. 240

Innlevert 26. oktober 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen

Besvart 31. oktober 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Når anser samferdselsministeren at tiden for omkamper er forbi når det gjelder valg av trase for intercity-strekningen Sandbukta-Moss-Såstad?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2018 brukes det 745 millioner kroner til oppstart av Intercity prosjektet Sandbukta-

ta-Moss-Såstad. Det betyr at spaden for lengst er satt i jorda og at prosjektet er synlig og godt i gang i Moss.

I forslaget til statsbudsjett for 2019 er det satt av 1 008 millioner kroner til den videre byggingen av interCity-strekningen på Østfoldbanen Sandbukta-Moss-Såstad. Totalt omfatter prosjektet rundt 10 kilometer med nytt dobbeltspor, og det tas sikte på at de nye dobbeltsporene kan tas i bruk i desember 2024.

Dette er den årlige bevilgningen som når prosjektet er ferdig oppsummeres til total styringsramme,

På tross av at prosjektet er godt og synlig i gang, er det fremdeles interessegrupper lokalt som arbeider for å få utredet alternative traseer. Disse har blitt oppmuntret av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen som har åpnet opp for slike utredninger dersom det tas lokal initiativ. Det er svært uheldig om nåværende samferdselsminister fortsetter denne linjen samtidig som regjeringen setter av over en milliard kroner til videreføringen av prosjektet. Det er viktig at ministeren og regjeringen nå tydelig signaliserer at toget er gått og at tiden for omkamper nå er

forbi når det gjelder valg av trase for intercity-strekningen Sandbukta-Moss-Såstad.

Svar:

På InterCity strekka Sandbukta-Moss-Såstad vart jernbanetraseen vedteken av Stortinget i desember 2017. Det er løyvt pengar til prosjektet i Statsbudsjettet for 2018 på 745 mill. kroner. For 2019 foreslår regjeringa 1 008 mill. kroner til utbygging. Planlagd byggjestart for hovudarbeida er 2019. Planen er at dei fyrste toga skal begynne å gå i 2024. Prosjektet skal ferdigstillest i 2025. Som samferdselsminister er eg oppteken av at alle planmessige avklarings vurderast og drøftast på førehand. I kommuneplan og reguleringsplanprosessen vil Bane NOR og lokale myndigheiter måtte samarbeide tett for å finne gode løysingar, som både ivaretek lokale ønskjer og behovet for ein effektiv logistikk. Gjennom denne prosessen er det mulig å ta ei rekke hensyn som ein lokalt har sterkt engasjement for. Omkamp på traseval vil ikkje være mulig utan at store beløp går tapt, og at framdrifta på InterCity utbygginga vert vesentleg forsinka.

SPØRSMÅL NR. 241

Innlevert 26. oktober 2018 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 6. november 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Vil finansministeren ta initiativ til en gjennomgang av retningslinjene for Statens Pensjonsfond Utland knyttet til både investeringer og obligasjoner når det gjelder land og stater, som f.eks. Saudi-Arabia, hvor det forekommer grove og vedvarende menneskerettighetsbrudd?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at Oljefondet blant har økt sine investeringer i Saudi-Arabia med 75 prosent siden Mohammed bin Salman overtok som kronprins og de facto leder, fra 3,9 milliarder kroner i 2016 til drøyt 6,8 milliarder kroner ved siste årsskifte. Rent etisk og moralsk kan det synes problematisk å kunne forsvare at Norge har økonomiske interesser i Saudi-Arabia. Også Amnesty har bedt regjeringen revurderer forholdet til Saudi-Arabia. Etikkrådet for oljefondet har i dag ikke anledning til å ekskludere land, bare enkelt-selskaper, men dette bør Norge vurdere å endre, sist sett i lys av det brutale drapet på journalisten Jamal Khashoggi.

Oljefondets hovedoppgave er å tjene penger for det norske folk og dem som kommer etter oss. Så må man kunne stille spørsmålet – hvilke penger det er verdt å tjene for det norske folk og våre etterkommere? Jeg tror man skal lete med lupe for å finne nordmenn som mener man kan forsvare å tjene norske pensjonspenger på investeringer i Saudi-Arabia. Gjennom norske investeringer i Saudi-Arabia kan også den norske stat direkte og indirekte være med på å legitimere Saudi-Arabias opptreden.

Svar:

La meg innledningsvis understreke at regjeringen er opptatt av åpenhet og etisk bevissthet i forvaltningen av våre felles sparepenger i Statens pensjonsfond utland (SPU). Rammeverket for forvaltningen av fondet, herunder prinsippene for ansvarlig investeringspraksis og de etiske kriteriene i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU, er forankret i Stortinget. Rammeverket skal bidra til at det er klare rammer for investeringene,

og en systematisk tilnærming til arbeidet med observasjon og utelukkelse. Det er etablert en klar arbeidsdeling mellom Finansdepartementet, Etikkrådet og Norges Bank. Departementet fastsetter overordnede rammer, mens Norges Bank foretar investeringene og utøver fondets eierrettigheter uavhengig av departementet. Etikkrådet overvåker fondets portefølje systematisk for grove normbrudd i strid med retningslinjene for observasjon og utelukkelse. Rådet avgir tilrådinger om observasjon og utelukkelse til Norges Banks hovedstyre, som treffer beslutninger i slike saker. De etisk motiverte retningslinjene for SPU gjelder selskaper og inneholder etiske kriterier som er basert på selskapers produkter eller på deres atferd. Det atferdsbaserte menneskerettighetskriteriet innebærer at observasjon eller utelukkelse kan besluttes for selskaper der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene, som for eksempel drap, tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid og de verste former for barnarbeid. For øyeblikket er ni selskaper utelukket og fire selskaper satt til observasjon under dette kriteriet. I sin årsrapport for 2017 viser Etikkrådet til at rådet i vurderingen av hva som utgjør brudd på menneskerettighetskriteriet, baserer seg på internasjonalt anerkjente konvensjoner og autorative tolkninger av disse. For stater har Finansdepartementet fastsatt en bestemmelse i forvaltningsmandatet som er gitt til Norges Bank, jf. § 3-1 andre ledd bokstav c. Bestemmelsen innebærer at fondet ikke skal være investert i rentebærende instrumenter utstedt av stater eller statsrelaterte utstedere i de unntakstilfeller der departementet har avskåret slike investeringer på bakgrunn av at det er vedtatt særlig omfattende FN-sanksjoner, eller andre internasjonale tiltak av særlig stort omfang rettet mot et bestemt land og Norge har sluttet opp om tiltakene. Fondet skal heller ikke være investert i selskaper som selger våpen eller militært materiell til stater som er omfattet av dette såkalte statsobligasjonsunntaket. For tiden gjelder dette Nord-Korea og Syria. Finanskomiteen uttalte i sin innstilling om meldingen Statens pensjonsfond 2018 at når SPUs referanseindeks utvides til å omfatte land hvor det er grunn til bekymring for menneskerettighetssituasjonen generelt, er det viktig at retningslinjene for observasjon og uttrekk gjennomgås og operasjonaliseres slik at de er tilstrekkelig robuste i forhold til utfordringene i disse markedene. Finansdepartementet ba i brev 28. juni 2018 om at Etikkrådet gjør rede for sitt arbeid med menneskerettighetskriteriet. Redegjørelsen vil omtales i meldingen om Statens pensjonsfond som legges frem våren 2019. Investeringsstrategien for SPU tar utgangspunkt i en strategisk referanseindeks fastsatt av Finansdepartementet. I indeksen inngår aksjer og obligasjoner. Departementet har besluttet å øke aksjeandelen til 70 prosent, i tråd med Stortingets behandling våren 2017 av meldingen om Statens pensjonsfond. Norges Bank kan investere i markeder som ikke inngår i referansein-

deksen innenfor rammene gitt i forvaltningsmandatet. Referanseindeksen for obligasjoner er basert på indekser fra indeksleverandøren Bloomberg Barclays. Saudiarabiske statsobligasjoner inngår ikke i obligasjonsindeksen. I lys av økningen i aksjeandelen har departementet satt i gang et arbeid med å vurdere obligasjonsindeksen, jf. omtale i Meld. St. 13 (2017-2018), og vil legge frem sine vurderinger i meldingen om Statens pensjonsfond våren 2019. På bakgrunn av dette er obligasjonsindeksen stilt i bero med hensyn til inkludering av nye valutaer inntil ny referanseindeks er fastsatt. Referanseindeksen for aksjer er basert på indeksen FTSE Global All Cap fra indeksleverandøren FTSE Russell. Indeksen består av segmentene utviklede aksjemarkeder, avanserte fremvoksende aksjemarkeder og sekundære fremvoksende aksjemarkeder. Indeksleverandøren har kunngjort at Saudi-Arabia vil inkluderes i indeksen FTSE Global All Cap i mars neste år. I lys av økningen i aksjeandelen har departementet også satt i gang et arbeid med å vurdere sammensetningen av referanseindeksen for aksjer. Departementet har i den forbindelse bedt om råd og vurderinger fra Norges Bank, blant annet om justeringsfaktorene og sammensetningen av fremvoksende markeder i referanseindeksen. Banken er også bedt om å gjøre rede for sine erfaringer med investeringer både i fremvoksende markeder og markeder som ikke inngår i referanseindeksen, samt sitt rammeverk for styring og kontroll av den særskilte risikoen i disse markedene. Som for valutaer i obligasjonsindeksen, skal det ikke tas inn nye markeder i fondets referanseindeks for aksjer før det er tatt en beslutning om sammensetning av denne.

SPØRSMÅL NR. 242**Innlevert 26. oktober 2018 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 1. november 2018 av fiskeriminister Harald T. Nesvik****Spørsmål:**

Hva vil fiskeriministeren gjøre for å ivareta lokale fiskere sin rett i Kvæningen, vil andre næringsdrivende i samme område på havet få noen form for kompensasjon i dette tilfellet, og hvilke tiltak vil statsråden igangsette for å komme til bunns i hva som har skjedd?

BEGRUNNELSE:

Et oppdrettsanlegg i Kvæningen har ført til at store mengder fisk er død og fiskerne fortviler. Det er på bakgrunn av artikkel i Nordlys av 26.10.18 som tar opp saken. Her kommer det frem at store mengder krill ligger i fjæra i et hundre meters belte. Lokale fiskere forteller at reker flyter i havoverflaten i nær tilknytning til oppdrettsanlegg lokalisert i samme område som et rekefelt.

Svar:

Representanten Adelsten Iversen viser i begrunnelsen for spørsmålet til at "et oppdrettsanlegg i Kvæningen har ført til at store mengder fisk er død og fiskerne fortviler" og til en artikkel om saken i Nordlys 26. oktober 2018. Det anføres at "her kommer det frem at store mengder krill ligger i fjæra i et hundre meters belte" og at "lokale fiskere forteller at reker flyter i havoverflaten i nær tilknytning til oppdrettsanlegg lokalisert i samme område som et rekefelt". I henhold til informasjon som kan leses fra Fiskeridirektoratets kartsystemer, så ligger den angjeldende lokaliteten i et gytefelt for torsk. Avstanden til nærmeste kartfestede rekefelt er om lag 4 000 meter. Det er ulike oppfatninger om hvor miljøskadelig de ulike badebehandlingsmidlene mot lakselus er. Dagens kunnskap tilsier at negative miljøeffekter av tømning av badebehandlingsvann med lusemidler vil være kortvarige og i hovedsak gjelde et begrenset område, grunnet rask fortykning, nedbrytning og inaktivering. Når det gjelder kitinsyntesehemmere (flubenzuroner) som gis gjennom føret, samtidig som de er tungt nedbrytbare, er det en risiko for negative virkninger på krepsdyr under skallskifte først og fremst i nærheten av lokaliteten over tid. Derfor ble det innført restriksjoner på bruk av disse stoffene. På samme tid er det åpenbart at midler mot lakselus også gir effekt på ulike marine organismer, spesielt krepsdyr. Men risiko for langsiktige eller irreversible skader synes liten/neglisjerbar for de legemidlene som brukes til badebehandling mot lakselus. Forskerne har sett slike tilfeller av massedød av reker tidligere også, men har verken kunnet bekrefte

eller avkrefte om dette skyldes behandling av oppdrettsfisk mot lakselus. Havforskningsinstituttet har intensivert arbeidet med å øke kunnskapsgrunnlaget knyttet til kystnære rekebestander, bl.a. for å bedre forstå bakgrunnen for de svingninger man opplever i rekebestandene i fjordene våre, og å forstå slike tilfeller av massedød som fra tid til annen registreres. Jeg tar uansett fiskernes bekymring på alvor. Derfor innførte Nærings- og fiskeridepartementet 27. februar 2017, i tråd med føre-var-prinsippet, restriksjoner på hvor brønnbåter kan slippe badebehandlingsvann. Restriksjonene innebærer forbud mot at brønnbåter kan slippe badebehandlingsvann nærmere reke/gytefelt enn 500 meter, og at de må være i fart når slike utslipp skjer. Disse reglene gjelder ikke dersom brønnbåten ligger fortøyd til/posisjonert ved anlegget. Jeg har nå ute på høring et forslag om å innføre tilsvarende regler for oppdrettsanleggene som gjelder for brønnbåtene, med høringsfrist den 15. november i år. Forslaget går ut på at det ikke skal være tillatt å badebehandle i merd/presenning dersom lokaliteten ligger nærmere et reke/gytefelt enn 500 meter, og at behandlingen må foregå i brønnbåt og brønnbåten må gå fra anlegget og slippe behandlingsvannet mer enn 500 m fra gyte/rekefelt. Det foreligger for øvrig ingen kompensasjonsordninger, som representanten etterspør.

SPØRSMÅL NR. 243**Innlevert 26. oktober 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 6. november 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Media har i det siste satt søkelys på den store sykepleiermangelen. Samtidig er opptaket til nett- og samlingsbasert sykepleierutdanning i Mo i Rana stoppet av Nord universitet. Dette, samt tidligere nedlegging av tilbudet i Sandnessjøen, forverrer en allerede krevende rekrutteringssituasjon.

Hvorfor legges det desentraliserte utdanningstilbudet ned, og hva vil regjeringen gjøre for at dette tilbudet opprettholdes og styrkes?

BEGRUNNELSE:

Tall fra Samfunnsøkonomisk analyse viser at Norge i 2030 kan mangle 75 000 sykepleiere. I 2017 manglet det det 3 600 sykepleiere. Dette tallet har økt til 5 900 i år. Tall fra 2017 viser også at det lyses ut 4 000 sykepleierstillinger hvert år som ikke får søkere. Lav grunnbemanning og belastende turnusordninger, særlig i eldreomsorgen, gjør at 20 % av sykepleierne er ute av helsesektoren etter 10 år viser tall fra 2017. I en uttalelse fra samtlige partigrupper i Nordland fylkesting skriver de bl.a. «De desentraliserte utdanningene har vært viktig for å løfte kompetansenivået og sikre rekruttering av sykepleiere i Nordland. Heltidsstudium i sykepleie er aktuelt for mange, men for den som er i en livssituasjon hvor man ikke kan være lenge borte av gangen eller kan flytte, har denne desentraliserte utdanningen betydd mye. Dette gjelder både helsefagarbeidere som allerede er i jobb ute i kommunene, og innbyggere som vil starte et utdanningsløp eller skifte yrke. Kommunene bruker mye tid og ressurser på rekruttering av sykepleiere og går også inn i avtaler med helsefagarbeidere hvor desentralisert sykepleierutdanning tilbys. I enkelte kommuner er andelen som har tatt desentralisert utdanning og er i fullt virke som sykepleier nå opp mot 50 %. Det er også en tydelig tendens at sjansen for å beholde arbeidskraft i regionene er større når utdanning tilbys nært. Nordland mangler per i dag om lag 600 sykepleier i helsetjenesten, i tillegg til at mange sykepleiere går ut av yrket etter ei viss tid. Kommunene som arbeidsgivere gjør flere grep for å beholde sykepleierne så lenge som mulig i tjenesten, men er helt avhengige av muligheten for nyrekruttering også gjennom desentralisert utdanning, dersom helsetilbudet i Nordland skal opprettholdes på dagens nivå. Det har stor egenverdi for Nordland å ha tilstedeværende universitet, som bidrar til å sikre gode utdanningsmuligheter, også gjennom desentraliserte utdanningstilbud. Nordland fylkesting mener derfor Nord

universitet må sikre og styrke det nett- og samlingsbaserte sykepleiestudiet i hele Nordland.»

Svar:

Stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes har stilt dette spørsmålet til skriftlig besvarelse til helseminister Bent Høie, men siden spørsmålet gjelder sykepleierutdanning ved Nord universitet som er mitt ansvarsområde, så svarer jeg på dette spørsmålet.

Jeg er kjent med at Nord universitet har trukket utlysning av noen nett- og samlingsbaserte tilbud innenfor sykepleierutdanning. Begrunnelsen universitetet gir for dette, er blant annet erfaringer med lav gjennomføring og for svake resultater på nasjonale deleksamener, at studiene er ressurskrevende å opprettholde og at det er behov for å frigjøre ressurser til andre viktige oppgaver i utviklingen av sykepleierutdanningen. Departementet legger ikke detaljerte føringer på hvordan Nord universitet skal organisere og tilby sykepleierutdanningen. Dette ligger innenfor de faglige fullmakter og den autonomien universitetet er gitt etter loven.

Nord universitet opplyser at de rydder i porteføljen for å sikre god utdanningskvalitet og god gjennomstrømning i studiene, med sikte på å uteksaminere flere kandidater med relevant kompetanse for regionens arbeidsliv. Videre viser de til at søkermønsteret til deltidsutdanning er i endring, og slik søkningen er nå, så mener de at svaret på utfordringene er heltidsstudenter i regionen. Nord universitet kommer derfor til å redusere deltidsutdanning for 2019 og heller øke fulltidsutdanning.

Kunnskapsdepartementet fastsetter kandidatmåltall for blant annet sykepleierutdanningene. Nord universitet fikk tildelt 30 studieplasser til sykepleierutdanning i 2015 for å styrke utdanningstilbudet i regionen. Kandidatmåltallet for sykepleierutdanningen ved Nord universitet ble følgelig økt til 352. Kandidatmåltall er et minimumstall på kandidater som institusjonene må utdanne. Institusjonene må i tillegg vurdere nasjonale og regionale behov når de dimensjonerer tilbudene sine.

Nord universitet opplyser at for 2019 vil de utlyse totalt 431 studieplasser i sykepleierutdanning, fordelt på 40 studieplasser til deltidsstudier og resten på fulltidsstudier i Bodø (100 studieplasser), Mo i Rana (60 studieplasser), Namsos (100 studieplasser) og Levanger (131 studieplasser). Dette er ti flere studieplasser enn i 2018 og 20 færre enn i 2017. Dermed uteksaminerer Nord universitet flere

kandidater i sykepleierutdanningen enn det kandidatmålet tilsier.

I sykepleierutdanningene har det mange steder vært en utfordring å få på plass flere gode praksisplasser, for eksempel i spesialisthelsetjenesten. Dette medfører at det ved flere studiesteder er utfordringer å øke opptaket til sykepleierutdanningene. Regjeringen har derfor i statsbudsjettet for 2019 satt av 10 millioner kroner til en pilotordning for kommunal praksis i helse- og sosialfagutdanningene. Flere og bedre praksisplasser i kommunene skal gi utdanning som er bedre tilpasset kompetansebehovene, og øke rekruttering til de kommunale helse- og velferdstjenestene. Pilotordningen skal høste erfaringer om hvordan kommunal praksis bør organiseres og finansieres.

Det er ikke nødvendigvis slik at det kun er oppretting av nye studieplasser som kan bidra til å dekke behovet for flere sykepleiere. Et viktig tiltak er å redusere frafallet underveis i sykepleierutdanningen slik at flest mulig gjennomfører studiet.

Fra 2019 vil Kunnskapsdepartementet øke opptakskravet til sykepleierutdanningen. Hovedgrunnen er å stimulere til dyktige kandidater og bedre gjennomstrømning. KD vil også innføre nye nasjonale retningslinjer for sykepleierutdanningen i 2020.

Økt bruk av faste, hele stillinger er et eksempel på et tiltak som kan være viktig for å rekruttere kompetente medarbeidere, beholde kvalifisert arbeidskraft og bidra til å ivareta arbeidsmiljøet og redusere sykefravær. Arbeidsgiver må vurdere hvordan helse- og velferdstjenestene kan organiseres på en hensiktsmessig måte.

Jeg er opptatt av at universiteter og høyskoler følger opp sitt samfunnsoppdrag for regionene. Det er styret ved Nord universitet som innenfor egne rammer, strategier og prioriteringer må vurdere hvordan oppgaven med å ivareta regionens behov for sykepleiere best mulig kan løses. Universitetet må derfor selv vurdere hvordan studieplasser og midler til utdanningen bør disponeres og organiseres på kort og lang sikt sett i lys av behovet for flere godt kvalifiserte sykepleiere, tilgang på gode praksisplasser og kvalifiserte søkere.

SPØRSMÅL NR. 244

Innlevert 26. oktober 2018 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 1. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Hva er anslått merkostnad med å fjerne maksbegrensningen på 10 000 kroner i månedlig støtte per familie i asylmottak slik at store familier får samme sum per barn som barn i mindre familier, selv om denne summen overstiger 10 000 kroner totalt for familien?

BEGRUNNELSE:

I høring med kommunal- og forvaltningskomiteen trekker Norsk Folkehjelp frem utfordringene til barnefamilier i asylmottak som har begrensede muligheter til å dekke grunnleggende behov som mat. Det vises til kutt i støtten i 2015, som senere har blitt opprettholdt. En studie fra Oslo Met viser at 93 % av de som er intervjuet i studien lever i matusikkerhet, hvorav 84 % opplever sult. Maksbegrensningen på 10 000 kroner i støtte til barnefamilier uavhengig av antall barn pekes på som en problematisk begrensning. En fjerning av denne maksbegrensningen trekkes frem som det viktigste tiltaket for å forhindre at barn i mottak må gå sultne.

Svar:

I Prop. 1 S (2016-2017) ble det vedtatt en maksgrense for økonomiske ytelser i asylmottak på 10 000 kroner per familie per måned. Merkostnaden av å fjerne maksgrensen i 2019 forventes å være om lag 1,1 mill. kroner. Det er en rekke ulike faktorer som avgjør hvor mye ytelser en familie mottar per barn. Maksgrensen på 10 000 kroner per familie er bare én av flere faktorer. Ytelsene som mottas per barn vil også være avhengig av faktorer som barnets alder, om barnet har en enslig forsørger og om asylmottaket tilbyr fri kost. Nivået på ytelsene avstemmes med tilsvarende ytelser i andre land det er naturlig å sammenligne Norge med, slik at ikke Norge fremstår som et mer attraktivt ankomstland enn andre. Ingen skal imidlertid sulte eller lide nød mens de oppholder seg i mottak. Beboerne kan derfor søke om ekstraordinære tilleggstyelser utover de ordinære ytelsene dersom det er nødvendig for beboerens liv og helse.

SPØRSMÅL NR. 245**Innlevert 26. oktober 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 2. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Trondheim kommune har vedtatt en hall for 12000 publikummere på Nidarø. Begrensninger fra naturgitte forhold gir en samlet rømningsbredde på om lag 10m, noe som gir en rømningskapasitet for maks 4800 publikummere. Dette er under halvparten av de 25m rømningsbredde som anbefales av DSB i sin «Veileder for sikkerhet ved store arrangementer». Mener statsråden at DSB-veiledere ikke forplikter kommunen og er dette forsvarlig?

Svar:

Samfunnssikkerhet er et viktig premiss i all kommunal planlegging, og det er et mål å unngå arealdisponering som skaper ny eller økt risiko og sårbarhet. Ved utarbeidelse av planer for utbygging skal planmyndigheten påse at det gjennomføres en risiko- og sårbarhetsanalyse for planområdet. Dette følger av plan- og bygningsloven. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som

har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Jeg finner det for øvrig ikke riktig å kommentere konkrete vurderinger i en kommunal plan- og byggesak. På generelt grunnlag vil jeg vise til at brann- og eksplosjonsvernlovens regelverk gjelder når bygget er tatt i bruk. Kommunen (og eventuelle andre eiere av byggverk) er forpliktet til å overholde reglene i brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter, hvor det stilles krav til blant annet tilsyn, sikringstiltak og beredskap for å verne liv og helse mot ulykker som følge av brann, eksplosjon, uønskede tilsiktede hendelser m.m. Et stort arrangement er underlagt krav i et omfattende regelverk som arrangører er forpliktet til å overholde. DSBs «Veileder for sikkerhet ved store arrangementer» gir oversikt over relevant regelverk, samtidig som dokumentet gir råd og anbefalinger. Det fremgår av veilederen at den er ment å være en håndbok og et verktøy til nytte for arrangører og myndigheter ved planlegging og gjennomføring av ulike arrangementer.

SPØRSMÅL NR. 246**Innlevert 26. oktober 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 2. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

I Regjeringens forslag til NTP våren 2017 skal regjeringen: "utarbeide en handlingsplan for fossilfrie byggeplasser/ anleggsplasser innen transportsektoren". I stortingsbehandlingen av saken understreket komiteen at handlingsplanen måtte utarbeides så raskt som mulig. Det er nå 1,5 år siden Regjeringen la fram dette til Stortinget. Hva er status for arbeidet, når blir planen lagt fram og vil planen dekke alle byggeplasser for alle typer byggeaktivitet?

BEGRUNNELSE:

I Stortingsbehandlingen av Nasjonal Transportplan ((Nasjonal transportplan 2018-2029. Meld. St. 33 (2016-2017), Innst. 460 S (2016-2017)) understreker komiteen at

"mener det er viktig at handlingsplanen utarbeides så raskt som mulig, slik at entreprenørene har forutsigbarhet i omstillingen til utslippsfrie anleggsplasser. Komiteen mener det er viktig at det legges til rette for teknologiutvikling som gjør det mulig å nå utslippsreduksjoner raskt, for eksempel gjennom pilotprosjekter som kan gi verdifull bransjeerfaring og bidra til at ny teknologi utvikles og tas i bruk." Det er nå 1,5 år siden Regjeringen la fram dette til Stortinget, og 15 måneder siden Stortingsflertallet understreket at dette måtte gjennomføres raskt. Handlingsplanen har fortsatt ikke kommet. I Innst. 253 S (2017-2018) skriver regjeringspartienes medlemmer "

Disse medlemmer viser til at forskriften om forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av bygninger fra 2020 planlegges vedtatt før sommeren. Disse medlemmer påpeker at et eventuelt utvidet forbud må konsekvensutredes og høres i tråd med utredningsinstruksen. Disse medlemmer viser til at byggvarme i byggarbeider også faller

utenfor forskriftens virkeområde. Miljødirektoratet har levert en utredning av bruken av fossil olje til byggtørk på bygge- og anleggsplasser. Her omtales flere mulige virkemidler som alternativ til forbud. Disse medlemmer viser til enigheten mellom de ikke-sosialistiske partiene om Nasjonal transportplan 2018–2029, der det stadfestes at regjeringen vil utarbeide en handlingsplan for fossilfrie byggeplasser." Dette ble brukt som begrunnelse for å ikke støtte et forslag om å innlemme byggvarme under byggefasen i forbudet mot fossil oppvarming fra 2020. Spørsmålet er hva status er for denne handlingsplanen, når den kommer og vil den dekke alle byggeplasser for alle type byggeaktivitet, slik merknaden fra Regjeringspartiene sier, eller vil handlingsplanen kun omfatte bygge- og anleggsplass innen transportsektoren.

Svar:

I Meld. St. 33 (2016—2017) Nasjonal transportplan 2018—2029 står det: "Samferdselsdepartementet vil utarbeide en handlingsplan for fossilfrie byggeplasser/anleggsplasser innen transportsektoren saman med underliggende etater og virksomheter." Samferdselsdepartementet ga i oktober 2017 våre underliggende etatar og verksemdar eit oppdrag om å utarbeide eit kunnskapsgrunnlag for fossilfrie anleggsplassar. Arbeidsgruppa blei leia av Statens vegvesen og i tillegg deltok Kystverket, Jernbanedirektoratet, Avinor A/S og Nye veier A/S. Arbeids-

gruppa har haldt eit innspelsmøte med relevante aktørar i februar 2018, og leverte eit kunnskapsgrunnlag til SD i juni 2018. Samferdselsdepartementet tek sikte på å legge fram handlingsplanen for fossilfrie anleggsplassar i 2019. Når det gjeld utslepp frå byggeplassar sa regjeringa i Meld. St. 41 (2016–2017) Klimastrategi for 2030 – norsk omstilling i europeisk samarbeid at den ønsker å utgreie høvet til å redusere bruken av mineralolje til oppvarming og bygningstørke ved byggje- og anleggsplassar. Miljødirektoratet har på oppdrag frå Klima- og miljødepartementet no levert eit kunnskapsgrunnlag om bruken og utslepp frå mineralolje til oppvarming og byggtørk på byggje- og anleggsplassar, og vurdert tilgjengelegheita av alternative oppvarmings- og tørkeløysingar. Utgreiinga viser at det i dei fleste tilfelle finns gode ikkje- fossile alternativ. Regjeringa vil no vurdere eventuelle verkemiddel, men sjå desse vurderingane i samanheng med prosessen med å utarbeide ein handlingsplan for fossilfrie anleggsplassar. Enova er eit viktig verkemiddel for å fremme nullutsleppsløysingar i bygg- og anleggssektoren. Gjennom Enova gir regjeringa støtte til fornybar oppvarming, innkjøp av elektriske lastebilar og anleggsmaskiner, og hydrogenkøretøy. Eg vil til slutt nemne at regjeringa før sommaren vedtok eit forbod mot bruk av fossil olje til oppvarming av midlertidige bygningar, inkludert anleggbrakker, gjeldande frå 2020. Dette vil bidra positivt til å få ned bruken av fossil olje på byggje- og anleggsplassane. Det same vil CO2-avgifta på fossil olje og gass.

SPØRSMÅL NR. 247

Innlevert 26. oktober 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 1. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over hvordan Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE-reformen) har slått ut for domstolene de siste årene, og fra hvilken del av virksomheten kuttene i praksis er tatt (stillinger, lokaler, byråkrati, og annet)?

Svar:

Driftsbudsjettet til Domstoladministrasjonen og domstolene er redusert med totalt 66,1 mill. kroner siden reformen trådte i kraft i 2015. Fordelingen er som følger:

	2015	2016	2017	2018	Sum
ABE-kutt	13,0	16,4	18,5	18,2	66,1

Det er Domstoladministrasjonen som disponerer domstolenes budsjett og som gjør prioriteringer innenfor

rammen. Jeg har derfor ikke oversikt over hvilken del av virksomheten kuttene er tatt.

For ordens skyld gjør jeg oppmerksom på at Domstoladministrasjonen og domstolene i samme periode har

fått 90,3 mill. kroner til økt kapasitet, herunder 5,9 mill. kroner til utredere og oversettere i Høyesterett.

SPØRSMÅL NR. 248

Innlevert 26. oktober 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 2. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Hva er status for forslaget til ny finansavtalelov, og når planlegger statsråden å fremme en lovproposisjon for Stortinget?

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet foreslo i et høringsnotat 7. september 2017 en ny finansavtalelov. Høringsfristen gikk ut 15. desember 2017. Flere høringsinstanser har anført at gjennomføringen av det reviderte betalingstjenestedirektivet (EU) 2015/2366 (PSD2) bør prioriteres og håndteres i en egen prosess for å sikre rask gjennomføring. På denne bakgrunn sendte departementet 5. juli 2018 et forslag om delvis gjennomføring av PSD2 i forskrift til gjeldende finansavtalelov på høring. I høringsnotatet uttales følgende: «På grunn av den nære sammenhengen mellom de ulike delene av forslaget til ny finansavtalelov vil det ikke være hensiktsmessig å stykke opp lovarbeidet i flere selvstendige deler – eksempelvis ved først å fremme en proposisjon som kun gjelder

gjennomføring av PSD2 i norsk rett. En slik fremgangsmåte ville bl.a. innebære en betydelig omarbeidelse av lovforslagets struktur og gjøre den resterende delen av lovarbeidet mer krevende.[...] Forslaget til forskrift om betalingstjenester i dette høringsnotatet er foreslått gitt med hjemmel i den foreslåtte § 9 a og finansavtaleloven § 1 sjettede ledd. Forskriften kan settes i kraft samtidig som Finansdepartementets lovforslag med tilhørende forskrifter gitt av Finansdepartementet. På denne måten unngås på den ene siden at tjenestetilbydere og kunder blir skadelidende som følge av at arbeidet med ny finansavtalelov ikke er ferdigstilt til samme tid som Finansdepartementets proposisjon. På den andre siden kan reglene i forskriftsforslaget likevel inngå i et helhetlig lovarbeid og inntas i finansavtaleloven når Justis- og beredskapsdepartementet fremmer forslag om en ny finansavtalelov.» Arbeidet med en ny finansavtalelov har høy prioritet. Departementet har i arbeidet med proposisjonen dialog med aktører som representerer finansnæringen, og aktører som representerer kundene, for å sikre en god oppfølging av høringsuttalelsene. Jeg tar sikte på at en lovproposisjon fremmes for Stortinget i løpet av 2019.

SPØRSMÅL NR. 249

Innlevert 26. oktober 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 31. oktober 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Det kan i dag innføres inntil 600 liter drivstoff avgiftsfritt til Norge i et motorkjøretøys drivstofftanker. Denne ordningen innebærer en konkurranseulempe på det innen-

landske fraktmarkedet for selskaper som ikke kjører på utlandet. Gitt den seinere tids utvikling med mer utbredt kabotasje, er dette et forhold som har fått økt relevans. Vil statsråden ta initiativ til å endre ordningen for å sikre mer rettfærdige konkurranseforhold på norske veier?

BEGRUNNELSE:

Dagens grense for avgiftsfri innførsel av drivstoff ble vedtatt for 16 år siden. Begrunnelsen for det som den gang var en heving av grensen fra 200 til 600 liter, var at kontroll var så kostbart at det ikke ble ansett å være kostnadssvarende jevnført med den den gang i omfang relativt ubetydelige konkurranseskjevhet avgiftsfri innførsel innebar. Siden den gang har det foregått en betydelig utvikling både med tanke på omfanget og karakteren til priskonkurransen i fraktmarkedet og for Tolletatens muligheter til og kostnader ved kontroll. De to mest fundamentale endringene er EUs østutvidelse i 2004 og innføringen av obligatorisk Autopass-brikke for tunge kjøretøy fra 2015. Norske selskaper har de siste årene opplevd betydelig økt konkurranse fra utenlandske aktører som utnytter EUs regler om kabotasje til å kunne utføre betydelig fraktvirksomhet i Norge under gunstigere rammebetingelser enn sine norske konkurrenter. Blant annet kan de operere med helt andre lønns- og arbeidsvilkår enn norske selskaper. I dette bildet spiller muligheten til avgiftsfri innførsel av drivstoff en mindre, men ikke ubetydelig rolle. Statsråden bes vurdere ulike løsninger for å avhjelpe konkurransevridningen dagens regelverk for drivstoffimport innebærer. Særskilt bes det om at det vurderes om det kan innføres en enkel og kostnadseffektiv løsning der man ved innpassering til Norge belastes med avgifter tilsvarende differansen mellom avgiftene i Norge og landet det passerer inn fra, multiplisert med kjøretøyets maksimale tankapasitet (ev. nedjustert med en skjønnsfastsatt faktor). Det kan også vurderes om det skal gis tilsvarende rabatt (refusjon) ved

passering ut av Norge, men her må det åpenbart benyttes en betydelig større nedjustering.

Svar:

Etter tollregelverket kan det innføres 600 liter drivstoff avgiftsfritt som reisegods i kjøretøyets normale drivstoff-tank. Denne grensen gjelder likt for alle typer av kjøretøy.

Etter liknende regler i EU kan reisende fra tredjeland til EU innføre drivstoff avgiftsfritt innenfor kjøretøyets «standard tank», men uten at det i EU er fastsatt noen bestemt grense for antall liter i tanken.

Grensen på 600 liter har stått uendret siden 2000, jf. St.meld. nr. 2 (1999–2000) Revidert nasjonalbudsjett 2000. Grensen er fastsatt ut fra administrative hensyn. Dersom alle reisende måtte fortolle antall liter drivstoff på kjøretøyets tank inn til Norge og med eventuell rett til refusjon ut fra Norge, må dette antas å medføre et betydelig økt byråkrati og innebære en ny tollbarriere for kjøring til og fra Norge.

Norge har forøvrig inngått flere veitransportavtaler med andre land om at drivstoff på kjøretøyets normale drivstofftanker ikke skal avgiftslegges ved innførsel til avtalepartene. Avgiftslegging av drivstoff på tanken ved kjøring til Norge er derfor ikke forenlig med disse inngåtte avtalene.

Selv om jeg i utgangspunktet er for like konkurransevilkår innen transportsektoren, ser jeg ingen «enkel og kostnadseffektiv» løsning i det stortingsrepresentanten her skisserer.

SPØRSMÅL NR. 250

Innlevert 26. oktober 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 2. november 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Kan det bes om en oversikt over alle faseforskyvninger, anslagsendringer og andre forhold som vil gi større handlingsrom i statsbudsjettet for 2019 enn det som fremgår i regjeringens forslag?

BEGRUNNELSE:

I budsjettavtalene regjeringen har inngått med partiene KRF og Venstre har det alltid fremkommet et betydelig merhandlingsrom som følge av blant annet faseforskyv-

ninger, anslagsendringer og andre forhold. Det forutsettes at statsråden ikke ønsker å holde budsjettinformasjon tilbake for Stortinget. Statsråden bes derfor presentere en liste over slike forhold.

Svar:

Finansdepartementet har ikke nå en samlet oversikt over alle ev. faseforskyvninger og anslagsendringer i budsjettforslaget for 2019. En samlet gjennomgang av fremdriften i enkeltprosjekter, anslagsendringer og andre forhold

kan tilså både økt og redusert handlingsrom i budsjettet.

En slik samlet gjennomgang vil bli foretatt i forbindelse med revidert budsjett våren 2019.

SPØRSMÅL NR. 251

Innlevert 26. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 9. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for og synliggjøre, gjerne i tabells form, kostnadene ved de ulike utbyggingsalternativene han og de respektive foretakene har behandlet og tatt stilling til fra han tiltrådte i 2013, og kan han svare på hvorvidt et salg av Ullevål-tomten ligger inne som en nødvendig økonomisk forutsetning for realisering av et nytt stort akuttsykehus på Aker-tomten?

BEGRUNNELSE:

Det er stort engasjement for bygging av nye sykehus i Oslo, og det er skapt usikkerhet om både kostnader og kapasitet ved de nye utbyggingene. For videre fremdrift er det nyttig med informasjon og avklaringer som kan bidra til å skape ro rundt den videre fremdriften.

Svar:

Innledningsvis vil jeg presisere at jeg ikke tar stilling til kostnadene i de ulike utbyggingsalternativer i helseforetakenes sine investeringsprosjekter. De regionale helseforetakene har et helhetlig ansvar for investeringer og drift. Dette innebærer at det er de regionale helseforetakene som har ansvar for å prioritere og planlegge sine investeringsprosjekter og at dette gjennomføres innenfor faglige og økonomiske rammer. De regionale helseforetakene har også selv ansvar for å ta beslutning om igangsetting av sine investeringsprosjekter. Sykehusene har en fasedelt planprosess for sine investeringsprosjekter, med idé-, konsept- og forprosjekteringsfase. De regionale helseforetakene har ingen generell foreleggelsesplikt for investeringsprosjekter. Det er imidlertid lagt til grunn at de regionale helseforetakene for større prosjekter oversender resultater og analyser etter endt konseptfase til Helse- og omsorgsdepartementet, sammen med ekstern kvalitetssikring. Ved denne oversendelsen har styrene i de regionale helseforetakene fattet beslutning om hvilken alternativ løsning (med tilhørende kostnadsestimat) for utbyggingen de har vedtatt skal videreføres til forprosjekter-

ingsfase. Styrenes oversendelse danner også grunnlag for søknad om statlig lånefinansiering av prosjektet. Helseforetakene kan søke om opptil 70 pst. lån til prosjektene. Lånesøknaden vurderes med bakgrunn i om prosjektet har økonomisk bærekraft. I denne vurderingen må framtidige kostnader knyttet til drift og investeringer sees under ett. Helseregionene må både ha tilstrekkelig likviditet til å kunne gjennomføre prosjektet, og de må kunne håndtere kostnader knyttet til framtidig drift. God planlegging og økonomistyring bidrar til å sikre helseregionenes mål om kvalitetsmessig gode og effektive helsetjenester til befolkningen. Med bakgrunn i begrunnelsen for spørsmålet til representanten Tuva Moflag oppfatter jeg spørsmålet om «kostnader til ulike de utbyggingsalternativene som jeg og respektive helseforetak har behandlet siden 2013», til å gjelde Oslo universitetssykehus. Innledningsvis opplyste jeg at de regionale helseforetakene har et samlet ansvar for investeringer og drift. Samtidig er det slik at hvis helseforetakene planlegger for investeringstiltak som endrer sykehusstrukturen, må dette avgjøres av meg i foretaks møte. Målbilde for utviklingen ved Oslo universitetssykehus ble vedtatt av meg i juni 2016. Som grunnlag for målbildet lå styrebehandlinger i Oslo universitetssykehus HF i januar og april 2016 om Idéfase fremtidens Oslo universitetssykehus og i Helse Sør-Øst RHF i juni 2016 om Videreføring av planer for utviklingen av Oslo universitetssykehus HF. Det har blitt jobbet i flere omganger med idéfaserapporter for utvikling av Oslo universitetssykehus. I idéfasens versjon 2.0 fra 2016 ble følgende alternativer for videreutvikling av helseforetakene og bygningsmassen vurdert: •Alternativ 1: 0-alternativet •Alternativ 2: delt løsning (mellom Ullevål og Gaustad) •Alternativ 3: delvis samling på Gaustad, med lokalsykehus (på Aker). Planene for utvikling ved Radiumhospitalet og Regional sikkerhetsavdeling var like i alternativene 2 og 3. Styret vedtok å gå videre med alternativ 3. I Helse Sør-Øst sin vurdering av de ulike utviklingsretningene ble både kvalitative og kvantitative forhold vurdert. Det fremkommer av styresaken til Helse Sør-Øst at anslag knyttet til investeringskostnadene er noe høyere i det valgte alternativet (alternativ 3) enn i

de øvrige alternativene. Samtidig fremgår det av saksunderlaget at det valgte alternativet (alternativ 3) ville gi en samlet sett nyere bygningsmasse, slik at nye større rean-skaffelser lå lenger fram i tid. Alternativet ville gi bedre økonomi på sikt, siden det innebærer en samling av spesialiserte regionfunksjoner ved en lokalisasjon. Dette for å unngå dublering av funksjoner og vaktlag. Helse Sør-Øst har opplyst at bedre organisering av funksjoner og vaktlag vil frigjøre helsepersonell, og sikre effektive tjenester. Jeg vil også legge til at alternativet med å samle alle regionfunksjoner ved Ullevål ikke lå som et alternativ i idéfasens versjon 2.0 som ble behandlet i 2016. Helse Sør-Øst har opplyst at det ikke ville være god samfunnsøkonomi å ikke utnytte dagens bygg på Gaustad, som er de nyeste ved Oslo universitetssykehus. Når det gjelder representantens spørsmål om salg av Ullevåltomten, så har Helse Sør-Øst opplyst at dette ligger inne som en del av pla-

nen for det valgte alternativet. Jeg er kjent med at styret i Helse Sør-Øst har eget vedtak på at det ikke skal foretas disponering av tomten på Ullevål frem til risikobildet for en eventuell gjennomføring av utbygging på Aker og Gaustad er tilstrekkelig avklart. Helse Sør-Øst planlegger å fremme konseptfaserapport for utbyggingene på Aker og Gaustad for behandling i sitt styre i løpet av kort tid. Her vil det blir lagt fram estimater for kostnader knyttet til utbyggingen, vurdering av økonomisk bæreevne samt kapasitetsberegninger. Dette vil også ligge til grunn for en lånesøknad. Helse Sør-Øst har nå gjennomført fornyede kapasitetsberegninger basert på Statistisk sentralbyrås oppdaterte befolkningsframskrivninger fra juni 2018 og aktivitetstall fra Norsk pasientregister. Jeg er kjent med at Helse Sør-Øst i disse beregningene legger til grunn lavere utnyttelsesgrader enn det som ble lagt til grunn for Øs-foldprosjektet og ved Akershus universitetssykehus.

SPØRSMÅL NR. 252

Innlevert 29. oktober 2018 av stortingsrepresentant Tonje Kopstad

Besvart 6. november 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Nøkkelen til integrering er utdanning og kvalifisering til arbeidslivet. Hvordan vil regjeringen ivareta integreringen til tross for oppdelingen av elever man ser ved bruk av karakterbasert inntak i den videregående skole?

BEGRUNNELSE:

Et skolesystem basert på et såkalt fritt skolevalg og en resurstildelingsmodell som baserer seg på en innretning hvor pengene følger eleven, får store og forhåpentligvis utilsiktede konsekvenser, i de fylkene der det er prøvd ut. Inntakssystemet fører til økte forskjeller mellom skolene og såkalte A og B-skoler. Forskjellene blir både karaktermessig, økonomiske og kulturelle. Dette kan føre til en økende polarisering i Skolenorge. Det kan også føre til at de elevene som har de dårligste karakterer må reise lengst for å gå på videregående skole. Den elevgruppen som kanskje i utgangspunktet sliter med motivasjon for skole, tillegges her den største byrden med denne typen inntakssystem. Det samfunnsøkonomiske tapet av frafall er stort. En rapport som senter for økonomisk forskning har skrevet viser at om frafallsandelen minsker med en tredjedel, ca. 6000 elever, vil dette gi en total samfunnsøkonomisk gevinst, på 5,4 milliarder kroner. Å legge til rette

for at flest mulig klarer å få formell kompetanse gjennom videregående opplæring er følgelig et sentralt politisk mål for alle partier. Da er det av avgjørende betydning at vi ikke har finansieringsmodeller og inntakssystemer i fylkeskommunene som bidrar til å øke frafallet. Regjeringen har nedfelt i Jeløya-plattformen at de vil innføre såkalt fritt skolevalg i alle fylkene i Norge. Det gir stor grunn til bekymring.

Svar:

Integrering og gjennomføring i videregående opplæring er to svært viktige saker for regjeringen, og sammenhengen mellom dem gjenspeiles i at ansvaret for begge områdene er lagt til samme departement.

Selv om vi har klare utfordringer vi må løse i integreringspolitikken, er det viktig å påpeke at det er mye som går i riktig retning. Mange barn og unge med innvandrerbakgrunn klarer seg godt på skolen og har stort driv mot utdanning. I 2017 hadde de norskfødte jentene med innvandrerforeldre høyest gjennomføring i videregående opplæring av alle grupper. Norskfødte med innvandrerforeldre har høyere sysselsetting enn sine foreldre, og føler en sterk tilhørighet til Norge.

Samtidig har vi fortsatt utfordringer å ta tak i. Regjeringen gjennomfører derfor et integreringsløft. Som en viktig del av dette la regjeringen i forrige uke fram en integreringsstrategi. Det viktigste vi gjør er å sørge for bedre utdanning, norskopplæring og kvalifisering, slik at flere kan delta og bidra i det samfunnet de er en del av. Et viktig tiltak her er å gi unge med kort botid i Norge, mulighet til forsterket grunnskoleopplæring gjennom bl.a. såkalte kombinasjonsklasser. Dette vil kunne styrke deres mulighet til å gjennomføre videregående opplæring.

Regjeringen vil videre gjennomføre en utredning av et utvidet og helhetlig fylkeskommunalt ansvar for alle 16-24-åringer. Dette innebærer blant annet å vurdere muligheter for at elever i videregående opplæring, som har behov for noe ekstra grunnskole- og/eller norskopplæring, kan få dette.

Alle skal ha like muligheter til å lykkes med utdanningsløp og arbeid uansett bakgrunn. Det at man fullfører og består videregående opplæring er en viktig del av dette. Innsatsen starter allerede i barnehagen.

Når det gjelder fritt skolevalg, så kan man trekke frem fordeler og ulemper med alle inntaksordningene vi

kjenner til. Det er i dag den enkelte fylkeskommune som bestemmer om de vil ha fritt skolevalg internt i fylket. Det eksisterer flere ulike inntaksordninger, slik som inntaksregioner, fritt skolevalg, nærskoleprinsipp, eller kombinasjoner av disse.

I spørsmålet fra representanten Kopstad omtales fritt skolevalg sammen med ressursfordelingsmodeller. Det er kun fritt skolevalg som er omtalt i regjeringsplattformen. Det skal fortsatt være opp til fylkeskommunene selv å beslutte hvordan de organiserer og fordeler midler til videregående opplæring og andre velferdsoppgaver. Rammefinansieringsprinsippet ligger fast.

Fritt skolevalg gir elevene større valgfrihet til å velge hvilken skole de vil gå på. Med fritt skolevalg vil ikke bostedsadressen hindre noen i å søke seg til den skolen de ønsker. Det kan være ulike grunner til at ungdom ønsker å gå på skole i andre områder enn der de bor. Denne muligheten bør elevene ha uavhengig av familiens bakgrunn og økonomi. Jeg vil imidlertid understreke at fritt skolevalg kan ta utgangspunkt i ulike inntaksordninger, og at valg av inntaksordning må vurderes nøye.

SPØRSMÅL NR. 253

Innlevert 29. oktober 2018 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 1. november 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Hva koster i gjennomsnitt en studieplass for videreutdanning i helsefremmende og forebyggende sykepleie (helsesøsterutdanning)?

Svar:

Kunnskapsdepartementet har ikke en oversikt som viser den faktiske kostnaden per studieplass per fagområde og per institusjon. I 2014 gjennomførte Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) og Deloitte et prosjekt på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet, jf. rapporten "Hva koster en student? En kostnadskartlegging av universiteter og høyskoler" (NIFU-rapport 2014:52). I rapporten pekes det på at hva et studium koster i første rekke avhenger av hvilke ressurser som blir stilt til rådighet for undervisning og forskning på institusjonsnivå og mellom fagmiljøer innad på institusjonen. Ressursene varierer mellom institusjoner, og

det varierer hvordan de ulike institusjonene prioriterer mellom sine fagmiljøer. Videre vises det i rapporten til at fag- og forskningsmiljøene ikke nødvendigvis søker å levere undervisning, forskning og støttetjenester m.m. mest mulig kostnadseffektivt, men prioriterer å etablere gode fagmiljøer, gode støttefunksjoner og undervisningstilbud. Kostnadene institusjonene har ved å tilby studieplassene kan dermed avvike noe fra hva de får bevilgning til. Universitetene og høyskolene får sine midler som en samlet rammebevilgning, og styret ved den enkelte institusjon må ut fra egne profiler og strategier prioritere hvordan midlene best kan brukes for å nå de målene som er satt for sektoren. Universitetene og høyskolene har ansvar for å følge opp de nasjonale sektormålene, der ett av målene er god tilgang til utdanning. De skal også sette sine egne mål for virksomheten og sine egne styringsparametre for måloppnåelsen sin. Institusjonene har i tråd med dette et ansvar for å dimensjonere studietilbudene sine innenfor gjeldende rammebevilgninger. Rammebevilgning innebærer slik sett at Kunnskapsdepartementet ikke legger

føringer på hvor mye midler den enkelte institusjon prioriterer til de enkelte utdanningene. Når universiteter og høyskoler oppretter studietilbud innenfor gjeldende rammebevilgninger, får de resultatbasert uttelling for avlagte studiepoeng og ferdig utdannede kandidater i henhold til

hvilken finansieringskategori studieprogrammet er innplassert i. Kandidatuttelling omfatter i utgangspunktet gradsgivende utdanning, men inkluderer også enkelte utvalgte videreutdanninger som helsesøsterutdanning.

SPØRSMÅL NR. 254

Innlevert 29. oktober 2018 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 5. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvilke grep som er gjort for å heve kvaliteten på overgrepsmottakene samt status for beredskapsvakt, rettsmedisinsk kompetanse og psykososial oppfølging ved overgrepsmottakene?

BEGRUNNELSE:

Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (Nklm) har utarbeidet på oppdrag fra Helsedirektoratet en rapport over status for overtakelsen av overgrepsmottak til de regionale helseforetakene. Konklusjonen i rapporten var blant annet at det ikke var etablert beredskapsvakt ved alle mottak, den rettsmedisinske kompetansen og psykososial oppfølging varierte mellom mottakene.

Svar:

De regionale helseforetakene har et ansvar for å sørge for spesialisthelsetjenester til personer som er utsatt for seksuelle overgrep, både voksne, barn og unge. For å svare på spørsmålet, ha jeg innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene. I svarene fra de regionale helseforetakene framgår det at tilbudet er noe forskjellig organisert i de ulike helseforetakene. Noen helseforetak ivaretar tilbudet til pasientgruppen selv, mens andre har avtaler med en kommune om drift av overgrepsmottak. Når det gjelder kvalitet og kompetanse generelt er det en gjennomgående tilbakemelding fra alle regionale helseforetak at det arbeides med dette på ulike måter i alle helseforetakene – ved blant annet gjennomføring av kurs i regi av Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (Nklm), faglige møter for kunnskapsoverføring og videreutdanning. Det framgår videre fra de regionale helseforetakene at det arbeides med å bedre den rettsmedisinske kompetansen på ulike måter, blant annet gjennom nasjonale kurs i regi av Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin og

overføring av kompetanse fra ansatte med lang erfaring innen fagfeltet. De regionale helseforetakene melder tilbake at samtlige overgrepsmottak har beredskapsvakt. Det framgår at denne er organisert på ulike måter, men at det er tilgang på fagpersonell hele døgnet. Den psykososiale oppfølgingen ivaretas ved alle overgrepsmottakene. Det framgår at det er noe ulik praksis i hvordan denne oppfølgingen ivaretas, men i de fleste overgrepsmottakene får alle pasienter tilbud om oppfølgingssamtale noen dager etter konsultasjon på overgrepsmottaket. Tilbakemeldingen fra de regionale helseforetakene viser at det pågår et kontinuerlig arbeid for å bedre kvalitet og rettsmedisinsk kompetanse i overgrepsmottakene. Jeg legger til grunn at de regionale helseforetakene viderefører arbeidet med å bedre behandlingstilbudet til barn, unge og voksne som er utsatt for seksuelle overgrep.

SPØRSMÅL NR. 255**Innlevert 29. oktober 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 5. november 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Helse Midt-Norge har vedtatt å legge ned Helse-ekspressen mellom Røros og Trondheim. Helse-ekspressen er en ombygd buss tilrettelagt for brukerne har vært et godt tilbud siden den kom i drift i 2009.

Ser helseministeren noen mulighet for at tilbudet med Helse-ekspressen kan fortsette?

BEGRUNNELSE:

Helse Midt-Norge har vedtatt å legge ned Helse-ekspressen mellom Røros og Trondheim. Helse-ekspressen har vært i drift siden 2009. Siden 2013 er det Nettbuss avdeling Røros, som har hatt anbudet på å kjøre Helse-ekspressen. Avtalen med Nettbuss går ut ved nyttår, og Helse Midt-Norge har besluttet at ordningen ikke skal videreføres. Helse-Midt Norge har vurdert det slik at transportbehovet kan dekkes gjennom de andre transportavtalene de har, med drosjene, og ved rutegående busser og tog. Helseekspressene og Helsebussene er spesialbygd for pasienter som skal til behandling, og organiseres av de lokale pasientreisekontorene. Brukerne av Helse-ekspressen har betalt en egenandel for reisen, og de som har frikort har kunnet benytte den uten å betale. Helse-ekspressen er spesialtilpasset med plass til rullestol, plass til bære, heis, handikaptalett, regulerbare seter, medisinsk utstyr og medikamenter ombord, hjertestarter og medisinsk overvåkningsutstyr.

Svar:

Det er etablert ordninger med helseekspresser/helsebusser i alle helseregionene i landet. Dette er ofte en effektiv og miljøvennlig måte å organisere pasientreisetilbudet på, og har etter hvert blitt et godt alternativ for mange pasienter i tillegg til fly, tog, vanlig buss, taxi og egen bil. Jeg har registrert at det fra 1. januar 2019 blir endringer i pasientreisetilbudet på strekningene Åfjord – Rissa – Trondheim og Røros – Trondheim, ved at gjeldende avtaler om helseekspressbuss ikke vil bli videreført. Helse Midt-Norge RHF som har ansvaret for tjenesten, har opplyst at endringen gjennomføres på bakgrunn av en totalvurdering der antall passasjerer, behovet for bære-plass, behovet for rullestolbil og miljøperspektivet er sentrale vurderingskriterier. Helseekspressen er registrert som ambulanse, og det har vist seg å ikke være behov for bære-plass, og utnyttelsen av rullestolplass har vært svært begrenset. Det regionale helseforetaket gir uttrykk for at

omleggingen i utgangspunktet innebærer økt fleksibilitet, at transporttilbudet blir rimeligere for regionen og at det vil dekke det reelle behovet for tilrettelagt transport. Pasienter som ikke har behov for tilrettelagt transport skal benytte kollektiv transport eller privat kjøretøy, og få refundert sine utlegg iht. gjeldende regelverk. Dette er en rettighet som gjelder alle pasienter i hele landet. Det er gode ruteforbindelser mellom Åfjord og Trondheim og mellom Røros og Trondheim. Helse Midt-Norge RHF har vært i dialog med fylkeskommunen om kapasitet på de ordinære rutene, og det er ønskelig at denne kapasiteten blir utnyttet. Av miljøhensyn er det også viktig at kapasiteten i rutegående kjøretøy blir utnyttet mest mulig. Helsepersonell som rekvirerer tilrettelagt transport vil motta detaljert informasjon om endringene fra Helse Midt-Norge RHF. I tillegg kan publikum som ønsker bistand til reiseplanlegging kontakte Pasientreiser (på telefon 915 05 515). Jeg vil avslutningsvis igjen understreke at det er Helse Midt-Norge RHF som har ansvaret for å sørge for et forsvarlig tjenestetilbud til befolkningen i regionen, herunder også pasientreiser. Beslutninger omkring en effektiv organisering av tjenestetilbudet ligger der, men det er viktig at det er en åpen dialog med både brukerorganisasjoner og berørte kommuner i slike saker. I denne konkrete saken kunne dialogen åpenbart ha blitt håndtert bedre, men dette har ikke nødvendigvis påvirket resultatet. Jeg forventer imidlertid at Helse Midt-Norge RHF nå tar en runde med de berørte aktørene i saken.

SPØRSMÅL NR. 256**Innlevert 29. oktober 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 30. oktober 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil Downs syndrom falle inn under vilkåret etter abortloven § 2 tredje ledd bokstav c, og således være en selvstendig grunn til abort etter denne bestemmelsen?

BEGRUNNELSE:

Retten til abort etter tolvte uke forutsetter at et av vilkårene i abortloven § 2 tredje ledd bokstav a til e er oppfylt. Etter bokstav b kan dette være at kvinnen er kommet i en vanskelig livssituasjon på grunn av svangerskapet, fødselen eller omsorgen for barnet (sosial indikasjon). Etter bokstav c er vilkåret stor fare for alvorlig sykdom hos barnet. Grunnen til den alvorlige sykdommen kan være sykdom eller skadelig påvirkning under svangerskapet eller arvelige anlegg. Det har vært sådd tvil om Downs syndrom faller inn under vilkåret i bokstav c, og således er en selvstendig grunn for rett til abort etter denne bestemmelsen. Blant annet uttalte Ingvild Kjerkhof fra Arbeider-

partiet i Dagsnytt 18 22. oktober at det er feilinformasjon av statsminister Erna Solberg å kalle § 2 tredje ledd bokstav c for "Downs-paragrafen" fordi Downs syndrom av medisinerere ikke blir regnet som en alvorlig sykdom.

Svar:

Det er langvarig fortolkningspraksis for at Downs syndrom kan regnes som "alvorlig sykdom" etter abortloven § 2 tredje ledd bokstav c. I juridisk teori omtales dette blant annet av Aslak Syse i "Abortloven, juss og verdier" fra 1993. Han skriver blant annet følgende om dette (side 102 og 103):

"Utover 1980-årene utviklet det seg en klar praksis om at visse påviste tilstander og sykdommer hos fosteret, for eksempel Downs syndrom, automatisk - dersom kvinnen begjærte abortinngrep utført - gav grunnlag for abort etter den eugeniske indikasjon."

Denne lange fortolkningspraksisen innebærer at en endring må gjøres gjennom lov.

SPØRSMÅL NR. 257**Innlevert 29. oktober 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 30. oktober 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvor mange kvinner har fått utført tvillingabort eller abort på en eller flere av fostrene ved flerlingegraviditet i Norge (totalt siden 2016 og per år) og har tydeliggjøringen som kom i 2016 bidratt til økt antall tvillingaborter i norske sykehus?

BEGRUNNELSE:

Hvorvidt dagens lov tillater abort på en frisk tvilling før uke 12 har blitt tolket forskjellig i sykehusmiljøene. Konklusjonen i spørsmålet har ikke vært åpenbar, selv om det i Norge er selvbestemt abort frem til uke 12. Fagmiljøene har advart sterkt mot å tillate fosterreduksjon. Det påpekes at det å velge bort et av to barn i praksis gir en be-

tydelig medisinsk risiko, også for at det andre barnet ikke overlever (15-20 prosent). KrF fremmet i 2016 et forslag sammen med Senterpartiet om ikke å tillate tvillingabort i Norge. Det har etter KrFs oppfatning aldri vært lovgivers intensjon å åpne for tvillingabort, en svært etisk krevende og omdiskutert praksis som har møtt stor motstand i befolkningen. Lovavdelingen i Justisdepartementet vurderte i 2016 det likevel dithen at abortloven åpner for abort på et av fostrene ved flerlingegraviditet, og sykehusene ble i 2016 bedt om å rette seg etter denne vurderingen.

Svar:

Det er kjent fra tidligere at det i 2016 ble utført 1 inngrep ved tvillingssvangerskap der svangerskapet ble avbrutt

for ett av fostrene mens det andre utviklet seg videre og uten at fostrene hadde påvist tilstander som går innunder abortloven § 2 tredje ledd bokstav c. Tallene for øvrig knyttet til fosterreduksjon ved tvillingsvangerskap i 2016 er så lave at jeg av hensyn til faren for indirekte identifisering ikke finner å kunne opplyse om det. Samme år ble det utført 4 inngrep ved trilling- eller firlingsvangerskap der svangerskapet ble avbrutt for ett eller flere av fostrene, mens ett eller flere utviklet seg videre. I 2017 ble det utført 12 inngrep ved tvillingsvangerskap der svangerskapet ble avbrutt for ett av fostrene mens det andre utviklet seg videre. Ved 7 av disse hadde fosteret en tilstand som går innunder abortloven § 2 tredje ledd bokstav c. Det ble

samme år utført 7 inngrep ved trilling- eller firlingsvangerskap der svangerskapet ble avbrutt for ett eller flere av fostrene, mens ett eller flere utviklet seg videre. Per oktober 2018 har det vært utført 10 inngrep ved tvillingsvangerskap der svangerskapet er avbrutt for ett av fostrene mens det andre utviklet seg videre. Ved 3 av disse hadde fosteret en tilstand som går innunder abortloven § 2 tredje ledd bokstav c. Videre har det vært utført 2 inngrep ved trillingsvangerskap der svangerskapet ble avbrutt for ett eller to av fostrene, mens ett eller to utviklet seg videre. Denne typen inngrep er i dag sentralisert til Nasjonalt senter for fostermedisin ved St. Olavs Hospital. Tallene ovenfor er innhentet derfra.

SPØRSMÅL NR. 258

Innlevert 30. oktober 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 5. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

SVs stortingsgruppe (12.10) har stilt Justis- og beredskapsdepartementet spørsmål i forbindelse med statsbudsjettet om hva som er budsjettert til bruk på våpen til politiet i 2019. Departementet svarte 19.10 at dette har de ikke informasjon om. Er det riktig forstått at justisministeren ikke har, eller kan skaffe seg, oversikt over politiets våpenkjøp, og hvordan er han da i stand til å gi relevant informasjon til Stortinget om politiets maktmidler?

BEGRUNNELSE:

Politiets tilgang til våpen handler om hvilken maktbruk som er tillatt at staten benytter mot sine innbyggere. Politiets tilgang og bruk av våpen skal derfor være underlagt effektiv kontroll fra samfunnets side. Dette er understreket i NOU 81: 35, og i NOU 2017: 9 (Om politi og bevæpning). En måte å kontrollere politiets maktmidler er gjennom budsjettkontroll. Derfor er SV, i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet, opptatt av at både regjering og Storting har oversikt og kontroll med politiets innkjøp av våpen. Dette er spesielt viktig i 2019, fordi Storting og regjering i 2018 ga politiet flere utvidede fullmakter til bruk av våpen. På denne bakgrunn stilte SV følgende spørsmål (12.10) til Justis- og beredskapsdepartementet i forbindelse med behandlingen av statsbudsjett for 2019: "- Kap. 440, post 1. Hva er budsjettert til bruk på våpen i politiet i 2019? 19.10 ble følgende svar fra Justis- og beredskapsdepartementet publisert: - Departementet

styrer Politidirektoratet gjennom å sette mål og stille krav på et overordnet nivå. Departementet har derfor ikke informasjon om hvor mye som er budsjettert til våpen i politiet i 2019.»

Svar:

På grunnlag av Stortingets budsjettvedtak får Politidirektoratet tildelt bevilgning og fastsatt mål gjennom det årlige tildelingsbrevet. Det er opp til Politidirektoratet å disponere rammene i tråd med mål, føringer vedtak og forutsetninger. Politiets forvaltning og kjøp av våpen er en del av politiets samlede materiellforvaltning og anskaffelser. Det budsjetteres ikke særskilt for midler til forvaltning og kjøp av våpen. Som det fremgår av politiets ressursanalyse for 2017 ble det benyttet 1,9 mrd. kroner til materiellforvaltning og anskaffelser, herunder våpen. Det er den enkelte politimester/særorgansjef som har ansvaret for egen våpenforvaltningen. Det innebærer at politidistriktet/særorganet til en hver tid avsetter tilstrekkelig med midler til forvaltning og anskaffelse av våpen. Politiet kan bare anskaffe de våpen som er godkjent for bruk i politiet i medhold av politiets våpeninstruks § 1-5.

SPØRSMÅL NR. 259**Innlevert 30. oktober 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 7. november 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Til grunn for forslaget om en NOU for å vurdere ulike former for beskatning av havbruk, var det er klar føring fra flertallet i Stortinget om en god balanse mellom finans- og næringsinteressene. Under debatten sa tidligere fiskeriminister at det var viktig med god dialog med komiteen når utvalget skulle settes ned. I Forumet som nylig ble opprettet er det ingen som representerer produsentene.

Mener ministeren at mandatet og sammensetting av utvalg og forum gir en god balanse mellom finans- og næringsinteresser?

Svar:

Ved behandling av Dokument 8: 192 S (2017-2018) ble det flertall for å be regjeringen nedsette et partssammensatt utvalg for å utrede en ekstraskatt på havbruksnæringen, jf. Innst. 338 S (2017-2018). Regjeringen oppnevnte 7. september 2018 et utvalg som skal vurdere beskatningen av havbruk. Utvalget skal vurdere hvordan skattesystemet for havbruk bør utformes for å bidra til at fellesskapet får en andel av grunnrenten. Samtidig bør skattesystemet utformes slik at selskapene har insentiver til å gjennomføre lønnsomme investeringer. Utvalget er bedt om å vurdere ulike former for ekstrabeskatning av havbruksnæringen, herunder grunnrenteskatt og produksjonsavgift.

SPØRSMÅL NR. 260**Innlevert 30. oktober 2018 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth****Besvart 7. november 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Viser til statsrådets svar i dokument nr. 15:2302 (2017-2018) hvor hun beskriver at endringen som næringen foreslår vil gi et provenyrtap for staten. Kan statsråden oppgi hvor mye et slikt provenyrtap vil være i kroner over et tidsperspektiv på 1, 2 og 3 år?

Havbruksskatteutvalget ledes av professor Karen Helene Ulltveit-Moe og består av medlemmer fra akademia og advokater samt representanter fra LO, NHO og KS. LO er representert ved Grethe Fossli, spesialrådgiver i LO. KS er representert ved ordfører i Hitra kommune, Ole Laurits Haugen, som også er styreleder for Nettverk fjord- og kystkommuner. NHO er representert ved Helge Moen som er daglig leder i Kverva AS. Kverva AS er største aksjonær i SalMar ASA, og Helge Moen er også styremedlem i SalMar ASA. Gjennom NHOs medlem er næringen følgelig direkte representert i utvalget.

Finansdepartementet har også nylig opprettet et forum for Havbruksskatteutvalget bestående av representanter fra næringen, kommunene og arbeidslivsorganisasjonene samt uavhengige fagekspertter. Utvalget er bedt om å arrangere konsultasjonsmøter med forumet der representantene kan gi innspill og utvalget kan drøfte problemstillinger i arbeidet. Berørte interesseorganisasjoner ble i forkant av opprettelsen av forumet selv bedt om å foreslå representanter til forumet. Både NHO, Sjømat Norge, Sjømatbedriftene og Norsk Industri har hver sin representant. I tillegg har også flere av fagekspertene erfaring med havbruksnæringen.

Samlet mener jeg at næringen er godt representert både i utvalget og i forumet for Havbruksskatteutvalget.

Svar:

I spørsmålet i dokument nr. 15:2302 (2017-2018) om turistnæringen som angivelig hemmes av leiebilmangel ble det vist til et provenyanslag fra Menon (Menon-publikasjon nr. 54/2016) som viste at statens merverdiavgiftsinntekter ville øke med 30 mill. kroner ved innføring av næringens forslag til nye avskrivningsregler. I mitt svar påpekte jeg at dette anslaget var basert på usikre antagelser

og bl.a. ikke tok hensyn til at flere utleiebiler inn i bruktmarkedet trolig vil gi redusert nybilsalg. Jeg viste til at forslaget til lempeligere regler vil gi et betydelig provenytap for staten. Menon understreker også selv at det er vanskelig å si noe om tilpasningseffektene og har i vedlegg til rapporten foretatt provenyberegninger ved ulike tilpasninger i holdetiden. Med uendret holdetid anslår Menon at de årlige merverdiavgiftsinntektene vil reduseres med om lag 260 mill. kroner ved innføring av næringens forslag til avskrivningsregler. Departementet antar at det årlige provenytapet for utleiebiler trolig vil være i størrelsesorden 100–300 mill. kroner avhengig av hvordan næringen vil tilpasse seg.

Som jeg også påpekte i mitt svar 24. september vil de foreslåtte avskrivningsreglene for korttidsleie også måtte

gjelde for leasing av personbiler. Hvis det legges til grunn at nye regler kun vil gjelde nye leasingavtaler og de fleste leasingavtaler strekker seg over 3–4 år, vil det gå inntil 4 år før provenyvirkningen er fullt ut innfaset. Provenytapet for leasingbiler når endringene er fullt ut innfaset kan anslås å være i størrelsesorden 100 mill. kroner. Et foreløpig samlet anslag for provenytapet kan dermed være i størrelsesorden 200–400 mill. kroner årlig når endringene er fullt ut innfaset.

Forslaget innebærer en regelendring som vil kreve nærmere utredning for å vurdere konsekvensene. Forslaget har provenykonsekvenser og må eventuelt behandles i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 261

Innlevert 30. oktober 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 5. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at forskrift om legemiddelbehandling for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp blir fulgt opp kvalitativt godt nok i hele landet, og vil statsråden vurdere å utvide retten for gjennomgang til å omfatte flere grupper med risiko for overmedisinering som kronikere, brukere i hjemmetjenesten eller innenfor psykiatrien?

BEGRUNNELSE:

I Dagbladet 29. oktober kunne vi lese at mange på eldre på sykehjem blir overmedisinert. Sykehjemsoverlege Pernille Bruusgaard, uttaler at overmedisinering er det største problemet for mange eldre og kan føre til kvalme, uro, forstoppelse, svimmelhet, trøtthet, samt forverring av demenssymptomer som atferdsendring og aggressivitet. Siden 2017 er det forskriftsfestet at sykehjemsbeboere skal ha en legemiddelgjennomgang minst en gang årlig. Men tall viser at det på landsbasis i 2017 bare var 49,0 prosent av beboere som hadde hatt en slik gjennomgang i løpet av de siste 12 månedene, og variasjonene er store mellom fylkene. Høyest andel er det i Oslo med 79,9 prosent og lavest andel i Nord-Trøndelag med 27,9 prosent, men dette sier ikke noe om hvilken endring legemiddelgjennomgangen fører til, eller det samlede forbruket av medisiner. Forskriften gir ikke retningslinjer for hva intens-

jonen med gjennomgangen er, som for eksempel uttalte mål om nedtrapping hvis forsvarlig, holde antall legemidler per pasient laveste mulig, riktig dosering, sjekk for interaksjoner mellom medikamenter eller bivirkninger, for å nevne noe.

Svar:

Tall fra Reseptregisteret viser at legemiddelbruken er omfattende, særlig hos eldre. Mange eldre har flere sykdommer hvor det kan være nytte av legemiddelbehandling. De bruker derfor flere legemidler. Dette kan øke faren for feilbruk. Eldre er dessuten ekstra sårbare for skader som følge av legemidler. Blant annet øker risikoen for skadelige effekter og bivirkninger ved samtidig bruk av ulike legemidler.

For å redusere risiko for skadelige effekter og bivirkninger er det viktig at legemiddelbruken hos eldre følges nøye opp med regelmessige kontroller, samstemming av legemiddellister og legemiddelgjennomganger, i tråd med krav til fastleger og sykehjem. Legen skal også vurdere om det er legemidler pasienten ikke trenger, og dermed kan slutte å ta.

Gjennom fastlegeforskriften er fastlegen forpliktet til å gjøre legemiddelgjennomgang for sine pasienter når pasienten bruker fire legemidler eller flere, eller der det anses medisinsk nødvendig. Pasienter med korttidsop-

phold i sykehjem og alle hjemmeboende personer er også underlagt fastlegens ansvar. Det er en egen takst som fastlegene kan benytte når det gjennomføres en legemiddelgjennomgang. Tall fra Kommunalt pasientregister viser at det er en økning i bruken av denne taksten de siste årene.

Jeg er kjent med at det gjennom EPJ-løftet utvikles funksjonalitet i fastlegenes journalsystemer som både skal gjøre det enklere å holde legemiddellistene oppdatert og som gir fastlegene oversikt over de pasientene på deres liste som bruker fire legemidler eller flere. Jeg er også kjent med at SKIL (Senter for kvalitet i legekontor) gjennomfører kurs for allmennleger i legemiddelgjennomgang.

Fra 1. januar (2017) innførte vi et krav om legemiddelgjennomgang for pasienter med langtidsopphold på sykehjem når de kommer inn, og deretter minst en gang i året. Det finnes i dag en kvalitetsindikator for legemiddelgjennomgang hos beboere på sykehjem. Denne indikatoren viser hvor stor andel av beboere på 67 år eller eldre på langtidsopphold i sykehjem som har fått legemiddelgjennomgang siste 12 måneder. Kvalitetsindikatoren viser om legemiddelgjennomgang som en forskriftsfestet oppgave, gjennomføres for beboere på sykehjem. Andelen bør derfor være så høy som mulig. Som representanten selv skriver, var det i 2017 49,0 % av beboere med langtidsopphold i institusjon som hadde fått en legemiddelgjennomgang i løpet av de siste 12 månedene, men med store variasjoner mellom de ulike fylkene, fra 27,9 i Nord-Trøndelag til 79,9 i Oslo. Tallene fra 2017 kan tyde på at noen kommuner er kommet godt i gang, mens andre kommuner har et betydelig forbedringspotensial. Jeg er opptatt av

at ledere og personell i helse- og omsorgstjenesten bruker resultatene til kvalitetsforbedring og forventer at vi ved senere rapporteringer ser en økning særlig der andelen er lave.

En legemiddelgjennomgang skal sikre god kvalitet ved behandling med legemidler, og er et viktig tiltak for å sikre hensiktsmessig bruk av legemidler, forebygge pasientskader og legemiddelrelaterte problemer. En legemiddelgjennomgang utføres av lege, gjerne i et tverrfaglig samarbeid med sykepleier og/eller farmasøyt. I en legemiddelgjennomgang kan det bli tatt vekk legemidler, legges til ny behandling og det ryddes opp i legemiddelrelaterte problemer. Pasientsikkerhetsprogrammets tiltakspakker er nyttige verktøy for fastleger og kommuner for å gjennomføre legemiddelgjennomganger.

Jeg er opptatt av riktig legemiddelbruk og at fastleger og kommunene følger opp de kravene som er satt. Jeg er kjent med at Helsedirektoratet er i gang med å oppdatere Nasjonal faglig veileder for legemiddelgjennomgang som ivaretar spørsmålene til representanten om hensikt og mål med legemiddelgjennomgang. Jeg vil følge nøye med på utviklingen på dette området, og vil be Helsedirektoratet i samarbeid med relevante aktører, vurdere dagens virkemidler for legemiddelgjennomgang.

Plikten for legemiddelgjennomgang er ment for å løfte pasientsikkerheten til de pasientene som har størst behov, men en slik systematisk tilnærming for vurdering av pasientens legemiddelbehandlingen, vil være god praksis for alle.

SPØRSMÅL NR. 262

Innlevert 30. oktober 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 7. november 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Mange barn og unge får fritak fra fag i grunnskolen og videregående skole.

Hvor stor andel av elever i grunnskolen og videregående skole får fritak i ett eller flere fag, og hvilke konsekvenser får dette for videre utdannings- og studiemuligheter?

BEGRUNNELSE:

Fritak fra fag kan begrense barn og unges muligheter for videre utdanning i framtida. Særlig mange barn og unge

med funksjonshemming får fritak fra fag i grunnskolen og videregående skole. Flere gir tilbakemelding i møter med representanter for brukerorganisasjonene, at de ikke blir informert om hvilke konsekvenser dette har. Få får god informasjon om det. I 2016 gjennomførte Ipsos en undersøkelse på vegne av Blindeforbundet som viste at 40 % av deres medlemmer hadde hatt fritak i ett eller flere fag. Det har vært oppslag i media som viser at slike fritak kan føre til at eleven mister mulighet til å ta ønsket utdanning seinere, og at det ikke nødvendigvis er kjent på tidspunktet da det blir søkt om fritak.

Svar:

Et av de viktigste målene for meg er at flest mulig skal gjennomføre og bestå videregående opplæring. I arbeidet med en skole som gir muligheter til alle, er det nettopp et mål at alle barn skal kunne lykkes i skolen, uavhengig av bakgrunn, kjønn, fysiske eller kognitive forutsetninger. Regjeringen har som mål at innen 2030 skal ni av ti elever som påbegynner videregående opplæring fullføre og bestå. Da er det helt avgjørende at elever får et godt grunnlag og utgangspunkt før de starter i videregående opplæring. Fritak fra opplæring i fagleg vil først understreke at det i opplæringsloven med forskrifter finnes fritaksregler som ikke får noen konsekvenser for elevenes videre utdannings- og studiemuligheter. Disse fritaksreglene er delvis begrunnet i at flere skal kunne gjennomføre og bestå videregående opplæring. I grunnskolen er det, hvis det foreligger særlig definerte årsaker, anledning til å fritta elever fra opplæring i sidemål, fremmedspråk, og de alternativene til fremmedspråk som inngår i fag- og timedelingen for grunnskolen. I videregående opplæring er det i tillegg mulig å få fritak fra opplæring i faget kroppsøving. Slike fritak får ingen konsekvenser for retten til vitnemål og studiekompetanse. I skoleåret 2017-2018 fikk 3,2 % av elevene fritak fra opplæring i minst ett fag på 10. trinn. Det tilsvarende tallet i videregående opplæring var 0,8 % av elevene. Fritak fra vurdering med karakter Det er også en begrenset adgang til å få fritak fra vurdering med karakter i fag. Dette gir ikke fritak fra selve opplæringen, men betyr at eleven ikke skal ha standpunktkarakter eller eksamenskarakter i faget. Eleven skal likevel få underveisvurdering og halvårsvurdering uten karakter. I grunnskolen kan det gis fritak fra vurdering med karakter hvis du har individuell opplæringsplan, er minoritetsspråklig som nylig har ankommet Norge eller er i et innføringstilbud for minoritetsspråklige. En elev kan i tillegg bli fritatt fra vurdering med karakter i sidemål hvis det foreligger særskilte årsaker som oppgitt i forskrift til opplæringsloven § 3-22. I videregående kan det gis fritak fra vurdering med karakter for elever som er i et innføringstilbud for minoritetsspråklige. Det kan i tillegg gis fritak fra vurdering med karakter i sidemål og kroppsøving hvis vilkårene i forskrift til opplæringsloven §§ 3-22 og 3-23 er oppfylt. Med unntak av norsk sidemål, gis det ikke fritak fra vurdering med karakter for elever med spesialundervisning i videregående. Statistikk fra Utdanningsdirektoratet viser at for skoleåret 2017-2018 fikk 10,7 % av elevene fritak fra vurdering i minst ett fag på 10. trinn, mens det tilsvarende tallet i videregående opplæring var 2,8 % av elevene. Norsk sidemål er det faget flest får fritak i både på 10. trinn og i videregående opplæring. Elever med fritak fra opplæring, eller fritak fra vurdering med karakter, i ett eller flere fag som beskrevet over skal ha vitnemål. Slike fritak får i utgangspunktet ingen konsekvenser for videre utdannings- og studiemuligheter. For opptak til høyere

utdanning kan det imidlertid til noen studier være krav om at spesielle fag er gjennomført eller krav om en gitt karakter i et fag. Elever med spesialundervisning På ungdomstrinnet har om lag 10 % av elevene vedtak om spesialundervisning. Noen elever kan ha vedtak om spesialundervisning hvor det er valgt bort kompetansemål i ett eller flere fag fordi målene ikke er realistiske for dem. Disse elevene har likevel rett til vitnemål fra grunnskolen. Elever som har spesialundervisning og som ikke oppnår tilstrekkelig faglig kompetanse i faget de har spesialundervisning i vil kunne møte faglige utfordringer i videregående opplæring. Dersom eleven mangler viktig faglig kompetanse fra grunnskolen vil det kunne være utfordrende å jobbe med alle kompetansemålene i videregående opplæring. Dette kan i verste fall føre til at de ikke består faget i videregående opplæring. Skolen må derfor så tidlig som mulig veilede foreldrene og elevene om konsekvensene av å velge bort kompetansemål og vurdering med karakter for eleven. Ungdom som har fullført grunnskolen eller tilsvarende opplæring, har etter søknad rett til tre års heltids videregående opplæring. Elever med rett til spesialundervisning kan ha fortrinnsrett ved opptak til utdanningsprogram i videregående opplæring. I tillegg kan disse elevene også ha rett til videregående opplæring i inntil to år ekstra når eleven trenger det for å nå målene for opplæringen. I videregående opplæring har om lag 2,5 % av elevene vedtak om spesialundervisning (tall fra Vigo for skoleåret 2016-2017). En del av disse elevene har vedtak om spesialundervisning hvor det er valgt bort kompetansemål fra læreplanen for fag. De vil ikke oppfylle vilkårene for å få utstedt vitnemål, og får i stedet et kompetansebevis som dokumentasjon på den opplæringen de har fått. Disse elevene har ikke generell studiekompetanse og vil ikke ha muligheter til å gå direkte videre til høyere utdanning. Avslutning Avvik fra læreplanmålene kan altså få konsekvenser for elevens videre utdannings- og yrkeskarriere. Jeg vil derfor understreke at skolen har ansvaret for å veilede foreldrene og eleven om konsekvensen for å velge bort kompetansemål for en elev som har et enkeltvedtak om spesialundervisning. Dette kan være en vanskelig og skjønsmessig vurdering som må gjøres konkret for den enkelte eleven, men kommunen og fylkeskommunen har ansvar for at det blir tatt stilling til disse spørsmålene på en forsvarlig måte og at foresatte får informasjon som gjør dem i stand til å ta del i vurderingen. I forbindelsen med arbeidet til ekspertgruppen for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging (Nordahl-utvalget) har brukerorganisasjoner tatt opp problemstillingen med at de oppfatter at avvik fra lærerplanens kompetansemål besluttes uten at eventuelle konsekvenser senere er tilstrekkelig belyst. Kunnskapsdepartementet følger nå opp rapporten og tar sikte på å legge frem en melding til Stortinget om tidlig innsats og inkluderende felleskap høsten 2019. Spesialundervisningen og hvordan denne

fungerer i skolen i dag, vil være en viktig del av vurderingene i stortingsmeldingen.

SPØRSMÅL NR. 263

Innlevert 30. oktober 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 7. november 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Hva vil kostnaden for staten være i 2019 ved å gjeninnføre diskontinuitetsprinsippet ved generasjonsskifter i landbruket?

Svar:

Da arveavgiften ble fjernet i 2014, var det nødvendig å endre reglene for å fastsette skattemessige verdier av næringsvirksomhet som mottas ved arv eller gave. Det ble innført en hovedregel om kontinuitet, det vil si at mottaker skal overta givers eller arvelaters skattemessige verdier og posisjoner. Inngangsverdiene bestemmer blant annet størrelsen på fremtidige avskrivninger og har dermed betydning for virksomhetens fremtidige overskudd og skatt. Arveavgiftsgrunnlaget var gjerne høyere enn tidligere eiers skattemessige verdier. Dette har sammenheng med at de skattemessige avskrivningene er høyere enn økonomisk verdifall skulle tilsi. Overgang til kontinuitet medførte derfor isolert sett normalt en skatteskjerpelse, men siden arveavgiften ble avvirket, innebar det samlet sett en skattelettelse. Landbruket fikk et unntak fra denne hovedregelen for eiendeler som er del av «alminnelig gårdsbruk og skogbruk», og som arvelater eller giver kunne realisert skattefritt etter skatteloven. Skattefritaket forutsetter at giver/arvelater har eid eiendommen i minst 10 år. Videre må den som overtar, være arveberettiget til eiendommen, og salgsprisen må ikke overstige 75 pst. av antatt salgsverdi. I slike tilfeller kan mottaker oppskrive den skattemessige inngangsverdien til 75 pst. av antatt salgsverdi. Oppskrivningsadgangen gjelder i hovedsak jord- og skogarealer, driftsbygninger, våningshus og fastmonterte tekniske installasjoner. For denne typen formuesobjekter gjelder m.a.o. diskontinuitetsprinsippet. Unntaket fra hovedregelen om kontinuitet gir lempeligere verdsetting av landbrukseiendom enn av eiendeler i annen næring, og innebærer en skattelettelse for landbruket. Ikke alle typer eiendeler og driftsmidler i landbruket er omfattet av unntaket. Adgangen til å oppskrive inngangsverdier

til 75 pst. av antatt salgsverdi omfatter ikke løsøre som maskiner, buskap og varelager, ei heller forekomster av sand og grus. Den omfatter heller ikke eiendom som ikke inngår i begrepet «alminnelig gårdsbruk og skogbruk», eksempelvis rene gartnerieieendommer og eiendommer med forholdsvis lite jordbruksareal hvor det drives spesialproduksjon (som oppdrett av pelsdyr, fjørfe og slaktegris). Heller ikke eiendommer hvor det utelukkende drives gårdsturisme, kan oppskrives. Det ville være denne typen formuesobjekter som ville bli berørt hvis diskontinuitet eventuelt ble gjeninnført. Et nærliggende alternativ til kontinuitet er en regel om at arv eller gave skal anses som realisasjon. En slik regel ville ligge nærmere de generelle prinsippene i næringsbeskatningen enn kontinuitet ved arv. Da måtte arvelater eller giver betale skatt av eventuell verdistigning i sin eiertid, det vil si av differansen mellom anslått markedsverdi på arve- eller gavetidspunktet og arvelaters eller givers inngangsverdi. Mottaker ville da få en inngangsverdi lik den anslåtte markedsverdien og kun betale gevinst på verdistigning på eiendelen i sin eiertid. En eventuell regel som ikke gir realisasjonsbeskatning på arve- eller gavetidspunktet, kombinert med en mulighet for mottaker til å skrive opp inngangsverdien til markedsverdi, ville vært urimelig og svekket effektiviteten i skattesystemet. Verdistigningen i forrige eiers eiertid blir da helt skattefrie. Det strider imot skattemessig likebehandling å favorisere overdragelser gjennom arv og gave fremfor overdragelser ved ordinært kjøp og salg. Det ville også gitt opphav til tilpasninger, for eksempel ved at gevinstbeskatning kunne omgås ved gaver. En mulighet for å oppskrive inngangsverdien til markedsverdi ville videre gi for høye samlede avskrivninger når arvelater og eier ses under ett. Først får arvelater avskrivninger i sin eiertid. Deretter får mottaker avskrivninger i sin eiertid som sammen med arvelaters avskrivninger ville være høyere enn kostprisen på driftsmidlet. Det reduserer skatteinntektene og kan bidra til at investeringer som er ulønnsomme før skatt blir lønnsomme etter skatt. Samfunnet taper på dette fordi avkastningen på den samlede kapitalen blir lavere. Departementet har ikke datagrunn-

nlag for å anslå den økonomiske virkningen for staten i 2019 av å gjeninnføre diskontinuitetsprinsippet ved generasjonsskifter i landbruket. Det ville dessuten være behov for en nærmere avgrensning av hva som skulle anses å være omfattet av landbruket i denne sammenhengen. Vanskelige avgrensninger er for øvrig et argument mot å innføre diskontinuitetsprinsippet bare for landbrukssektoren. Et viktig premiss for å anta noe om de økonomiske virkningene er også om dette skulle ledsages av at arv/gave

skulle anses som realisasjon og gi eventuell gevinstbeskatning på arvelaters/givers hånd, og/eller om arveavgiften skulle gjeninnføres. Hvis ikke, ville det være et spørsmål om det skulle være administrativ kontroll med mottakers fastsettelse av markedsverdi. Virkningen av å innføre diskontinuitet ville ikke nødvendigvis være å omgjøre virkningene av kontinuitetsprinsippet fra 2014 ettersom det før 2014 var en begrensning om at inngangsverdi ikke kunne settes høyere enn arveavgiftsgrunnlaget.

SPØRSMÅL NR. 264

Innlevert 31. oktober 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 5. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Norge mottar jevnlig observasjoner og anbefalinger om menneskerettighetene i Norge fra både FN og Europarådet.

Har regjeringen en samlet oversikt over disse observasjonene og anbefalingene fra de siste år, hvilke prosedyrer har regjeringen for å behandle og eventuelt implementere de ulike observasjonene og anbefalingene om Norge, og på hvilken måte vil regjeringen sikre at Stortinget får anledning til å behandle slike observasjoner og anbefalinger av Norge?

BEGRUNNELSE:

Norge er tilsluttet en lang rekke menneskerettighetsinstrumenter som jevnlig kommer med rapporter om Norge, blant annet CPT (Europarådets torturforebyggingskomite), CCPR (FNs menneskerettighetskomite), CERD (FNs rasediskrimineringskomite) og CRC (Barnekomiteen). Sakene i den Europeiske Menneskerettsdomstolen står i en særstilling fordi de er rettslig bindende og må følges opp av Norge. Det er uklart hvordan observasjoner og anbefalinger om menneskerettighetene i Norge fra FN og Europarådet blir fulgt opp av regjeringen. Det er derfor viktig å vite hvilke prosedyrer regjeringen har for behandling og eventuell implementering av FN og Europarådets kritikk og anbefalinger av Norge. På menneskerettighetsområdet behandler Stortinget rapporter fra Nasjonal institusjon for Menneskerettigheter og Sivlombudsmannen, men regjeringen synes ikke å ha plikt på seg til å presentere for behandling i Stortinget FN og Europarådets observasjoner og anbefalinger om Norge. Norge har gjennom skiftende regjering og Storting øn-

sket å være en foregangsnaasjon når det gjelder menneskerettigheter, og Norge har derfor ratifisert de fleste internasjonale konvensjoner om menneskerettigheter, og også brukt ressurser på å få andre land til å ratifisere konvensjoner og respektere menneskerettigheter. Det er derfor uheldig at det ikke finnes gode prosedyrer for å sikre at Stortinget involveres i FN og Europarådets observasjoner og anbefalinger om Norge.

Svar:

Norge mottar jevnlig ulike former for generelle anbefalinger om menneskerettighetssituasjonen i Norge fra FN- og europarådsorganer. For hvert sett av anbefalinger vil det normalt finnes ett departement som har koordineringsansvar. Departementene i samarbeid vil for den enkelte anbefaling finne frem til hvilket departement eller hvilke departementer som har ansvar for det saksområdet den enkelte anbefaling gjelder. Ut fra dette blir det vurdert hvordan anbefalingen bør følges opp. Utgangspunktet er at oppfølging av den enkelte anbefaling skjer som en integrert del av regjeringens og departementenes løpende arbeid på det aktuelle saksområdet. De ulike generelle anbefalingene fra FN- og europarådsorganene er ikke samlet i ett dokument eller på én nettside, men gjøres normalt tilgjengelige på regjeringen.no og på FNs eller Europarådets hjemmesider.

Det er også slik at flere av de organene som gir generelle anbefalinger, har særskilte prosedyrer for å følge opp de anbefalingene de har rettet mot Norge. Norge avgir skriftlige rapporter til og stiller i høringer og dialogmøter med organene, hvor tema blant annet er hvordan tidligere anbefalinger er fulgt opp nasjonalt. Departe-

mentene arbeider grundig med skriftlige og muntlige rapporter til disse organene. I forbindelse med utarbeidelsen av rapportene innhentes det synspunkter fra blant annet Sametinget, Nasjonal institusjon for menneskerettigheter, ombudene og sivilt samfunn.

Stortinget vil få befatning med generelle anbefalinger fra FN- og europarådsorganer om menneskerettighetssituasjonen i Norge gjennom de allerede etablerte formene for kommunikasjon mellom regjering og storting, typisk i forbindelse med behandling av lovforslag, bevilgningsaker og stortingsmeldinger innen de områdene anbefalingene gjelder. De ulike anbefalingene kan være av nokså ulik karakter, og spenner over et bredt spekter tematisk. Etter mitt syn er det ikke hensiktsmessig å etablere nye og særskilte rapporteringsrutiner mellom regjering og storting om oppfølging av anbefalingene. Det er som nevnt allerede etablert et omfattende rapporteringssystem

overfor de internasjonale organene. Nasjonalt bør menneskerettigheter først og fremst behandles som en integrert del av departementenes øvrige arbeid, og ikke som et særskilt og adskilt tema. Jeg viser ellers til mitt brev 25. juni 2018 til justiskomiteen om Nasjonal institusjon for menneskerettigheter sin årsmelding.

Når det gjelder dommer mot Norge fra den europeiske menneskerettighetsdomstol (EMD), er det prosedyrer for oppfølging av disse i departementene og overfor Europarådet. Disse prosedyrene anvendes også så langt de passer for individklagesaker fra FNs konvensjonsorganer. Det vurderes i den enkelte sak om og på hvilken måte Stortinget skal involveres. Etter mitt syn er det ikke hensiktsmessig at det etableres særskilte rutiner for rapportering til Stortinget om utfallet og oppfølgingen av de enkelte søksmålene for EMD og de enkelte individklagesakene for FNs konvensjonsorganer.

SPØRSMÅL NR. 265

Innlevert 31. oktober 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 9. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

EU holder på å vedta en ny forordning som kan begrense forskrivningsretten til fiskehelsebiologer. Norge valgte på 90-tallet å lage en helt egen profesjon for veterinærmedisin innen fisk. UiB og UiT har siden tilbudt denne 5-års-utdanningen. Det er en prestisje utdanning som er attraktiv både i næring og forskning. Men som følge av forslaget om å ta fra dem autorisasjonen vil de miste grunnlaget for yrkeskarrieren og næringen vil bli svekket. Hva gjør regjeringen for å sikre videreføring av dagens forskrivningsrett?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for EU-forordningen er god. Målet er å begrense antibiotika bruk innen matproduksjon ved å begrense forskrivningsretten til veterinærer. Norge har som følge av stor satsing på havbruk utviklet en egen profesjon rettet mot veterinærmedisin innen fisk. Dette er en særordning i Norge. Veterinærer har kun en fordypning i veterinærmedisin rettet mot fisk. Utdanningstilbudet ble utviklet på 90-tallet. Det er et 5 års studium. UiB tar opp ca. 25 studenter hvert år og UiT litt færre. Utdanningstilbudet utgjør en sentral del av forskningsmiljøet ved UiB og UiT. Den foreslåtte endringen i forskrivningsretten vil

gjøre utdanningen mindre attraktiv for næringslivet og ramme yrkeskarrierer til alle de som har utdannet seg til fiskehelsebiolog og alle de som nå studerer og satset på en utdanning i god tro med hensyn til fremtidig yrkesvalgsmuligheter. Havbruksnæringen har et stort behov for fiskehelsebiologer med forskrivningsrett selv om antibiotika bruken i Norge er svært lav i denne næringen. Har de valget med å tilsette en med forskrivningsrett vil veterinær bli foretrukket dersom Norge ikke får til et unntak for vår særordning med fiskehelsebiolog. Norge har dessverre i mange saker gjort en for dårlig jobb for å sikre våre interesser. Det må ikke skje i denne saken. Senior kommunikasjonsrådgiver i Helse- og omsorgsdepartementet Elisabeth Johansen uttaler i kyst.no at forordningen skal sluttbehandles i Rådet i EU trolig i november. Det er fortsatt mulighet for å sikre at fiskehelsebiologer fortsatt får samme forskrivningsrett som de har hatt frem til nå.

Svar:

Først vil jeg si at det fra myndighetenes sin side er klart at fiskehelsebiologutdanning og veterinærutdanningen er likestilte når det gjelder fiskehelse. Dette fremgår også eksplisitt av dyrehelsepersonelloven, og denne likestillingen har ligget til grunn siden fiskehelsebiologutdan-

ningen ble etablert. EUs arbeid knyttet til en regulering av forskrivningsretten for dyrehelsepersonell virker ikke inn på norske myndigheters holdning og syn på dette.

EU-kommisjonen fremmet forslag til ny forordning om veterinære legemidler i september 2014. Hovedformålet med et nytt regelverk for veterinære legemidler er å øke tilgjengeligheten av veterinære legemidler, effektivisere godkjenningsordningene, stimulere til økt konkurransevne, innovasjon og innføre tiltak mot antimikrobiell resistens.

Regelverket om veterinære legemidler er svært omfattende og inneholder flere tema som er viktig for norske interesser. Av den grunn gikk norske myndigheter tidlig inn i saken og arbeidet aktivt inn mot EU-kommisjonen, Europaparlamentet og Rådet. Dette ble gjort både muntlig og skriftlig. Jeg har selv tatt opp norske innspill og innvendinger knyttet til regelverket overfor EUs helsekommisær og overlevert skriftlig innspill. Fiskehelsebiologers forskrivningsrett har hele tiden ligget fast i Norges innspill.

Fiskehelsebiologers forskrivningsrett for antibiotika var ivaretatt både i forslaget fra EU-kommisjonen og i innstillingen fra Europaparlamentet. Utfordringen i denne saken er at det er gjort endringer i de såkalte triologforhandlingene mellom EU-kommisjonen, Europaparlamentet og Rådet, hvor Norge som EØS-land ikke har adgang. Norge har muntlig og skriftlig lagt frem sine synspunkter for medlemmene i Rådet, men Rådets behandling og møter er lukket for oss.

De beslutningene som treffes i Rådet er i stor grad av politisk karakter. Forordningen om veterinære legemidler

er del av EUs regelverk for å følge opp mange av tiltakene i handlingsplanen mot antibiotikaresistens som ble lagt fram av EU-kommisjonen i juni 2017. Store deler av diskusjonene for å komme til enighet mellom EU-kommisjonen, Europaparlamentet og Rådet har derfor vært knyttet til antibiotikaresistens og da særlig ønsket om redusert bruk av antibiotika til dyr. EU har ønsket tiltak mot antibiotikaresistens som skal gjelde på tvers av unionen med minimalt av unntak for nasjonale forhold for på den måten å nå mål i handlingsplanen mot antibiotikaresistens.

Ny forordning om veterinære legemidler forventes vedtatt av Rådet i slutten november. Dette er imidlertid kun en formell vedtakelse. Innholdet i forordningen er det enighet om mellom EU-kommisjonen, EU-parlamentet og Rådet etter endte triologforhandlinger. Lovgiverkompetansen i EU er imidlertid delt mellom EU-parlamentet og Rådet. Etter at Europaparlamentet vedtok forordningen 25. oktober 2018 gjenstår en formell vedtakelse av Rådet. Det er derfor ingen mulighet for å påvirke innholdet i forordningen nå.

Fra vedtakelse i Rådet vil det være en tre års overgangsperiode før regelverket får anvendelse i EU. Etter vedtakelse starter prosessen med å innlemme forordningen i EØS-avtalen. Helse- og omsorgsdepartementet vil i samarbeid med Nærings- og fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet gjennomgå forordningen om veterinære legemidler for å få en totaloversikt over innholdet, konsekvensene og mulighetene, i dette ligger også reguleringen av fiskehelsebiologers rett til å forskrive antibiotika.

SPØRSMÅL NR. 266

Innlevert 1. november 2018 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen

Besvart 8. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Når vil statsråden legge fram forslag til Stortinget om navneendring på Sørlandsbanen?

BEGRUNNELSE:

Navnet Sørlandsbanen ble vedtatt i Stortinget i 1913, og brukes i dag som navn på jernbanestrekningen mellom Drammen og Stavanger, og som navn på reiser på strekningen mellom Oslo og Stavanger. Det britiske togselskapet Go-Ahead har imidlertid vedtatt å skifte navn på

strekningen til «Sørtoget». Språkrådet advarer mot en slik navneendring. Det over hundre år gamle navnet Sørlandsbanen er godt innarbeidet og er en del av det offentlige navneverket. Navngiving er en del av norsk språkpolitikk, sier Språkrådet, og påpeker videre at Go-Ahead disponerer offentlig infrastruktur med offentlige tilskudd. Navnet på jernbanestrekningen er derfor et offentlig anliggende.

Svar:

Eg kjem ikkje til å fremme noko sak for Stortinget på dette. Tvert om, namnet Sørlandsbanen vert framleis namnet på infrastrukturen. Ingen banestrekningar byter namn som følgje av at det vert andre leverandørar av tenesta. Go-

Ahead ynskjer å marknadsføre sjølve toga på Sørlandsbanen som 'Sørtoget', på same måte som til dømes Flytoget på strekninga Gardermobanen. Kva namn selskapa vel å profilere seg på meiner eg må være opp til selskapa, men dei har altså ingen høve til å endre dei formelle namna på infrastrukturen eller banene dei opererer.

SPØRSMÅL NR. 267

Innlevert 1. november 2018 av stortingsrepresentant Jorodd Asphjell

Besvart 15. november 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hva vil være provenyeffekten av å redusere tilskuddet til private barnehager til henholdsvis 96 prosent, 98 prosent og 99 prosent av tilskuddet til offentlige barnehager dersom tilskudd til pedagognorm og bemanningsnorm holdes utenfor?

BEGRUNNELSE:

Viser til budsjettspørsmål 65 fra Arbeiderpartiet til Revidert Nasjonalbudsjett 2018 og budsjettspørsmål 348 fra Arbeiderpartiet til statsbudsjettet for 2019 om hva provenyeffekten av å redusere tilskuddet til private barnehager med ulike prosentandeler vil være dersom man holder særskilt tilskudd til pedagognorm og bemanningsnorm utenfor beregningen. Begge ganger har Kunnskapsdepartementet vist til at de innenfor den korte tidsfristen ikke har mulighet til å utføre beregninger med nye forutsetninger. Spørsmålet ble første gang stilt i mai 2018. Dersom det fremdeles ikke er mulig for statsråden å svare på spørsmålet bes det om at statsråden oppgir når regjeringen vil kunne svare.

Svar:

Regjeringens utgangspunkt er at alle barn som går i barnehage skal få et tilbud av god kvalitet, med nok trygge voksne rundt seg. Dette må være uavhengig av både hvor i landet barna vokser opp og hvilken eierform barnehagen har. Derfor stilles de samme kravene til bemanningstetthet og andel barnehagelærere til både private og kommunale barnehager, og det har vært en målsetting for regjeringen å gi private og kommunale barnehager likeverdige økonomiske rammevilkår. For å øke minimumstilskuddet til private barnehager fra 96 til 98 pst. av det de kommunale barnehagene får i offentlig støtte, ble bevilgningen derfor

styrket med 69 mill. kroner i statsbudsjettet for 2014 og 96 mill. kroner i statsbudsjettet for 2015. For 2016 ble bevilgningen ytterligere styrket med 180 mill. kroner for å øke minimumstilskuddet fra 98 til 100 pst. fra 1. januar 2016. For å svare på representantens spørsmål, har Kunnskapsdepartementet tatt utgangspunkt i beregningene som ble foretatt i forbindelse med statsbudsjettet for 2014, 2015 og 2016. Hvis man endrer tilskuddssatsen fra 1. januar 2020 til 98 og 96 pst, anslår departementet at provenyeffekten vil kunne være -184 mill. kroner og -381 mill. kroner målt i 2019-kroner. Kunnskapsdepartementet understreker at det er usikkerhet knyttet til anslagene. Midlene til skjerpet pedagognorm og tilskudd til bemanningsnorm i små barnehager er ikke med i disse beregningene. Anslaget over er prisjustert, men eventuelle endringer i sektor etter økningen i minimumstilskuddet er ikke reflektert. Departementet vil påpeke at full økonomisk likeverdig behandling av private og kommunale barnehager var en forutsetning for å innføre bemanningsnormen og skjerpe pedagognormen. Dette var også en tydelig forutsetning i kostnadsberegningene da den forrige regjeringen i 2013 la frem Meld. St. 24 (2012-2013) Framtidens barnehage, som omtalte innføringen av en bemanningsnorm. Personalkostnad er den desidert største kostnaden for både private og kommunale barnehager. Grunnfinansieringen er dermed avgjørende for deres mulighet til å innfri både bemanningsnorm og pedagognorm. Det vil være urimelig å forvente at private barnehager skal oppfylle disse kravene, uten at de har samme finansiering som kommunale barnehager. Kunnskapsdepartementet har på denne bakgrunn ikke gjort beregninger som søker å hensynte de nye kravene som nå stilles til barnehageeierne.

SPØRSMÅL NR. 268**Innlevert 1. november 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 9. november 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Søking og tilsetting i midlertidige og faste vitenskaplege stillingar visar at få nordmenn ynskjer seg til akademia og forskning. Få av dei norske forskerane publiserer på norsk. Khrono skreiv førre veke at berre 10 % av dei 25 000 publikasjonane frå norske forskarar i 2017 vart skrivne på norsk.

Korleis vil statsråden sikre at akademia er ein attraktiv arbeidsplass for relevante norske arbeidstakarar, og kva vil statsråden gjere for at publikasjonar på norsk ikkje forsvinn heilt?

GRUNNGJEVING:

Tilsettingar i midlertidige og faste vitenskaplege stillingar lysast ut internasjonalt. Våre borgarar utgjør 0,07 % av verdas populasjon, og vi kan forvente at ein låg del av dei vitenskaplege tilsette ved norske institusjonar vil vere norske i nær framtid. Skal me halde på norsk skriftkultur og norske fagtermar, og auke nyttiggjeringa av forskinga, må vi framleis ha norske publikasjonar. Aukande del av phd-studentar og postdoktorar ved institusjonane våre er utanlandske. Forsking og akademia treng internasjonalisering, men det må også vere ein balanse med norske akademikarar.

Svar:

Vi har ikkje ein samla oversikt som syner om det er svak søking blant nordmenn til stillingar i universitets- og høgskulesektoren generelt. Det vi veit er at det har vore ein auke av dei tilsette i forskarstillingar som har utanlandsk bakgrunn. NIFUs mangfaldstatistikk, som blei publisert i 2017, syner at forskarar med utanlandsk bakgrunn auka frå 17 prosent av forskarane i 2007 til 25 prosent i 2014. For befolkninga generelt auka delen med innvandrarbakgrunn frå 10 til 16 prosent i perioden. I same periode har det òg vore ein auke i det absolutte talet på tilsette i sektoren. Om det nominelt er færre forskarar med norsk bakgrunn i sektoren no enn før, veit vi ikkje. Men det kjem signal om at vi har utfordringar med å rekruttere nordmenn i nokre fagfelt. Det er store variasjonar mellom fagområde og stillingsnivå når det gjeld tilsetting av forskarar med utanlandsk bakgrunn. I matematikk og naturvitenskap var det 45 prosent med utanlandsk bakgrunn i 2014, medan talet for samfunnsvitenskap var 17 prosent. I dei humanistiske faga hadde 22 prosent av forskarane utanlandsk bakgrunn. Det er grunn til å merke seg at humaniora og sam-

funnsvitenskap, som kanskje er dei viktigaste fagområda for å ta vare på norsk språk, er dei fagområda som har lågast del av utanlandske forskarar. I 2014 var det 49 prosent i kategorien postdoktor/forskar tilsett i prosjekt og 40 prosent i kategorien av stipendiat/vitenskapelig assistent som hadde utanlandsk bakgrunn. Blant professorar var det 23 prosent som hadde utanlandsk bakgrunn, medan talet for førsteamanuensis og førstelektor var 20 prosent. Eg meiner spørsmålet representanten Strand stiller om tilsettingsmønster er interessant, òg i lys av den debatten som har vore om internasjonaliseringa ute i sektoren. Internasjonalisering i forskinga er ein realitet som vi verken kan eller vil melde oss ut av, og forskarar frå andre land medverkar i høg grad til å heve kvaliteten på norsk forskning. Samstundes er det avgjerande at norske utdannings- og forskingsinstitusjonar held fast ved samfunnsoppdraget sitt, som i stor grad tek utgangspunkt i nasjonale behov. Mellom anna har institusjonane eit lovpålagt ansvar for å utvikle norsk fagspråk, og dei skal utdanne kandidatar for det norske arbeidslivet der arbeidsspråket i dei fleste tilfella er norsk. Som grunnlag for den debatten vi må ha om balansen mellom desse ulike omsyna framover, ikkje minst i fagmiljøa ved institusjonane, ynskjer eg meir kunnskap om utviklinga. Eg har difor gitt NIFU i oppdrag å gjennomføre ei undersøking av søkemønsteret til stillingar i sektoren. Når det gjeld publiseringsspråk, stemmer det at norskspråklege forskingspublikasjonar relativt sett har gått ned, medan engelskspråklege har gått opp. Utviklinga har gått føre seg over lang tid, og i 2017 var om lag 90 prosent av forskingspublikasjonane på engelsk, medan om lag 10 prosent var på norsk. Andre språk står for om lag 1 prosent. Som for tilsettingar, er det i realfaga at internasjonaliseringa og bruken av engelsk som arbeidsspråk er komen lengst. Men òg i til dømes humaniora har bruken av norsk gått ned i seinare år. Til dømes sank bruken av norsk i humanistiske publikasjonar på Universitetet i Oslo frå 43 prosent i 2011 til 24 prosent i 2017. Representanten Strand spør kva eg som forskings- og høgere utdanningsminister kan gjere for at publikasjonar på norsk ikkje skal forsvinne heilt. Eit slikt utfall er lite sannsynleg. Sjølv om det relativt sett har vore ein aukande del av publikasjonane som blir skrivne på engelsk, har talet på norske publikasjonar faktisk òg auka. Dette kjem imidlertid litt i skuggen av at talet på engelskspråklege bidrag har auka enda meir. Samstundes er eg samd med representanten i at den aukande engelskspråklege dominansen i forskinga gjer det naudsynt å reise ein debatt om korleis vi skal sikre norsk som fagspråk i tida framover. Det er derfor kultur-

minister Trine Skei Grande og eg i samarbeid har invitert til ein konferanse om akkurat dette temaet på Universitetet i Oslo den 13. november i år. Der vil vi få fram korleis institusjonane sjølve, men og språkpolitiske fagorgan og ekspertar på feltet, vurderer situasjonen. I tillegg vil eg i tildelingsbrev til universiteta og høgskulane for 2019 be

om at institusjonane følgjer særskilt med på utviklinga for norsk som fagspråk det komande året, og be dei vurdere behov for å setje inn tiltak. Departementet vil og følgje utviklinga nøye framover. Dersom faktagrunnlaget og det som kjem ut av debatten framover tilseier det, vil eg òg vurdere statlege tiltak.

SPØRSMÅL NR. 269

Innlevert 1. november 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 14. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan har statsråden forsikret seg om at all refusjon fra Helfo utbetalt til tannleger kommer pasienten til gode, hvilke kontrollmekanismer har man innført, og hvordan sørger man for at pasienter som må gå til tannbehandling over lengre tid får støtte fra refusjonsordningen underveis i behandlingen, når de har krav på det, slik at pasienten slipper å få en unødvendig anstrengt likviditet?

BEGRUNNELSE:

Jeg har fått en henvendelse fra en innbygger på Agder som i en ulykke fikk slått av en bit av en tann. Dette endte med gjentatte behandlinger hos tannlege, og en regning på totalt 31 000 kr. Forsikringsselskapet dekket 15 000 kr. Pasienten forteller at hun selv spurte tannlegen om hun hadde krav på refusjon gjennom Helfo for deler av behandlingen, uten at det ble trukket fra noe på hennes regning. Først da hun hadde vært i kontakt med forsikringsselskapet og hun på den bakgrunn selv undersøkte saken nærmere med Helfo, oppdaget hun at det hadde blitt utbetalt et betydelig beløp til tannlegen, som hun ikke selv hadde fått glede av. Videre hadde tannlegen underveis i behandlingen ventet så lenge med å sende inn refusjonskrav at denne innbyggeren forteller at enkelte av kravene hadde blitt levert så seint at man derfor gikk glipp av refusjon for det kravet. Det kan selvsagt ha hendt en menneskelig glipp hos denne tannlegen, men samtidig reiser denne innbyggerhenvendelsen et spørsmål rundt hvordan man sikrer at pasienter som får tannbehandling får den refusjonen de har krav på, uten at de er avhengige av praksisen til den enkelte tannlege.

Svar:

I følge mønsteravtalen for direkte oppgjør for tannleger pkt. 3.1. skal tannlegen sørge for at refusjonskrav fra folketrygden er i samsvar med den til enhver tid gjeldende lov, forskrift og avtale. Tannlegen har ansvar for å dokumentere at fremsatte refusjonskrav er korrekte og fremsatt innen avtalens frister. Refusjonskravet skal fremsettes på en slik måte at kontroll av oppgjøret og grunnlaget for dette ikke vanskeliggjøres. Det forutsettes at tannlegen holder seg oppdatert om gjeldende regler og avtaler for refusjon.

Tannlege med avtale om direkte oppgjør med Helfo plikter således å sikre at medlemmets rettigheter ivaretas. Tannlegen plikter å opplyse om hva som er tannlegens pris, og hvilket beløp pasienten har rett til å få dekket fra Helfo. Hvis tannlegen har direkte oppgjør med Helfo skal tannlegen trekke fra stønadsbeløpet i sitt betalingskrav til pasienten. Dette fremgår av folketrygdloven § 22-2. Tannlegen plikter også å sette seg inn i regelverket og vilkår for stønad, og de frister som gjelder for innsending av krav ved direkte oppgjørsordning.

I henhold til prisopplysningsforskriften § 10 plikter også tannlegen å opplyse om de fullstendige prisene på de tjenester som tilbys. Av forskriften § 18 framgår det at hvis totalprisen overstiger 5 000 kroner skal tilbydereren av tannhelsetjeneste uoppfordret gi forbrukeren et skriftlig tilbud med totalprisen før behandlingen starter. Pristilbudet kan gis muntlig dersom all behandling foregår i den første konsultasjonen. Yter folketrygden stønad til tannbehandlingen skal stønadsbeløpet fremgå av pristilbudet.

Helfos kontrollfunksjoner er i hovedsak knyttet til innsendte refusjonskrav. Disse kontrollene gjøres enten automatisk ved elektronisk innsending av kravene, eller manuelt. I tillegg gjøres etterkontroller av utbetalte refusjoner. Dette er kontroller som i stor grad baserer seg på

risikovurderinger. Det kan også startes kontroller basert på tips.

Helsepersonells praktisering av folketrygdens stønad-ordninger er basert på tillit. I utgangspunktet vil det kun være i eventuelle risikobaserte etterkontroller at Helfo vil innhente og vurdere dokumentasjon fra pasientjournal, dokumentasjon som ligger til grunn for refusjonskravet. Slik kontroll vil i utgangspunktet konsentrere seg om hvorvidt vilkårene for stønad er til stede, og at takstene for behandlinger som det er sendt krav på er i samsvar med regelverket for bruk av takstene. Helfos kontrollsystemer vil på den måten være avgrenset til de pasienter tannlegene sender krav på stønad for. Informasjon om pasientenes rettigheter ivaretar Helfo dels gjennom opplysninger på deres hjemmeside, dels gjennom lokale og sentrale kurser til tannlegene.

Hvis kontrollinstansen skal kontrollere at tannlegen sender krav på stønad underveis i behandlingen i de tilfeller tannbehandlingen strekker seg over lengre tid, forutsetter dette at kontrollinstansen får opplysninger fra

tannlegen om at en behandling er påbegynt for en pasient tannlegen mener har rett til stønad, og at tannlegen angir et anslag om hvor lang tid behandlingen vil vare. Et slikt kontrollregime forutsetter hjemmel i forskrift som pålegger tannlegen å sende nødvendige opplysninger. Det må i tilfelle vurderes i hvilken grad en slik opplysningsplikt anses hensiktsmessig og i hvilken grad det er sannsynlig at den vil bli etterlevd. De økonomiske og administrative konsekvenser ved et slikt kontrollsystem må også vurderes. Helsedirektoratet ser på muligheten for å lage nettløsninger slik at brukere/pasienter selv kan gå inn for å se oversikter over sine egne helserefusjoner, inkludert de som er utbetalt til behandlere via direkte oppgjørsordning

Hvis pasienter ikke får den rettmessige stønad til dekning av utgift til tannbehandling som følge av at tannlegen ikke har etterlevd forpliktelsene etter regelverket, er dette en privatrettslig sak som pasienten må ta opp med tannlegen.

SPØRSMÅL NR. 270

Innlevert 1. november 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 8. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan følger helseministeren opp forslaget om abonnementsavtale for voksne når det gjelder tannbehandling, hvordan vil han innrette denne ordningen slik at den kan hjelpe flere med dårlig råd til nødvendig tannbehandling, hvilket omfang ser statsråden i dag for seg at ordningen vil få og når kan man forvente at dette tiltaket vil være iverksatt?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen varslet i statsbudsjettet for 2018 at den ville utrede en abonnementsavtale for voksne når det gjelder tannbehandling til fast pris. En samlet helse- og omsorgskomite oppfordret til at denne ordningen utformes på en slik måte at man fanger opp flere av dem i befolkningen som i dag av ulike grunner ikke går til regelmessig tannhelsebehandling, og at en slik ordning skulle bidra til at flere får råd til nødvendig tannhelsebehandling.

Svar:

I statsbudsjettet for 2018 ble det foreslått en forprosjektering av et forsøk med tannbehandling til fast pris gjennom abonnementsavtale. I første omgang har departementet finansiert en undersøkelse rettet mot unge voksne i aldersgruppen 18-30 år. Formålet med undersøkelsen var å få kunnskap om mulig interesse for en slik abonnementsordning blant unge voksne, og hvilke månedlige beløp de kunne være interessert i å betale for en slik abonnementsavtale. Kjernen i en slik avtale er at pasienten betaler et fast månedlig beløp til sin tannklinik/tannlege, uavhengig av om man oppsøker tannklinikken og uavhengig av behandlingsomfang. Jeg vil invitere både Tannlegeforeningen og fylkeskommunene til å delta i dette arbeidet. En abonnementsordning innebærer en omlegging av betaling for tannbehandling fra å være en engangsutgift basert på utført undersøkelse og behandling til en fast betaling hver måned over en avtaleperiode på for eksempel tre år. For mange med svak eller usikker økonomi er det lettere å betale et forutsigbart mindre beløp per måned fremfor å betale et større beløp per år, og

særlig hvis beløpet er uforutsigbart. For disse personene innebærer en slik ordning en mulighet til å kunne planlegge sin økonomi i større grad og inkorporere tannhelsehjelp som en forutsigbar del av privatøkonomien. Resultatene av den omtalte undersøkelsen tyder på at viljen til å knytte seg til en abonnementsavtale er større hos personer i fulltidsarbeid og med husholdsinntekt over 500 000 kroner. Viljen til å knytte seg til en slik avtale er også større hos personer som er nærmere 30 år enn hos yngre personer. Denne undersøkelsen var spesielt rettet mot aldersgruppen 18-30 år, og om lag halvparten av dem var studenter. I undersøkelsen fremkom det at 51 prosent av dem som var med i undersøkelsen var positive og ønsket å benytte seg av en slik ordning. Betalingsviljen blant dem som ønsket å benytte en abonnementsordning, var i gjennomsnitt 186 kroner per måned. Jeg kan ikke nå antyde om en abonnementsavtale innen tannhelse er en ordning

som vil få fotfeste i Norge, eller hvilket omfang den kan ventes å få. Siden voksne stort sett undersøkes og behandles i privat sektor hos private tannklinikker, er det avgjørende at private tannleger er med på å legge rammene for en slik ordning dersom den skal inngå i deres tilbud til pasientene. I Sverige er det om lag 700 000 personer som har inngått abonnementsavtale. I all hovedsak er det Folketandvården, det vil si den offentlige tannhelsetjenesten, som tilbyr slike avtaler. Forprosjekteringen vil trolig avklare hvilket omfang en slik ordning kan få. Ordningen er frivillig for både tannhelsepersonell og pasienter, og i siste instans er det opp til den private og den fylkeskommunale tannhelsetjenesten om de vil etablere et slikt tilbud og når de vil gjøre det. Jeg legger til grunn at utformingen av abonnementsavtalesystem gjøres i samarbeid mellom helsemyndighetene og den private og offentlige tannhelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 271

Innlevert 2. november 2018 av stortingsrepresentant Jonny Finstad

Besvart 9. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Widerøe har hatt svært mange kanselleringer i Nord-Norge.

Er statsråden bekymret for Widerøes evne til å levere stabile flytjenester på kortbanenettet, hva tenker statsråden om Widerøes gamle flypark og tilgangen til fly fremover, og hvilke særskilte rammebetingelser finnes det som legger til rette for flyvninger på kortbanenettet?

BEGRUNNELSE:

Denne høsten har det vært store problemer knyttet til Widerøes levering av flytjenester, spesielt i Nord-Norge. I følge en optelling gjengitt i nord-norske medier hadde Widerøe 206 kanselleringer i september, fordelt på 13 lufthavner i Troms og Finnmark. Videre skal hele 12 fly ha stått på bakken samtidig, noe som Widerøe forklarte at skyldtes tekniske problemer og mannskapsmangel. Ordførere, fylkesting, næringsliv og befolkningen har reagert kraftig på de mange og plutselige flykanselleringene fra Widerøe. Spesielt siden kanselleringene ikke synes å være knyttet til verken værforhold eller andre utenforliggende årsaker. Et uforutsigbart kortbanenett har direkte og indirekte konsekvenser for lokalsamfunnene. I nord er kortbanenettet ofte det eneste reelle transportalternativet

mellom lokalsamfunnene, og kortbanenettet knytter disse lokalsamfunnene sammen med resten av Norge videre sørover. Disse transportmulighetene er viktige enten det gjelder helse-/sykehusrelaterte reiser, transport for næringslivet eller annen samfunnsnyttig aktivitet. For å sikre et flytilbud kjøper staten tjenester gjennom såkalte FOT-ruter. Ordningen skal sikre et tilbud der det er lite sannsynlig at flyselskapene vil drive på kommersielt grunnlag. Det er ikke lenger kommersiell konkurranse på flyvninger i kortbanenettet etter at Fly Viking gikk konkurs, og staten kjøper nå såkalte FOT-ruter for over 700 millioner fra Widerøe for å sikre distriktene et flytilbud på kortbanenettet. Da konkurransen fungerte i kortbanenettet, fra bl.a. Fly Viking, opprettet Widerøe en rekke nye kommersielle flyruter, og leverte nytt fotruteanbud i Nord-Norge som var nesten 100 millioner billigere enn foregående anbud. Men nå som det ikke lenger er konkurranse, varsler Widerøe nedleggelse av de nylig opprettede kommersielle flyrutene. Dette begrunnes i at rutene ikke er lønnsomme og at Widerøe har tapt mye penger grunnet sterk økning i avgiftsnivået på kortbanenettet de senere årene. Avgiftsøkninger på statlig kjøp av FOT-ruter kompenseres Widerøe som kjent for fra staten. Nåværende fotruteanbud i Nord-Norge er mere fleksibelt enn tidligere, noe som fra statens side var ment å legge til rette

for større lønnsomhet for operatørene ved å kunne tilpasse driften bedre etter tilbud/etterspørsel, sesongsvingninger og bedre utnyttelse av materiell og personell. Når alle elementene slås sammen i ett bilde, blir man sittende igjen med flere spørsmål. Tilliten til Widerøe svekkes ytterligere ved at Widerøe samtidig oppfattes å prioritere konkurransestrekningene på det regionale flynettet. Widerøe har en eldre flypark som er dyr i drift. Widerøe har nylig kjøpt inn nye moderne og større fly for å trafikker de konkurranseutsatte regionale strekningene. For flyene på kortbanenettet synes de å ha valgt en annen tilnærming. Widerøe uttaler at de gjennomfører et vedlikeholdsprogram som skal forlenge levetiden til 2025. Innbyggere og næringsliv i store deler av Nord-Norge opplever i sum at de nå har fått et mye dårligere flytilbud på kortbanenettet og at dette går utover aktivitetsnivået i samfunnet. Spesielt oppleves dette som et hinder for fortsatt vekst i en landsdel som nå har større vekst enn i resten av landet, og går så det suser.

Svar:

Luftfarten er viktig for Noreg, og det er avgjerande at alle delar av landet har eit tilfredsstillande flyrutetilbod. Det er ingen løyndom at flyparken til Widerøe på kortbanenettet er gamal og etter kvart vil fasast ut av drift fram til rundt 2030. I den samanheng er det naudsynt for meg å presisere at Luftfartstilsynet set strenge krav til tryggleiken når dei godkjenner fly for passasjertransport, og at det fortsatt er trygt å fly med Widerøe sjølv om flya er gamle. For regjeringa er det viktig at Widerøe leverer dei tenestene staten betalar for gjennom ordninga med forplikting til offentleg tenesteyting (FOT). I kontrakten med Widerøe stiller staten strenge krav til regularitet på minimum 98,5 prosent for rutene som inngår i ordninga. Dersom

talet på kanselleringar av grunnar som operatøren kunne ha unngått ved å treffe alle rimelege tiltak overstig dette kravet, får ikkje operatøren kompensasjon for den delen av kanselleringane som overstig kravet. Dette skal gje insentiv for operatørane til å oppretthalde høg regularitet på rutene som er omfatta av FOT-ordninga. Staten krev 4,7 millionar kroner tilbakebetalt for perioden frå april 2017 til mars 2018 for dårleg regularitet, og vi vil halda fram å krevje pengar tilbake når krava til regularitet ikkje er oppfylt. Den flytypen som Widerøe brukar på kortbanenettet (Dash 8 100/200) er ikkje lenger i produksjon. Kombinasjonen av korte rullebanar og krav om trykkabin gjer at svært få flytypar -kan brukast, og dette er ei utfordring. Det er fleire flyprodusentar som no ser på ny teknologi knytt til el-fly og hybridfly og som kanskje kan bli ei erstatning for dei gamle kortbaneflya. Denne teknologien er derimot ikkje klar endå, og det er usikkert om og når teknologien kan vere klar. Kvart år vert det overført 1 milliard kroner til kortbaneflyplassar gjennom Avinor-systemet, og dette kjem på toppen av over 700 millionar kroner til FOT-rutene over statsbudsjettet. Det vert dessutan gjeve 30 prosent rabatt på startavgifta som flyselskapa betalar for bruk av alle Avinors lufthamner i Finnmark og Troms, i Nordland med unntak av Bodø, i Trøndelag med unntak av Værnes, i Oppland, Møre og Romsdal og i Sogn og Fjordane. Fordi startavgifta er basert på vekta til flya, betalar Widerøe gjennomsnittleg mindre i startavgift til Avinor enn det SAS og Norwegian betalar for dei tyngre flya sine sjølv om Avinors kostnader ofte er tilnærma dei same. Terminalavgifta, som vert betalt for tårntenestene på Avinors flyplassar, er og basert på vekt, og difor gjennomsnittleg lågare for Widerøes fly. Til slutt vil eg påpeike at vi ikkje er nøgd med det Widerøe har levert av flytenester denne hausten. Eg forventar at Widerøe tek grep og leverar eit meir stabilt flytilbod framover.

SPØRSMÅL NR. 272

Innlevert 2. november 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 9. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan statsråden gjere greie for tvangsbruken i psykisk helsevern og informere om den har gått ned eller auka etter innføring av nytt lovverk?

Svar:

Tall over tvangsbruk fra Helsedirektoratet/Norsk pasientregister viser at antall tvangsinnleggelses totalt ble noe redusert fra 2016 til 2017. 7509 tvangsinnleggelses fant sted i 2017. Dette er ca. 400 færre enn i 2016. Målt i andel

av døgninnleggelser var 15,9 prosent under tvang i 2017, mot 17,8 prosent i 2016.

Tertialtallene viser at omfanget av tvangsinnleggelser sank i den første perioden etter at de nye bestemmelsene i psykisk helsevernloven trådte i kraft 1. september i fjor. Fra mai til august 2017 var det registrert 2610 tvangsinnleggelser totalt, mens tilsvarende tall for perioden september til desember viser 2300 tvangsinnleggelser. I første tertial 2018 viser tallet en svak oppgang igjen, med 2475 innleggelser til tvungent psykisk helsevern. Omfanget er likevel noe lavere enn tilsvarende periode i 2017 (2600 tvangsinnleggelser).

Omfanget av bruk av tvangsmidler (kortvarig fastholding, kortvarig isolasjon, korttidsvirkende legemidler, mekaniske tvangsmidler) har endret seg lite fra 2016 til 2017, ifølge tallene fra Helsedirektoratet. Andelen pasienter med vedtak om tvangsmiddelbruk var 7,2 prosent i 2017 mot 7 prosent i 2016. Dette tilsvarer 1995 pasienter i 2017 og 1874 pasienter i 2016.

Avslutningsvis viser jeg til at bruk av tvang i psykisk helsevern, herunder omfanget av tvungne innleggelser, også vil være følsomt for utviklingstrekk og endringer i

andre deler av samfunnet, bl.a. på justisområdet. Virkeområdet for de strafferettslige særreaksjonene ble i 2016 utvidet, slik at personer som er strafferettslig utilregnelige og som begår gjentatte lovbrudd av samfunnsskadelig eller særlig plagsom art skal kunne idømmes slik reaksjon, jf. prop. 122 L (2014-15) og Innst. 179 L (2015-16). De regionale helseforetakene som har ansvar for de regionale kompetansesentrene i sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri, vil i 2019 få i oppdrag å foreta en evaluering av effekten av lovendringer om særreaksjoner og varetektsurrogat. Evalueringen skal rette seg mot konsekvensene for kapasitet og kompetansebehov i helsetjenesten, men det skal også vurderes om det er mulig å evaluere konsekvensene for pasienter som berøres av utvidelsen av anvendelsesområdet for særreaksjoner.

Departementet følger nøye med på utviklingen i tvangsbruk jf. målet om mindre og riktigere bruk av tvang i psykisk helsevern. I tillegg til lovendringene og det pågående lovutvalget som skal gjennomgå alle reglene om tvang i helse- og omsorgssektoren, følges temaet opp i styringsdialogen med regionale helseforetak og Helsedirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 273

Innlevert 2. november 2018 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 9. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Hva er status i arbeidet med ny bru over Glomma på rv 22 i Fet i Akershus («Ny Glommakryssing»), hvordan vurderes de ulike traséalternativene, når legges det opp til at trasévalg er avklart og når kan ny bru stå ferdig ut i fra den tidsplanen det nå arbeides ut i fra?

Svar:

Prosjektet for rv 22 Glommakryssing (ny bru over Glomma) i Fet kommune er omtalt i NTP 2018-2029 i siste seksårsperiode, der prosjektet er gitt ei ramme på 2 500 mill. 2017-kr. Eg er kjend med at kommunedelplanen har vore på offentlig høyring, og at Statens vegvesen for tida arbeider med å gjennomgå dei ulike traséalternativa på bakgrunn av innkomne merknader. Eg er vidare kjend med at det blant alternativa òg er eit alternativ med utviding av prosjektet til å omfatte bygging av ei ny lokalvegbru. Dette vil innebere ein auke i kostnadene. Samferdselsde-

partementet er i dialog med Statens vegvesen om denne saka. På generelt grunnlag vil eg vise til at Samferdselsdepartementet har stor merksemd på å halde kostnadene under kontroll i planfasen, og at det er gjennomført fleire tiltak for betre kostnadsstyring i denne fasen. Det er enno ikkje fatta noko avgjerd om val av trasé, og det er derfor heller ikkje mogleg for meg på noverande tidspunkt å seie noko om når ei ny bru kan stå ferdig.

SPØRSMÅL NR. 274**Innlevert 2. november 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 9. november 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Aksjer og driftsmidler, herunder næringseiendom, verdsettes i dag til 80 prosent. Næringseiendom har i dag en sikkerhetsventil på 96 prosent av dokumentert omsetningsverdi, jf. skatteloven § 4-10 første ledd. Verdsettelsen er foreslått satt ned til 75 prosent fra 2019. Det er imidlertid ikke foreslått en tilsvarende nedsettelse av sikkerhetsventilen, fra 96 til 90 prosent.

Er dette tilsiktet?

BEGRUNNELSE:

Formuesskattgrunnlaget for næringseiendom er 80 prosent av en beregnet leieverdi, jf. skatteloven § 4-10 fjerde ledd og forskrifter. En sikkerhetsventil skal sikre at verdien ikke settes høyere enn 96 prosent av dokumentert omsetningsverdi, altså er det en margin på 20 prosent. En mulig konsekvens av lavere verdsetting kan være at også sikkerhetsventilen reduseres like mye i prosent, det vil si til 90 prosent. En margin på 20 prosent gjelder for øvrig også i verdsettingen av primærboliger, hvor verdien i utgangspunktet er 25 prosent av beregnet markedsverdi, mens sikkerhetsventilen er 30 prosent av dokumentert markedsverdi.

Svar:

I Prop. 1 LS (2018-2019) Skatter, avgifter og toll 2019 foreslår regjeringen å øke verdsettelsesrabatten for aksjer

og driftsmidler og tilordnet gjeld til 25 pst. fra inntektsåret 2019. Rabatten på 25 pst. omfatter aksjer, egenkapitalbevis, aksjeandelen i andeler i verdipapirfond, andeler i selskaper med deltakerfastsettelse, samt driftsmidler, herunder næringseiendom. For formuesskatteformål verdsettes næringseiendom i utgangspunktet på grunnlag av en beregnet utleieverdi. For inntektsåret 2018 skal verdien settes til 80 pst. av eiendommens beregnede utleieverdi. For fast eiendom er det fastsatt en sikkerhetsventil som hindrer uforholdsmessig høye formuesverdier. Sikkerhetsventilen for næringseiendom er 96 pst. for inntektsåret 2018. Det betyr at skattyter kan kreve å få nedsatt formuesverdien til 96 pst. av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi. Når verdsettelsesrabatten for næringseiendom foreslås økt fra 20 til 25 pst., ville en forholdsmessig endring av sikkerhetsventilen tilsi at denne reduseres fra 96 til 90 pst. Provenyvirkningen av å redusere sikkerhetsventilen er vanskelig å beregne. Provenyanslaget som er gitt i Prop. 1 LS (2018-2019) av å øke rabatten for verdsettelse av aksjer og driftsmidler, bygger implisitt på at sikkerhetsventilen reduseres tilsvarende. En eventuell endring kan gjennomføres gjennom følgende endring i skatteloven: Forslag til lov om endring i skatteloven II lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring: § 4-10 første ledd tredje punktum skal lyde: Verdien av næringseiendom skal settes ned etter krav fra skattyter dersom den overstiger 90 prosent av eiendommens dokumenterte omsetningsverdi. II Endringen under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2019.

SPØRSMÅL NR. 275**Innlevert 2. november 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 14. november 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

1 av 5 sykepleiere slutter i løpet av sine første 10 år i jobb, noe som er en viktig grunn til den store sykepleiermangelen. Norsk Sykepleierforbund, som mener en betydelig lønnsøkning må til for å stoppe flukten fra sykepleieryrket,

er nå i streik for å sikre sykepleiere samme minstelønnsnivå uavhengig av hvor de jobber. NHO Service og Handel nekter å godta dette kravet.

Synes helseministeren at en slik arbeidsgiverpolitikk understøtter målet om stanse flukten fra sykepleieryrket?

BEGRUNNELSE:

NRK varslet i mai at det ifølge NAVs bedriftsundersøkelse mangler 5900 sykepleiere i Norge mot 4000 i fjor. Dette er en alvorlig økning og en varslet krise. Hvis ikke noe gjøres, vil denne utviklingen på sikt true pasientsikkerheten. Samtidig viser en undersøkelse fra SSB at 20 prosent av nyutdannede sykepleiere slutter i løpet av kort tid. Norsk Sykepleierforbund mener en betydelig lønnsøkning må til for å stoppe flukten fra sykepleieryrket. NSF er nå i streik fordi motparten NHO Service og Handel nekter å godta kravet om å sikre sykepleiere samme minstelønnsnivå uavhengig av hvor de jobber. NSF har også krevd en lengre lønnsstige med 10- og 16- års trinn minimum som i KS, og med 500.000 etter 10 år fra 2019. NSF viser til at det fins bedrifter innen NHO Service og Handel der sykepleierne tjener i snitt 30.000 mindre enn garantert minstelønn i KS for tilsvarende ansiennitet og erfaring. Helseminister Bent Høie har selv uttalt at "Å avverge sykepleiermangel dreier seg både om å sikre tilstrekkelig tilgang gjennom god utdanningskapasitet og god rekruttering av nye sykepleiere, og om å redusere uønsket avgang gjennom å blant annet bidra til gode fag- og arbeidsmiljøer." (svar på skriftlig spørsmål fra Olaug Bollestad 15.04.2018) På denne bakgrunn ber jeg om statsrådets syn på om en slik arbeidsgiverpolitikk understøtter det politiske målet om å stanse flukten fra sykepleieryrket.

Svar:

For meg som helseminister er det viktig å bidra til god tilgang på og rekruttering av helsepersonell, og at eksisterende personell ønsker å fortsette å jobbe i helse- og omsorgstjenesten. Behovet for sykepleiere er stort og økende i helse- og omsorgstjenesten. Regjeringen har derfor rettet stor innsats mot å styrke utdanning, rekruttering og utvikling av sykepleieres kompetanse. La meg innledningsvis gi noen eksempler som synliggjør og eksemplifiserer dette. Regjeringen har styrket kommuneøkonomien, ikke minst for å sette kommunene bedre i stand til å gi gode og verdige tjenester til eldre. Kommunene økte årsverksinnsatsen i omsorgstjenestene med nær 5000 årsverk i 2017, hvorav 1200 var sykepleiere. Fra 2013 til 2017 har det blitt nesten 4000 nye årsverk sykepleiere i omsorgstjenesten. Regjeringen har økt bevilgningen til grunn-, videre- og etterutdanning og lederkompetanse i omsorgstjenestene med 165 mill. kroner, til en samlet bevilgning på nærmere 360 mill. kroner. Satsingen inkluderer tilskudd til videreutdanning i avansert klinisk sykepleie og finansiering av Nasjonal lederutdanning for primærhelsetjenesten ved BI. Fordi det er særlig behov for økt klinisk breddekompetanse i kommunene har Helsedirektoratet fått i oppdrag å utvikle nasjonal studieplan for en ny bred videreutdanning på masternivå i avansert klinisk allmennsykepleie. Regjeringen foreslår

å videreføre lønnstilskuddet til videreutdanning i avansert klinisk sykepleie på 10 mill. kroner. Regjeringen har gitt tilskudd til utvikling av felles lederutviklingstiltak for ledere fra kommunale helse- og omsorgstjenester og fra spesialisthelsetjenesten fordi det er behov for å styrke lederkompetansen i helse- og omsorgstjenesten. Det bevilges 4 mill. kroner årlig til prosjektet Jobbvinner, som har som formål å bidra til økt rekruttering av sykepleiere og helsefagarbeidere til de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Prosjektet ledes av KS i samarbeid med Norsk sykepleierforbund og Fagforbundet. Kompetanse, inkludert sykepleiesiden, vil og være et av hovedområdene i ny Nasjonal helse- og sykehusplan for perioden 2020-2023. Jeg vil anta at representanten Moxnes er enig i at en av de grunnleggende spillereglene i norsk arbeidsliv er den frie forhandlingsretten mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Denne innebærer at det kan oppstå lønnsforskjeller mellom de forskjellige tariffområdene, i dette tilfellet mellom NHO-området og de to store områdene for sykepleierne, KS og Spekter. Jeg verken kan eller vil gripe inn i den frie forhandlingsretten mellom arbeidslivets parter, verken før eller under en pågående arbeidskonflikt. For å bemanne helse- og omsorgstjenesten må det skapes attraktive arbeidsplasser som både trekker til seg, utvikler og beholder gode medarbeidere – med riktig kompetanse. Å tilby faste stillinger, utvikle gode fagmiljøer og muligheter for etter- og videreutdanning bidrar til dette. Og tiltak vi gjennomfører legger til rette for dette.

SPØRSMÅL NR. 276**Innlevert 2. november 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 8. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Regjeringen foreslår i budsjettet å legge ned flere fengselsplasser, bl.a. Bruvoll. Fengslet ble gjort permanent i 2009 i strid med det Regjeringen skriver i proposisjonen om at dette er midlertidig. Fengslet gir mange arbeidsplasser i en liten distriktskommune. Det gjelder også flere av de andre lokalitetene.

Hva vil Regjeringen gjøre for å sikre konkrete alternative arbeidsplasser til erstatning for statlige arbeidsplasser som regjeringen fjerner?

Svar:

Regjeringens mål er et trygt og fleksibelt arbeidsmarked med lav arbeidsledighet og høy sysselsetting. Den statlige lokaliseringspolitikken skal medvirke til regional fordeling av statlige arbeidsplasser og god tilgang til tjenester i alle deler av landet.

Samtidig må kriminalomsorgens ressurser benyttes på en mest mulig effektiv måte.

For å tilpasse kapasiteten i kriminalomsorgen til fremtidig behov, er det nødvendig å legge ned om lag 250 fengselsplasser med lavere sikkerhetsnivå. Retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon er lagt til grunn.

Overkapasiteten på fengselsplasser med lavere sikkerhetsnivå kommer i hovedsak som følge av økt kapasitet for straffegjennomføring med elektronisk kontroll, hvor kapasiteten har blitt økt med 255 plasser i løpet av regjeringperioden. Utvidet kapasitet på elektronisk kontroll har gitt flere arbeidsplasser i kriminalomsorgen. Regjeringen har også foreslått å gjøre ordningen med bøteteneste landsdekkende og permanent. Innføring av landsdekkende bøteteneste vil gi grunnlag for et økt antall årsverk i kriminalomsorgen, også i områder som berøres av nedleggelsene.

SPØRSMÅL NR. 277**Innlevert 2. november 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 12. november 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Valget av ny president i Brasil har skapt usikkerhet om Brasils regnskogpolitikk. Hvordan vil statsråden sikre at regnskogsatsingen bidrar til fortsatt gode resultater i lys av den nye politiske situasjonen?

Svar:

Regnskogs samarbeidet mellom Norge og Brasil ble etablert i 2008. Prinsippene for avtalen som ble inngått den gangen var i sin helhet utformet av Brasil og ble akseptert av Norge, også da avtalen ble forlenget i 2015. Vi forholder oss til de forpliktelsene Brasil har kommet med, og som er blitt videreført ved tidligere regjeringsskifter.

Brasil har nettopp gjennomført et demokratisk valg, og Jair Bolsonaro har vunnet. Den nye presidenten blir

innsatt 1. januar 2019. Fra norsk side vil vi forholde oss til Brasils folkevalgte regjering på sedvanlig vis. Vi vil følge opp samarbeidsavtalen vi har med Brasil om å redusere avskoging og de internasjonale forpliktelsene Brasil har kommet med på klimaområdet.

Vi respekterer demokratiske prosesser, og ønsker ikke å forskuttere hva en Bolsonaro-regjering vil gjøre eller ikke gjøre. Vi kommer til å følge Brasil tett i tiden framover, og vi vil forholde oss til hva den nye regjeringen faktisk gjør, når den tiden kommer.

Vi forutsetter at Brasil forholder seg til sine internasjonale forpliktelser.

Brasils regnskoger er svært viktig for verdens klima og helt sentral for Klima- og skoginitiativet. Brasils bidrag til å redusere avskogingen i Amazonas har vært blant de viktigste globale tiltakene for å forhindre klimaendringer det siste tiåret. Norge har begrenset innflytelse på hva

som skjer i Brasils regnskog. Men vi yter politisk og finansiell støtte til arbeidet med å beskytte den, både til myndigheter og sivilt samfunn.

Norges betaling til Brasil er basert på oppnådde resultater i form av verifiserte utslippsreduksjoner. Dersom avskogingen i Amazonas går tilstrekkelig ned, får landet utbetalt penger. Går avskogingen opp, reduseres utbetalingene.

Norges årlige betalinger til Brasil for reduserte utslipp fra avskoging overføres til Amazonasfondet i den brasilianske utviklingsbanken.

De prosjektene Amazonasfondet støtter bygger opp under Brasils overordnede plan for å redusere avskogingen, samtidig som de bidrar til bærekraftig utvikling i Amazonas-regionen. Til nå har fondet blant annet finansiert over 100 verneområder; 96 urfolksterritorier på et samlet areal to ganger fastlands-Norges; miljøregistrering av pri-

vate eiendommer på et areal på størrelse med Frankrike; samt omfattende støtte til Brasils miljøpoliti IBAMA og deres kamp mot ulovlig avskoging.

Fondet gir en forutsigbar finansiering som styrker Brasils muligheter til å satse på langsiktig arbeid for å bevare skogen og skape bærekraftige inntektsmuligheter og velferd for de som lever i eller av skogen.

Derfor er det viktig og riktig å videreføre det gode samarbeidet. Vi ser fram til å diskutere klima- og skogpartnerskapet og veien videre med den nye administrasjonen. Norge har vært og skal fortsette å være en troverdig og forutsigbar partner.

Vi vil også videreføre støtten til og dialogen med alle våre samarbeidspartnere i miljø- og urfolkorganisasjoner og næringsliv for å fortsette arbeidet mot avskoging og klimaendringer.

SPØRSMÅL NR. 278

Innlevert 2. november 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 12. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil statsråden syte for at det kjem skilt som fortel bilistane på Nord-Jæren om kor bomstasjonane er og kva takstar som gjeld?

GRUNNGJEVING:

I den nye bomringen på Nord-Jæren er det i dag ingen informasjon til bilistane om kva dei må betale i bomringen utover nokre skilt med ei webadresse. Bomstasjonane er heller ikkje skilta. Det bør vera eit godt prinsipp å ikkje krevje pengar frå folk utan å informere om det. Det er uklart kva heimel ein har for å krevje inn pengane utan at bilistane er informert om kva det koster.

Svar:

Eg ser gode argument for å informere bilistane om kostnaden ved passering av bomstasjonar. Dette vil gi betre informasjon til bilistane, men ny skilting vil også pådra bilistane auka kostnader. På Nord-Jæren er reforhandlingar av byvekstavtalen i gang. Eg meiner det er naturleg at styringsgruppa foretek den endelege vurderinga av dette spørsmålet. Dersom dei skulle ønskje å skilte betre om kva takstar som gjeld, vil eg ikkje motsette meg det.

SPØRSMÅL NR. 279**Innlevert 2. november 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 9. november 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Hva har statsråden gjort for å følge opp Stortingets vedtak, og når kan Stortinget forvente at tilsynsordning med sanksjoner er på plass?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok 10. april 2018 følgende: "Stortinget ber regjeringen vurdere å etablere en tilsynsordning med tilhørende sanksjoner, som skal sikre at bedriftene følger opp den lovbestemte plikten til å opprette og beholde obligatorisk tjenestepensjon for sine ansatte."

Svar:

I henhold til lov om obligatorisk tjenestepensjon (OTP-loven) er private bedrifter som oppfyller visse kriterier, forpliktet til å opprette en pensjonsordning. Finanstilsynet har per i dag myndighet til å pålegge bedrifter som ikke har overholdt kravet til å opprette en OTP-ordning, å

rette opp forholdet innen en fastsatt frist. Finanstilsynet kan også fastsette en løpende mulkt overfor bedrifter som ikke etablerer en OTP-ordning innen den fastsatte fristen.

Pensjonsforhold utgjør en del av arbeidstakeres totale lønns- og arbeidsvilkår. Spørsmålet om hvorvidt det bør etableres en tilsynsordning med tilhørende sanksjonsmuligheter knyttet til private bedrifters forpliktelser etter OTP-loven, har også en side mot regjeringens øvrige arbeid mot arbeidslivskriminalitet.

Finansdepartementet vurderer nå, i samråd med Arbeids- og sosialdepartementet som ansvarlig departement for Arbeidstilsynet, om det bør opprettes en tilsynsordning med tilhørende sanksjoner for å sikre at private bedrifter overholder plikten til å ha en obligatorisk tjenestepensjonsordning. En eventuell tilsynsordning må være kostnadseffektiv og samtidig bidra til at bedriftene følger opp sine plikter på en god måte. Arbeidet er høyt prioritert, men tidspunktet for når en eventuell tilsynsordning kan være på plass, vil bl.a. avhenge av hvilke reguleringsalternativer som kreves i ulike løsningsalternativer.

SPØRSMÅL NR. 280**Innlevert 2. november 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 9. november 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Rapporten som statsråden viser til sier at fire av fem av de undersøkte typiske mottakerlandene har reguleringer for reise, kost og losji som gjøres gjeldende for utsendte arbeidstakere til disse landene.

Har dette blitt diskutert med ESA, og hvilken betydning har denne informasjonen for ESAs vurdering av de norske allmenngjøringsforskriftene?

BEGRUNNELSE:

Statsråden besvarte 30.10.2018 spørsmål angående reise, kost og losji for utsendte arbeidstakere. I svaret viser statsråden til rapport fra FAFO som kartlegger hvilke reg-

uleringer av lønns- og arbeidsvilkår for utsendte arbeidstakere som finnes i andre EU/EØS-land.

Svar:

I dialogen med ESA har regjeringen helt fra begynnelsen av argumentert med at utsendingsdirektivet gir statene et handlingsrom til å definere det nærmere innholdet i de relevante lønns- og arbeidsvilkårene, og at det er statenes nasjonale lønnsbegrep som skal være avgjørende. Vi har hele tiden lagt Høyesteretts avgjørelse fra 2013 til grunn, og vist til at norsk rett er i overensstemmelse med EØS-retten. Åpningsbrevet fra ESA i denne saken kom i oktober 2016. I regjeringens svar la vi til grunn at åpningsbrevet ga grunnlag for å finne løsninger for utformingen

av bestemmelser om reise, kost og losji som både ligger innenfor utsendingsdirektivet, og som ivaretar de viktige hensyn Høyesteretts dom bygger på. Kartleggingen av reg-

uleringer i europeiske andre land ble primært innhentet som et ledd i arbeidet med å finne slike løsninger.

SPØRSMÅL NR. 281

Innlevert 2. november 2018 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 12. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Oppslag i Bygg.no har avdekket tette bånd mellom flere av Bane NORs ledere og en mulig uheldig kopling mellom en Bane NOR-direktør og selskapet som anskaffelseslederen i Follobanen leies inn fra. Det er sådd tvil om lederens kvalifikasjoner etter at hans selskap er under tvangsoppløsning etter kritikkverdige regnskapsmessige forhold.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at den gjennomgåelsen av habilitets- og ansettelsesrutiner som er varslet i Bane NOR, blir grundig og tillitsskapende?

BEGRUNNELSE:

Bygg.no har blant annet avdekket at ansettelseslederen i Follobanen selskap, som han leier seg ut fra via Dovre Groups rammeavtale med Bane NOR, er under tvangsoppløsning etter en kjennelse i Asker og Bærum tingrett. De fant også ut at en Bane NOR-direktør satt som varmedlem i styret (han har nå fratrudd dette vervet de siste dagene). Disse to har dessuten vært kollegaer tidligere i REC i Singapore, noe også flere andre Bane NOR-topper har vært. (Se noen linker nederst) Det har kommet fram at anskaffelseslederen i norgeshistoriens største samferdselsprosjekt har: - Et selskap som er under tvangsoppløsning. - Ikke har levert regnskap for 2016. - Ikke har levert regnskap for 2017. - Har fått over 102.000 kroner i forsinkelsesgebyrer på grunn av sen innlevering/manglende innlevering av regnskap. - Ikke har betalt over 64.000 kroner i forsinkelsesgebyrer. Det er også verdt å merke seg at dette er personen som leder arbeidet med å rydde opp i rotet som oppsto etter at italienske Condotte ble kastet ut av Follobane-prosjektet på grunn av skakkjørt økonomi. Både Bane NORs konsernsjef og Follobane-direktør (tidligere kollegaer i REC Singapore) var raskt ute med å gi ansettelseslederen full tillit. Her er et utvalg av sakene Bygg.no har skrevet de siste ukene: - Bane NOR-direktør har verv i konsulentselskapet som Follobane-topp leies inn fra - nå er selskapet til Follobane-lederen under tvangsoppløsning - For ti år siden jobbet de med samme

prosjekt i Singapore - nå er alle fire topper i Bane NOR - Bane NOR varsler intern gjennomgang av ansettelses Selskapskobling mellom Bane NOR-topper er ikke registrert i habilitetsregister - Konsernsjefen i Bane NOR ga Follobane-toppen ros i e-post til departementet dagen etter saken om regnskapsrot og tvangsoppløsning sprakk
Linker: <http://www.bygg.no/article/1368469> <http://www.bygg.no/article/1369017> <http://www.bygg.no/article/1369114>

Svar:

Eg viser til mitt svar på spørsmål 8 til skriftleg svar frå stortingsrepresentant Sverre Myrli, der eg orienterte om korleis Samferdselsdepartementet som eigar, fylgjer opp Bane NOR i denne saka. Føretaket har nettopp avslutta ei gjennomgang av innleie- og rekrutteringsprosessane av dei involverte medarbeidarane i saka. Gjennomgangen visar at Bane NOR må stramme inn på rutineane for å førebyggje tilsvarande saker i framtida. Stortingsrepresentanten Nævra spør om kva eg vil gjere for å sikre at gjennomgangen til Bane NOR blir grundig og vekkjer tillit. Eg meiner generelt at gjennomsynlege prosessar og openheit skapar tillit. Bane NOR har gjort greie for resultatane frå den interne gjennomgangen. Mitt inntrykk er at Bane NOR tar saka på høgaste alvor og at føretaket har identifisert kva som må forbetrast og kva for tiltak som må setjast i verk for å unngå ein tilsvarande situasjon i framtida. Eg vil som eigar av Bane NOR ha dialog med styret om korleis risikovurderingane føretaket gjer seg blir fylgd opp og status for iverksetjing av dei identifiserte forbetringstiltaka.

SPØRSMÅL NR. 282**Innlevert 2. november 2018 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen****Besvart 7. november 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

For noen år tilbake fødte jeg en datter. Hun var alvorlig syk og døde 15 måneder gammel. Tilstanden hennes var muligens genetisk betinget og gjentakelsesrisikoen er ukjent. Jeg har derfor følgende spørsmål: Dersom jeg blir gravid igjen og det viser seg at fosteret har samme tilstand, mener statsministeren at jeg selv skal få avgjøre om svangerskapet skal gjennomføres, og hva mener statsministeren med begrepet "levedyktig"? Hvor lenge mener hun at barnet må antas å leve for at det skal regnes som levedyktig?

Svar:

Jeg har stor respekt for at det er krevende å få et alvorlig sykt barn og at det er en stor sorg å miste et barn. Det er ikke vanskelig å forstå at en ikke ønsker å oppleve dette igjen ved et nytt svangerskap.

Når det gjelder hvem som eventuelt tar avgjørelsen om svangerskapet skal gjennomføres, avhenger dette etter dagens abortlov av hvor langt svangerskapet er kom-

met. Det er svangerskapets lengde som avgjør om en kvinne har rett til selv å ta avgjørelsen om svangerskapet skal avbrytes eller ikke. Dersom inngrepet kan utføres innen utgangen av 12. svangerskapsuke, avgjør kvinnen selv.

Dersom inngrepet ikke kan utføres før etter utgangen av 12. svangerskapsuke, skal beslutningen imidlertid tas av en nemnd. Kravene til grunn for innvilgelse av svangerskapsavbrudd skal øke med svangerskapets lengde. Etter 22. uke kan abort bare innvilges dersom fosteret har en så alvorlig tilstand at den anses som uforenelig med liv. I slike tilfeller vil abort bli innvilget.

Jeg oppfatter at representantens spørsmål ikke er relatert til gjeldende abortlov. Regjeringen har ikke et arbeid på gang med å endre dagens lov. Den politiske diskusjonen som går mellom partiene på dette området i forbindelse med eventuelle regjeringsforhandlinger må partiene svare på, slik som også er vanlig for eksempel i forbindelse med partienes programarbeid. Spørsmål knyttet til en eventuelt ny regjeringsplattform kan regjeringen svare på når denne er ferdig og den er grunnlaget for regjeringens politikk.

SPØRSMÅL NR. 283**Innlevert 5. november 2018 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 9. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Vil justisministeren på nytt vurdere et tilbud fra Sarpsborg kommune om å realisere planene for å bedre soningsforholdene av Ravneberget fengsel, mot en leiekontrakt med Kriminalomsorgen?

BEGRUNNELSE:

Ravneberget fengsel er et av få kvinnefengsler i Norge og har en ordinær kapasitet på 45 plasser. Ved Ravneberget fengsel soner det opptil fire kvinner på samme rom. Dette forringer kvaliteten på kriminalomsorgen. Sarpsborg kommune eier fengslet, og har signalisert at kommunen er villig til å stå for investeringen for bedring av

soningsforhold forutsatt en langsiktig leieavtale med Kriminalomsorgen. Tidligere justisministere har ved flere anledninger blitt forespurt om de vil følge opp initiativet fra Sarpsborg kommune om å bedre soningsforholdene ved Ravneberget fengsel. Det har blitt vist til konseptvalgutredning (KVU) for straffegjennomføringskapasitet på Østlandet og Meld. St. 12 (2014-2015) Utviklingsplan for kapasitet i kriminalomsorgen. Fortsatt soner kvinner ved Ravneberget fengsel under uholdbare soningsforhold.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sikre trygge og likeverdige forhold for kvinner som soner straff, og har gjennomført flere tiltak for å bedre forholdene for kvinnelige innsatte.

For å løse behovet for varetektsplasser for kvinner, og for å bidra til at kvinner ikke skal sone sammen med menn, er Kongsvinger fengsel, avd. G (20 plasser) og Telemark fengsel, Kragerø avdeling (18 plasser) omgjort til egne avdelinger for kvinner. Videre skal Arendal fengsel, Evje avdeling, med 30 soningsplasser for kvinner, etter planen stå klar første kvartal 2019. Regjeringen har også

styrket tilbudet for kvinner slik at flere kan få plass i rusmestringsenheter.

Jeg har forståelse for ønsket om å få en avklaring om mulig ombygging av Ravneberget fengsel. Planlegging av kapasitet i kriminalomsorgen må bygge på helhetlige vurderinger. Soningskøen er nå avvirket og det er en overkapasitet av fengselsplasser på lavere sikkerhetsnivå. Departementet må løpende vurdere hvordan fengselsstrukturen på Østlandet best mulig innrettes, og Ravneberget fengsel er en naturlig del av dette. Konkrete tiltak vil bli vurdert i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 284

Innlevert 5. november 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 14. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvilke ekstra ressurser vil helseministeren stille til disposisjon slik at innføringen av pakkeforløp innen psykisk helsevern og avhengighetsbehandling skal bli vellykket?

BEGRUNNELSE:

Fra nyttår innføres det pakkeforløp innen psykisk helse, også for barn og ungdom. Bedre og mer helhetlig oppfølging av personer innen psykisk helsevern, særlig for barn og unge, vil være positivt.

Et slikt pakkeforløp vil imidlertid kreve ressurser knyttet til blant annet oppfølging av individuell plan, behandlingsansvar, koordineringsansvar og et styrket samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene.

Det er vanskelig å se at sektoren blir tilført ekstra ressurser for å kunne følge opp de nye pakkeforløpene på en god nok måte. Fra før av er det godt kjent at man er langt fra å oppfylle «den gylne regel» som regjeringen selv innførte, når det gjelder psykisk helse.

Fra barne- og ungdomspsykiatrisk avdeling og lederne av brukerrådet til BUPA ved Oslo universitetssykehus meldes det om en allerede anstrengt økonomisk situasjon, der budsjettutviklingen ikke klarer å holde følge med behovet og man er nødt til å holde en rekke stillinger ledig hele eller i deler av det kommende året. Mulighetene for å sette av midler til forløpskoordinatorer er i en slik situasjon små.

Dersom man skaper økte forventninger til kvaliteten på den hjelpen personer innen psykisk helsevern skal få,

uten at det følger midler med, vil det kunne skape økt frustrasjon både hos helsepersonell og de som trenger hjelp og behandling.

Svar:

De overordnede målene for pakkeforløpene er økt brukervedvirkning og brukertilfredshet, sammenhengende og koordinerte pasientforløp, å unngå unødig ventetid for utredning, behandling og oppfølging, likeverdig tilbud til pasienter og pårørende uavhengig av hvor i landet de bor og bedre ivaretagelse av somatisk helse og gode levevaner. Innføringen av pakkeforløp også innen psykisk helse og rus er et helt sentralt virkemiddel for å oppnå regjeringens mål om å skape pasientens helsetjeneste. Erfaringene fra pakkeforløp innen kreft er meget gode, og jeg har store forventninger til at innføringen av pakkeforløp også innen psykisk helse og rus skal gi gode resultater for disse pasientgruppene. For dette er pasientgrupper som ikke har fått den prioritet som har vært nødvendig. Som representanten Mørland omtaler i sin begrunnelse for sitt spørsmål, vil de første pasientene kunne henvises til 6 pakkeforløp innen psykisk helse og rus fra januar 2019. Dette vil i følge Helsedirektoratet være: •Utredning og behandling i TSB (tverrfaglig spesialisert rusbehandling) •Utredning og behandling i PHV (psykisk helsevern for voksne) •Utredning og behandling i PHV (psykisk helsevern for barn og unge) •Mistanke om psykoseutvikling og psykoselidelser •Spiseforstyrrelser, barn og unge •OCD (tvangslidelse) I tillegg vil i følge Helsedirektoratet ytterligere

ere to pakkeforløp bli ferdigstilt i løpet av 2019:•Gravide og rus•Samhandlingsforløp, psykisk helse/rus-barnevern (samarbeid med Bufdir)Videre vil Helsedirektoratet i 2019 starte arbeidet med utvikling av pakkeforløp på følgende områder:•Familie og rus (forlengelse av gravide og rus)•Tvang psykisk helsevern ("tiltaks pakker" tilsvarende det som er utviklet for somatisk helse og levevaner)•Spiseforstyrrelser unge voksne opp til 23 år (utvidelse av pakkeforløp for spiseforstyrrelser barn og unge)•OverdoseHelsedirektoratet vil i løpet av 2019/2020 også avklare hvorvidt det er grunnlag for å utarbeide ytterligere pakkeforløp for samhandlingsforløp ved ROP-lidelser (samtidig psykiske lidelser og rusavhengighet), tvang innen TSB, autismespekterforstyrrelser, angst og depresjon (kommunale tiltak, både for barn og unge og for voksne) samt pakkeforløp for alkoholavhengighet (avhengig av evalueringen av pakkeforløp TSB).Representanten Mørland tar opp spørsmålet om behov for ekstra ressurser for

gjennomføringen av pakkeforløp innen psykisk helse og rus. Pakkeforløp er et viktig virkemiddel for å oppnå en bedre helsetjeneste for pasientene og vil derfor være i tjenestenes egen interesse å lykkes med gjennomføringen. Et avgjørende element i dette er at tjenestene er i stand til å samarbeide og samordne seg på en bedre måte enn i dag, innenfor de økonomiske rammene som stilles til rådighet for de regionale helseforetakene. De regionale helseforetakene fikk i 2018 i oppdrag å implementere pakkeforløpene for psykisk helse og rus. Jeg har stilt krav om å øke ressursbruken og aktiviteten innenfor psykisk helse og rusbehandling. Den såkalte "gylne regel". Ingen av helseregionene har til nå innfridd dette kravet fullt ut. Jeg ser på pakkeforløpene som et nytt verktøy også for å innfri kravene i den gylne regel. I mine oppfølgingsmøter med helseregionene er det en klar forventning fra meg at helseregionene bidrar til at nødvendig ressurser blir prioritert for å lykkes i arbeidet ved å innføre pakkeforløpene.

SPØRSMÅL NR. 285

Innlevert 5. november 2018 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 12. november 2018 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

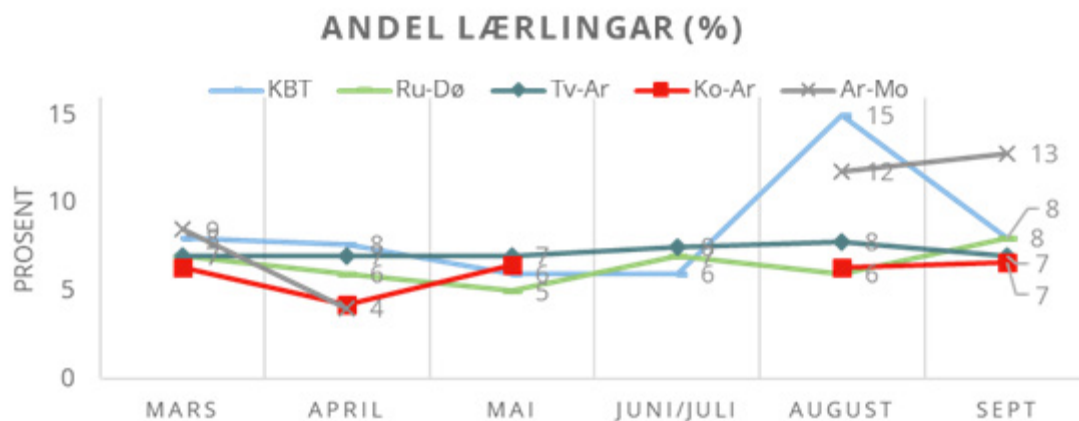
Sia 01.01.17 har offentlege myndigheiter stilt krav om at bedrifter har lærlingar for å kunne vinne offentlege oppdrag.

Kva gjer Statens Vegvesen for å sikre at bedrifter som leverer tenester etter å ha fått eit offentleg oppdrag faktisk har lærlingar, og sikrar Statens Vegvesen seg at lærlingane òg jobbar på det konkrete oppdraget som er vunne, og ikkje berre andre stader i bedrifta, og i så fall korleis?

Svar:

Statens vegvesen krev at entreprenørar er tilknytt ei lærlingordning og at lærlingar skal delta i utføringa av kontraktarbeidet. Utanlandske entreprenørar kan oppfylle lærlingkravet ved å nytte lærlingar som er tilknytt offentleg godkjent lærlingordning i Noreg eller tilsvarende ordning i anna EU- eller EØS-land. Brot på kravet og som ikkje blir retta innan ein rimeleg frist gitt ved skriftleg varsel frå byggherren, vil få konsekvensar for framtidig deltaking i konkurransar for Statens vegvesen. For å motivere til auka bruk av lærlingar og for å lette byggherren sin kontroll, gir Statens vegvesen ein kompensasjon på

50 kroner per time for lærlingar, avgrensa til inntil 7 pst. av det totale talet på timeverk i kontrakten. Timeverk for underentreprenørar blir inkludert i reknestykket. Entreprenørar skal dokumentere bruk av lærlingar med time-lister for kvar lærling. Vidare skal det dokumenterast ved kopi av lærlingkontrakt at arbeidstakaren oppfyller krava i «Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa» § 4-1, eller tilsvarende for utanlandske lærlingar. Statens vegvesen har ein svært stor og differensiert kontraktsporfølje, noko som fører til at det mange stader vil vere vanskeleg å få eit tilfredsstillande tal lærlingar på kvar enkelt kontrakt. I heile porteføljen til Statens vegvesen utgjør talet på lærlingar i gjennomsnitt 2,6 prosent av det totale talet på timeverk. Staten ønsker ein større del lærlingar og arbeider saman med bransjeorganisasjonane for å oppnå dette. I den samanhengen blir behovet for justeringar av kontraktskrava kontinuerleg vurdert. Nye Veier AS krev i sine kontraktar at prosjekt skal ha 7 pst. lærlingar. Kravet blir fylgt opp av prosjektorganisasjonane på lik linje med andre krav i kontrakten. Kravet er ein del av den faste månedsrapporteringa frå entreprenørane til Nye Veier AS. Figuren nedanfor viser status for Nye Veier AS sine prosjekt per september 2018.

- KBT: E18 Kjørholt og Bamble tunneler
- Ru-Dø: E18 Rugtvedt
- Dørdal-Tv-Ar: E18 Tvedestrand
- Arendal-Ko-Ar: E6 Kolomoen
- Arnkvern-Ar-Mo: E6 Arnkvern - Moelv

SPØRSMÅL NR. 286

Innlevert 5. november 2018 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 19. november 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

Hvordan ser statsråden på at kommuner bruker private og ideelle aktører til gjennomføring av samvær under tilsyn mellom barn og deres foreldre?

BEGRUNNELSE:

Både barn og foreldre har en lovfestet rett til samvær med hverandre. I enkelte tilfeller foreligger det imidlertid forhold som gjør at samværet ikke kan finne sted uten begrensninger. Barneloven § 43 (3) og § 43 a åpner dermed opp for at det i avtale eller dom kan settes vilkår for samvær. Det vanligste vilkåret er tilsyn, og det skilles i loven mellom privat og offentlig tilsyn, herunder beskytta og støtta tilsyn.

Flere private og ideelle aktører har bygget opp god med slik tilrettelegging for og tilsyn med samvær. slik kompetanse selv, og det er derfor nødvendig at fortsatt kan brukes.

kompetanse på å bistå Noen kommuner har ikke de private og ideelle

Kirkens bymisjon Myrnsnipa Samværssted er en slik ideell aktør. De opplever nå at flere kommuner har sluttet å bruke dem, eller har begrenset sin bruk av dem. Dette til tross for at flere av disse kommunene ikke har slik kompetanse selv.

Svar:

Jeg ser det som positivt at kommunene (barneverntjenesten) etter barneloven kan bruke eksterne aktører til gjennomføring av samvær under tilsyn mellom barn og deres foreldre, når slike aktører er egnet. Ordningen med offentlig oppnevnt tilsynsperson er godt regulert i barneloven § 43 a med tilhørende forskrift og veileder. De vilkår og krav som stilles gjelder også når kommuner bruker eksterne aktører.

Ansvar for oppnevningen av tilsynspersoner og for oppfølgingen av saken er lagt til barneverntjenesten når domstolen fastsetter et beskyttet tilsyn, og til Bufetat når domstolen fastsetter et støttet tilsyn. Beskyttet tilsyn er mest aktuelt der forelderen har/har hatt noe problematikk knyttet til vold, rus eller psykiske lidelser. Støttet tilsyn er mest aktuelt der det er høyt konfliktnivå mellom

foreldre og ved kontaktetablering mellom barnet og samværsforelderen.

Kommunen (barneverntjenesten) har for øvrig et ansvar for saker om samvær under tilsyn når dette fastsettes i forbindelse med omsorgsovertakelse etter barnevernloven. Dagens barnevernlov inneholder ikke hjemmel til å delegere tilsyn under samvær til private aktører. Barneverntjenesten kan likevel la seg bistå av private aktører til

tilsyn under samvær, under forutsetning av at barneverntjenesten er tilstede under samværet. Som varslet i Prop. 73 L (2016-2017) Endringer i barnevernloven (barnevernsreform), har departementet satt i gang et arbeid med å gjennomgå bruken av private aktører i barnevernet. Private aktører i forbindelse med samvær under tilsyn er blant de forhold som skal vurderes.

SPØRSMÅL NR. 287

Innlevert 5. november 2018 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 13. november 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at regjeringen vil videreføre dagens tilskuddsordning for utenriksferger i NOR-registeret?

BEGRUNNELSE:

Color Line har kommunisert i den senere tid at dagens konkurransesituasjon i NOR er tilfredsstillende, men at de føler usikkerhet for fremtiden til dagens tilskuddsordning. Utenriksferger i NOR har i dag refusjon for alle ansatte uten tak. Det er ikke kjent for undertegnende at regjeringen planlegger å redusere eller begrense dagens tilskuddsordning, men det eksisterer tydeligvis en usikkerhet hos enkelte knyttet til dette.

Det hadde derfor vært en fordel for norske rederiers konkurransekraft om statsråden kunne bekrefte at regjeringen ikke planlegger å begrenses eller redusere dagens tilskuddsordning for sjøfolk i nær fremtid.

Svar:

Denne regjeringen fører en tydelig og forutsigbar maritim politikk, for å styrke den norske maritime klyngen og å legge til rette for flest mulig norske sjøfolk på norske skip, under norsk flagg. Derfor har vi en offensiv maritim strategi, hvor vi har fulgt opp fartsområdeutvalgets flertallsanbefalinger og styrket tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk betraktelig. Vi har også lovfestet tilskuddsordningen, for å sikre økt stabilitet i rammevilkårene for næringen. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2019 foreslått å videreføre innretningen av dagens tilskuddsmodell for NOR-skip i utenriksfart. Dagens ordning er god og et viktig virkemiddel for å legge til rette for flest mulig

norske sjøfolk på norske skip, og en konkurransedyktig flåte under norsk flagg.

Det er Stortinget som fastsetter innretningen av tilskuddsordningen og støttenivå. Når Color Line har kommunisert at de føler usikkerhet for fremtiden til dagens tilskuddsordning, er det grunn til å anta at de viser til hvordan ordningen har vært gjenstand for stadige endringer i støttenivå under tidligere regjeringer og Storting. I 2008 innførte for eksempel daværende regjering et makstak for samtlige tilskuddsmodeller, som bidro til å svekke bl.a. tilskuddsordningen for utenriksferger i NOR.

For å sikre forutsigbarhet rundt tilskuddsordningen, legger regjeringen opp til å følge flertallsanbefalingene fra det partssammensatte fartsområdeutvalget, herunder også en videreføring av dagens styrkede tilskuddsordning for utenriksferger i NOR.

SPØRSMÅL NR. 288

Innlevert 5. november 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 14. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

I svar på spørsmål av 19. oktober 2018 så opplyser Statsråden om at samtaler med personer satt under vergemål "gjennomføres i mindre grad enn [...] antatt. Kan jeg be om at det opplyses om hvor stor andel av de som blir satt under vergemål får en slik samtale, og hvorvidt den er på telefon eller ansikt til ansikt og at andelen fordeles på de ulike kategoriene statsråden selv lister opp?

BEGRUNNELSE:

Fra Hedmark fylkesmann årsrapport for 2017 som er det aktuelle fylket. Rapporten ligger tilgjengelig her: <https://styringsportalen.fylkesmannen.no/2017/arsrapporter/fmhe/> "Vergemålsområdet var utfordrende også i 2017, blant som følge av redusert bevilgningen på området. Dette førte til at vi måtte nedbemanne og hadde færre saksbehandlere til å følge opp alle oppgavene på feltet. Vi leverte likevel innenfor resultatmålene på de høyest prioriterte områdene. Vi mener at kvaliteten på behandlingen av enkeltsakene har vært tilfredsstillende, bl.a. ut fra at vi fikk medhold i de fleste klager som har vært behandlet av Statens sivilrettsforvaltning. Vi måtte også dette året ned-/bortprioritere flere oppgaver, bl.a. service, opplæring av verger, behandling av søknader om arv og gave, odelssaker, kontroll av kapitalforvaltning. Fylkesmannen utførte kontroll av alle vergeregnskapene i det sentrale uttrekket fra Statens sivilrettsforvaltning. På bakgrunn av manglende innlevering av fullstendige regnskap, og bekymringsmeldinger, ble det ført tilsyn med verger også ut over den nevnte regnskapskontrollen. Disse sakene har vært både arbeidskrevende og tidkrevende. I flere saker endte det opp med at vi måtte bytte verger. Vi hadde relativt god tilgang på verger også i 2017, men bildet synes imidlertid å ha endret seg noe. Vi vil derfor framover legge større vekt på arbeidet med å rekruttere nye verger." "Embetet har også i 2017 søkt å videreutvikle en god førstelinjetjeneste på vergemålsområdet. Arbeidsbelastningen har imidlertid vært stor. Embetet måtte redusere antall årsverk fra 11,8 til 8,3 ved blant annet at ansatte på engasjement måtte slutte." "3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat Embetet løser samfunnsoppdraget på en god måte. Vergemålsområdet er allikevel utfordrende på grunn av redusert finansiering i 2017."

Svar:

Samtaler mellom saksbehandler hos fylkesmannen og den det er aktuelt å opprette vergemål for, er en viktig del av en helhetlig saksutredning ved opprettelse av vergemål.

Det er så langt i 2018 opprettet nesten 5700 vergemål, og det er registrert gjennomført samtale i 37 prosent av sakene. Statens sivilrettsforvaltning sendte et oppfølgingsbrev til fylkesmennene etter første tertial 2018. Der fremhevet de at samtaler skal gjennomføres med mindre det anses formålsløst eller umulig. De presiserte samtidig at en legeerklæring hvor det framgår at en person er vurdert som ikke samtykkekompetent, ikke alene er grunnlag for at det ikke skal gjennomføres samtale. Utviklingen har vært positiv i løpet av året, og hittil i tredje tertial er det registrert gjennomført samtale i 44 prosent av sakene.

Vi har i dag ikke tall på hvordan andelen fordeles mellom de ulike kategoriene, men vi vil innhente det for 2019. Tilbakemeldingene fra fylkesmennene viser at de vanligste årsakene til at samtaler ikke gjennomføres, er at fylkesmannen ikke får tak i vedkommende til tross for flere forsøk, at den som trenger verger ikke ønsker å snakke med fylkesmannen eller at det vurderes at vedkommende ikke er i stand til å forstå hva vergemål dreier seg om.

Det foreligger ikke statistikk på andelen samtaler som gjennomføres henholdsvis per telefon, ved et møte med vedkommende eller begge deler. Vi vet imidlertid at noen samtaler skjer ved et personlig møte, men de fleste samtaler skjer per telefon. I noen tilfeller følges telefonsamtalen opp med et personlig møte hvis det vurderes nødvendig for å få saken tilstrekkelig opplyst.

Til slutt minner jeg om de tiltakene som ble redegjort for i mitt svar 19. oktober 2018 på spørsmål nr. 114 til skriftlig besvarelse. Jeg har tro på at disse tiltakene, ikke minst arbeidet med samtalemetodikk, vil gjøre samtaler til et enda mer verdifullt virkemiddel i tiden fremover, for ytterligere å styrke vergemålsordningen.

SPØRSMÅL NR. 289**Innlevert 5. november 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 9. november 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Et formål med bostøtte har vært å gjøre det mulig for varig vanskeligstilte, som uføre, å beholde eid bolig. Svært mange har nå mistet bostøtte og inntektsgrensene er svært lave. Mange må be om sosialhjelp. I Navs veiledning til Lov om sosiale tjenester står det at eiendeler av en viss verdi kan kreves solgt dersom disse ikke er nødvendige for søkerens livsopphold. Vil Nav kunne kreve salg av eid bolig når det søkes om sosialhjelp fordi bostøtten er falt bort?

BEGRUNNELSE:

På Navs hjemmeside ligger følgende opplysninger: <https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Samarbeid/For+kommunen/%C3%B8konomisk-st%C3%B8nad-sosialhjelp> Økonomisk stønad (sosialhjelp) etter loven skal sikre at alle har tilstrekkelige midler til livsopphold, stønaden skal utgjøre et nedre økonomisk sikkerhetsnett. Lov om sosiale tjenester i NAV § 18 er en klar rettighetsbestemmelse; de som fyller vilkårene for stønad etter loven, har krav på økonomisk stønad. Årsaken til hjelpebehovet er uten betydning for retten til stønad, men kan få betydning for utmålingen.

Svar:

Det er riktig at økt brutto uføreytelse som følge av uførereformen vil kunne ha betydning for den statlige bostøtte-

ordningen fra Husbanken. Derfor løper en skjerming innenfor bostøtten fram til 2019 for uføre som hadde bostøtte før uførereformen. Regjeringen har i Prop. 1 S (2018–2019) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet foreslått at kompensasjonen blir varig for dem som omfattes.

Uføre kan som andre søke om økonomisk stønad (sosialhjelp) ved behov for økonomisk hjelp for å dekke livsoppholdsutgifter. Dette gjelder uavhengig av om vedkommende mottar bostøtte. Økonomisk stønad er en subsidiær og behovsprøvd ytelse. Dette betyr at søkeren må ha uttømt alle andre reelle alternativer til å dekke utgifter til eget livsopphold. Dette kan for eksempel være å utnytte realiserbare formuesgoder.

Hvis boutgiftene er så høye at tjenestemottakeren ikke vil være i stand til å betjene disse med inntektene vedkommende har (som for eksempel uføretrygd, bostøtte mv.), kan kommunen stille som vilkår for økonomisk stønad at tjenestemottakeren reduserer boutgiftene sine. I enkelte tilfeller kan det imidlertid være åpenbart urimelig å kreve flytting til en rimeligere bolig. Disse vurderingene er en del av den helhetsvurderingen kommunen gjør ved søknad om økonomisk stønad. Å kreve at noen skal selge sin bolig, vil imidlertid høre til sjeldenhetene, med mindre det er opplagt at det er blant alternativene det er rimelig å vurdere.

SPØRSMÅL NR. 290**Innlevert 5. november 2018 av stortingsrepresentant Leif Audun Sande****Besvart 13. november 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Hvorfor ytes ikke dagpenger til permitterte EØS borgere fra land som Polen og Romania selv om de har vært ansatt i Norge i mer enn 10 år, betalt skatt til Norge, jobbet på norske lønns- og arbeidsvilkår og vært med i norsk folketrygd?

BEGRUNNELSE:

I Norge har vi de senere årene hatt behov for et betydelig innslag av EØS borgere fra andre EØS land. Mange av disse har jobbet her fast, pendlet fra hjemlandet eller flyttet og bosatt seg i Norge. Tidligere har det vært normalt at disse på samme måte som nordmenn har mottatt dagpenger ved arbeidsløshet eller permittering. Det rapporteres nå

at NAV har skiftet praksis slik at arbeidere som jobber i bedrifter langs vestlandskysten som kommer fra andre EØS land og som har pendelordning, ikke lenger får dagpenger ved permittering. Dette gjelder selv om de har jobbet hos samme arbeidsgiver i mer enn 10 år.

Svar:

For å få rett til dagpenger under arbeidsløshet, må vilkårene som følger av folketrygdloven kapittel 4, være oppfylt. Det stilles bl.a. vilkår om medlemskap, opphold i Norge, tap av arbeid, opptjent minsteinntekt og krav om å være reell arbeidssøker. De aller fleste EØS-borgere som bor og arbeider i Norge, vil på lik linje med norske borgere, få rett til dagpenger etter disse reglene dersom de blir arbeidsløse eller permitterte. Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 883/2004, "Trygdeforordningen", som Norge er bundet av gjennom EØS-avtalen, gir særlige regler om sammenlegging og koordinering av trygderettigheter for arbeidstakere som har benyttet retten til å ta arbeid hvor som helst innenfor EU/EØS-området. Trygdeforordningen sikrer at arbeidstakerne opprettholder en rett til trygdeytelser når de flytter mellom land og når de arbeider på tvers av landegrensene. Den gir også særlige bestemmelser om hvilket land som skal ha ansvar for å utbetale trygdeytelser når arbeidstakeren har bodd i ett land, og arbeidet i et annet. Det er to forhold som har betydning for om EØS-borgere som blir arbeidsløse eller permitterte fra arbeid i Norge, skal ha dagpenger fra Norge eller et annet EØS-land: For det første har det betydning om vedkommende har bodd i Norge eller i et annet EØS-land under siste arbeidsforhold. For det andre har det betydning om vedkommende er helt arbeidsløs eller er delvis eller periodevis arbeidsløs. Helt og delvis permitterte regnes som "periodevis arbeidsløse". Arbeidstakeren var bosatt i Norge under siste arbeidsforhold: Alle som har bodd og jobbet i Norge skal ha dagpenger fra Norge. For disse gjelder kravet om opphold i Norge, på samme måte som for norske arbeidsløse. De kan ikke få norske dagpenger dersom de flytter til et annet EØS-land. Det er imidlertid adgang til å motta norske dagpenger i inntil tre måneder for helt arbeidsløse som reiser til et annet EØS-land for å søke arbeid der. Denne adgangen gjelder generelt. Arbeidstakeren var bosatt i et annet EØS-land under siste arbeidsforhold: Helt arbeidsløse skal som hovedregel ha arbeidsløshetsytelser fra bostedslandet, dvs. ikke fra Norge. Helt arbeidsløse som i siste arbeidsforhold var bosatt i et annet EØS-land, og som vendte tilbake til bostedslandet sjeldnere enn en gang i uken – såkalte uekte grensearbeidere – kan få dagpenger fra Norge, men bare hvis de blir i Norge, dvs. ikke reiser tilbake til bostedslandet. Velger de å reise hjem etter at de har blitt arbeidsløse, skal bostedslandet utbetale arbeidsløshetsytelsene. Delvis og periodevis arbeidsløse skal ha dagpenger fra Norge. Helt og delvis permitterte regnes som "periodevis arbeidsløse",

og skal dermed også motta dagpenger fra Norge. Arbeidstakere som går inn og ut av tidsbegrensede arbeidskontrakter, regnes i denne sammenheng som helt arbeidsløse i periodene mellom kontraktene. Dermed skal de ha arbeidsløshetsytelser fra bostedslandet. Praksis har tidligere vært noe uklar mht. om arbeidstakere som hadde flere slike tidsbegrensede arbeidskontrakter med mellomliggende ledighetsperioder, skulle regnes for å være "periodevis arbeidsløse" – dvs. behandles som delvis arbeidsløse, eller om de skulle betraktes som helt arbeidsløse i ledighetsperiodene mellom kontraktene. På bakgrunn av henvendelser fra Arbeids- og velferdsdirektoratet om dette, ble problemstillingen forelagt EFTAs overvåkingorgan (ESA), som sluttet seg til departementets tolkning om at de skal regnes som helt ledige, og altså ikke få dagpenger fra Norge. Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst at denne tolkningen ble tydeliggjort overfor Arbeids- og velferdsetaten da avklaringen kom våren 2017. Dette kan ha ført til at enkelte som tidligere kunne ha fått innvilget norske dagpenger på grunnlag av uriktig praksis, har fått avslag på søknad om norske dagpenger. Ut over dette, er det ikke gjort endringer i regelverk eller i praksis som skulle tilsi at det har skjedd noen innstramminger i adgangen til norske dagpenger for arbeidsløse eller permitterte EØS-borgere.

SPØRSMÅL NR. 291**Innlevert 5. november 2018 av stortingsrepresentant Leif Audun Sande****Besvart 13. november 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvorfor får ikke fast ansatte EØS borgere som kommer til å Norge tildelt fastlege på lik linje med nordmenn?

BEGRUNNELSE:

Når EØS borgere flytter til Norge for å jobbe registreres de med såkalt D-nummer. De registreres ikke i folkeregisteret. Dette fører til at de ikke får tildelt fastlege. Det finnes eksempler på at folk med alvorlig sykdom som er bosatt i Norge ikke får hjelp hos fastlege.

Svar:

Retten til å være tilknyttet fastleges liste fremgår av pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 c. Enhver som er bosatt i en norsk kommune, har rett til å stå på liste hos lege som har fastlegeavtale med kommunen. Som "bosatt" regnes i denne sammenheng personer som i folkeregisteret er registrert som bosatt i en norsk kommune, jf. forskrift 29. august 2012 nr. 843 om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen § 2. Bakgrunnen for kravet om folkeregistrering, er at pasientrettigheter i fastlegeordningen er ment å skulle omfatte personer som har en fast tilknytning til riket. Formålet med fastlegeordningen er å sikre at alle får nødvendige allmennlegetjenester av god kvalitet til rett tid, og at personer bosatt i Norge får en fast allmennlege å forholde seg til. På den måten ivaretas kontinuiteten mellom lege og pasient. Det har derfor vært ansett som mest hensiktsmessig å knytte retten til å stå på liste hos fastlege opp mot reglene i folkeregisterloven og tilhørende forskrift. Det følger av folkeregisterloven § 4-2 at en person som flytter fra utlandet til en norsk kommune, registreres som bosatt når vedkommende har lovlig opphold i landet og har til hensikt å bli her i minst seks måneder. Opphold av minst seks måneders varighet regnes som bosetting, selv om oppholdet er midlertidig. Folkeregisterloven § 4-2 har en særregel for personer som tar opphold i en norsk kommune på grunn av inntekts-givende aktivitet og som dokumenterer pendling fra bolig i et annet EØS-land. Disse personene kan unntas fra registrering som bosatt i Norge. D-nummer er et midlertidig identitetsnummer som tildeles utenlandske personer som i utgangspunktet skal oppholde seg i Norge i mindre enn seks måneder og som dermed ikke fyller vilkårene for et norsk fødselsnummer. Når det gjelder praksis ved registrering av utenlandske arbeidstakere og tildeling av D-nummer, viser jeg til at dette området i sin helhet lig-

ger under Finansdepartementet og Skatteetaten. Det er Folkeregisteret som avgjør hvorvidt man fyller vilkårene for å være folkeregistrert i Norge og hvilken kommune registreringen skal knyttes til. Som tidligere sagt, er det avgjørende for retten til å stå på fastleges liste at vedkommende faktisk er registrert i folkeregisteret som bosatt i en norsk kommune. Folkeregisterlovens krav til oppholdstid på minst seks måneder anses for å ivareta hensynet til varighet i lege-pasientforholdet. Det er gitt nærmere regler om fastlegens og kommunens plikter i forskrift 29. august 2012 nr. 842 om fastlegeordning i kommunene. Fastlegens listansvar innebærer at fastlegen skal prioritere personer på sin liste foran andre, med unntak for øyeblikkelig hjelp. I praksis betyr dette at det skal være mulig å få legetime hos fastlegen innen fem dager, samt å nå gjennom på telefon i løpet av kort tid for rådgivning og forespørslar. Fastlegen skal imidlertid innrette sin praksis slik at man kan ta i mot og vurdere alle typer henvendelser innenfor kontorets åpningstid, også fra andre pasienter enn de som står på listen. Pasienter kan ikke avvises med den begrunnelse at de ikke er registrert som bosatt i folkeregisteret. Fastlegen vil likevel måtte prioritere disse lavere enn pasienter på listen, bortsett fra ved behov for øyeblikkelig hjelp. Det er også gitt økonomiske insentiver ved at fastlege som tar i mot borgere fra andre EØS-land til konsultasjon, kan kreve en tilleggskost fra Helfo for arbeidet. Kommunen har på sin side det overordnede ansvaret for en god og forsvarlig allmennlegetjeneste til alle som oppholder seg i kommunen. Kommunen har plikt til å dimensjonere allmennlegetilbudet på en slik måte at det også er kapasitet til å behandle pasienter som ikke er med i fastlegeordningen. Det følger av helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-1 og 3-2 at kommunen har et generelt ansvar for å sørge for at alle som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester, herunder utredning, diagnostisering og behandling ved behov. Det er opp til kommunen selv hvordan den organiserer et allmennlegetilbud til personer som ikke er med i fastlegeordningen, men det må skje innenfor de juridiske rammene som jeg her har trukket opp. EØS-borgere som er omfattet av en trygdeordning i et annet EØS-land, har etter EØS-avtalens forordning 883/2004 om koordinering av trygdeordninger, rett til helsehjelp som blir nødvendig under arbeid eller bosetting i Norge på samme vilkår som medlemmer i folketrygden. Departementet har lagt til grunn at uttrykket "på samme vilkår" i forordning 883/2004 må forstås slik at det er knyttet til generell tilgang til helsetjenester og utgiftsdekning, og

ikke spesifikt knyttet til retten til å stå på liste hos fastlege. Prinsippet om likebehandling i forordningen innebærer at EØS-borgere ikke skal betale høyere egenandel hos fastlege, kommunal legevakt mv. enn personer som står på liste hos fastlege. Jeg understreker på denne bakgrunn at både kommunen og den enkelte fastlege har ansvar for

at EØS-borgere fra andre EØS-land som oppholder seg i Norge og som henvender seg til den kommunale helse- og omsorgstjenesten, blir tatt i mot og vurdert og ved behov blir henvist til spesialisthelsetjenesten for videre oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 292

Innlevert 6. november 2018 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 9. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Vil ei følgje av forseringa av strukturdelen i Domstolkommissjonens arbeid bety at Stortinget skal handsame strukturspørsmålet før heile NOU-arbeidet er ferdig i 2020 og vil ein ivareta at samanslåingar skal baserast på frivilligheit og lokal semje slik tildelingsbrevet til Domstolsadministrasjonen frå Justisdepartementet seier?

GRUNNGJEVING:

I 2017 sette Justisdepartementet ned ein domstolskommisjon med dette som mandat:

- Domstolsoppgåver og organisering
- Domstolens og dommarens uavhengighet
- Saksbehandling i ankeinstans
- Domstolsstruktur

Tidsramma for kommisjonen er at den skal legge fram sitt arbeid i ein NOU august 2020.

Tidlegare i år bestemte Justisdepartementet at spørsmålet om sjølv domstolsstrukturen skal lyftast ut i ein eigen utgreiing med frist allereie oktober 2019. Bakgrunnen for dette er at kommisjonen ynskjer ein raskare avklaring på talet på domstolar og struktur fordi mange av dei tilsette føler usikkerheit. Arbeidet med struktur skapar så stort engasjement at det an gå utover dei andre oppgåvene til kommisjonen har kommisjonen sjølv uttrykt.

Svar:

Domstolkommisjonen skal avgi sin delutredning innen 1. oktober 2019. Før utredningen foreligger, er det vanskelig å si noe om hvordan den vil bli fulgt opp. Utvalgets forslag skal i første rekke sendes på høring. Oppfølgingen vil deretter avhenge av blant annet utredningen selv og synspunktene som settes frem i høringsrunden.

SPØRSMÅL NR. 293

Innlevert 6. november 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 13. november 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Har Norge kommet med noen reaksjon ovenfor Tanzania på den varslede jakten på homofile som guvernøren i Dar-

es-Salaam nå starter, og hva slags tiltak vil Norge vurdere for å styrke skeives rettigheter i landet?

BEGRUNNELSE:

Guvernøren i Dar-es-Salaam i Tanzania Paul Makonda har varslet at han nå vil opprette en egen overvåkingsgruppe som vil jakte på homofile. Folk oppfordres til å varsle om mennesker som de mistenker kan være homofile, lesbiske eller trans, og sier de vil bruke sosiale medier for å finne mennesker som er i likekjønnede forhold. Det er varslet om flere arrestasjoner allerede, og at det oppfordres til vold og overgrep mot de arresterte i fengslene. Tidligere er HIV-klinikker blitt tvunget til å stenge på grunn av anklager om å «oppfordre til homofili».

Svar:

Regjeringen er bekymret for situasjonen for lesbiske, homofile, biseksuelle og trans- og interseksuelle personer i Tanzania, spesielt i forbindelse med distriktguvernør Makondas varslede aksjoner i slutten av oktober. Slike utsagn er uakseptable. Det er imidlertid positivt at Tanzanias regjering søndag 4. november tok avstand fra den varslede aksjonen mot LHBTI-personer og understreket at den står ved sine menneskerettsforpliktelser. Senere har også innenriksministeren gått offentlig ut og sagt at homofile skal kunne føle seg trygge i Tanzania. Vi legger til grunn at Tanzanias myndigheter følger opp overfor lokale myndigheter i Dar-es-Salaam og andre steder i landet, og at myndigheter på alle nivåer bidrar til at hatretorikken ikke får alvorlige følger. Norsk politikk på dette området er klar, og gjelder i alle land: Menneskerettighetene gjelder for alle, uavhengig av seksuell orientering, kjønnsidentitet

og kjønnsuttrykk. Tanzania er godt kjent med Norges posisjon, ikke minst fordi vi har kommet med en konkret anbefaling i forbindelse med landhøringen av Tanzania i FNs menneskerettsråd i 2016 om at de må styrke LHBTI-personers rettigheter. Menneskerettigheter, inkludert LHBTI-rettigheter, er en del av Norges løpende dialog med Tanzanias myndigheter, og vil stå på dagsorden når utviklingsminister Astrup besøker Tanzania senere denne måneden. De seneste dagene saken blitt tatt opp med myndighetsrepresentanter på høyt nivå, inkludert med Tanzanias ambassadør til Norge. Et svært viktig hensyn når det gjelder hvordan vi skal reagere er sikkerheten for de som står i fare for å bli rammet. Vi må ikke bidra til å øke risikoen for LHBTI-personer i Tanzania. Vi har god kontakt med Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold, FRI, og organisasjoner som arbeider opp mot LHBTI-befolkningen i Tanzania. Basert på denne dialogen vurderer vi fremgangsmåter som tjener disse utsatte gruppene best, og vi vil fortsette dialogen med dem om hvordan vi best håndterer slike saker framover. Norge støtter en rekke nasjonale og internasjonale organisasjoner som arbeider spesifikt for å fremme LHBTI-personers rettigheter internasjonalt. Vi støtter også ordninger som kan gi bistand til organisasjoner og enkeltpersoner i krisesituasjoner. Disse har kontakt med relevante partnere i Tanzania. Vi har erfart at arbeid med LHBTI-personers rettigheter at det er nødvendig med langsiktig, holdningsskapende arbeid, ledet av dem som er direkte berørt. I Tanzania støtter vi landets fremste menneskerettsorganisasjoner (NGO) og andre sivilsamfunnsorganisasjoner som driver rettighetsarbeid.

SPØRSMÅL NR. 294

Innlevert 6. november 2018 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 13. november 2018 av utviklingsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Vil utenriksministeren redusere eller avslutte bistand til Tanzania på bakgrunn av landets åpenlyse diskriminering av homofile og brudd på menneskerettighetene?

BEGRUNNELSE:

Flere av de land som mottar store summer i bistand fra Norge har utfordringer i forhold til menneskeretts-situasjonen i eget land. Noen av Norges samarbeidsland har en god utvikling på området, mens andre synes å gå

feil vei. Tanzania fikk 373,7 mill. kroner i bistand fra Norge i 2017. Av dette gikk 140,1 mill. kroner til offentlig sektor i Tanzania. I år er det planlagt at Tanzania skal motta i alt 244,5 mill. kr. Av dette er 120,7 mill. kr. planlagt utbetalt til offentlig sektor. Samtidig er det tydelig at Tanzania gjør menneskerettighetssituasjonen for minoriteter vanskeligere. Sist mandag varslet myndighetene en storstilt offensiv mot prostituerte og homofile. Massearrestasjoner ventes, og homofile frykter opp til 30 år i fengsel, kun på grunn av sin seksuelle legning. Myndighetene har også oppfordret befolkningen til å angi homofile. Tanzania

er kun et av flere afrikanske land som fortsatt kriminaliserer seksuelle relasjoner mellom likekjønnede. I Jeløy-aerklæringen har regjeringen uttalt klart at de vil sørge for at Norge går foran internasjonalt for å fremme rettigheter for seksuelle minoriteter. Det er også et uttalt mål å sikre LHBTIQ-personers rettigheter, bidra til åpenhet og aktivt motarbeide diskriminering. Det er fristende å tro at reduksjonen av bistandsmidler til Tanzania reflekterer at norsk bistand heller brukes i land der utviklingen går riktig vei.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å styrke menneskerettighetene. Vi er bekymret for situasjonen for LHBTI-personer i Tanzania, spesielt etter distriktguvernør Makondas varslede aksjoner i begynnelsen av november. Det er imidlertid positivt at Tanzanias regjering 4. november tok avstand fra den varslede aksjonen mot LHBTI-personer og understreket at de står ved sine menneskerettighetsforpliktelsene. Innenriksministeren har senere uttalt offentlig at homofile skal være trygge i Tanzania. Vi legger nå til grunn at Tanzanias myndigheter følger opp overfor lokale myndigheter, og at myndigheter på alle nivåer bidrar til at hatretorikken ikke får følger.

Tanzania er godt kjent med Norges posisjon i spørsmålet om LHBTI-personers trygghet og rettigheter. Vi har jevnlig tatt opp saken med myndighetene. I forbindelse med landhøringen av Tanzania i FNs menneskerettighetsråd i 2016 kom vi med en konkret anbefaling om at de må styrke LHBTI-personers rettigheter. Menneskerettigheter, inkludert denne saken, vil stå på dagsorden under mitt besøk til Tanzania senere denne måneden. De seneste dagene har saken ved flere anledninger blitt tatt opp med myndighetsrepresentanter på høyt nivå, inkludert Tanzanias ambassadør til Norge.

Det viktigste for Norge er å agere på en slik måte at situasjonen for LHBTI-personer i Tanzania ikke blir verre. Vi har godt kontakt med Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold, FRI, og organisasjoner som arbeider opp mot LHBTI-befolkningen i Tanzania. Basert på denne dialogen vurderer vi fremgangsmåter som tjener disse utsatte gruppene best, og vi vil fortsette å diskutere med dem hvordan vi best kan håndtere saken framover.

I arbeidet med LHBTI-personers rettigheter, er vår erfaring at dette krever langsiktig, holdningsskapende arbeid. Vi vil oppleve både fremskritt og tilbakeskritt på veien. For å oppnå varige resultater, må endringen komme innenfra. I Tanzania støtter vi landets fremste frivillige menneskerettighetsorganisasjoner og andre sivilsamfunnsorganisasjoner som jobber med rettighetsarbeid.

Dersom vi ønsker gjøre situasjonen for LHBTI-personer i Tanzania bedre, må vi bruke diplomati og vi trenger et godt forhold til myndighetene. Kutt eller nedleggelse av bistandssamarbeidet vil i beste fall ikke gjøre inntrykk på myndighetene, og i verste fall kunne få motsatt effekt. Lite bistand kanaliseres i dag gjennom myndighetene i Tanzania, og blant bistanden som gjør det er bistanden til elektrifisering av landsbygda. Det er ikke gitt at et kutt i bistanden til elektrifisering som begrunnes med LHBTI-personers rettigheter vil gjøre situasjonen for dem bedre. I tillegg vil et bistandskutt føre til at vi også gir fra oss de kanalene vi har til å føre dialog med myndighetene. Gjennom å kutte bistanden vil mange rammes, men det er få holdepunkter for å tro at det vil bidra til å bedre situasjonen for LHBTI-personer. Vi skal følge nøye med på situasjonen i Tanzania og samtidig ta forsikringene fra landets regjering, om at de står ved sine menneskerettighetsforpliktelser, på alvor.

SPØRSMÅL NR. 295

Innlevert 6. november 2018 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 8. november 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Når korkje ordlyd eller antall seinaborter i tråd med adgangen i § 2 tredje ledd c i abortlova har noko med downs syndom å gjere, kva er då dei faktabaserte årsakene til at statsministeren insisterer på å kalle den for «downs-par-

agrafen», og kva eksakt er «det diskriminerende elementet» i abortlova § 2 tredje ledd c?

GRUNNGJEVING:

Viser til statsministeren sitt intervju i DN 05.11.18 der ho seier at ho vil fjerne «det diskriminerende elementet» i § 2 tredje ledd c i abortlova. Ordlyden i lova er heilt nøytral når det kjem til diagnoser eller tilstander knytta til fosteret, det som står i lova er «alvorlig sykdom». Dette omgrepet omhandler svært mange ulike medisinske tilstander. Vidare står det at sjukdommen er som følge av «arvelige anlegg, sykdom eller skadelige påvirkninger under svangerskapet». Ifølge Medisinsk fødselsregister sin statistikkbank er det gjennomført 305 seinaborter i 2017 i tråd med adgangen i § 2 tredje ledd c i abortlova. Av desse hadde 246 av fostrene ikkje down syndrom, men mellom anna hjartefeil, ryggmargsbrokk, nevrالرrørdefekt, og andre alvorlege misdanningar. I medieoppslag-registeret Retriever får ein 56 treff på søk på orda «downsparagrafen», «downs-paragrafen» og «downs paragrafen», der fyrste treff er frå 20.10.18. Med andre ord ser det ikkje ut til å ha vore eit etablert omgrep før no nyleg, i samband med at statsministeren meldte at ho var villig til å gjere endringar i § 2 tredje ledd c i abortlova.

Svar:

Downs syndrom kan kobles til abortloven § 2 tredje ledd bokstav c. Downs syndrom er en av de tilstandene som

det kan innvilges svangerskapsavbrudd på grunnlag av etter denne bestemmelsen.

På spørsmål fra daværende stortingsrepresentant Line Henriette Holten om påvisning av Downs syndrom hos fosteret i seg selv gir grunnlag for svangerskapsavbrudd etter § 2 tredje ledd bokstav c, svarte daværende helseminister Jonas Gahr Støre:

"Jeg kan svare bekreftende på representantens spørsmål. Det er langvarig fortolkningspraksis for at Downs syndrom kan regnes som "alvorlig sykdom" etter abortloven § 2 andre ledd bokstav c. I juridisk teori omtales dette blant annet av Aslak Syse i "Abortloven, juss og verdier" fra 1993. Han skriver blant annet følgende om dette (side 102 og 103):

Utover 1980-årene utviklet det seg en klar praksis om at visse påviste tilstander og sykdommer hos fosteret, for eksempel Downs syndrom, automatisk - dersom kvinnen begjærte abortinngrep utført - gav grunnlag for abort etter den eugeniske indikasjon."

Flere opplever det som diskriminerende at abortloven § 2 tredje ledd bokstav c gir rett til svangerskapsavbrudd etter utgangen av 12. svangerskapsuke alene på grunnlag av at det er påvist at fosteret har Downs syndrom.

Med den langvarige fortolkningspraksisen vil en endring i dette som et selvstendig grunnlag for abort kreve lovendring.

SPØRSMÅL NR. 296

Innlevert 7. november 2018 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 13. november 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at folk som skal vurderes for uføretrygd ikke blir stående uten inntekt når makstiden for arbeidsavklaringspenger er nådd, og vil statsråden sikre at AAP blir gitt frem til eventuelt vedtak om uføretrygd er fattet?

BEGRUNNELSE:

I Dagsavisen 7. november 2018 kommer det frem at mange opplever å miste hele sin inntekt i arbeidsavklaringspenger uten varsel og vedtak fra Nav. Det er mange som har opplevd at utbetalingen av arbeidsavklaringspenger (AAP) blir stoppet opp uten varsel etter at regelverket ble strammet inn. I saken viser Nav til at det er et stort antall

saker som må gjennom «en omfattende vurdering» etter at regelendringene trådte i kraft og uttaler: I sum betyr dette at vi ikke har klart å fatte vedtak i alle saker før forrige vedtak har løpt ut. Nav viser blant annet til at det tar lenger tid å saksbehandle en del saker fordi det nå stilles strengere krav for å få utvidet AAP.

Svar:

Det er en adgang til å gi arbeidsavklaringspenger under behandling av et krav om uføretrygd. Etter folketrygdloven kan arbeidsavklaringspengene gis i inntil fire måneder når personen skal vurderes for uføretrygd. Dersom kravet ikke er behandlet innen den fastsatte vedtaksperioden, kan perioden forlenges i inntil fire nye måned-

er. Formålet med bestemmelsen er å sikre medlemmet inntekt i perioden søknaden om uføretrygd blir behandlet. Det er først når medlemmet har fått et nytt vedtak etter NAV-loven § 14a hvor det fremgår at han eller hun har varig nedsatt arbeidsevne på grunn av sykdom, skade eller lyte og vedkommende søker om uføretrygd, at det kan

gis arbeidsavklaringspenger etter denne bestemmelsen. Stønadsperioden løper som hovedregel fra søknadstidspunktet for uføretrygd. Formålet med bestemmelsen er nettopp å sikre at personer som søker om uføretrygd ikke blir stående uten inntekt når makstiden på arbeidsavklaringspengene er nådd.

SPØRSMÅL NR. 297

Innlevert 7. november 2018 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 15. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for å møte behovet for regionale kompetanse- og øvingscentre, for styrket samvirke og beredskap i norske lokalsamfunn, slik den selv la til grunn ved i 2014 å gi DSB i oppdrag å utrede spørsmålet?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har Prop. 1 S (2018-2019) satt av 865,3 millioner kroner på 2019-budsjettet til bygging av Politiets nasjonale beredskapssenter, men 0 kroner til regionale kompetanse- og øvingscentre.

Regjeringen mottok i allerede 2015 «Mulighetsstudien. Vurdering av nasjonale og regionale øvings- og kompetansesentre» fra OSB; deretter Samvirkekompetansegruppens oppfølgende rapport i 2016. Seks år etter 22. juli-kommisjonens rapport og tre år etter Mulighetsstudien har regjeringen ikke bekjentgjort noen konklusjoner eller iverksatt noen tiltak på området.

Det synes høyst uklart og uforpliktende hvilken plan regjeringen har for oppfølging av de foreliggende utredninger og forslag, og med hvilken tidshorison for realisering, når den i Prop. 1 S (2018-2019), jf. pkt. 3.1.3, skriver at departementet «vurderer videre oppfølging av rapporten» [fra Samvirkekompetansegruppen].

Et alternativ som med lav kostnad og som kan gi høy operativ effekt på lokalt nivå, er fremmet av Harstad kommune. Ved bruk av frigjort militær infrastruktur etableres ett regionalt kompetanse- og øvingscenter i hver landsdel: Beredskapsbase Nord i Åsegarden, og en Beredskapsbase Sør i Rygge.

Dette er to lokale initiativ som raskt kan formaliseres som del av en nasjonal beredskapsstruktur.

Svar:

Som det fremgår i Justis- og beredskapsdepartementets (JD) Prop. 1 S (2018-2019) har det vært behov for å kartlegge status og fremtidige behov for felles øvelser og kompetanseutvikling hos beredskapsaktørene. Ved håndtering av store hendelser kan det være en utfordring å sikre potensialet for samarbeid og samvirke mellom de ulike beredskapsaktørene. Det er derfor viktig at aktørene trener både på egen rolle og på samarbeid. Jeg viser til at det i dag f.eks. er virksomhet ved Sivilforsvarets beredskaps- og kompetansesenter på Starum, Norges brannskole i Tjeldsund, Justissektorens kurs- og øvingscenter i Stavern, og andre steder som er viktige innen opplæring og øving av beredskapsaktørene. På oppdrag fra JD overleverte DSB rapporten Mulighetsstudien – vurdering av nasjonale og regionale øvings- og kompetansesentre for økt samvirke blant beredskapsaktørene våren 2015. JD ba høringsinstansene om å vurdere anbefalingene, samt gi innspill til alternative løsninger. Departementet nedsatte deretter en arbeidsgruppe som gikk gjennom høringsvarene, og som i tillegg ble bedt om å gi en anbefaling knyttet til hvordan oppnå tilstrekkelig samvirke gjennom kompetanseutvikling og øvingsvirksomhet mellom beredskapsaktørene på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Arbeidsgruppen anbefalte bl. a. å styrke kompetansesentre i justissektoren fremfor å bygge nye for utvikling av samvirke, jf. rapporten Samvirkekompetansegruppen. Jeg vil imidlertid understreke at det foregår viktig kompetanseheving på flere arenaer, i tillegg til virksomheten på eksisterende kurs- og øvingscenter. Det er iverksatt mange tiltak de senere år for å bidra til kompetanseheving og bedre samarbeid og samvirke i beredskapsarbeidet i Norge. Innføringen av Nødnett har vært et stort løft for beredskapen og gir nødetater og andre beredskapsaktører mulighet til et langt mer effektivt samvirke både

i det daglige og ved store hendelser. Videre vil jeg trekke frem det pågående arbeidet med samlokalisering av nødmeldingssentralene til brann- og redningsvesenet og politi. Jeg åpnet blant annet nylig den samlokaliserte sentralen i Tønsberg. Operatørene blir en del av et større og sterkere fagmiljø som vil gi resultater i form av bedre samhandling, informasjonsdeling og håndtering av hendelser. Jeg vil også vise til innføringen av PLIVO i 2015. PLIVO

er en prosedyre for samvirke mellom politiet, brann- og redningsvesenet og helsevesenet ved pågående livstruende vold. Prosedyren ble innført som et oppfølgingstiltak etter 22. juli 2011, og skal gjennom regelmessig øvelse og trening sikre nødvendig samarbeid og samhandling mellom innsatspersonell på tvers av politidistrikter, kommuner og helseforetak.

SPØRSMÅL NR. 298

Innlevert 7. november 2018 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 13. november 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Et bemanningsforetak er et foretak som har som formål å leie ut arbeidskraft. Alle bemanningsforetak som driver med utleie av arbeidskraft i Norge skal være registrert hos Arbeidstilsynet. Innleie fra bemanningsforetak som ikke er registrert hos Arbeidstilsynet er ulovlig. Bemanningsforetaket må være registrert i Enhetsregisteret, samt være registrert som arbeidsgiver hos skatteoppkreveren.

Kan statsråden bekrefte at etter 1/1-2019 gjelder krav om fast ansettelse også utenlandske bemanningsforetak med utenlandske ansatte?

Svar:

Jeg forstår det slik at spørsmålet ditt gjelder den vedtatte endringen i arbeidsmiljøloven § 14-9 nytt første ledd om definisjon av fast ansettelse som vil tre i kraft 1. januar 2019, og hvorvidt denne vil gjelde for utenlandske bemanningsforetak med utenlandske ansatte.

Når et utenlandsk bemanningsforetak leier ut til virksomhet i Norge, har arbeidsforholdet tilknytning til flere land. Om det er arbeidsmiljølovens regler som da skal legges til grunn, eller reglene der bemanningsforetaket er etablert (ev. andre regler), beror i utgangspunktet på ulovfestede lovvalgsregler. I henhold til utsendingsforskriften vil en del norske arbeidsvilkår uansett gjelde ved utleie fra utenlandske bemanningsforetak. Dette gjelder blant annet regler om minstelønn og arbeidstid og ulike HMS-regler, men ikke reglene om fast og midlertidig ansettelse.

Når det gjelder reglene om fast og midlertidig ansettelse, må dette dermed vurderes konkret basert på ulovfestede lovvalgsregler. Det blir for omfattende å gjen-

nomgå disse reglene i detalj her, men når det gjelder ufravikelig lovgivning må det i henhold til rettspraksis blant annet vurderes hvor arbeidstaker "vanligvis utfører sitt arbeid". Hvis den utleide etter en helhetsvurdering må sies å vanligvis utføre arbeidet i Norge, vil altså norske ufravikelige regler (herunder om fast ansettelse) kunne komme til anvendelse, uavhengig av hva partene har avtalt. Utføres arbeid kun midlertidig i Norge, men vanligvis i hjemlandet, kan det tale for hjemlandets rett.

Hvorvidt norske regler om fast ansettelse kommer til anvendelse når et utenlandsk bemanningsforetak leier ut arbeidstaker til Norge, må altså vurderes konkret, og kan ikke besvares generelt.

SPØRSMÅL NR. 299**Innlevert 7. november 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 13. november 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at dagens tilsynsordning i fengsel er god nok, at den klarer å fange opp alle utfordringer blant innsatte i fengselet, blant annet innsatte som har betydelige psykiske problemer, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at tilsynsordningen i fengsel virker etter hensikten?

BEGRUNNELSE:

Tilsynsrådet i kriminalomsorgen skal være et talerør for innsatte som vil ta opp saker under soning. De skal også sjekke at fengslene følger loven. Ordningen viser seg å ha store svakheter. Ingen vet hvor mange tilsyn som er gjennomført i fengsler på Vestlandet, kunne BT dokumentere tirsdag 6/11- 18. Ingen har full oversikt over hva tilsynsrådet i vest har gjort på i over fem år. Medlemmer av tilsynsrådet er kritiske. De uttaler at mandatet er så svakt at de ikke vet hva de skulle gjøre på tilsyn. De får ingen opplæring. Det er heller ikke klare krav til hvordan et tilsyn skal dokumenteres. Fra Hordaland og Møre og Romsdal har ikke regionledelsen mottatt noen tilsynsrapporter på fem år, heller ikke fra Bergen fengsel, som er landets største.

SPØRSMÅL NR. 300**Innlevert 7. november 2018 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 16. november 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for prosessen, når vedtak om organisering gjøres og hvilke argumenter som vil bli førende for endelig beslutning?

BEGRUNNELSE:

Det har pågått en prosess om organiseringen av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), og det er kjent at regjeringen om kort tid vil ta en beslutning om fremtidig organisering. I innspillprosessen

Svar:

Det følger av straffegjennomføringsloven at vi skal ha tilsynsråd som fører tilsyn med fengsler og friomsorgskontor, og med behandlingen av de domfelte og innsatte. Tilsynsrådene for kriminalomsorgen er en gammel innretning, og det mangler en utførlig regulering av deres virksomhet. Tilsynsrådenes oppgave og funksjon må ses i lys blant annet av at det nå følger av forvaltningsloven at de innsatte har adgang til å påklage vedtak som retter seg mot dem, og av den internkontrollen som utøves i kriminalomsorgen. Det er likevel betydelige svakheter ved den måten tilsynsrådene fungerer på. Departementet arbeider med spørsmål om hvilke endringer som bør foreslås eller gjennomføres.

Selv om det ikke erstatter behov for tilsyn, nevner jeg at forholdene i kriminalomsorgen undergis oppmerksomhet også ut over det som nå er nevnt. Blant annet foretar

Sivilombudsmannens forebyggingsenhet inspeksjoner under sitt mandat for å forebygge tortur og annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff.

har NKVTS understreket betydningen av å bestå som et uavhengig tverrfaglig kunnskapssenter for å sikre faglig integritet, synlighet og fleksibilitet. Det er viktig å sikre det tverrfaglige nasjonale kunnskaps- og kompetansemiljøet på vold- og traumefeltet.

Svar:

Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) er sammen med Nordisk institutt for odontologiske materialer (NIOM) og Nasjonalt utviklingscenter for

barn og unge (NUBU) organisert som datterselskaper under statsaksjeselskapet UniRand AS. UniRand AS eies av Universitetet i Oslo. Universitetet har varslet de berørte departementer og Kunnskapsdepartementet at randso-neorganisasjonen UniRand AS skal avvikles.

I samarbeid med Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) og Justis- og beredskapsdepartementet (JD) har det vært gjennomført en koordinert prosess i arbeidet med å finne nye eiere til de tre sentrene. Det har vært avholdt møter med potensielle nye eiere hvor sentrene deltok. De mulige nye eiere for NKVTS er OsloMet, Uni Research/NORCE AS og Folkehelseinstituttet (FHI). Ledelsen på NKVTS har deltatt på disse møtene. Departementet ba videre om en skriftlig tilbakemelding angående sentrale forhold i vurderingen av framtidig organisatorisk forankring av sentrene. NKVTS fikk spille inn hvilke hensyn de mente det var viktig for nye eiere å belyse. Mulige eieres svar ble oversendt NKVTS. HOD, BLD og JD har hatt møte med ledelse i NKVTS hvor de har presentert sine synspunkter. Ledelsen ved NKVTS har også ved flere anledninger levert skriftlige innspill.

I samarbeid med berørte departement er det utarbeidet en vurdering av ulike organisatoriske tilknytninger for NKVTS. Ledelsen i NKVTS har fått lese igjennom og kommentert utkast til notat i saken. Basert på dette

vil regjeringen i nær fremtid komme med en anbefaling om hvem som bør bli nye eier av NKVTS. Det formelle eierskiftet av sentrene må foretas av UniRand i samarbeid med ny eier.

Det sentrale hensyn som vektlegges i vurderingen er at ny organisering skal skape stabile og hensiktsmessige rammer for et sterkt og fremtidsrettet kunnskapsmiljø på vold - og traumefeltet. Da NKVTS ble etablert var det et ønske fra nasjonale myndigheter om at senteret ble lagt til kunnskapsinstitusjoner for å kunne trekke veksler på disse. Alle de tre institusjonene som har gitt tilbakemelding om at de ønsker å bli vurdert som fremtidige eiere av NKVTS, vektlegger den faglige synergien som et hovedargument for deres interesse. Videre er vold og traumatisk stress et tverrfaglig fag- og forskningsmiljø. Det er derfor viktig at organiseringen ivaretar utviklingen av et nasjonalt forsknings- og utviklingsmiljø, samt at faglig autonomi sikres når det gjelder forskningsaktiviteten og innretningen på denne. I tillegg ser regjeringen behov for en robust struktur for videre forvaltning av NKVTS som tar høyde for nye utfordringer, behov fra tjenestene og nasjonale myndigheter.

(Footnotes)

1 Offentlige videregående skoler, skoleåret 2017–18.

